

کارما

نووسینی
ن. لازیرین

وهرگیپانی
جهلال دهباغ

وہزارہتی روشنیبری
بہریوبہریتی خانہی وەرگیپران
www.roshnbiri.org
khanaywargeran@yahoo.com

- ◀ ناوی کتیب: کارما
- ◀ نووسەر: ن. لازیрын
- ◀ وەرگیپر: جہلال دہباغ
- ◀ زنجیرہ: 142
- ◀ تایپ: زہردہشت جہلال عہزیز
- ◀ نہخشہسازی: کمال عبدالہادی
- ◀ دیزاینی بہرگ: زانا کہمال
- ◀ چاپخانہی:
- ◀ تیراژ: 1000
- ◀ ژمارہی سپاردن: (87) وہزارہتی روشنیبری پیدراوہ

له وەرگێڕهوه

خوینەری زمانی کوردیی خوشەویست..

کتیبخانەی کوردی یەكجار پێویستی بە وەرگێڕان هەیە، بە تاییبەتی لە بوارەکانی زانیاری و پزیشکی و فەلسەفە و ژبانی رۆحی و لە گشت بوارەکانی تری زانیاریدا... کاتیك ئەم دانراوە بەرخەیی (ن. لازاریف)م خویندەوه که بە زمانی روسی نوسیویەتی و (سعید العمر) کردوویە بە عەرەبی یەكە و پراست بپارم دا بیکەمە کوردی. لە راستیدا چاپە عەرەبییەکی که لە بلۆکراوەکانی خانەیی (علاو الدین)ە لە دیمەشق سالی 2000 بە هەزار دانە چاپ و بلۆکراوەتەوه، بەلام گەلیک ناتەواوی لە عەرەبییەکیدا هەست پیکراوه و کاک (شۆرش حەمە صادق) وەرگێڕانەکی لەگەڵ روسیەکیدا بەراورد کردووه و پاش هەلەچنی لەبارەیی وەرگێڕانەوه بەم چەشنەیی که لیڕەدا دەبینرێ کردوومه بە کوردی بە بی هەلەو که موکوورتی. خویندەوهی ئەم کتیبە ئەم کتیبە بۆ کەسانی رۆشنیرو تیگەیشتوو کاریکی یەكجار پێویستە. لیڕەدا نامەوی هیچ کام لە بیرو بۆچوونی نوسەری زانا (ن. لازاریف) دووبارە بکەمەوه. تەنیا ئەوه دووپات دەکەمەوه که لە گەلیک بیروای گرنگی پزیشکی و فەلسەفی و ژبانی رۆحیی مرۆڤ توژیوتەوه بۆ چاری دەیان نەخۆشیی لەش و دەروون بە ریگای خوشەویستی و دوورکەوتنەوه لە بی رهوشتی و لە پاشملە باسکردنی خەلک و بەخیلی و حەسودی و دیاردەیی لەو چەشنە، ریگای زانستانەیی دەستنیشانکردوو. بیرو رۆح که بەرهممی مادەییکی بەرزو بالا ریکخراون که ئەویش مییشکی مرۆڤە، رۆلیکی گرنگیان هەیە لە ژبانی مرۆڤدا، لە نەخۆشی یان لەش ساغی و یان چاکبوونەوهی مرۆڤی نەخۆشدا، ئەمەش بە دەیان تاقیکردنەوهی ژبانی و بەرچا و لەم کتیبەدا باسکراون و دواي پیدابوونەوه و لیکوئینەوهی ئەم دانراوه ئەوجا بە چاکي دەزانیت که خوشەویستی و رهوشتبەرز و ئاینپەرەری..... هتد چەند رۆلیکی گرنگی و شایستەیان لە ژبانی مرۆڤدا هەیە و، فەرموون دواي خویندەوهی ئەم کتیبە بە وردی خۆتان بپاری سەرەخوی لەسەر بەدن..

وەرگێڕ

جەلال دەباغ

2005/11/ 1

كارما (1)

له نووسه ره كه وه

خوينه رى خوښه ويست! پيش نه وهى دهست به خويندنه وهى نه م كتيبه بكهيت، دلنيا به كه بارى هه لچوون و دروونيت ساغ و ناساييه و، من راويژى نه وانه ده كه م كه گروگرفتيا ن هه يه يان تووشى ناخوشى بوون، يان ههست به پهستى و بيژارى ده كه ن و هه هه لچوونيكي سه لبييان به رانبه ر به م يان به و كه سه هه يه نه م كتيبه نه خوينه وه. نه و كتيبه ي پيشكه شتاني ده كه م به ساديهى ده ليم كتيبيكي نوئ نيهه كه بابته يكي واتان بخاته پيش چاو كه له م روژانه ي نيستاماندا زور هه ستياربئ، به لكو نه و باوه ره سه ره كيپانه ي ياسايه كاني دنياى ره وانتان (روختان) ده خاته پيش چاو كه جيها نى مادى هه لده سوپيئى، شيكردنه وهى توانا كاني چوونه ناو جيها نى وزه ي بيولوزي پيشانده دات. نامانجى سه ره كيما ن له م كتيبه به رينكردى تيگه يشتنه گشتييه كاني دنياى ده وروپشتمان وه، درخستن و ليكولينه وهى ميكانيزمه كاني نه م هه لسوپراندنه ي و، پيشاندان ي رى و شوينه كاني چوونه ناو وزه ي بيولوزييه وه، چونكه په ره سه دندي مروفايه تى ده بي له ناسيني گه ردوون و تيگه يشتنى ياسايه كانيه وه دهست پى بكات، دان به ودها بنريت كه نيمه به شيكين له سيسته مى گه ردوونى. مروفايه تى له م چه رخمه ماندا زور له سه رچاوه ره وانيه كاني (روحيه كاني) سه ره تا دووركه وتوتته وه نيسيتاش نمونه ي كه شتبييه كه له ناوه ندى ده ريداا كه شتبيوه انه كه ي لى ون بووييت و دهسته كارمه نده كه شى كه وتبنه ناكوكى، ويپراى هه موو نه مانه ش مه كينه كه ي تووشى هه ندى په ككه وتن بوويي كه هه ره شه ن بو له كاركه وتنى، هه نديكيش له دهسته ي تاقي كه شتبييه وانه كه له و كاره ساته ده گه ن، كه يه خه ي پيگرتوون، هه نديك هه ول و ته قه لاش بو چاكردنه وهى كه شتبييه كه وه دياركه وتن، به لام (1) كارما - KARMA - كارو به ره مه مى كاره كه روچه كان له به ر جهسته بوونياندا له دنياى ديارده كاندا كه له كه يان كر دوون. ليقه ومانى راسته قينه - كه هه مووان نايزان - له په ككه وتنى مه كينه كه دا نيهه به لكو له وه دا يه كه شتبييه كه به ره و ريگه يه كى مه رجاني به رده لان ده روات و له به ر نه وه شه چاكردنه وهى مه كينه كه به بي گورپنى ره وته كه كه شتبييه كه رزگار ناكات و ته نانه ت يه كيكيش له سوار بووه كاني رزگار ناكات، به لكو له وانه يه ببيته هوئ خيرا روودانى كاره ساته كه.

مروفايه تى له سه ر ليوارى كاره ساتيكي زور مه زتر له كاره ساتى نوكليارى راوه ستاوه، كه نه ويش دارماني روحو، گرنگترين زيانيكش كه له م بواره دا ليما ن ده كه ويته نه وه يه كه سه رنجى ناده ين و هه ستى پى ناكه ين، مردن له سه ره تاوه له سه ر ناستى كيگه كان رووده دات، پاشان ده گويزرته وه و تووشى له ش ده بييت. نه م پرؤسه يه ش له م پرؤزگاردها زور له خالى شلو قبييه وه (حه راجه ته وه) نزيكه، چونكه نه وهى نه مپرو به روحي نيمه داده نرى نه و سبه يني يان دووسبه ي ده بيته جهسته ي كه ساني تر، واته هى رو له و نه وه كانمان. دواچار نه وه نده ي روحي نيمه نه مپرو دابرمي ت نه وه نده سبه يني ته ندروستى جهسته ي فيزيايى و روحاني نه وه كانمان خراب و په ككه وته ده بن. من به هوئ لي توژينه وه كانمه وه كه له باره ي پيكه اته ي كيگه بيولوزييه كاني مروقه وه كر دوون كو مه ليك زانيارى گرنگ و مه ترسي دارم ده سته كه وتوه. ته ماشا مكر د ناستى خه م و خه فه تى روحي كه له كه بوو لاي قه شه كان و خاوه ن نه رك و نه ريته نايينييه كان و خاوه ن ديده رو شنه كان له دنيا دا زور كشا وه ته وه

بۇ نزمترین ناستى، ھەروا بېرىكردنەۋەدى ستراتىژىيى بەرھودوۋاچوون بۆتە مەترسىيەكى راستەقىنەۋە، گىشت توانا مەزنەكانى وزەى بىۋلۇژى تەرخان نەكران بۇ تىگەيشتن لە دىئاي دەوروپىشت و پىشېنى و پىشەكى زانىنى ئەۋ شتەى روودەدات، ھۆشياربوونەۋە لەۋ كارەسات و گېرۇگرفتەنەى نىزىك بە روودانن ھىندەى ئەۋەندەى ئاراستەكران بۇ چارى مەسەلەكانى تاكتىكى و سەرەتايى و خوۋەكانى شىرى لە ئىستادا، مرقۇقايەتېش لەم رۇژانەماندا گەيشتۆتە ئەۋ كەنارەى كە دواترى يان بوژانەۋەى رۇحى دەبىت ياخود مردنى مسۇگەر. بەم جۆرە رزگاربوون لەم تووشبوونە سەختەدا لەۋەدايە تۇژىنەۋەى خۇبى ھەبىت لە بارەى رۇحەۋە لە ھەر مرقۇقىكداۋ، لە دان پىدانانى ئەۋەى كە ھەر كەسېك بەرپرسە لە چارەنووسى كەسانى ترو لە ژيانى گەردون. خوينەرى خۇشەۋىستەم سەرنج بدە لەۋ مرقۇقەى بىەۋى ھونەرى شوفىرى فىر بىت و بۇ ئەۋەش لە پىشت سوكانىكەۋە داىنبىشېنن و ئىنجا ھەردوۋ چاۋى بىەستەنەۋە دەستى بخەنە سەر سووكان و قاچى سەر بەننېن و ئەۋجا ئۆتۆمبىلەكە بخەنە كارو پاش ئەۋە جىي بھىلن و بلېن لەۋ زانىارىيانە زياتر پىۋىستى بە ھىچ نىيە. نىزىك بەمەيە ناستى زانىارىيانەى ئىستاي مرقۇقايەتى لە بوارى وزەى بىۋلۇژىدا، دەشتوانرى ئەۋ زانىارىيانە لە كاتىكى كورتداۋ بە كەمترىن خەرجى لە زۇر قوتابخانەى ھەستىارى و داۋەى ھەستىارى مېتافىزىكى دەست بخرىن، ئەم قوتابخانەش وپراى ھەمە جۇرىيان لە يەكتر جىاۋان نىن مەگەر بەچەشنى ئۆتۆمبىلەكەۋە تواناى مەكىنەكەى لە نمونەكەى باسكراۋماندا. ئەمە لە كاتىكدا سەرەتا دەبى لە خالى سەرەۋە واتە لە خويندى پى و شوپنەكان و سىستەمەكانى رۇيشتن و لە بەشەكان و رىژىمەكانى ئۆتۆمبىلەۋە دەست پى بكرى. بەلكو چوونە دىئاي بىۋلۇژىاۋە بەبى تىگەيشتنى دىئاي دەوروپىشت و بەبى ئامادەكردى ئامرازەكان و تواناكان زۇر لەۋە مەترسىدارترە كە ئاژوتنى ئۆتۆمبىل بە چاۋ بەستەى بىت. لەبەر ئەۋە ئەم كىبە تەرخانە بۇ باسكردن و پىش چاۋ خستنى پى و شوپنەكانى رەۋىشت لە جىھانى رۇحدا. جارىكى ترىش لەۋەتان و رىا دەكەمەۋە كە ناچارم بۇ دەرختنى گىشت نەپىيەكانى بابەتەكە سەبارەت بە مىكانىزمى چونە ناۋ پىكھاتەكانى كىلگەبىيەۋە ھەندى زانىارى پىشكەش بكەم، بەلام راۋىژى كەس ناكەم لەۋانەى ئەم كىبە دەخويندەۋە بە خۇيان كارىكى وا بكەن، چونكە ئەمە مەترسىدارە نەك تەنبا بۇ ئەۋەى دەخۋازى بە تەنبا ئەۋە بكات بەلكو ھەروا مەترسىدارە بۇ ھەموۋ خزم و دۆستەكانى، چونكە ئەۋانەى تواناى ئەمەيان ھەيە تۋىژىكى كەمن و خاۋەن تواناى سنوردار و ئاستىكى باشى خۇ ئامادەكردن. دواچار دەشى زۇر لە خوينەران لەم كىبەدا زۇر زانىارى باش و چاۋەپروان نەكراۋ بىينەۋە، كەلە تابلۋ و ىنەى جىھانى فەنتازىادا چر دەبنەۋە. بەلام من تۋىژەرەۋەم، جا ئەگەر راستىەكان و ئەۋ ئەنجامانەى دەيانخەمە پىش چاۋ سەيرو سەمەرەبن و لە توانادا نەبن، ئەۋە راستىى ئىستامانەۋە، چەند جارىكىش ئەنجامەكانى كارەكانم جەختيان لەسەر كىردنەۋە.

بەشى يەكەم

هەستىكرىن بەسىستەمى دىسپلىنى خويى كىلگەيى و ميژووى پەرسەندنى

((كاتىك كەسىك بۇ ماوەى دە سال له خوا پارايەو و دو عاو نزاى كرد كه چاك و باش بېتەو بە ناواتەكەى گەيشت و سالان تىپەربوون و لە پىرى و پەككەوتەيى نزيك بوو و پىيان راگەياند كه پىويستە روو بكاتە خوا و لەسەر پارانەو و دو عاكرىن بەردەوام بى تا ئەو گيانەى پىي داو و لىي بسەنيتەو و لە گوناھى خو ش بىت)) ئەنجامى كارەكانى منيش لە بوارى وزەى بيولوزىدا بەرھەمى كارو كوششيكە لەو بواردەدا كه بىست سالى خاياندو و، وابەستەى بىركردنەو و فەلسەفەيى بوو و چەندان وەلام و نامەى بنچينەيى فەلسەفەيى و تىئورىي تايبەتى كارى پراكتيك جەختيان لەسەر كردۆتەو و سەلماندىانە. بەلام ئاخو بابەتەكانى ئەم كتيبە لە بارەى چيپەو و؟ ئىستاكە چەندان گىروگرفتى راستەقىنە رووبەرووى مروقاىەتى بوونەتەو و، چارەنووسى نايىندەمان لەسەر دۆزىنەو و چارەسەرى گونجاو بۇ ئەو گىروگرفتانه راووستاوه. زور بە سادەيى دەزانم ئەگەر بخوئىتەو كه ئەو گىروگرفته بنەرتىيانەى هەپەشە لە دنيا دەكەن برىتىن لە پىسبوونى ژىنگەو، يان مەترسىيەكانى شەپرى نوكليارو ياخود دەيان هۆكارى دەرەكەيى تر. لە راستىدا هۆكارى راستەقىنەى شووم و بەدبەختى لەناو خودى مروقدايە. جابو ئەو و دنياى دەروپشتمان بگۆردى دەبى يەكەم و پيش هەموو شتىك ئىمە لە ناخەو و خومان بگۆردىن. گۆپىنى ناوخوش زور لە گۆپىنى دنياى دەروپشتمان گراترە، ئىمە ئىستاكە ئەو ئامرازو هۆكارو سىستەمانەمان نىيە كه دەبنە زمانى ئالو گۆپى ريشەيى لە بىر كردنەو و روخانىيەتماندا و لە سەرنجى جىهانگەرىماندا، ئەو رىگەيانەش كه فەيلەسوف و ماموستاكان لەم رۆژانەماندا خستويانەتە پيش چاومان لە باشترىن حالدا بە هەولدانىك دادەنرىن بۇ سەر لە نوئ تىگەيشتنەو و بەرھەمى زانىارى و زانستە كەلەكەبووكان، لە كاتىكدا مەسەلەكە وادەخوازى هيزە بنچينەيىەكان چر بكرىنەو و ئاراستە بكرىن بۇ تىگەيشتنى دنيا و گەپان بە شوين رىگەى خو پەردەپيداندا، جابو ئەو وى كاربەكەينە سەر جىهان و بىگۆپىن دەبى لە گشت لايەنەكانى تىبگەين، ئىمەش زور جار بۇچوونى شىواو لەبارەى جىهانەو بەكاردەهيىن و كویرانە هەولى گۆپىن زالبوون بەسەرىدا دەدەين و، بەمەش دنيا و خو شمان وىران دەكەين. دەبى لە پلەى پەيوەندى و گەيشتنمان بەم دنيايەو تىبگەين و، ئەو ياسايانە بزانىن كه بەو پىيە دنيايان لەسەر دامەزراو و دىتە گۆپىن لەبەر ئەو و تۆزىنەو و كام پيشاندا و تىگەيشتنى چۆنەتى مروقه هوشمەندى و هەست پىكرىن، وىژدان و گەردوونە. ئىستە ئىتر كاتى ئەو و هاتوو دەستبەردارى ئەو تىبىنى يە مادىيە سەرەتايىيە بىين كه دەلئىت مرو ب بە جەستەى فىزىيائى خوى دەست پىدەكات و كوتايى دىت. مرو ب پزىمىكى زانىارىيانەى وزەدارى زور ئالوزە، ئەم پزىمەش سەبارەت جەستەى فىزىيائىيە بە رادەيەكى كەميش دەرك پىكرىنە، لە كاتىكدا پەيوەندىيەكەى لەگەل چىنە زانىارىيە و زەدارەكان كەلای ئىمە بە وىنەى گەردوون نەناسراون دەگاتە رىژەى 95-0/098. لە رىگەى پەيرەوكردى دكتورى و مەسەلەكانى تەندروستى و ورياكرىنەو و لەو مەترسىيانەى رووبەرووى تەندروستى مرو ب دەبنەو و بۇ يەكەمجار دەستم بە تۆزىنەو كرد لە هۆيەكانى پەيدا بوونى ئەم گىروگرفتانه، بەداخەو لەم رۆژەدا پزىمىكى زانىارىيە يەكگرتوو نىيە بتوانى تواناكانى وزەى بيولوزى زامن بكات بى ئەو وى هىچ زيانىك بە مرو ب بگەيەنئىت. تواناكانى وزەى بيولوزى يەكجار مەزنن، بۆيە دەبى لە چۆنە ناو ئەم بواردەدا زور وريابىن و، دەبى ئەم چۆنە ژوورەو يە بەرەبەرە پىك بىت و، لە پەردەپىدانى رەوشتى مروقهو دەست پىبكات، چۆنكە رىبازى

رهوشتانه و تیگه‌یشتن له جیهان به‌به‌رزترین ریژیمی پاراستن داده‌نری، به‌لام لهم بواره‌دا شاره‌زایی و تاقیکردنه‌وه‌مان که‌مه. ئەم پرۆسه ویزدانییه به‌رزه ده‌بی خاوه‌نی بنکه‌یه‌کی خو ئاماده‌کردنی فراوان بی‌و، به‌که‌م ته‌ماشاکردنی ئەمه‌ش ده‌شی به‌ریگه‌ی په‌ره‌سه‌ندنی رۆحی و گۆرینی مرو و خێرو چاکه‌وه‌بیته و ئەمه‌ش له ئەنجامدا ده‌بیته له دایکبوون یان مردن. ده‌مه‌وی هۆیه‌کانی حاله‌تی فیزیکی پر له ئازارو گرانی خه‌لک ب‌خه‌مه روو تواناو ریگه‌ی گۆرینی ئەم حاله‌تانه ب‌که‌م، ئەمه‌ش به‌ریگه‌ی راستکردنه‌وه‌ی پیکهاته‌ی کیلگه‌یی ناسک و، دیاریکردن و ده‌ستنیشانکردنی چۆنیه‌تی په‌یوه‌ندییه مه‌زنه‌که له‌گه‌ل وزه‌ی بیولۆژی که ده‌بیته په‌ره‌سه‌ندنی تواناکانی مرو. تیگه‌یشتنی دنیای ده‌روپشت و لیكۆلینه‌وه‌ی خودی بالا پیویسته به‌ پیی بنچینه‌کانی ئالوگۆری رۆح بیته، چونکه ئیستا رۆحه‌کان مه‌رجی پیویستن بو پیکه‌ینانی پیویستی له پیناو ژیاندا. له‌م کتیبه‌دا کۆمه‌له‌ زانیارییه‌کی پیویست ده‌خه‌ینه روو بو پیکه‌ینانی چه‌ند مه‌سه‌له‌یه‌کی ئالۆز، که‌له‌م رۆژه‌ی ئیستاماندا له پیش هه‌موو مروقیکا و ده‌ستان، ئەوه‌ته له‌م سێ سائه‌ی دواییدا گشت پرۆسه‌کانی وزه له‌سه‌ر زه‌وی توندو تیزبوون و، ئەوه‌ی ئیستا له KARMA له‌ کاتی ئیستادا ده‌یان جار خیراتر له پیشوو کارده‌کات. تیگه‌یشتنی تازمه له جیهان به‌ره‌می هه‌موو ژیانمه، هه‌ر له مندالیمه‌وه توانای مه‌زنم له خو‌مدا ده‌دی، به‌لام من هیزی خو‌م به‌ره‌و په‌ره‌پیدانی ئەم توانایانه ئاراسته‌نه‌کرد، به‌و راده‌یه‌ی بو تیگه‌یشتنی راستی جیهان ئاراسته‌م کردن، چونکه هه‌ستم به‌وه کرد که تیگه‌یشتن له گرد بوونه‌وه و په‌ره‌پیدانی تواناکان گرنگتره زۆر جارن شتم له‌سه‌ر هیزی چاوو نزاکردن به خراپه بیستوو که له‌ناو که‌سانی خیزاندا به میراتی ده‌گۆیزیته‌وه و ده‌توانی له کاره ئەده‌بییه‌کاندا چه‌ندان نمونه‌ی له‌م چه‌شنه‌ی بینیه‌وه. ئەو حاله‌ته‌ی ژنه نووسه‌ر (ی.ب. بلاقیسکایا) له کتیبه‌که‌یدا به‌ ناوی ((له ئەشکه‌وته‌کان و هیندی خیرخوان)) که له‌ هه‌فتاکانی ئەم چه‌رخه‌دا چاپ و بلاوکرایه‌وه باری سه‌رنجیکی به‌هیزی لادروست کردم. بلاقیسکایا له گوندیکی هیندیستان له‌گه‌ل نه‌وه‌کانی پاشای مه‌زن قسه‌ی کردوو که ناو براو گوتویه به‌وپه‌ری ده‌ستبلاوی له‌ گه‌شتیکیدا ریزی له‌ هه‌کیمه‌کان ناوه، به‌لام له یادی چوو یه‌کیک له ئاماده‌بووان به‌شدار ب‌کات، ئەمه‌ش بو ئەو که‌سه بو‌ته سوکایه‌تی پیکردنیکی گه‌وره بو‌یه نزای له پاشا کردوو، پاشا به‌ ترسیکی زۆره‌وه خو‌ی داوه به‌سه‌ر پیی ئەو که‌سه‌دا و به‌ پارانه‌وه داوای لیبورده‌ی لیکردوو. لیرده‌دا ئەوه‌ی به‌ گرنگترین شت داناوه ئەوه‌یه دانا‌یه‌که له وه‌لامدا گوتویه تازمه دره‌نگه و نزاکی گیرابوو و کاریگه‌ری ده‌ستی پیکردوو و زۆر گرانه راوه‌ستیندری، پاشا ته‌خت و به‌ختی له ده‌ست ده‌چی، به‌لام کابرای دانا به‌لینی پیداو، که هه‌ولێ پاراستنی ژیانیه‌وه‌کانی بدات. له راستیشدا وا بووه، پاشا ته‌ختی پاشایی له ده‌ست چوو، به‌لام نه‌وه‌کانی به‌ گشت لایه‌کی هیندیستاندا بلاو بوونه‌ته‌وه. ریگام بو‌ گه‌یشتنه وزه‌ی بیولۆژی به‌ویدا ده‌روات که نمونه‌ی ری و شوینی جادوگه‌ری و فیلبازی و ریگا چاره‌ی میلی شاره‌زا بم، له‌به‌ر ئەوه به‌سه‌رتاخواری ولاتدا گه‌رام بو توژینه‌وه و زانینی ئەو بابه‌تانه. هه‌موو جاریکیش به‌ لیكۆلینه‌وه‌ی زانیارییه تازمه‌کان هه‌ولم ده‌دا یه‌که‌مین هۆکار بدۆزمه‌وه و له‌وه تیگه‌م سه‌رچاوه‌ و دروستکاری به‌دبه‌ختی خیزانی چیه‌وه، له‌به‌ر چی له دایکبووانی ناته‌واوو نه‌خووشی به‌ میرات ماوه رووده‌ن..... لای من ئەوه‌ش روون بوو که ناکری جینه‌کان سه‌رچاوه‌ی ئەم زانیاریانه بن، چونکه جینه‌کان خو‌یان ده‌پاریزن و ته‌نیا به‌ریگای کیلگه‌ ده‌گۆیزینه‌وه بو نه‌وه‌کان و هه‌فیده‌کان، کاتیکیش ئەم تیئورییه لای من بووه راستیه‌ک ئیتر هیچ نه‌مایه‌وه جگه له‌وه‌ی له کیلگه‌ی مروقدا به‌ داوی ئەو پیکه‌تانه‌دا بگه‌رین که ئەم کاره جیه‌جی ده‌کن و زانیارییه‌کان ده‌پاریزن و له نه‌وه‌یه‌که‌وه بو نه‌وه‌یه‌کی تری ده‌گۆیزنه‌وه.

ئەم پېكھاتانەشم ناونا ((دەستەبەشە سەقامگىرەكانى زانىارى)) ھەرلە ناوەرەستى ھەشتاكانەو ھەولەدەم لە كىلگەى مەوقدا بىاندۆزەمەو. ئەمەشم لە سەرەتاي سالى 1990دا بەم شىوھىە بۆ ھاتە دى، رۇژىكىان لە نوسىنگەكەم لە پەيمانگەى يەكەمى پزىشكى يەككە لە پىپۆرەكانى ھەست و دواوھى ھەستى مېتافىزىكى داواى لىكردم كە يارمەتى بەم بۆ لىكدانەو ھەو چاركدنى يەككە لە گەرفتە ئالۆزەكان، ئەو ھەو نەخۆشەكە دووچارى تىكچونىك ھاتبوو لە كىلگەكانى وزەيدا، پاش چارەسەركدنى كىلگەكانى بۆ كاتىكى درىژگەرەنەو بۆ ھالەتتىكى سەروشتى پاشان تەقېنەو ھەو تىكچونىكى تریان تىدا روىدا، بەلام ئەوھى پاشان روى دا دەتوانى ناوى بنرى روناكبوونەو. شل و شۆلى كىلگەى نەخۆشەكە ھەكو لۆكەيە، ئەوھى من ھەمىشە وامدانابوو كە بۆشە بە چەشنىكى لەناكابوو ھە نەرم ونۆلىكى لاستىكى و، ھەستم كەم بەپى دەستىو ھەردانم دىتە گونجاندن و، بە دەستەكانم ھەستم بە پېكھاتەى بەھىز كەم لە شوىنى پچرانى كىلگەكە ھەتتەپەر بوو. لە كاتى تاقە چركەيەكدا بە تەواوى ھەموو ھەستەكانم گۆردان: ھەموو ئەوانەى پىشان بە پچراندنم دانابوون دەرکەوت كە پېكھاتەى سەقامگىرن و دەبنە ماىەى شىواندىك لە كىلگەدا. بە ھۆى ئەم شىواندەشەو لە دەستچونىكى وزە روودەت. ئەوھى تىگەيشتم كەم لە كىلگەكەدا ئەوھى دىتەو كە پىى دەلین نەخۆشى، واتە ئەوھى بارى فېزىكى لای مەو = دىارى دەكات. ئەمەش ھۆكارىك بوو بۆ ئالوگۆرپىكى چلۇنايەتى لە زانىارىيەكانمدا، چونكە ئەو توانايەم دەستكەوت كە نەخۆشىيەكان بناسمەو پىش ئەوھى لە ئاستى فېزىكىدا تەشەنە بستىن، دواچار دەكارم چارى پىويست پىشكەش بەم ھەروا بۆ پاراستن لە نەخۆشى چى پىويست بى بىكەم. بىرپارمدا دەستەيەكى كارگەر لە شارەزايان دابمەزىنم و ئەو رىگەيەيان پى بخوینم كە دامناو ھەو پاشان نامۆزگارپىيان بەم كە چارى خۇپاراستن بە زۆر كەس بەدن، ئەم پىروھىەش پىويستى بە ھىچ داو ھەرمانىك نىيە، بەلكو تەنيا ھىندە بەسە كە بە چاكى رى و شوىنى ((ئىماندارە بەختيارەكان)) شارەزابن. بەم رىگايە بۆ ماوھىەكى سالىكى تەواو نەخۆشەكانم چارەسەر كەردو، باوھەم وابوو كە تەنيا ئەم پېكھاتانە بارودۇخى لەش دىارى دەكەن. بەلام بەرەبەرە راستىيەكانم لا كۆبونەو كە ئەو باوھەرە بەدەنە دواو. لە كاتى پىروھىە چاركدندا سەرنجم دا كە سەروشتى نەخۆشەكان و تەنانەت چارەنوسىشيان دىتە گۆرپن. بە لىكۆلېنەوھى ئەم ئەنجامانە سەرنجمان دا سەروشت و چارەنوس و نەخۆشى پىكەو ھاپەيوھەندن، بەلام ئەو ھاپەيوھەندىيە يەكجار نمونەيە، دەشتوانى ئەو شىواندانەى لە پېكھاتەى كىلگەيدا سەرنجمداون بە رىگاي چۆرەجۆر دابرىژىن: ئەمانەش دەشى نەخۆشى جۆراوچۆرپن، لە رى لادانى دەرونى و، شىواندى ناسايى لە سەروشتدا بن و مستەكۆلە و لىقەومانى ژيان بن، كاتىكىش لەم راستيانەم بە قوولى تۆزىيەو گەيشتمە دەرئەنجامىك كە تەندروستى، سەروشت و تەنانەت چارەنوسىش بە پېكھاتە دىارى دەكرى VAPMREEN گشت زانىارىيەكانى تايبەتەش بە مەو و ھالەتى لاشەى لە كىلگە بىولۆزىيەكەيدا بە شفرە كراو ھەو، بەمجۆرەش پەيوھەندىيەكى دىالوگى ھەيە لە نىوان پېكھاتە فېزىياويەكان و كىلگەيەكاندا كە كارلىك دەكەن، ھەروا چارەنوس و سەروشتى مەو = لە پېكھاتە كىلگەيەكاندا بە شفرە كراو، ئەگەر بتوانىن كاريان لىبەكەن دەتوانىن بەرەبەرە زۆر شت باش بەكەن. چەند زۆرترىش لەم بوارەدا تۆزىنەوھم كەردى ھىندە راستى زۆرتر سەرسۆرھىنەرم بۆ دەرکەوتو ھەو، ھەولەش دەم بە باسكدنى چەند نمونەيەك لەسەر چارەسەركدنى نەخۆشى چۆرەجۆر بوارى توانايەكانى ئەم رىگا چارەيە ئاشكرابەم، بوارە ئالۆزەكانى ژيانى خەلك راست بەمەو، ھەروا بە رىگەى ھەندى نمونە چەند رووداو و بابەتتىكى سەروشتى بەستەلۆك بە چەند نمونەيەكى تر

توانایه‌کانی ئەم پڕیگه‌و شوینە بخره‌وه روو. له سه‌ره‌تاوه به پڕیگای ئاسایی له بواری هه‌ست وله دوای هه‌ستی میتافیزیکییه‌وه به کارتیکردنی وزه ده‌ستبه‌کاربووم. له خه‌سته‌خانه ئافره‌تی‌کم ناسی که به‌هۆی ئۆدیمای سیه‌کانه‌وه هینرا‌بووه خه‌سته‌خانه PALMANUM OEDEMA، حالیشی زۆر گران بوو، دکتۆره‌کانیش له چاکبوونه‌وه‌ی هیوا‌پراو بوون. له‌سه‌ر داوای کیژی نه‌خۆشه‌که به پڕیگای وه‌گه‌رخه‌ستی سیسته‌می هه‌ست له دووره‌وه ده‌ستم به چاره‌سه‌رکردنی کرد. پاش تییه‌په‌رپوونی کاتی‌ک به‌سه‌ر ده‌ستپیکردنی چاره‌سه‌رکردنیدا نه‌خۆشه‌که داوای کرد ئۆکسژینی بدریتتی. دکتۆره‌کان نه‌یان‌توانی تییگه‌ن چی رووده‌داو نه‌خۆشه‌که به‌به‌رچاوی هه‌موانه‌وه چاکتر ده‌بوو ره‌نگی سوور هه‌لگه‌پراو له‌سه‌ر چرپایه‌که‌ی دانیشته‌وه داوای خواردن کرد، له کاتی‌کدا چه‌ند پۆژیک بوو هیچی نه‌ده‌خوارد. رووداوی دووه‌میش له‌گه‌ڵ براهیه‌که‌مدا روویدا - که دکتۆری نه‌شته‌رگه‌ره، له نه‌شته‌رگه‌رییه‌که‌دا وا پێویست بوو که ده‌ستی پیره‌ژنیک بپه‌رته‌وه که دووچارای لاوازیه‌کی ته‌واو ببوو. هه‌ردوو ده‌ستی براهیه‌که‌م ئاوسا، وپرای ئاوسانی لوه‌ له‌مفاوییه‌که‌ی وتوشی ژاراوی بوونی خوی‌نیش بوو، له وه‌زعیکی زۆر گراند بوو، ئانتی به‌یوتیکیش یارمه‌تی نه‌دا بۆ رزگاربوونی له ژاراویبوونی خوی‌نه‌که‌ی. که‌وتمه هه‌ول‌دان بۆ چاره‌سه‌رکردنی براهیه‌که‌م، پاش چه‌ند خوله‌کی‌ک له کارپیکردنی میکانیزمی کارلیکردن به هه‌ست شتیکی وا لیبی دیاری دا که به ده‌رزی ئاژنی لوه‌ له‌مفاوی ده‌چوو پاشان به‌ره‌به‌ره ئاوساوییه‌که‌ی نیشته‌وه. دوای کاتریمیریک پله‌ی گه‌رمای بۆ ئاستی ئاسایی هاته‌ خواره‌وه‌و، که‌وته چاکبوونه‌وه. به‌م شیوازه ده‌ستم به چاره‌سه‌رکردنی خه‌لک کرد. له ماوه‌ی ده‌ ساڵیشدا له‌سه‌ر توپ‌ژینه‌وه‌و خوی‌ندنی سه‌رچاوه‌کانی میکانیزمی پۆژه‌لاتی به‌رده‌وام و بووم، پڕی و شوینی کارتیکردنی وزه‌یی له مرۆ - له‌لام په‌ره‌ی سه‌ند. رۆژیکیان هه‌ولی چارکردنم ده‌دا، زیاتر نه‌وه سه‌رنجی راکیشام که له سه‌ر میژووی ژیا‌نی (راسپوتین) خوی‌ندمه‌وه، نه‌و ژنه‌ی بیره‌وه‌رییه‌کانی له‌سه‌ر نوسیه‌وه ده‌لی به‌ حالیکه‌ی میزاجی زۆر خراب چۆته‌ لای راسپوتین، چونکه ژنه‌ خوشکه‌ده‌ره‌که‌ی له شاری کییف له گیانده‌رچووندا بوو، کاتی‌ک راسپوتین به‌مه‌ی زانی به‌لینی پیدایارمه‌تی بدات و پیریاری دا نه‌و خوشکه‌ده‌ره‌ی رزگار بکات بۆیه له ناوه‌ندی ژووره‌که‌دا راوه‌ستا، به‌به‌رچاوی ئاماده‌بوانه‌وه ره‌نگی زه‌رد ده‌بوو، تاوه‌کو مۆمیک سپی هه‌لگه‌پرا، به‌مجۆره تا دوو خوله‌ک واما‌یه‌وه، پاشان دیسان ره‌نگی سوور هه‌لگه‌پرایه‌وه‌و گوتی: ((هه‌موو شتی‌ک ئاسایی بۆته‌وه‌و خوشکه‌ده‌ره‌که‌ت ده‌ژی)) پاش چه‌ند رۆژیک ئەم ژنه‌ بروسکه‌یه‌کی له شاری کییفه‌وه پینگه‌یشت ده‌لی خوشکه‌ده‌ره‌که‌ی به‌ خیرایی به‌ره‌و چاکبوونه‌وه ده‌پرات و دکتۆره‌کانیش له‌و په‌ری سه‌رسورماندان. کاتی‌ک مندالیکی گچکه‌ی ناسیاوی‌کم نه‌خۆشه‌که‌وت، سه‌ره‌تا تووشی نه‌خۆشی سوورپه‌ژه‌بوو، پاشان باری ته‌ندروستی زۆر ئالۆز بوو، تووشی هه‌لسوتانی کاژی می‌شک (سه‌حایا) و، هه‌لسوتانی هه‌ردوو سیه‌یه‌کانی بوو، نه‌وجا راسپوتینم هاته‌وه‌و بیرو پیریاردما توانای خۆم تاقی‌بکه‌مه‌وه، زۆرم چه‌ز ده‌کرد یارمه‌تی بده‌م و نه‌رکی خۆم ببه‌مه سه‌رو، پیریاردما دا نه‌و هه‌له بقۆزمه‌وه نه‌گه‌ر چی هیواشم زۆر لاواز بی‌ت له پۆژی دوو شه‌مه‌دا کاتریمیری دووی نیوه‌پۆ ئاگاداری توندوتیژی خۆم چر کرده‌وه‌و له ده‌له‌وه ئاواته‌ خواز بوم منداله‌که به‌ زوویی چاکبیته‌وه. له‌و کاته‌دا هه‌ستم به ئالوگۆپی شتیکی فیزیایی کرد. هه‌ندی کارتیکردنیم ده‌رخست. پڕباوه‌ر بووم به‌ توانای یارمه‌تیدانی. کاتی‌ک پۆژی چوار شه‌مه باوکه‌که‌یم دی ئاگاداری کردم که ته‌ندروستی مناله‌که‌ی باش بوه:

- که‌ی باش بو‌نه‌که ده‌ستی پیکرد؟ - له باوکه‌که‌م پرسی.

- دوو پۆژه، به پۆژ له کاتریمیری دووی نیوه‌پۆدا - باوکه‌که وه‌لامی دایه‌وه.

سالى 1988 دايكى منالېكى كچ هاته لام كهوا كچهكهى له ناكاودا تواناي بينينى زور كه مېوتته وه، نهو منداله بو چاركردن برايه په يمانگاي يه كه مى پزىشكى، به لام ويړاي كوششى زور دكتوره كان نه يانتوانى بگه نه هوى نه خوشيه كه، تواناي بينينى چاوى منداله كه روو له خراپتر بوو، هيچ هوكاريكى قايروسى نه خوشيه كه يان بو نه دوزرايه وه چاركردنېشى به به كارهيئانې نانتى بايوټيك هيچ نه نجاميكي نه بوو، تواناي بينينى چاوى چه پى بوو 0/0 60 به لام تواناي بينينى چاوى راستى گه يشته 0/0 50 وبه ره و خراپترېش ده چوو. بويه به پرېگاي كارتېكردن له دووره وه دهستم به كاركردن له گه ل منداله كه كرد، پاش دانېشتنى يه كه م ههستم به هه ندى باشبون كردو دووهم و سييه مجار له گه ليدا دانېشتم، پاش دوو ههفته منداله كه چاكبووه و به ته واوى و له سه دا سه د بينينى بو گه پرايه وه ويړاي نه وه ش نه متوانى هوكارى نه خوشيه كه ده ربخه م. پوزان تپه پېوون و بينينى منداله كه ناسايى بوو، به لام دواى چه ند مانگيك توشى نه خوشيه كه بوو له هه ردو و گورچيله يداو، به هوى نازاريكى زورى جگرييه وه بو خهسته خانه گواسترايه وه وجاريكى تر نانتى بايوټيك هيچ نه نجاميكي نه بوو، له خهسته خانه هيچ باشرت نه بوو. دواى چه ند ههفته يه كه نه و كچه منداله به چه ند شيكردنه وه يه كه خراپه وه له خهسته خانه ده رچوو، نازارى توند له گورچيله كانيدا به رده وام بوو. منيش چوار دانېشتم له گه لدا كردو باشرت بوو تا به ته واوى چاكبووه، جاريكى تريش له و پېرى به ختياريدا بووم: پزىشكيى دهسته و ستانه و، داوودهرمان هيچ كه لكى نييه، نانتى بايوټيك بى نه نجام بوو، له كاتيكدا من توانيم يارمه تى بدهم. له و پوزگاردا نه مده زانى پيكرالكان و كارليكردنى نه ندامه كانى له ش چون روو ددا، نه شمده زانى چون نه خوشى له نه نداميكه وه ده گاته نه نداميكي تر، هه روا نه مده زانى كه سروشت و چاره نووس و روجانيه ت و گه ليك هوكارى تر له مروقتا هه موو ده كه ونه نه م جوغزه وه. به م چه شنه نه و كچه منداله باش و چاكبووه دوو سال به سه ر نه وه دا تپه پېوون، ناستى شاره زايى منيش باشرت بوو، نيتر تيگه يشتم كه له شى مروقتا قه يه كه سيسته مه، ناكري له ويدا ته ندروستى و چاره نووس و سروشت و بارى دهرونيى ليك جودا بكرينه وه، له گه ل دايكى منداله كه دا يه كترمان دى و هه واله كه زور لام گران بوو كه بوى باسكردم چاره نووسى كچه كه ي زور خراپه نه گه ر چى ته ندروستيى ناستاي باشه، كاتيك نرخی هوكارى چاره نووسم تاقيرده وه دهر كه وت كه نيگه تيقه، نه مه ش ده بيته هوى گه ليك گيروگرفتى گه وره. نه و كاته تيگه يشتم كه ته نيا بيركردنه وه له ته ندروستى و به ته نيا تپروانينى حاله تى له ش ماناي باشبونى يه كيك له نالوزيه كانى سيسته مه كه يه كه "مروقتا" و زيان به گريبه نده كانى ديكه ده گه يه نييت. من چارى نه خوشيه كه م كرد به لام هوكارى نه خوشيه كه م بنه پر نه كرد، هه ر نه م هوكاره ش بوو گواسترايه وه بو هوكارى چاره نووس نيتر تيگه يشتم كه پيوسته وه ك سيسته ميكي يه كگرتوو چاره سه رى له ش بكريت. هه ر نه مه ش بوو واى كرد كه بتوانم نه و گريبه ست و نالوزيانه و نه و هوكاره راسته قينانه ي كار له گشت ده كه ن بيينم. هه روه ك تاقيركردنه وه كان دهر يانخست هوكارى هه موو ليقه و مانه كانى نه خوشه كه م دوو چارى هاتبوو ده ستكورتى و هه ژاريى باوكى بوو. له و كاته دا كه دايكى سكى به م پر بوو كه نه مه ش بوو بوه هوى شيواندى پيكه اته ي كيگه يى تايبه ت به پاراستنى ته ندروستى و چاره نووسى نه م منداله. بو ماوه ي چه ند ساليك خه ريكي چاره سه ركردنى نه خوش بووم به ريگه ي نيشاره تپيدان و جووله پيكردن له دووره وه به هوى هه ردوو دهسته وه بو يه كه مين جارو پينچ سال له مه و بهر كه موكورتى نه م ريگه چاره يه مزانى، نه وه بوو خه ريكي چاركردنى مندالانى خيزانيك بووم هه ر له و كاته دا ته ماشام كرد بارى ته ندروستى داپيره يان زور خراپه، ناماده يى خوم پيشاندا بو يارمه تيدانى، به لام نه و قايل نه بوو، گوتى به هوى دووباره بوونه وه ي دلنه كزيوه ههفته ي پينچ شه ش جار داواى

ئوتۆمبیلی فریاکەوتن دەکات و وێرایی راهاتنی لەسەر ئەو وەزعی و باوەرپیشی بە توانای چاکبوونەوه نییە. بە ڕیگەیی تەماشاکردنی کێلگە بیۆلۆژییەکی تەماشام کرد دلی ساغە چەند دانیشتنیکم لەگەڵ کرد، لە ھەر جاریکدا پیرەژنەکە بەرەو باشتەر دەچوو. لە ناوچەیی دلدای تیکچوونیکی دیار لە پیکھاتەیی کێلگەیدا بەدی کرا. چەند جاریک لەو ناوچەیدا دەستم گێرا شیواندەنەکە نەما، کێلگەکی راستەو بوو، بەلام پەککەوتەییەکی دلی جاریکی تر بۆی گەرایەو. وامدانا میکانیزمیکی نادیارێ ھەبە کە لە کێلگەیی ئەم پیرەژنەدا کاردەکات، پێویست بوو لەم میکانیزمە تیبگەم، بە لیکۆلینەو ھەوێ حالی نەخۆشەکە وام ھەستکرد کە ئەو حالی بەستراو بە رووداویکەو لە ژیانیدا، بۆیە لیمپرسی:

- تۆ دوو سالیک لەمەوبەر چیت بەسەرھاتوو؟

- بڕایەکەم کوچی دوایی کرد.

- ئەو کاتە ھەستت بەچی کرد؟

- بڕایەکەم تەندروستی باش بوو، لەش ساغ بوو کەچی مرد، لە کاتیکیدا من نەخۆشم و ھیشتا ھەر دەژیم.

ئیتەر تیبگەیشتم کە ھۆکاری نەخۆشییەکی مانەوایی ئەو ماندووبوونە STRESS بەھیزەییە لە قوولایی ویزدانیدا، ھەر ئەوھش بوو دلەکزی ناو سنگی دەورژاند، بۆ رزگاربوونی لەم نەخۆشییە دەبێ باری سەرنجی بۆ ژیان و پەییوھندی بە ژیان و مردنەو بگۆریت. بۆم باسکرد کە مردن شتیکی نییە جگە لە گواستنەو ھەوێ لە حالەتیکەو بۆ حالەتیکێ تر، نابێ وەک تراژیدی مامەلەیی لەگەڵ بکری و ناشی لە دوای رابووردو ناخ بکری و خەفەت بخوری، چونکە بە ئاخکردن لەسەر رابووردو مرۆی ھەولەدا ئەو رابووردو بگۆریت و لە جیگەیی خۆی بجوینێ. لە کاتیکیدا توانای ئەو جولاندنە نییە، ئەمەش دەبیتە ھۆی خەرجکردنیکی زۆر و ناریکوپییکی وزە. جا بۆ راگرتنی ئەم بەکاربردنەیی وزە کە لەوانەییە ئەنجامی مەترسیداری بە دوایە بێ پێویستە لەش ئەو نەخۆشییە فیزیکیە راگریت. لەگەڵ ئەو نافرەتە چەند دانیشتنیکم لە شیوازی مەشقی وزە پەیداکردنی خۆبەخۆدا ساز کرد AUTO GENESIS ئەوکات دیاردەیی پەککەوتەیی دلی راوەستا و نەگەرایەو. خۆ ئازاردان و ماندوو بوونی بەھیز بەھۆی ھەلچونی تیزی دەروونیەو لە قوولایی ویزداندا کەلەکە دەبێ و نەخۆشییە سەخت دەورژینێ، ئەمەش بە ھۆی پەیداوونی شیواندن لە پیکھاتەیی کێلگەیییدا. لە کاتی راستکردنەو ھەوێ وزەیشدا دوور نییە شیواندنێ ئەم پیکھاتانە رووبدات، بەلام ئەمە بە شیوایی ھەمیشەیی روونادات، لەمانەش گشتیان گرنگتر زانینی ھۆی نەخۆشییەکیە. جا ئەگەر ھۆیەکی نەزانین ھیچ دوورنییە نەخۆشییەکی جاریکی تر لە شوینیکی دیکەیی لەشدا روو بداتەو. حالەتەکی پیشوو ئەو ھەوێ سەلماند کە بەبێ ڕیگەییەکی ورد بۆ ناسینی نەخۆشیەکی بەبێ تیبگەیشتنی ھۆکارەکانی چارەسەر کردنی کویرانە ھیچ ئەنجامیکی نابێ. پاشان پەرەسەندنێ نایندەیی ڕیگای چارەسەر لە پەیمانگەیی یەکەمی پزیشکی (مۆسکۆ) رووی دا ئەوکاتە لەوێ کارم دەکرد و ھەر لەوکاتەشدا ھەولم دەدا مەسەلەکانی پاراستنی چارەسەر لەکارتیکردنی کێلگە نیگەتیفەکان چاریکەم. مانگ لە دوای مانگ لە کاردا بووم، بەلام وێرایی ئەوھش ئەنجامەکان کەمبون و روژیکیان چاری ژنیکم دەکرد کە تووشی بە چاوەو بوون ببوو، پیکھاتەیی ئەو تووشبوونەم لە کێلگەدا دیتەو ھەوێ تیبگەیشتم کە نەھیشتنی ئەم پیکھاتەییە دەبیتە ھۆی نەھیشتنی تووشبوونەکە، ئەو دەم گومانم نەبوو کە ئەو لە پیکھاتەکانە KARMA باوەرپم وابوو کە ئەمە لە ئەنجامی کارتیکردنە نیگاتیفەکاندا پەیدا بوو، ھۆکارەکی سەییکی دیکەیی لە کێلگەیی بیۆلۆژیدا. لە ھەموو حالەتە یەکچووەکاندا بە ڕیگای میکانیکی ئەو شیواندنەم لادەبرد و ھەموو کاتیکیش سەرکەوتنم دەبوو. بەلام دوای

ئەو ھەندىيەيە ھالەت دەركەوتن كە شىواندىنى كىلگەييان ئەنجامى بە چاۋەو ھە بوون ئەبوون. جارىكيان ئافرەتتەك و منداللىكى گچكە ھاتنە لام. تەماشام كرد ھەمان شىواندن لە پىكھاتەي كىلگەيى ھەردوكياندا ھەيە. بۆم دەركەوت كە ئەم شىواندانانە لە ئەنجامى روودايكى ديارىكراوھ لە ژيانى ئافرەتەكەدا، وىراي ئەو ھەش شىواوى كىلگەيى لاي ژنەكە چەند سالىك لە پىش ئەوى مندالەكەدا دەركەوتوۋە ئەوجا زانيم كە ئەو شىواندنە ھاوپەيوەندە لەگەل تىكچونىك لە بارى رەوشتدا، كاتىك دەردەكەوى كە مرۆڤ رقى كىنەي لە كەسىكى تىر بىت، تەوانيم ئەو بە رىگاي جادوگەرى لە ناوبەرم ھەك بانگ كردن و لىپارانەو، بە تەماشاكردن يان بە دەست. بەلام ئەو ھەي لىرەدا دىمەو كىلگەيەكى فىزىكى لەش نەبوو، بەلكو كىلگەيەكى زانىارى بوو، لەبەر ئەو رىگاي چارەسەر كردن ھەك ئاسايى جاران مايەو لە پىناو وزەي بىولۆژىدا: بارى سەرنجى خۆم چەر كەردەو ھە دەستم جولاند. شىواندنەكە لە ناوچوو. بەمجۆرە بىرماردا تەواناكاني خۆم بزەم و نرخی ئەو بارە ديارى بكەم كە دەكارم شانى بەدەمە بەر، بۆيە رۆژانە كەوتە پىشوازيى سىي تا چل نەخۆش. بۆ من كاريكى گىرنگ بوو ئەو ژمارەيە بزەم كە دەتەوانم پىشوازيى بكەم، ھەست و نەستەم زۆر سەير بوو، پاش ھەفتەيەك لەم كارەم ھەستەم بە ماندوو بوون دەكردو كاتىك دەگەرەمەو بۆ مائەو ھىزم لە بەر بىر بوو، پەنگى دەم و چاوم سەوز ھەلگەراپو پاشان ھەستەم كرد كە لە وزەي بىولۆژىدا شتىك پودەداو، ھەستىكى وام بۆ ھات ھەك مېشكەم لە سەرما ھاتىتە كولېن.

لەگەل خۆمدا وام پەفتار دەكرد ھەك تويژرەو ھەم بەوپەرى وزەو تەوانامەو لە سەر كارەكەم بەردەوام بووم تاقىكردنەو كەم نەچىراند: ئەو لەلام گىرنگ بوو بزەم چۆن لاشە لەم ھالەتە رىزگار دەبىت؟ بەلام رىگەيەكى نەمەيى كاري نەكرد.....

لەمەش زۆر دەرەنگ تىگەيشتم....

لە پىشوازي ئافرەتتەكى گەنجدا بووم، بە دو دانىشتن تەوانيم نەخۆشەكەي نەھىلم و داوام لىكرد جارىكى تىر تەنھا بۆ چاودىرى سەردانم بكاتەو. كاتىك گەراپەو تەماشام كرد ئالوگۆرى بە سەردا ھاتوۋە، پەنگى زەرد ھەلگەراپو، دياردەي ھەساسىيەت لەگەل لاروخواري لە بارى دەروونىدا لى دەركەوت. نەمدەتەوانى بزەم چى روى داو، ژمارەي تەلەفۆنى مائەكەيم ھەرگىرت و ھەولمدا لە دوورەو بە تەلەفۆن چارەسەرى بكەم. داوام لە دايقى كرد بۆم باس بكات كچە لاوھەي چى بەسەر ھاتوۋە. چونكە ئەم رووداۋە لاي من شتىكى سەير بوو بۆ يەكەمجار. ھالى نەخۆشكىم خراب بى پاش ئەو ھەي بە چەشنىكى پۆزەتيف كاري تى بىرى. سەرنجەم دا لەو شۆينانەي كە لە بەردەمىدا دەستم جولان و لە دوورى بىست - سىي سەنتىمەترەو لەلەشى كىژەكەو، سەرنجەم دا سووربوونەو ھەو خورو ھەبوو، كاتىكىش گۆيم لە گوتارى داىكەكەي بوو تىگەيشتم چى روى داو، ئەو ھەي من كردم بىرتى بوو لە ھەلمژىن، وزەي بىولۆژىم لە كچەكە كىشايەو، وزەي خۆشم لە دەستدا ئەمەش لە ئەنجامى ئەو بارە گرانەدا كە كەوتەم بەرى و دەستم كىرە مژىنى وزە لە نەخۆشەكان. لەبەر ئەو پىويست بوو چاركدن راگرم چونكە لاشەم لەم ھالەتەگىرنگەدا وزە لە ھەر كەسىك دەكىشيتەو، چونكە من كاركدن ئەو ھەي دەور بەدوور دەستبەكارو دەسەلاتگىرەم. بىرماردا بە تەواوى راوەستەم ولە چاركدن بە وزەي بىولۆژى دوور بكەومەو، تەماشام كرد كاري ئايندە بى ئەنجام دەبى، لەگەل ئەو ھەشدا كە من لە باوەرەكانى ھەست و داو ھەي ھەستى مېتافىزىكى كلاسىكى دوور نەكەوتوومەو بەلام بە ھەلگرتنى ئەو بارە گرانە گەيشتم ئەو كە رىگاي ناردنى وزەو شىلان لە دوورەو زۆر كاريگەر نىيەو چاركدن داىن ناكات كە بە درىژايى ژيانم مەبەستەم بوو، تەوانيم بە رىگەي بەھىز كردنى ئىرادە لە دوورەو چارەسەر پىشكەش بكەم لەگەل راگرتنى ھەموو چەشەنە

شیلا نیکی خالبند من ریگای چاره سەر به تهکنه لۆژییه کانی هه ناسه دان و به خۆراکی گهرمادر باش ده انم. به لام تیگه یشتیم که ته وای ئەم ریگایانه چاره سهریکی ته وای دابین ناکهن، به لکو کارگه رییان ته نیا و ته نیا بو کهم کردنه وه و نارامگرتنه وه یه. ژنیکی دکتۆریش خواستی له باره ی مانه وییه وه پشتگیریم بکات، له وه وه بیر کردنه وه، به له تهکیا کردبوو، داوی لی کردم هه ندی ئەنجامگیری به په له بکه م، راکشیم بو حه سانه وه و بیر کردنه وه، به ریگه وتیش له دکتۆریکی خهسته خانه وه بانگه یشتنیکم بو هات بو ناماده بوونی ئاههنگی جهژنی پۆژو (فصح) له شاریکی تر، ئەمهش هه لیکی باش بوو بو حه سانه وه و راکشان و بیر کردنه وه له و حاله ی پیی گه یشتووم، دهشتوانم بریار له سهر به رده و امبوونی کاره که یان راگرتنی بده م، رهنگه بشتوانم ریگه ی دهرباز بوون له م گه یرو گرفته بدۆزمه وه. پیگه وه سه فه رمانکرد بو دهریاچه ی ئەنجسکایا، سه ردانی کلێسا دیرینه. تهخته ییه که مان کرد که ده گه ریته وه بو سه ده ی شانزه یه م، پۆژی جهژنی رۆژو زۆر خوش بوو، چه ند جار یکیش ئاو وه وه گۆردا: به فریاری، پاشان دایکرده باران، ئینجا هه وره که ره وییه وه خۆر هه له ات و ئینجا په لکه زیڕینه دهرکه وت. له دهریاچه که دا خۆم ششت و هه ستم به تازه بونه وه ی چالاکیم کرد و هاتمه وه سه ر ئەو باوه ره ی که پیویسته له سه ر کاره که به رده و ام بم، به لام ده بی ریگه یه که بدۆزمه وه بو چاره سه ر کردنی نه خوش به بی کار کردنه سه ر وه ی بیولۆژییه که ی و ده ستم کرده گه ران به دوایدا. هه ولما کاربکه مه سه ر پیکهاته کانی KARMA که له نیو له شی مروقه وه دیمن، هه ولما ئەو هۆکارانه ببینمه وه که ده بنه هۆی روودانی ئەم شیواندانه له م پیکهاته نه دا روونکردنه و یان بو نه خوشه که، به یه کجاری ئەوه م دایه دواوه که به هۆی دهسته کانمه وه کارتیکردن ئەنجام بده م، ئەمهش رۆژگاریکی گران بوو، چونکه به چاکی فییری به کاره یانی ریگه که نه بوو بووم، ئەنجامی کارتیکردن زۆر له ریگه ی ده ست به کاره یان لاواز تر بوون. به مجۆره به ره به ره هه ندی ئەنجام دهرکه وتن که نه مده توانی به ریگای ده ست به کاره یان پییان بگه م. ئەو کاته تیگه یشتیم که پاشه رۆژم له پاش ئەم ریگه یه وه یه. یه که مجار ده بی هۆکاری تیگچوونه که بدۆزمه وه KARMA ئەمه شی بکه مه وه و ئینجا توژیینه وه ی له سه ر بکه م و زانیارییه کان داریژم و پيشکه شی به خه لک بکه م، به مجۆره ده توانم سه دان که س چار بکه م و تیگه یشتنی هۆکاره کانی نه خوشیه که و ریگای چاره سه ر کردنی به ملیۆنان که س پيشکه ش بکه م. نیتر له و کاته وه بوومه توژی ره وه وه یه س. به دیار که وتنی هه لمژینی وه له کاتی پرۆسه ی چاره سه ر کردندا زیاتر خستیمه سه ر که لکه له ی توژی نه وه و تیگه یشتن له وه ی که په یدا بوونی نه خوشیه کان به ستراوه ته وه به دهرچوون له یاسایه کانی ره وشت و ئەده ب، له بهر ئەوه چار کردنه که ده بی ناراسته بی بو زانینی ئەو دهرچوون و ناریکییانه و بو گۆرینی باری سه رنجی گه ردوونی لای مرو. نه خوشیش ته نیا یه کیکه له میکانیزمی په ره پیدانی رۆح (ره وان) ئیمه له دیر زه مانیشه وه ئەمه ده زانین، هه ر ئەمهش چه ندان سه ده یه له کتیبه پیرۆزه کاندایه جیگیر بووه، رووداوه که ئەوه یه ئیمه ئەم راستییه مان پشتگوئ خست و بو کاتیکی دیاریکرا و له بیرمان کرد، گرنه ئەوه یه ئەم هه له یه تیگه یین و دانی پیدابنیین، به ریگه ی تۆبه کاری و په شیمانی له ژیر سیبه ری یه زدانپه ره ری دا چوینه ناو هارمۆنیی جیهان و گه ردوونه وه، به ببینی پیکهاته کانی KARMA له مروقدا ده توانم هه ر کارتیکردنیکی چاره سه ر هه لبه سه نگیم، من ده بینم چون پیکهاته ی فیزیکی و کیلگه یی له مروقدا دیته گۆرین ئەمهش له و کاتانه دا که دان به گونا هه کانی دا ده نی، ناستی ئەو په یوه ندییه ده بینم که لاشه به ره وانیه وه هه یه و چون هه رله و کاته دا کار ده کاته سه ر رۆح. له بهر ئەوه ده بی چاره که له یه ک کاتدا کار بکاته سه ر لاشه و رۆح.

نه هیشتنی شیواندنه کانی پیکهاته ی کیلگه یی له ریی ویزدان و تۆبه کاری و په شیمانییه وه ئەنجامیکی زۆر

چاکی دەبی و تەندروستی و لەش ساغی بۆ لاشەى فیزیکی دەگێریتەوه، چەند کاتەکش لە نیوان روودانى شیواندەنە که لە پیکهاتەى کێلگەیی و نیوان دەرکەوتنى نەخۆشیە که لەسەر ئاستى فیزیکی کەم بێت ئەوەندە رینگە که سەرکەوتووتر و ناسینە که باشتەر دەبی. هەموو حالەتیکیش لە حالەتەکانى چارکردن هەولدان بوو بۆ چوونە ناو راستی نەخۆشیە کەوه هەولدان بۆ تێگەشتنى چۆنیەتى نەخۆشیە که سەرچاوهکەى، ئایا ئەو رۆلە چیبە که ئەم سەرچاوهیه لە ژيانى نەخۆشە کەدا دەگێریت. من بە رینگەى دەست و چوار چپۆه و پەندۆل (لەرینەوه) کێلگەم باسکردوو و لێیکۆلیومەتەوه.

سالى 1986 بوو که بەرێز ف. ب بلیاکوف - م ناسى، ناوبراو سەرپەرشتى تاقیگەى پیاوانەکانى بیودینامیکى دەکرد، لایەنە باشەکانى قوتابخانەى ئەم پیاوه، ئەوانە بوو که سەرکەوتوانە رینگەى ((نوسینی پێشبینى و رامان)) بەکارهینا بۆ دۆزینەوهى چارهسەر، گەیشته پلەیهکی بەرز لە وردبوونەوهدا بۆ دیاری کردنى کێلگە فیزیکیەکان لای مرۆ، چ لە رینگەى دەسلەتگى لەدوورەوه یان بە رینگەى دەست لیدانى خیرا. لە رینگەکەى بلیاکوف ئەوهى پێویستم بوو وەرمرگرت. لەپلەى یەکەمدا ناسین و دیارکردن بوو ئینجا کارتیکردن. بەفیر بوونى نوسینی پێشبینى و رامان بۆ کاتی هەولمدا چۆنیەتى نەخۆشیە که خۆى لە خۆیدا باس بکەم. نەک هۆیهکانى. ئینجا بەبى کۆلدان دەستم بە تۆزینەوهى کێلگەکانى زانیاری کرد. لە کۆتایى سالى 1990 دا باوەرم هاتە سەر ئەوه که هۆى نەخۆشیە که دەگێریتەوه بۆ تیکچوونیک لە پیکهاتەکانى کێلگەبیدا و لەبەر ئەوه پێویستیه کێلگەى بیۆلۆژى چارهسەر بکری، نەک ئەو ئەندامەى زیانى پى کەوتوو. ئەم بیرورایە شم بە تۆزینەوه فەلسەفییەکانى رۆژەلات جەختى لەسەر کرایهوه، ئەو تۆزینەوانەش وایدا نین که گرنترین شت پیکهاتە کێلگەییە وردەکانن که لەگەل رۆح هاوپه یوهندن، منیش لە رووی ویزدانیهوه ئەمەم هەست پى کردو شیواوى کێلگەییەم دى که کار دەکەنە سەر حالەتى فیزیکی مرۆ و هەروا پیکهاتە زانیاریەکانیشم دى که کاتی توشبوونى نەخۆشی جۆرەجۆر پەیدا دەبن، بەرینگەى کارتیکردنیان بە هۆى راستکردنەوه یانەوه گەیشتمە روودانى ئالوگۆر نەک تەنیا لە حالەتى فیزیکی دا بەلکو لە هۆکارەکانى دیکەى سیستەمى وزەى زانیاری لای مرۆ و بەرەبەرە رەگەزەکانى سیستەمەکەم داپشت کەبەوه دەتوانی کارتیکردنیکى گەرە ئەنجام بدرى و نەک تەنیا چارهسەرى نەخۆشیەکانى ئیستا بکری بەلکو تەنانەت نەخۆشیەکانى دواروژیش، چونکە شیواویەکانى پیکهاتەى کێلگەیی پێش پینچ تا دە سال لە دەرکەوتنى نەخۆشیەکانى لە ئاستى فیزیکی دا دەست پێدەکات.

بیگومان شیواویەکانى کێلگەیی دەبنە هۆى لە پى لادانى جۆرەجۆر لە ئاستى فیزیکیدا لەبەر ئەوه رینگەم بەخۆمدا لەبارى وزهوه کارتیکردنیک هەبیت. ئەو مەسەلەیهى خستبوومە پێش چاوم بە کورتى بریتییه لە دۆزینەوهى وردى نەخۆشى لەگەل توانادارى بۆ تۆزینەوهى حالەتەکه و دۆزینەوهى یەکەمین هۆکار. نەخۆشى تەنیا نیشانەیهکی سووره مرۆ = ئاگاردار دەکاتەوه که بە ریبازى راستدا بپرات. ئیمە هەمیشە وامان تەماشای دەکرد که لێقه ومانیکه و هەولماندا لێى رزگارین، لە کاتیکیدا نەخۆشى وریاکردنەوهیهکی بەکردهوهیه لەبارەى روودانى هەلەوه بۆ رزگاربوونى مرۆ = کاردەکات. مرۆقیش بە نەخۆشیەکەى و ئازارەکەى دەبی ئەو لەپى لادانە هەست پێبکات که دەشى رووبدەن و دەبی لە بارەى رۆحیهوه پەرە بە خۆى بدات، بە شیوهیهکی هەمیشەیی بە دواى رینگەى تازەى پەرەسەندندا بگەرى. هەرئەمەش بوو پالپۆه نەرم بۆ لیکۆلینەوهى هۆکارە رۆحانیهکان لای مرۆ.

دهتوانری پښتانه کهم له توژینه وهی KARMA دا ناوېنری بینینی نه خشه دار، من پوداوه کان وهك پوداوه نابیمن به لكو وهك یاسایه کان و پاشان سه ریچی کردنیان، به شیوهی نه بستراکت (مجرد) ده بینم چی پوداوه، به زانینی په یوه ندی مرو: له گه ل پیکهاته کانی کیلگه یی ده توانم له و په یوه ندی به بکولمه وه که له نیوان هه لسو کهوت و ریباری په وشت و تهن دروستیدا هیه، شیوازی شیواوییه کانی پیکهاته، به ریگه ی تیگه یشتنی هم شیواوییه - چاره سه رکردن. من تیگه یشتنه کلاسیکیه کانی KARMA - م به کارهینا، له گه ل پروا کردنم که مرو: له م یان له و ژیا نه دا گونا هیکی کردوه له بهر نه وه نیستا دو چاری نه خوشی بووه. جاله بهر نه وهی خویندنه وهی ژیا نی رابوردوی مرو: زور گرانه، ناچار به هیند به سمکرد که تا که ژیا نیك بخوینمه وه، دیارده کانی ش زور له وه با شتر بوون که کار تی کردنم به ده ست بی، له راستیدا جیاوازیان هه بوو. کاتیك مندالیکی سی مانگیان بو هی نام که له بار یکی تهن دروستی گراندا بوو، دیاره پیش هر چی گوتیان نه وه له ژیا نی رابردیدا گونا هکار بووه و نیستا ش له سهر کارو کرده وه خراپه کانی لیپرسینه وهی له گه ل ده کری، به لام ته ماشام کرد شیواوییه کانی پیکهاته ی کیلگه ییه کانی منداله که له گه ل شیواوییه کانی پیکهاته ی کیلگه یی دایکیدا جوتن، به مجوره بوم دهر کهوت که پیکهاته ی کیلگه یی له دایک و باو که وه بو نه وه کانیان ده گو یز نه وه.

هم حاله ته دوزینه وهی میکانیزمیکی نوی بوو له ناردنی زانیارییه کان به میراتی، کاتیکی ش شیواوییه کانی کیلگه ی دایکه کهیم راست کرده وه راسته وخو منداله که ی به بهر چاوی منه و چاکبووه. نیجا تیگه یشتنم چند کرداری دایکه که کار له تهن دروستی منداله که ده کات، به تایبه تی له سالانی که می پیش له دایکبوونی منداله که دا. نه و کینه گه وره یی که له وانه یه دایکه که له کاتی سکپردا له سنگی خویدا هه لیبگریت له راستیدا به هوکاریک داده نری له توشبوونی منداله که دا یان له نه خوشی نه و نه دامانه ی له سهر دا دابه شبون: له وانه یه تیچونیك له بین یان له بیستندا په ره بستینی. ریسواکردن و سوکایه تی پی کردن یان لیقه ومانیکی دایکه که له کاتی سکپردا واده کا منداله که زور هه ستیار بی و به خیرایی کاریتی بگریت. هه روا گونا هه کان و کرده وه خراپه کانی دایکه که له ماوهی دوو گیانیدا چاره نووس و تهن دروستی منداله هاتووه که ی دیاری ده کات. له سهره تادا هیچ بایه خیکم بو هیله کانی باو که که دانه نا، به لام دواچار تیگه یشتنم که هه ردوکیان. باوک و دایک به یه کسانی کارده که نه سهر ژیا نی منداله که یان. دایک و باو که کان زانیاری ته و او له سهر کارو کرده وه و رهفتارو رهوشتیان و رهفتاری باب و باپیریان ده گو یز نه وه بو منداله کانیان، جا له م زانیارییه نه وه چاره نووسی منداله که داده م زری و، لاشه و ته بیعت و رو حانیه تی پیکدین.

هموو توژینه وه کان که له گه ل راستیه کانداهه نجاممدان به ناشکرا جهخت له سهر یه کیتی دنیا ی دهره وه و سروشتی بیگیان و له شه نالوزو ساده کان ده که نه وه. پیویسته نه وه ش بلیم که من

همیشه هه ستم به مه کرده وه هه رچی هکیش له دهورم پویانداوه جهختیان له سهر هم یه کیتییه کردو ته وه.

مندالیی خو م له سهر که نار هکانی دهریای نازو: به سهر بردووه و، سهر نجمداوه چون ماسییه گچکه کان له شوینه تهنکاوه کانداهه ریان ده سهند، چون هم ماسیانه له سهر روی ناوه که بازیان دها تا سه ما جوانه که یان نه نجام بدن و چون له سهر روی ناوه که و له سهر کوتایی کلکیان ناسویی هه لده خلیسکان. نا به مجوره مندالانی گیانله بهر ه زیره که نادیاره کان که لای نیمه ش نه ناسراوبون په ریان ده سهند.

روژیکیان له کاتیکا راوه ماسیم ده کرد سهر نجم له ماسییه کی خو کوژدا، کاتیك له که نار که نزیکیبوومه وه له نزیکی ناوه که وه ماسییه کی گچکه م دی که زور به زحمهت هه ناسه ی دها. ویستم بو ناو ناوه که ی بگریمه وه

به لّام جاريکی تريش بازي داو له ناو رووباره که دا وون بوو. پاش چند خوله کيک بازدانی بو که ناره که دووباره کرده وه، پاشان جاريکی ديکه ش بازي داوه ناو ناو که. نهو ديمه نهم زور لا جوان بوو دهستم کرده چاوديري رووداوه که، هر نهو ماسييه بووديسان جوولانه وه کانی خوی دووباره کرده وه، وه که بهو ريگا سهيره دوروبه بناسيّت. به توندي بازي دايه سهر که ناره که وه، پاشان جاريکی تر بو رووباره که، کاتيک نه مهی ده کرد زيانی خوی ده خسته بهر مه ترسيه وه، رهنکه هيّزي نه وندنه نه بوو بي بتوانی جاريکی تر بگه ريته وه ناو ناو که يان هه لهی ده کردو به لايه کيتردا بازي ددا به لّام ويّرای هه موو نه مانه ش له سهر بازدانی دريژهی دا بي نه وهی هه له بکات!

کي له نيّمه نه گهر چي بو تاقه جاريکيش بيّت له زيانيدا زيړه کی و هوشيارکردنه وهی ناژه لی نه ديوه؟ کاتيک له شوينيکی گه شت و گوزار له نزيک ده رياچهی ((ريتسا)) کارم ده کرد روژيکيان ماريکم دی له سهر ريگا که فرپدرابوو، هيّنده يان بهر د پيدا کيشا بوو گه شت بووه گيان ده رچوون، ديمه نی زور پر له داخ بوو بويه هه لمگرته وه خسته کيسيه که وه تا له ناو دارستانه که دا له شوينيکی دور له خه لک دايبنيم. ماره که گه وره نه بوو به لّام رهنکی پيسته که ی مهيله و سپی بوو. نازانم بوچی باوه پرم و ابوو که ماريکی ژه هردار نييه. به سستی و بي هيچ چالاکيه که له ناو کيسه که دا مایه وه، دهستم کرده سهر دانی و هندی جاريش ده ستيشم ليده دا، کاتيکی دريژ به بي جووله مایه وه، به لّام له ناکاويکدا سهری جوولاند و گازی له ليواری کيسه که گرت. تيگه شتم نه مه هوشيارکردنه وه يه که بوو بو من، کيسه که م کرده وه و نازادم کرد، ماره که له سهر خو که و ته جووله و خوی خزانه ژير بهر ديک، منيش که و تمه ياری کردن له گه ليّدا و کلکيم گرت، نه ویش هر ته ماشای ده کردم و به نارامه وه سهيري ده کردم تا نازادی بکه م. به لّام من له سهر گرتنی بهر ده وام بووم، له ناکاودا به خيړايی خوی وه رگيپراو رووی سهری تيکردم، له دهستم که و ت، ته ماشای ده کردم و حزی نه کرد پيووم بدا به لکو ويستی هوشيارم بکاته وه. زور سهر سام بووم که پاش چند روژيک ويّنه ی جوړه جوړی ماريان پيشاندام و بووم ده رکه و ت که نه و چه شنه ماره زور ژاراوييه.

بو يه که مجار توانيم باری فيزيکی و دهروونی نه خوشيک پيکه وه بگوړم نه ویش به م شيوه يه: کچيک زور به راستگويی دلداره که ی خوش دهويست و دلسوژی بوو، به لّام هه ردو و کيان له بهر هندی بارودوخی گران نه يانتوانی ببنه هاوسه ری يه کترو ليک دور که و تنه وه، بهر ده وام نه م خوشه ويستيه و پاش چندان سالی ليک دور که و تنه وه هه ر نازاری ددا، نه مه ش له راستيدا هيّنده خوشه ويستی نه بوو نه وندنه ی که شتيکی ديکه ی ناخوش و به نازار بوو. کچه که تيگه شت که له سهری پيوسته هاوپه يوه ندی نه بي، به لّام نه و په يوه ندييه شوينيکی دوژييه وه وله ناوی برد. نه مه پتر له وهی خوشه ويستی بي له عنه ت بوو. کچه که چندان لاوی ديکه ی ناسی بو گه پان به شوين که سيکدا که نهوی به دل بي به لّام بي نه جام بوو. که و تمه توژينه وهی نه م حالته ی تا به لکو له گشت نه مانه دا گونا هيکی بدوژمه وه.

وه لامدانه وه نه مه بوو که نه خيّر کچه که گونا هبار نييه. جا که وا بوو کي گونا هکاره؟ گونا هکار داپيره ی بوو. چند شتيکی سهر بوو، کچه که تيگه شت له قسه که م مه به ستم چييه. داپيره که ی له سهره تاي لاويدا گه نجیکی جوانی خوشويستوه، به لّام له بهر بهر ژه وندنی شووی به که سيکی تر کردوه، به مجوره خوشه ويستی له خوی و دلداره که يدا کوشتوه، له بهر نه وويه نيستا نه وه که ی جوړه ها نازاری تووش ده بي که داپيره که ی بو ی به جي هيشتوه. پاش قسه کردن له گه ل داپيره که ی و دانپيدانانی راستی که نه و خوشه ويستيه ی له دلی خویدا

کوشتوه به ودهش گوناھیکي له ټيکدانی ياسايه کانی بالادا نه نامداوه، کچه نه وده کهي تواني له نازاره کانی رزگار بئ و منيش ټيگه ياشتم که بهم ريگه يه نه که ته نيا ده توانري چاري نه خوشه کان بکري به لکو دهشتوانري يارمه تي روجه کانی خه لکی بدری و چاره نووس يان چاک بکري.

له توژينه وه نه ينييه کانه وه زانراوه که هر که س ته ماشاي سهرچاوه نه ينييه کان و کتبه فلسه فبييه کان بکات گومانی ټيدا نييه که ده گاته نه وهی ټيتر له سه دو هه شت ياساي جوربه جور که هم گهردونه به پړوه ده بهن باسيان کردوه، زوريش هه ولما که هه موو هم ياسايانه پيکه وه بدوزمه وه. به لام به داخه وه تا ئيستا به قه باره ی ته و او بيان ريکه وتم نه کردن. وا دياره ئيمه تا ئيستا بو زانيني گشتيان ناماده نين.

نه زموني کارکردن له وزه ی بيولوزيدا ده لي له ناوه ندي سه پيچييه زوره کاند که خه لکی له ژيانی روژانه ياندا نه نامي ده دن مهنترين شتيک ده بينريته وه که مروو به رانبر خووی و که سانی تر ده يکات، که نه ويش کوشتنی خوشه ويستييه له چندان ديارده ی جوربه جور و جياوازا، ته و او ی سه پيچييه کانی تريش به دوو مين داده نرين و له نه نامي نه بونی خوشه ويستي يه زدان و دنيا و خزمه کان و مندالان و سروشت و خه لکه وه.... هتد لای مروو پيدا ده بن. نه حالته ی ئيستا بوتان باس ده کم پتر بپروای به هيژ کردم که دوزينه وهی نه خوشی KARMA چارکردنی روخانييه تي مروو دينيته دي، نافرته ټيکيان بو هي نام که له کاتيکه وه بو کاتيکی تر دوو چاري قه يرانی نه خوشييه کی سه ير هاتبوو، له ناکاو يکدا حه زيکی زوری هه ست پيده کرد بو بازدان له په نجره که وه و خو کوشتن، يه کجار زور حه زي له مردن ده کرد، داوای له که سوکاري کرد گوتی: ((به جيگه که مه وه بمبه ستنه وه، بمگرن، به ته نيا جي م مه هي ل!)) هم چه شنه بير کردنه وانه ی به توندي بو ده هات و چندان جار دوباره ده بوونه وه، ژنه که ده ترسا به رگه ی نه مه نه گري و له پاشدا لي قه ومانی کی گه وره ی تووش بي ت. توژينه وه که نام ده ريانخست که سه ريچي ي ياسايه کانی بالآ له لايه ن دايکی نه و ژنه وه کراوه. پياويک به تاسه وه هم دايکه ی خوشده ويست. به لام نه و به سوکی و رکو کينه وه ته ماشاي ده کرد، زوری پي خوش بوو هه ست بکات که پياويکی تر به ته و او يی گيروده ی بووه ده يه وي به ته و او ی هاوپه يوه ندي بي ت. به مجوره هم دايکه ژيان و خوشه ويستي لای نه و پياوه کوشت و قسه و کردارو ره فتاره کانی به رنامه يه که بوون بو کوشتن، به لام هم به رنامه يه جاريکی تر گه رايه وه به لام بو نه وهی دياريدا و ده سه لات بگري به سه ر کچه که يدا.

گه رانه وهی به رنامه نيگاتي قه کان هه ندي جار به هيواشی روو ده دن، هه ميشه بو دانه ره که ی ناگه پريته وه به لکو به زوری له مندالان و خزمه کانيدا ده رده که ونه وه. پاش قسه کردنی کچه که له گه ل دايکيدا و دانپيدانانی دايکه که به گونا هه که ی خويدا ټيتر ديارده ی نه خوشييه که راهه ستاو دوو باره نه بووه. ټيگه ياشتم پله ی په يوه ستي ته ندروستی له گه ل ره وشت و ره فتاره کانی دايک و باوک و خوشک و براو خزمه کانماندا چه ند مه زنه، به لکو هم ره وشت و ره فتارانه دريژ ده بنه وه تا هه روا به توندي کاربکه نه سه ر چاره نووس و ژيانی ده رونيمان.

له هه ر ديداريکی تازه دا حاله ټيکی تازه ی نه خوشيم ده ناسی و يارمه تيده رم بوو بو دانان و دوزينه وهی ره گه زه نو ييه کان له سيسته مه که دا که من ئيستا به ((سيسته می کيلگه یی ديسپليني خوبه خو)) ناوی ده به م.

سيسته می کيلگه یی ديسپليني خوبه خو بريتييه له په يوه ندي پيچه وانه له گه ل گهردوندا، پوخته که شی نه مه يه که هه ر ره فتاريکی مرو فانه، نه گه ر چی باش بن يان خراب پيچه وانه ده بنه وه و به زياده وه بو مان ده گه پرينه وه نه مه ش به ريگای يه که ی وزه ی زانباری له کيلگه ی گهردونيدا.

ئيمه هه ميشه نه وه ده بيستين که مروو پاداشتي کاره خيرو چاکه کانی ده دريته وه و له سه ر کاره شه ر

ثامینو خراپه‌کانی سزای ددری، به‌لام له‌بهر چی خیرخو‌ازان و پیاو چاکان له دنیای دهوروپشتدا زیاتر نابین و پیاو خراپان کهم نابنه‌وه، من وایداده‌نییم که باشتین لی‌کدانه‌وهی ئەمه قسه‌ی پیاو چاکانه که ده‌لین یه‌زدان ههمیشه سزای شه‌رخوازو خراپه‌کاران ددها، به‌لام له‌بهرئه‌وهی ئەمه زور له‌سهر خو‌روو ددهات مرو‌ پيش ئەوهی سزاکه‌ی وهر‌بگریت له ئەنجامدانی گونا‌هیکی دیکه‌دا سهر‌ده‌که‌وی. ئەو لی‌کدانه‌وه‌یه‌ش به ته‌واوی جووته له‌گه‌ل باوه‌ری کاری میکانیزمی زانیاری ناردبه ری‌گای پی‌کهاته کی‌نگه‌یه‌یه‌کان. له باره‌ی میکانیزمی سیسته‌می دیسپلینی خو‌به‌خو‌ که‌سیکی دووره پهریز نییه به‌لکو پرو‌سه‌یه‌کی نی‌گاتیف هه‌یه که ده‌بی رابگریت.

له زه‌مانی کوندا میکانیزمی سزا دریز‌بووه تا چه‌ند نه‌وه‌یه‌ک بگریته‌وه، ئیتر نه‌خوشییه‌کان و نه‌هامه‌تییه‌کان له‌ناو نه‌وه‌کان و پو‌له‌ی نه‌وه‌کاندا دهر‌ده‌که‌وتن، یان له ژبانی ناینده‌ی گونا‌ه‌کاراندا. له‌م پو‌ژانه‌دا خیرایی ئەم پرو‌سانه زیاتر بووه. مرو‌ له ئەنجامی گونا‌ه‌کارییه‌کانیدا راسته‌وخو له ژبانی‌دا سزای خو‌ی وهر‌ده‌گریت و له به‌رام‌بهر به‌وه‌شدا له ته‌ندروستی خو‌ی و ته‌ندروستی منداله‌کانی تا ئەو پهری سنور نرخه‌که‌ی ددها.

له باری سه‌رنجی مرو‌قه‌وه سزادان به‌کارکردنه سهر ته‌ندروستی کاریکی یه‌کجار ناشیرین و ناره‌وایه. به‌لام له ئاستی کی‌نگه‌ییدا نه‌ک مرو‌ به‌لکو بیرو‌پایه‌کان له ئارادان، ههر مرو‌قی‌کیش به‌کۆمه‌له به‌رنامه‌یه‌کی یه‌ک‌گرتوو داده‌نریت، به‌لام میکانیزمی پی‌که‌وه‌لکان و گه‌مارو‌دان له دژی ئەو بیرو‌پا و به‌رنامه‌نه له کاردان که مه‌ترسیان بو سهر دنیا هه‌یه. مندالی‌ش گشت به‌رنامه‌کانی دایک و باوکی به‌هیز ده‌کات ههر له‌بهر ئەوه‌شه له جیاتی ئەوان به سه‌ختی لی‌پرسینه‌وه‌ی له‌گه‌ل ده‌کری. به‌لام له راستیدا له‌م پی‌نج ساله‌ی دواییدا به‌رپرسی که‌سایه‌تی لای ههر مرو‌قی‌ک زور تر به‌رز بو‌ته‌وه من هیشتا هو‌کاری ئەم دیارده‌یه نازانم.

مندالانی‌ش به‌ ئاوینه‌یه‌کی مه‌زنی جیهانی گه‌وره داده‌نرین. زور‌که‌س سه‌رنجی ئەویان داوه که مندال به‌ ئاماده‌بونی دایک و باوکه‌که‌ی به‌ شیوه‌یه‌کی خراپتر ده‌جولیته‌وه وه‌ک له‌وه‌ی له‌بهر چاوی که‌سانی نه‌ناسراودا که‌له‌م حاله‌ی دوایدا هیمن و گو‌پرایه‌ل ده‌بی. له زۆربه‌ی جاره‌کانیشدا ئەمه کاری میکانیزمی KARMA ده‌بی. کاتی هه‌لسورانی مندال له‌گه‌ل دایک و باوکیدا چالاکی و به‌هیزی به‌باریکی باش و پوزه‌تیفدا ده‌روات، هه‌روا به‌رنامه خراپ و نی‌گاتیفه‌کانیش چالاک ده‌بنه‌وه، واته ئەو به‌رنامه‌نه‌ی دایک و باوک به‌ ری‌گای کی‌نگه بی‌و‌لوژییه‌کان بو‌یان گواستو‌ته‌وه. له‌م دواییدا به‌ تو‌ژینه‌وه‌ی زور له‌ گه‌رو‌گرفته‌کان گه‌یشتمه ئەوه که ته‌نیا منداله‌کان ئەم میراته‌ی KARMA – یان بو نامینیته‌وه، هه‌روا دایک و باوکه‌کانیش هه‌ندی به‌ر پرسییان له ئاستی کی‌نگه‌ییدا دیته ئەستۆ، ئەمه‌ش به‌هو‌ی ره‌فتارو گونا‌هی منداله‌کانه‌وه. ئیستا که مندال ههر له ته‌مه‌نی هه‌شت سال و نیوه‌وه ده‌توانی به‌ قسه‌و ره‌فتاره‌کانی کاربکاته سه‌رحاله‌تی کی‌نگه بی‌و‌لوژییه‌کان، واته کاربکاته سه‌ر رو‌حانییه‌ت، چاره‌نووس و ته‌ندروستی دایک و باوکه‌کان، ئەم دیارده‌یه له پيش دوو هه‌زار سالدا له ته‌مه‌نی سیانزه سال یان چوارده سالیدا به‌دی ده‌کرا.

له‌و کاته‌وه ده‌ستم به‌ تو‌ژینه‌وه‌و پاکردنه‌وه‌ی KARMA کردوو ئیتر نه‌خو‌ش نه‌که‌وتوو، به‌لام گه‌رو‌گرتی دیکه دهر‌که‌وتن. لای من وزه هه‌لاوسا و به‌هیز بو‌ توانای کارتی‌کردنی پتر بوو، ئیتر لام گران بوو پارسه‌نگییه‌کی ده‌روونی بدۆزمه‌وه. که‌مترین هه‌ست کردن به‌ دل‌گیری یان به‌ ریسوا کردن ده‌بووه مه‌ترسی بو ته‌ندروستی و چاره‌نووسی ئەو که‌سه، که ئەمه‌ش زور زویری کردم.

به‌هیوا بووم بتوانم ئەم گه‌رو‌گرفته چاره‌سه‌ربکه‌م تا هه‌موو شت به‌ باشتین شیوه‌ بی‌ت. به‌ کاری بی‌کۆلدان و ئارام گرتن له‌ په‌روه‌ده‌ی ده‌رووندا ده‌توانم له‌ هه‌ست کردن به‌ زویری و کینه له‌ هه‌لچوونی نی‌گاتیف زگارم بی‌ت،

به لام دواى ئه وه گرفتېكى زور ئالوزتر دهر كه وت، ئيستا له سه رمه چاوديرى كه سانى تر بكم نه گهر نا ئه وا بچوكترين ريسوا كردنيك ده بيته زيانيكى گه وره يه ي فزيكى بو كه سى خاوه ن ريسوا ييه كه .

هه ر نه مه ش بوو پاليپيوه نام بو تيگه يشتنى يه كيك له هو كاره كاني تراژيديا له ولا ته كه ماندا چونكه مروقى خاوه ن KARMA ي پاك يان داخراو زور به توندى به يه زدانه وه هاوپه يوه ند ده بى له بهر نه وه . هه ر ده ست دريژييه كى بكره ته سه ر نه وه له دژى گه ردوون ئاراسته ده بى .

جا نه گه ر مرو - خوئى هيرش ببات و ده ستدريژى بكات نه وا كه سا يه تى خوئى ده كه ويته بهر لپيرسي نه وه ، به لام نه گه ر له وه دا نوينه رى كو مه ل بوو نه وا لپيرسي نه وه و سزاي ده درى .

له بهر نه مه نه وا كاولكارى و رووخاندنه ي له سالانى بيسته كاندا رووياندا وه مه به ستيش كوشتنى راهيبه كان و كه سانى خاوه ن رى وره سمى ئاينى بوون و ويران كردنى كليسا كان و په رستگا و ديره كان هيرشيك بوو بو سه ر گه ردون . له بهر نه وه پيوست بوو زور كوشت و برو ده ستدريژى به دوا وه بى . كو مه لگه ش ژيانى مليونه هاى له نرخى نه م لادانه له ياسا كانى ره وشت و ره فتارى بالا به خت كرد .

ياده وه رى هه ر كه سيكى كو مه له كه مان پرپتى له يادگار له باره ي نه وه ه لانه وه كه نه جامدران و ، گشت گونا هو كلولييه كاني كو مه لگه له قولايى ويژدانى هه ر مروقيكدا و له KARMA دا پاريزاون .

ئيمه هيشتا نه و گورانبيه مان له بير نه چوته وه كه ده لى : ((به هيژ هه موو دنيا ده روخي نين)) نه م گورانبيه بهرنامه يه كى مه زنى له خو گرتوه بو روخاندنى دواروژو گه ردون .

زور جار دا يكان دينه لام سكالاي ميز به خودا كردنى منداله كانيان له كاتى نوستندا ده كن ، منيش بو يان باس ده كه م كه نه خو شيبه و نه خو شى وه ك پارچه ي سه هوليك له ناو ناودايه و به شى سه ره كى نابينرى . وه ك بنه مايه كى سه ره كى ميز كردنى مندال له كاتى نوستندا نه جامى نه وه يه دا يكه كه ي خو شه ويستى و تامه زرويى بو ميرده كه ي له خويدا خنكاندوه . جا نه گه ر نه مه به توندى بو ماوه يه كى دريژ رووبات نه وا پيكه اته كيلگه ييه كاني دا يكه كه له ناوه ندى يه كه ميني بنكه ييدا توشى شيواندن ده بن ، دوا جار نه مه ده بيته هو كاريك بو ميز كردنى منداله كه له كاتى نوستندا وه روا له تووشبوونى نارپكى و گيروگرفتى تر له ژيانى تايبه تيدا وه كه نه وه ي تووشى نه خو شى دل بى يان نه خو شى ديكه ي په يوه نديدار به سه ر ميشكه وه . ره نگه ميز كردن له كاتى نوستندا به هوئى سك پر نه بوون له كاتيكي دريژدا ، يان به هوئى نه وه وه بى كه ژنه كه خو شه ويستى خوئى شارديته وه يان كوشتيبتى له بهر نه زانينى نه م مه سه له يه ش هه ميشه دا يكه كه په نا ده باته بهر دكتوره كاني ده رووناسى و شاره زايانى خه وليخستن ، دكتوريش يارمه تى ده دا منداله كه له راهاتنى ميز كردن له نوستندا رزگارى ده بى به لام بهرنامه ي كوشتنى خو شه ويستى و له ناوبردنى له ژياندا هه ر بهر ده وام ده بى ، جاله بهر نه وه ي سيسته مى قه ده غه كارى له ناو براوه ده شى وايدابنيين كه بهرنامه يه كه بو له ناوبردنى خو شه ويستى له سه ر ئاستيكي گه وره ترو قولتر وه ك له وه ي لاي دا يكه كه .

يه كيك له ئافره ته كان ده لى زور جار به هوئى سه ريه شه يه ك يان لاوازيه كى گشتييه وه كه به شيوه ي هه ميشه يى هه ستى پى ده كات په ناى بردوته بهر دكتور ، به لام دواى توژينه وه و باس كردن هيچى وا پيشاننه دراوه كه تيگچونيك هه بيته و هيچ نه جاميك نه دراوه به دهسته وه : به يپى بيروپاي دكتوره كان هيچ هو يه كه نه بووه بو هه ستردن به لاوازي و نه خو شيبه ك ، هه روا سهردانى بهر ده وام بو لاي دكتوره ميلييه كان و جادوگه ره فالگره كان بى نه جام بووه ، نه وانيش نه يانتوانيوه نه و تووشبونه گه وره يه ي به چاوه وه بوون كه ديوانه لابه رن ، ته نانه ت

هەندى لەو جادوگەرانه دواى دیدارى ئەم ئافرەتە تووشى نەخۆشیهکە بوون. کاتیك بەدواى ئەمەدا چوومەوه و پاش لیکۆلینەوه و توژینەوه دەرکەوت کە هۆکارى ئەو ئازارانە ((بە چاوهوه بوونى پیچەوانەیه)) راستیشە ناتوانى ئەم جۆرە تووشبونە بەرى و شوینى میلی لەناوبرین.

- تۆ زۆر ئاواتە خواز بوویت کە خوشکەدەرکەت لەکاردا تووشى خراپە بییت، بۆ ئافرەتەکەم روون دەرکەوه کە ئەمە هۆکارى ئەوەتە ئیستا هەمیشە هەست بە لاوازی دەرکەیت. بەرنامەى ئاواتە خوازییەکانت بە خراپە بۆ خۆت گەپرايهوه و بە توندى کارى کردو کێلگەى بیولۆژیى شیاواند. بەلام ئاخۆ خوشکەدەرکەت لە کاردا چۆن هەست بە حالى خۆى دەرکات؟

- ناوبرا ئیستا پشودانى نەخۆشیی وەرگرتووه، بەلام کورپەکەى نەخۆشە نەك خۆى. پاش خویندەنەوه و بە دواچوونى کێلگەى خوشکەدەرکەى و کورپى خوشکەدەرکەى دەرکەوت کە کێلگەى هەردووکیان بەرنامەى ئاواتەخوازیی خراپەیان تێدايه. لەبەر ئەم هۆیه بوو منداڵەکە نەخۆش کەوتبوو، چونکە ئەو توانای پاراستنى لە دایکەکە کەمتره.

- تۆ لە نەخۆشیی منداڵەکە بەرپرسییت، ئاخۆ بۆ خۆت منداڵت نییه؟

- بەلى کورپکم ههیه.

هەروا تەماشای کێلگەى ئەو منداڵەشم کردو دەرکەوت ئەویش تووشى شیاویى بەهیز بووه، ئەویش بەرنامەى ئاواتە خوازیی خراپەى تێدايه.

ئەمەش نمونەیهکى چلۆنايه تیبیه لەسەر ئەوهى چى دەرکەین و خوشمان و منداڵەکانیشمان و کەسانى دەروپشتمان ویران دەرکەین بى ئەوهى ئەوه ببینین یان بزائین.

کاتیك دەستم بە خویندنى پیکهاتهکان KARMA کرد، رۆژیکیان ژنیك هاته لام و سکالای کرد کە بەینیكە تووشى سهریهشه و نازاریكى بههیز له سهريدا بووه و ههست به لاوازییهكى گشتى دەرکات.

- پینچ رۆژیکه زۆر به توندى ئاواتهخوازی خراپه بوویت بۆ میردهکەت.

- نەخیر. ئەوه هەرنابى چونکە زۆر میردهکەم خوش دەوى، بە هیچ جۆریك ناکرئ ئاواته خوازی خراپهى

بم.

- بەلام زۆرم لیکردولهسەر رایهکەى خۆم بەردهوام بووم:

- ئاواتهخوازی خراپه بوویت بوى، پینچ رۆژ لهمهوبەر ئاواتهخوازیی گهرهت ئەوهبووه تووشى نازاریك بییت، ئەو کاته ئیوارەش بووه.

- چۆن دەتوانم لەو کاتەدا خراپەى بۆ بە ئاوات بخوازم و ئەو ئیوارەیه بۆ ماوهى دوو سەعات لە گەرانهوهى لە کارهوه دواکەوت. زۆر بوى نیگهراڤ بووم، ئەو کاته تینگهیشتم چى رووى داوه.

- ئەو کاته چیت تووش بوو؟ بیرت له چى دەرکەوه؟

- بیرم له زۆر شتى هیچ و پووچ دەرکەوه، خهیالم بۆ زۆر لهوه دورتر چوو.

- تینگهیشتى چى رووى داوه؟ کاتیك بیرت کردەوه کە دەبى شتیکی خراپ لە هاوسەرکەت قەوماى بەرهه لای بەدبەختی و خراپە خۆت دەبرد. چەندیش ئەم خراپە و یان لیقهومانە بە شیوهیهکی راستەقینە بهینیته پیش

چاوت ئەوهنده زیانى زۆر تر دەرکەیهنییت. زهبتکردنى ئیدراک ئیستا له کاتیكدا ناستیکی بەرز له وزه دەرکەوتوووه کە زۆر به گرنگ دادەنرئ. یهکیك له یاسایه بنچینهیهکان له گەردووندا ئەوهیه هیچ زیانیك

نەگەیه ندری ئەگەرچی بەبیر کردنەوێش بێت. پێویستە ئەمە ئیستا بە تەنیا باوەرپێکی تێئۆریی نەبێت بەلکو بێتە ئامانج و پێگەیهك له ژياندا. ئەو تۆژینه وانهش که پۆژانه به یارمەتی دۆزینەوێ نەخۆشی بە هۆی هەستیاری و دواى هەستیاری میتافیزیکییەو ئەنجامیان دەدم. ئەو تۆژینه وانه دەریدەخەن که پاراستنی پێوانەکانی رەوشت و رەفتار چەند مەرجیکی پێویست و بەلکو تاقە پێگەن بۆ ژیان، هەر لەو کاتەشدا. بە باشترین پێگە دادەنرێت بۆ پاراستن، ئیمە تەماشای دەکەین و بە شوین مەترسیەکانی دەورپشتماندا دەگەرین، گەرەترین مەترسیش لە ناو مەروۆ خۆیدا هەیە و بە چەشنیکی نەبێنراو کاری خۆی دەکات. رەگ و ریشەى ئەم مەترسییە لەویدایە که لە دنیا تێنەگەین و لەو شتانه تێنەگەین که لە دەورپشتمان روودەن و، هەر و لە رەفتاری نابەجیماندا که دەبێتە هۆی هەلۆشان و پچرانی مەروۆ لە ناوێو.

هەموو رووداو و لێقەومان و مێردەزمەکان که هەمیشە لە زۆرانبازیادین لەگەڵیاندا لە ئەنجامی پەرەنەسەندنی رۆحانیەتماندا هەو، ئەو هیزانەش که لە پشتهوێ زۆرانەکه ئاراستە دەکەن ناتوانن هۆکاری سەرەکی دادپارانی رۆحی نەهێلن کهوا ئەمەروۆ لە ولاتەکه ماندا روو دەدا ژمارەیهکی که ممان دەبەستەوێ بەو گێرگرفت و لێقەومانانەى تووشمان دەبن.

ئەم حالەتەى دیت سنوریکی تازەى لەم باسانەمدا ئاوالە کردەوێ. ژنیك به تەلهفۆن پەيوەندى کردو گوتى هەندى گێرگرفتى ئالۆزى لا دەرکەوتووێ هاوپەيوەندە بە شتیکی سەیرەوێ بە دیاردەى ناخۆشەوێ. هەر کهسیکیش هەولێ یارمەتیدانى بدات تووشى خراپەك دەبێ و یان تووشى نەخۆشییەك دەبێ. ئەم ژنە دۆستیکی هەبوو وزەى بیۆلۆژى بەکار دەهینا و دەستى بە چارەسەرکردن و کارتیکردنى کرد، لەو کاتانەدا هەستى بە پالە پەستۆیهکی هەمیشەىی حالەتى دەروونى دەکرد، ژنەکه پەناى بردەبەر ئافرەتیکی بەختگرەوێ، ئەویش تەماشایەکی کردو گوتى: ((بە راستى پیت بلیم و دیارە من ناتوانم یارمەتیت بدەم))، وپرای ئەمەش ئەم پێشبینیە توانی نازاری ئەم ژنە ئەگەر چی بۆ رۆژیکیش بێت کهم بکاتەوێ، بەلام رۆژى دواى هەموو شتیك وەك خۆی لێهاتەوێ، دەستم کرد بە چارەسەر کردنى، باشبوونیشى بە خیرایى دەهاتە دى، کارتیکردنى دەرەکی کۆتایى هات، بەلام من سەرنجم دا خزمەکانم کهوتنە سکاڵا لە نەخۆشییەك، ئەوێ زۆر سەیر بوو ئەوێبوو هەموویان هەر هەمان دیاردەى نەخۆشییان هەبوو: نازاریك لە جومگەکاندا و لاوازی گشتى. ئیتر کهوتە گەران بە دواى هۆکارداو تەماشام کرد کاری ئەو کهسەیه که بوو هۆی زیانگەیانندن بەو ژنە، لەبەر ئەوێش که من لە دەمیکهوێ پەیرەوێ وزەى بیۆلۆژى دەکەم کاتیك من و خزمەکانم هێرمان کرایە سەر حەزم کرد بکەوێ پەیرەوکردنى ئەوێ پێی دەلین جادوگرەى و رێ و شوین و شیوازەکانى، ئەمەش بۆ راوەستانى کاری ئەو تاوانبارە ئیتر لەسەر ئەوێ وەستام که بیرم دەکردەوێ ئەو پێگایە کامەیه که پێویستە هەلیبێژم و بیگرە بەر.

بۆ من زۆر ئاسان نەبوو که دەستبەردارى پێگای هیزو زۆر لیکردن بە کاربەینم، سالانى دوورو دیرێژى کارکردنم لە بواری وزەى بیۆلۆژیداو خویندنى سەرچاوەنەهینیهکانن کۆمەلێکی گەورەى کارکردن و کارتیکردنەکانى پێدام، بەلام وپرای ئەوێش بپیرام دا بەرپەرچیی نیاران بە هەمان پێگای ئەوان بۆ نازاردانمان گرتیانەبەر نەدەمەوێ، بەلکو بپیرام دا یارمەتیا بەدم.

کاتیك مەروۆ دەکەوێتە بەر هیرشى وزەى بیۆلۆژى دوورنیه هۆکاری ئەوێ گوناھێکی کهسایەتى یان گوناھێکی باووباپیران بێت. ئەگەر هەر وەك ئەوان و بە پێگای وزەى بیۆلۆژى بەرپەرچى بدەینەوێ ئەو دەم زنجیرەیهك کاردانەوێ روودەات، چونکه پیکداکەوتن یان بەرپەرچى دانەوێ بە لە پى لادانیکی مەزن دادەنرێ و

سزاي تازهي به شويندا ديت، به لام ناخو دهكري كه سه كه رزگار بكرى؟ تا قيكردنه وهكاني ههستياري و داواوهي ههستي ميتافيزكي دهريدهخن كه نهو كه سهي كاري كردبووه سهر نهو ژنه گونا هبار نه بوو، هو كاري سهرهكي له وهي له ژنه كه رووي دا له ناو KARMA دا هه بوو، نهكي نه م نافرته له سهره تاي لاويدا پياويكي خوشويست به لام حهزي نه كرد كورپي ليبي بيت، نهو مندالهي له بار برد كه له مندالدا نيدا بوو. له ناو بردني خوشه ويستي و مندال كه بووه هو هوي نهوه پيكهاته كان و پاشان نهوه كه وهكاني ناينده نرخيكي گران بدن، نه م ههش به ريگاي جوراوجور وهك نه خوشي فيزيكي و يان چاره نووسي شووم و يان تي كچونويكي حالاتي دهرووني و، قاييل نه بووني به رپه چي به هه مان شيوه، واته له ريگاي وزهي بيولوزييه وه، به سهر خومدا زال بووم، چونكه من به بووم له م وه زعه ئالوزه داو، ناچار بووم كه به هيئ وه لام بده م وه هه مان ريگام په روه نه كردو دانم به خومدا گرت، نه م سهر كه وتنيك بوو كه دواي نهوه تيگه ياشتم كه س مافي نهوهي نييه به رپه چي نازار دان و شه رخوازي هه به شه رخوازي بداته وه. به ريگاي خويندني سيستم ي ديسپليني خوبه خوي كيلگه يي به قولبونه وه يهكي زياتر ته ماشام كرد نهوي به بي به كارهي ناني ريگاي هيئ به كارهي ناني ديت به ره م پيده چي پاساودراوهي به كارهي ناني له ناستي كيلگه ييدا. ياسايهكاني شارستاني له زور كاتدا له گه ل ياسا گه ردوني ه كاندا يه كنا گرنه وه، جا نه گه كه سيك لييدام نهو من مافي خومه به مسته كوله به رپه چي بده م وه، نه م ماناي وان ييه له ريگاي وزه وي بيت. نه م له راستيدا چهند ناستيكي جوربه جورن، له كاتي به رپه چيدا به ده ست له ته نيا كه سيك زياتر كه نهويش گونا هكاره كه به كه س توشي نازار نابي، به لام كاتي به رپه چي به وزهي بيولوزي و له بهر نهوهي مرو. له ناستي كيلگه ييدا هاوپه يوه نده له گه ل گشت منداله كان و خزمه كاندا، نهوا لي داني وزهي بهر هه موويان ده كه ويئو، هه ر وا وه لام دانه وهش وهك سزايه كي به كومال ده كه ويئو سهر گونا هكاره كه وهه روا سهر خزمه كاني. من ههستم كردوه كه بهر زكردنه وهي تواناي كارت يي كردني وزهي لاي مرو. پيوستي نهوهي ليدهوي كه هيئ تهر كيز كردن له كارت يي كردنيدا له كاردانه وهي كارو بيرو رايه كاني بهر زكاته وه: نابي ته نانه تاقه رسته يه كيش كه بريارد هرييت بگوتري به بي بير كردنه وه، چونكه نهوه خوي كارت يي كردنه. له وه تيگه ياشتم كه بوچي كتبي پيروزي ((ئنجيل)) باسي هيديايه تي و ناشتي دهكات: نه م له پله يه كه مي دا را گير كردني كارت يي كردنيكي وزه ييه. به لام ناخو له بهر چي جادو گه ران ده توانن ريگاي جوربه جور بؤ كارت يي كردن به كار بيئن. له ناو نهو ريگه يانه شدا هيئ به كارهي ناني و ده ست دريژي سهر نافرته؟ دواي بير كردنه وه له م ته تيگه ياشتم كه نهوان گشت نابيئ به لكو گچكه ترين به ش ده بيئني، نهوان چاره سه ري چينه كاني خواره وهي كيلگه وه له شه كه ده كن و هه موو شيواندنه كان له به شيكه وه ده خنه سهر گشت و، به م شيويه مؤله ت ده دنه نه خوشييه كان، به پيچه وان ي قه شه كانه وه، كه به ره وشتي بهر زيان ره فتاري راست و دروستيان بهر زبوونه وه بؤ ناستي هه ست پي كردن و بينيني هو كاره راسته قينه كان و نهو په يوه نديانه ي ياسايه كاني ژيان پي كه وه ده به ستنه وه و، گشته كه شيان بيني، له كاتي كدا جادو گه ران له بواريكي نزمدا كه سنور ديار يي كراو و تاييه ته به وان كارد ه كن، هه ر له بهر نهوه شه زوريان له شاره زاييه كي زور سنوردار به ولا و ه شتيكي تريان نييه. نهوه ش گرنگه باسي بكه ين كه جادو گه ري هه ميشه له لايه ن كه سانيكي خاوه ن تواناي باش و KARMA ي پا كه وه په روه و كراوه و له بهر نهوه سه ري پي چي و كرده وه كان يان كه نه نجامي به كار هي ناني ريگاي جادو گه رييه كوده بنه وه و له سه ر يه كه كه له كه ده بن تاله وه و پاش نه وه كان يان له سه ريان توشي لي پي چانه وه بن. ته نيا تاقه كار لي كردني كم تا قيكردنه وه: كاتي ك جادو گه ر يان پسپوري بواري هه ست و له دواي ههستي ميتافيزيكي يه وه وزهي نيگاتيئف له نه خوشه كه

رادەكىشىتەۋە چى روودەدات. ئەو رېۋ شويىنانەش كە بۇ ئەمە بەكار دەھيىنرېن زۆرن. ئاراستە دەكرى بۇ ئاۋ بۇ روو، بۇ پەيكەرە مۇمىيەكان، بۇ ئازەلە مالىيەكان، بۇ ئاۋەندى زەۋى، بۇ ئاسمان، يان بەزۇر پى و شوين دەسوئىنرېن، لەسەر ئاستى كىلگەيىش ئەم وزىيە كە پىر كراۋەيەكى دوزمانەنى تىدايە دەگويزىتەۋە بۇ كىلگەنى ئەو لەشەنى كەدراۋە بە سەرىداۋ دەيشىۋىنېت و بە مىكانىزمىكى دىارىكراۋ دەگەرپىتەۋە بۇ كىلگەنى ئەو دكتورەنى چارەسەرى دەكات و بۇ كىلگەكانى خزمەكانى. لەبەر ئەۋە ھەر پىگايەك بۇ چارەسەر كىردن كارنەكاتە سەر پەرەپىدانى رۇحانىيەتى مۇرۇ دەبىتە ھۆى لەناۋ چوون. لەناۋ بىردىنى ھەندى دىاردەنى تايبەتى بە ھىچ جۇرېك ماناى روودانى چارەسەر نىيە.

كاتىكى كورتى پىش ئىستا ئافرەتېك ھاتەلام و گوتى:

– سى مانگ لەمەۋبەر چارەسەرى دۇستىكم كىرد، كە ھەلاۋسانى رىشالى ھەبوو FIBORMA ئەو ھەلاۋسانەنى نەما، ھىچ لەۋ باۋەردا نەبووم كە بتوانرېت بە داۋاى لىبوردن لەم نەخۇشىيە رىزگارى بىت. ئەمە لاي من سەر سۈرپەينەر نەبووم. چۈنكە پى و شوينەكە بە چەشنىكى ھەمىشەيى پەرە دەگرى، ئىستا ش نەك تەنيا بارى گشتىي نەخۇشەكە باش دەبى بەلكو زۇرچار لە كەم و كورتى ئەندامەكانىش رىزگار دەبىت. جا ئايا ئەنجامى چارەسەرەكە بەچىيەۋە بەستراۋە؟ ئەمە لە پلەي يەكەمدا بەستراۋە بەلىتېگەيشتىنى راست و زانىنى دروستى ھۆكارەكانى نەخۇشىيەكەۋە، بەھەردوۋ ھالەتى رۇحانى و فىزىكى كاتى چارەسەر كىردنەكەۋە ھالەتى KARMA نەخۇشەكەۋە پلەي ھەستىردىنى بەسەر پىچى و ئەو گوناھانەنى كە ئەنجامدراۋن.

كاتىك بەكرەۋە دەستىم بە چارەسەرەكە كىرد پىگايەكى ئاسايىم لە ژياندا دەردەخست، گۆشتم دەخوارد و مەيم دەخواردەۋە، ھەمىشە تۈرەۋ دەمارگىر دەبووم و پىراى ئەۋەش بەپىگەنى مەساژ چارى ئەۋ نەخۇشىيەم كىرد بەبى دەست لىدان، بەلام دۋاجار بەپىي ئەنجامەكانى ئەم كىردەۋانە لە رىشەۋە پى و شوينى ژيانم گۆپى، بەر لەپىشۋازى نەخۇشەكان بە پۇژىكى تەۋاۋ ھىندەنى بتوانرېت چىشتىكى كەم دەخوارد و، لە پۇژى پىشۋازىدا ھىچ شتىكم نەدەخوارد. جا لەبەر ئەۋە ى زۇر خولىيى دۇزىنەۋەنى نەخۇشى بووم دەمويست تواناى نوئى لەۋ رىۋشۋىنەدا بىيىنمەۋە جاروبار شوينەكانى پىر مەترسىم لە ياد دەكرى، ئەۋەم لەبىر دەچوۋ كە دەبىت لە كاتى كاركرىن لە ئاستى كارە وردەكاندا زۇر وريابم كاتىكى كەم لەمەۋبەر ناسىاۋىكم داۋاى لىكرىم گوتى لە ئافرەتېك بىگرم، تەنيا چل خولەك كاتى ئازادەم ھەبوۋ بۇيە بىرپارمدا كە دانىشتنەكە ئەنجام بەدم. ئافرەتېكى بالا بەرزى قەشەنگ دىاربوۋ زۇر باۋەرى بە خۇى بوۋ ھاتە ژوۋرەۋەۋ دانىشت و لە ژىرەۋە تەماشى دەكرىم سەرنجى تىژى لىدەدام. دىار بوۋ گىروگرفتى زۇر بوۋ، گىرۋدەنى خۇپەرستىيەكى گەۋرە بوۋ ھەزىكى زۇرى لە دەستكەۋەتنى سامانىكى مادى زۇر بوۋ، ئەمانەش ھەموۋى بىۋونە ھۆكارى چەندان نەخۇشى كە گىرۋدەيان بوۋ. زۇر زەحمەتە چارەسەرى ئەۋ چەشەنە كەسانەبكرىت چۈنكە لە گومان و ترس و باۋەر نەبوون لىم پەردە پۇش كراۋن، من ھۆكارەكانم بۇى باس دەكرى ئەۋىش دىدارەكەمانى دەگۆرپىيە و توۋىژ و پىراى، ئەۋەش ئەركى خۇم بوۋ قەناعەتى پى بىكەم، ھەروا ئەم جۇرە ھالەتەنە يارمەتيدەرم بوون بۇ دۇزىنەۋەنى بەلگەۋ بىيانوۋى تازەۋ شىكرىدەۋەنى ھۆكارەكانى نەخۇشى مۇرۇ.

– ئەگەر شانەيەكى لەش ھەموۋ شتىك بۇ خۇى ببات – بۇ ئافرەتەكەنى رووندەكرەۋە، ئەۋا بۇ كاتىك ۋەزى باش دەبىت، بەلام پاشان كىردەۋەكانى لەشەكە تىكۋىپىك دەدەن و، شانەكەش خۇى لەگەل ئەم لاشەيەدا دەمرى. خۇپەرستى تاسنورېك كارېكى بەجىيە، بەلام ئەۋ كەسەنى تەنيا بىر لە خۇى دەكاتەۋە ھەۋلى كوشتنى

خوش و گەردونىش دەدات. بېگومان ئەمەش بۇ كاتىكى درىژ بەردەوام نايىت. زوويان درەنگ بىت دەبىت بەرنامەى تىكدانى گەردون بە نەخوشى و يان لىقەومان و بەدبەختى دابخرىت.

- ناخو پيشنياز دەكەيت باوەر بە خودا بەينم؟

- باوەر هينان بە خودا كاريكى تايبەتە بە ھەر كەسيك خوي. من ھوكارەكانى نەخوشىكەت بۇ رووندەكەمەو. دەتوانى باوەر بە خودا بەينيت يان نا. بەلام پيوستە لەسەرمان گەردون و جيهان و رۆحەكەيمان خوش بوويت. ئەنانىتە و ھەزى بيسنور بۇ بون بە خاوەنى سامانى مادى بى سنور ھەستى سەرەكى خوشەويستى دەكوژى، تۆ لە كىلگەى بيولوزى خوتدا بەرنامەيەكت ھەلگرتوو ھەلگرتوو ھەلگرتوو، لەمەش زياتر تۆ ناتەوى ئەم بەرنامەيە رابگريت و، جاريكى تريس دەكەوينەو شەپە قسە، ھيندە راستىكەنم لە لانين كە بەشى ئەو بەكات نافرەتەكە قەناعەت پى بكات، بەلام دەستم كرده كارگردن لەو ھى پى دەلين پاكزكردنەو ھى KARMA، توانيم كىلگەكە خاوين بەكەمەو، بەلام نەك ھەر تەنيا قايل نەبووم بەلكو ھەستىكى ناخوشم لا دەرکەوت. ژنەكە مامەلەى لەگەل ھەموو شتىكدا دەرکد وەك جوړيك بن لە رابواردن و گەمە كردن.

- تۆ دەللى پيوست ناكات تەنيا پەپەرەوى گىروگرتە مادىيەكان بەكەين بەلام ژيان ناچارى ئەو ھەمان دەكات. - مۆلەتى زۆرم لەبەردەستدا بوو بۇ كوكردەنەو ھى پارەيەكى زۆر، بەلام دەبوو لەبەرى ئەو ھەدا قوربانى بەگشت باسەكانم بەدەم. گەيشتمە تەمەنى چل سالى بەلام وىراى ئەو ھەش لە ژورىكدا دەژيم پووبەرەكەى لە چوار مەتر دووچا پتر نىيە ئەويش لە ئاپارتمانىكى ھاوبەشدا، لەگەل خيزانىكى چوار كەسيدا، لەگەل ئەو ھەشدا توانام ھەيە يارمەتيت بەدەم. يارمەتییەكەش تەنھا بۇ تۆ سوودمەند نىيە بەلكو ھەروا بۇ خوشم. كاتيك ھەزە مادىيەكان لە پيداويستى پۆھيەكان بەرزتر دەبن مەسەلەكە لەو تىپەر ناكات كە رابواردنىكى كاتى دەبى لە سەر حسابى مردنى پۆھى. وای بىينە تۆ لە چىشتخانەيەكى گەورەدا بەھىمنى دادەنیشى و ھەموو شتىك لە دەورت دەسووتى، تۆ بەھىمنى دانىشتويت و بەدلىيى ژمە خواردنەكەت دەخويت كەلات پەسەندە. زۆر كەس نىستا لەو لەو باوەرەدان ئەو ھى لەقاپەكەدايە زۆر لەو گرنگترە كە لە دەور پشنتى پوودەدات.

- بەلام ناخو تۆ ھەموان بەم رىگەيە چارەسەر دەكەيت؟

- بەلى، تىگەيشتن و ھەست پىكردن لە پلەى يەكەمدايە، بەلام ھەرچى لای ھەموان بە سادە دىنە پيش چاو لە راستيدا يەكجار مەترسیدارو ئالوزن.

- مەترسیدارن لەسەر تۆ يان لەسەر من؟

- لە پلەى يەكەمدا مەترسین لەسەر من.

- بەلام چۆن دەتوانرىت ئەو تىبگەين؟

- تەماشاكە، تۆ بەرنامەيەكت ھەبوو بۇ لە ناو بردنى گەردون بەھىزىكى پتر لە پەنجاو پىنج سەدپلە، لە كاتىكدا ھىزى نەخوشىكەكە لە پەنجاو سى سەد پلە پتر نىيە، بەلام نىستا پلەى نەخوشىيەكە نزم بۆو ھە گەيشتە سفر، لە كاتىكدا پلەى بەرنامەكان نزمبوونەو ھە بۇ پەنجاو سى سەد، ئەمەش مانای وایە من چارى لەشى تۆم لە نەخوشىيەكان ئەنجام داو چارى رۆحتم نەكرد، واتە من سەرپىچيم كرد لە پراو گرنگەكە، واتە چارەسەر كردن بەرىگەى تىگەيشتن. نىستاش وىنەى خۆم پيش دیدار لەگەل ئەو ژنەو دواى ئەو دەبىنم سەرنجى رەشبوونى تەواويى بەشى لای راستى ھەردوو سىيەكان دەدەم لە ناستى كىلگەيدا واتە جگەر و خوارەو ھى سەك.

- من سزايەكى جەزايى دەكەويئە سەرم چونكە نەمتوانى ھوكارەكانى نەخوشىكەت بۇ روونبەكەمەو.

- جا ئيتر له مه ولا چي ده كه يت؟

هه ولده دم پريگه يهك بو قاييل بوونت بدوزمه وه. نه گهر بتوانم هو كاره كاني قاييل نه بوونت بدوزمه وه نه ودهم چاك ده بمه وه، نه گهر نه شم دوزينه وه نه وكاته نرخه كه ي ده دم؟

نالهم ساته دا تيگه يشتم له قسه كردنم له گهل ژنه كه دا هه له كه م چي بووه.

- من ده بوو له گشت نهو زانياريبانه ناگادارت بكه مه وه كه سه بارهت به حاله كهت دهستم كه وتون. ناخو پيم گوتيت كه نه گهر هارمونيا ناماده نه كه يين دوور نيبه نه خوشي ترت لي ده ركه وييت؟
- به لي، گوتت.

- ناخو ده زانيت سه ره تاي نه خوشي شير په نجهت له مندالدا هه يه؟

- هه ميشه ههستم به وه كردوه له گه ليدا گونجاوم. ناماده ي مردنيشم به هيمني.

- ئهم مردنه پالنه وانانه يهت هيچ له مه سه له كه ناگورپيت. تو به مه ده ستبه رداري بهرنامه ي ليكه له لوه شانده وه ي گهر دون ده بيت تا له لايه ني منداله كانته وه چار بكرپت. پيوسته بير له مردن نه كه يته وه به لكو بير له رزگار كردني روحو منداله كانت بكه يته وه.

تاكاتي كه له قسه كردن بيدهنگ بووين، ئينجا كه وتهم بينيني نه وه ي چون دواچار شيواوييه كاني پي كه اته ي كارما ي شيواو لاي ژنه كه كه وتنه دياركه وتن. خه رمانه ي مانگ نزيكي داخرا بوو به په له يه كي رهش، نه وه تا بهر بهر ره رنگه كه ي ده گوردرئ و ده بيت رهنگي سه وزو پاشان زور گهش ده بيت.

- نه وه ته دواچار پله ي بهرنامه ي تيكداني گهر دون نزم ده بيت وه بو سفرو، هه روا پله ي نه خوشيه كهت ده گاته سفر. ئيستا ئيتر پاكرئي گه رايه وه بو جگه رو گورچيله كانم.

هيچم به ژنه كه نه گوت. به لام ده بينم ئيستا كي لگه كه ي هيچ ناوسانيكي تي دانيبه. پيوسته ئيستا كه بزانيت كه نهو خوشه ويستيبه ي له ناخيدا بهرامبه ر به گهر دون و يه زدان دروست ده بي گشت نهو لاف و گه زافانه ي ده رده يني كه ناراسته ي جيهاني ده ورو به رن و له هه ر نه خوشيه كي گرانيش رزگاري ده كات. ئينجا ژنيكي تر هاناي بو هي نام و ده ست ي به قسه و باس كردو چاوه كاني پر له فرميسك بو بوون.

- له مي رده كه م جودا بوومه وه، ژيانمان زور ناخوش بووه، ههستم كرد بهم يان به وشيوه يه به سلب ي كارم تي ده كات، كه وتهم توشبووني نارپكي له باري ده رونيمدا، كاتي كيش ته لاقيدام و جودا بوينه وه، وي راي نه وه ي سي مندالي له دواي خوي به جي هيشتم ههستم به حه سانه وه يه كي مه عنه وي كرد، ته نانهت له بيريشم چوه وه. شهش مانگي كه به سه ر جيا بوونه وه ماندا تپيه ر بوو، له و ماوه يه دا هه ر نه مديته وه به لام له م دواييه دا گه رايه وه لمان. راسته و خو ههستم به خراپي كردو كچه گچكه كه م توشي هيستريا بوو، به لام كوره كه م توشي نه خوشي ميز كردن له خه ودا بوو، كچه گچكه كه م ته ندروستي تي كچوو. ناخو نه مه په يوه ندارييت به هاتنه كه يه وه؟ له م حاله ته دا مه سه له كه پيوسته به باسي دوورو دريژ نه بوو.

- به داخه وه، هه موو نه مه ي توشي گشت تاكيكي خيزانه كه بوو به رپكه وت نه بوو، مي رده كهت خانمه كه م وزه هه له ده مژي ت، وزه چاره نووس و ته ندروستي منداله كان ده بات، به سلب ي كارده كاته سه ر ته بيعه تيان، بهرنامه سه لب يه كاني له پي كه اته ي كي لگه ي منداله كاندا هه لده گيرسي ني. خوي وهك مروقيك زور خويه رسته، نه م وزه هه لمژينه گه وريه ي وزه له منداله كاني نيشانه ي نه وه يه كه ((كارما)) ي زور سه لب يه، به پي ده ركه وتنه كاني وزه كه چه ند خوار بوونه ويه كي به هي زي له بوشاييدا هه يه و له خوشه ويستيدا، هه روا دوو چاري ههستيكي

دوژمنکارانهی ناوخییه توشی خۆپهرستی لیکهه لوه شانده وهی رۆح بووه و هەر له بهر ئه وه شه ناچاره که ههلمژى وزه بىت. ئەم حاله ته شى کلاسیکییه. ههلمژىنى وزه ی له لایهنى باوکى و دایکیه وه بۆ هاتوه. ئەوهی له مندا له کانیش رووی دا ده توانی به ئاسانى چاریان بکری، به لام باشتروایه له کاتى ئیستادا له دیدارى باوکیان به دوور بن.

باس و توژینه وه کانم په نجه بۆ ئه وه راده کیشن که ههلمژىنى وزه یه کیکه له نه خو شیه زۆر سه خته کان، رهوانى مرۆ ÷ تیکده داو ده گوێزیته وه بۆ مندا ل و نه وه کان، ئەنجامه کانی ئەم نه خو شیه راسته وخۆ دهرناکه ون، له وانه یه تیکشکانى رهوان له چه ندان نه وه ی به ره و دوا دا هه ره به ده وام بى. هۆکارى ئەم نه خو شیه له ویدا یه که به هه له ئەم دنیا یه ده بینه رى. پوژیکیان کچیکى لاو لى پرسیم ئایا ئه وه راسته که خۆ ی پر له وزه بکات. وایده زانى ته وژمه کانی گره شینه که ی ئاگر ده چیته ناو له شیه وه. به چاودیرکردنى پیکهاته کانی ((کارما)) لای ئەم کچه که خۆم ئەنجامداو له کاتیکدا که ئەو کاره ی ده کرد ته ماشام کرد ئەوی ده یكات لادانه له یاسایه کان. هه رهلمژىنىکی وزه به ده ستى ئەنقه ست: له سروشته وه، له بۆشایى ئاسمانه وه، یان له پوژه وه ته نیا بارودوخیکى گرانه چونکه وزه ی مرۆ ÷ به شى ناکات، پیوستیشه له هه ره جیگایه که وه بىت پاداشتى ئەم که موکورتیه بدریته وه. ئەمه ش په ره سه ندنى ههلمژىنى وزه ئاماده ده کات. مه ترسی سهره کیش له م بارودوخدا وا له ویدا که مرۆ ÷ وزه و رۆحیانه ت یه کنه خات، به لکو له وه دایه لیک جودا بکرینه وه. ئیمه کاتیک خو شیه کی زۆر به رانه ر گه ردون دامانده گریت وزه یه کی یه کجار زۆرمان ده ست ده که وى، پیوسته بگوێزیته وه بۆ ئاسته به رزه کانی وزه: بۆ رۆحانیه ت، بۆ پیاو چاکى و بۆ خو شه ویستى و بۆ ئه وه ش که وزه یه کی ته واومان ده ستکه وى ده بى به پى ئەم تیکه یشتنا نه بژین. ته نیا به ییر کردنه وه له باره ی وزه وه به شیوه یه کی رووته وه کراو، جودا کردنه وه ی ئەم ییره له یروکه ی رۆحانیه ت و ره وشت ئیمه پیکهاته ی رۆحی ده خینه به رده م هه ژارى ((کلۆلى)) و، ته نیا ناردنى وزه بۆ جه سه ته. پیوسته مرۆ ÷ بزانی ئەو وزه یه ی به هۆی هه سه ته بالاکانه وه ده ستگیری ده بى یارمه تیده رى ده بى بۆ چاره سه رى لاشه ی و چاره نووسى و رۆحی. رپیشانده رى و میکانیزمى ئەم وزه ناله باره ده بینه هۆی په یدا بوونى شیواوی له پیکهاته رۆحیه ورده کاندوا به کاربردنى ئەم وزه یه به هه ره شیوه یه کی بى له شیوه کان ده بینه مایه ی تیکچون و دارمان و له ناوچون.

لیرده دا بارودوخیکى تریشم دیته وه یاد، ئەوه بوو توانیبویان لاویک فیبریکه ن که چون وزه له ناتموسفیر ((فهزا)) وه ریکریت، بۆ ئەمه ش پوژى چه ند جاریک مه شقی کردبوو، دوا جار وایلیهات وزه ی مامۆستایه که ی ده مرژى و، له ئەنجامى ئەمه شدا شیواندن له پیکهاته ی رۆحی ئەودا ده ستى به ده رکه وتن کردو، بیریکى وا به میشکما هات که بزانی ئەم مه شقانه پیش 2000 سال چون کارى کردۆته سه ر مرۆ ÷؟

تاقیکردنه وه کان هۆکارى زۆر به رزیان ده رخست، له رابوردوا ئەم مه شقانه به چه شنیکى جوان کار کردنیان بووه، به لام له به ره وه ی مه حاله دوو جار بچیته هه مان روبره وه و ناشتوانی ت ته کنه لوژیه کونه کان هه ره کار به یندرینه وه. ئیمه ئەوه مان له بیر ده چیته وه که دنیا ی ده ور به ریش گوپردراوه، هه ره که چون مرۆقیش گوپردراوه. ئیستا له م کاته دا ریگه فیزیکیه کان له په ره سه ندندا کاریگه رن، ریگه دۆزینه وه ش ده بى به پى په ره سه ندنى رۆحی بىت. کاتیش له مه به ده ر نییه و ئەگه ر خیرایى گشت پرۆسه کان گوپردران ئەوا پیوسته پیکهاته کانی وزه ی دنیا ی ده ور به ریش بینه گوپین. ئیمه ش خو مان ئاوها ده بینه ن که له م دنیا یه دا هیچ رووی نه داوه و ده مانه وى پشت به زانست و ته کنه لوژیه کونه کان به سه تین.

جا ھەر چەندە زانستم سەبارەت توانای ڕیگەى تاقیکردنەوہ زۆرتەر بیٔت، ئەوہندە پتر بە پۆشنی ئالۆزییەکانی دەبینم، دەزانم ئەوہ تەنیا خەیاڵیک بوو کەوام دەبینی دەکری کۆمەڵیک لە شارەزایان کۆ بکریئەوہ و چۆنیەتی کار کردنیان بەم ڕیگە یە فیبرکریڤ، ئەمەش مەحالە. چونکە ڕیگەکە بە تەواوی ھاوپەییوہندە بەستراوہتەوہ بە ئەدەبی گشتی و ڕیبازی رەوشت و ھۆکارە رۆحیەکانەوہ، بەمەش زۆر سنورو پیوہندی جۆربەجۆر دەخاتە پیش مەرۆ. و زۆر کەمن ئەوانەى دەتوانن لییان تیپەربن! جا ئەگەر لە کاتی پەییوہندی کردندا بە پیکھاتەکانی کارما وەلای مەرۆقیك، ھەر ئەو سەرپیچیانەم ھەبن کە ئەو کەسەش ھەبەتی، دەبێ دایانمالم، ئەوا پیویستە لە سەرم کە یەکەمین جار لە دەروونی خۆمیان دابمالم، لەبەر ئەوہ ھەمیشە پیش دەستکردنم بە چارەسەر کۆتەرۆلی خۆم دەکەم، لەوہ دنیای دەبم کە مافی چارکردنی کەسیکی ترم ھەبە، جائەگەر خۆشم توشی ئەو سەر پیچیانە ھاتبم ئەوا پەنا دەبەمە بەر ((کارما)) ی تاییبەتی خۆم و بە نوێژو پارانەوہ پاکی دەکەمەوہ و دايدەخەم. پیویستە ھەر دواى چەند مانگیك دەست بە پروسەى پاکردنەوہیەکی ریشەیی قوول بکەم، ھەر و دەبێ بۆ چەند پۆژیکیش بەپۆژوبم. بەلام تەنیا ئەمەندەش بەس نییە. بەلکو وادەرکەوتووہ کە بۆ ئەوہی بە چەشنیکی کاریگەر و باش چارەسەرکە بکەم بیئەوہی بیمە مایەى زیان بۆ خۆم و نەخۆشەکان، دەبێ چارەسەرکار لە کارمایەکی قایم و داخراودا کار بکات، ئەمەش لای زۆر لە دکتۆرەکان نییە و ناتوانن بە ھۆی دیپلۆمی شارەزاییەوہ لە ھەست و دواى ھەستی میتافیزیکیەوہ کارما دابخەن، پیویستە بەردەوام پاکردنەوہ و بەھیز کردنی رۆح ئەنجام بەدن، لە ھەر شتیك کە خۆشەویستی دنیا قوول بکاتەوہ بە دور بن. ئەمەش نەك تەنیا بۆ دکتۆرە پسیۆرەکان لەم بوارەدا پیویستە، بەلکو بۆ ھەموو مەرۆقیك پیویستە، بە تاییبەتی لەم کاتانەى دوايماندا.

پاشان ئافەرەتەکە سەر لەبەیانى بۆ چار کردن ھاتە لام، پاش پۆژیک وەزعی زۆر خراپ بوو، توشی وپینەو سەریەشەو نازاریکی زۆر لە سەریدا بوو.

— ناخۆ سەعات ھەشتی دوینی ئیوارە لە ھاوسەرکەت توپەربویت؟

— بەلێ، پۆژی دوینی تووشی رووداویك بوو، بە ھۆیەوہ نۆتۆمبیلەکە تیکشکا، سەرەتا دانم بە خۆدا گرتو بە ھیمنى جۆلامەوہ بەلام ئیوارە ھەموو شتیكم پیگوت.

— دەستنیشانکردن کارما وادەریدەخات کە چارەسەرکردنەکە بەھیزو کاریگەرییەکی قوول و گەورەوہ دەروات، تیپەربوونی ھەندى کاتیش پیویستە تا کیلگەکە ڕیکوپیك بیئەوہ و ھاوسەنگی دروست بیئەوہ. ئا لەم ماوہیەشدا نابێ مەرۆ. توشی ھیچ ھەلچونیکی سەلبی بیئەت، چونکە ھارمۆنیا لە کاتی پەییوہندی بە یەزدانەوہ دەگەریتەوہ بۆ پیکھاتەکانی کیلگەیی و ھەرچەشنە ھەلچونیکی نیگاتیف دەبیئە مایەى شیواندن و لە ڕى لادانى بەھیز. رووکردنە یەزدان وەك خواردنیکی خۆش و بەتام نییە بەلکو کاریکی وردو ئالۆزەو ئارام بەرپرسیەکی زۆری گەرکە. دەمەوى چیرۆکیکی خۆشتان بۆ باس بکەم کە لە دوو تویدا زۆر لە پەییوہندییە گشتییەکانی ئەم وەزعی ئیستامانى لەم دنیاىەدا گرتۆتەخۆ.

— ھەمیشە ھەزىکی بەھیز منى لەگەل یەزدان ھاوپەییوہند کردبوو. جائەگەر کەمیک دور بکەوتمايەتەوہ ئەم ھەزەم پشنگوئى بختایە ئەوا رووداو و بارودۆخی ئالۆز روویاندا: دووجار دەمردم، من گوئى بۆ چیرۆکەکە رادەگرم دەزانم پەییوہندی لە نیوان دورکەوتنەوہ لە یەزدان و لەگەل سزادان زۆر پۆشن بوو، چونکە ناشتوانریت ئەو ھەلومەرجە بە پیگەیشتنیکی روت لیكبدریتەوہ، لەوہ تیگەیشتم کە ئەمە سزادانیكبوو لە

- تۆ لەسەر ھەقیت، من دەتوانم سیستەمی سزاگان لێکبدەمەو، ھۆکارەکانی لێقەومان و گێروگرفتەکانت لێکبدەمەو. ئەمەم بۆ خاوەن چیرۆکەکان پێشنیاز کرد.

گوتراوە مەرو - سەعاتی دۆزیوەتەو، بەلام ئەمە ئەو ناگەییەتت کە ئەو مەروڤە لە ناو میکانیزمی کاری ھەر سەعاتیکدا دابنیشیت. گەردون دروستکراوی یەزدانەو ھەر خۆی بەرپۆھی دەبات، بەلام ئەمە مانای وانییە ھەموو سزایەک لە یەزدانەو دی. بەلکو میکانیزمی مەزن ھەبە بۆ خۆ زەبت و رەبتردن کێلگەیی. ھەموو ئەو ش کە خەلکی بۆ پارانەو سۆفیگەری دەگێرێنەو، ھەمیشە دەکرێ شیبکریتەو تۆژینەو ھەیان لەسەر بکری.

تۆ خۆت سییەم مندالی خێزانەکان بوویت، دایک و باوکیش پلانیان دانەنابوو ھەزبان نەدەکرد مندالی سییەمیان ببیت، لەبەرئەو بەرنامەییەکی وێرانکاری بەھیزیان پیدایت. ھەر لە مندالیشەو پاشینەییەکی ژبانی نزم تەھییە، ھەر لەبەرئەو ھەردەوام نەخۆش بوویت. تۆ لە بارودۆخیکی ئاواھا لە دایک بوویت ھەر لەبەر ئەو ش بوو لە ژبانی رابوردتدا دەستبەرداری خۆشەویستی مندالی بوویت، تۆ لە وزەو پیکھاتەیی ((کارما)) دا نەماویت و تەنیا بە ڕیگەییەک رزگار دەبیت کە ئەویش ئەو یە بە جۆریکی راستگۆیانەو بەھیز رووبکەیتە یەزدان و ھەست و نەستەکانی بال. ویزدان تە چاکی لەو گەیشت و بە ڕیگەییەکی راستا ئاراستەیی کردیت، بەلام ھۆشمەندی بە بەرنامەییەکی ترکاری دەکرد. کاتیکیش لە رەوتی رزگارکار لاتدا ئیتر پیکھاتەیی چارەنووس لەلات ھەلۆشایەو بەرەو کۆتایی دەرویشتیت.

بەلام بۆچی نەمردیت؟ تەنیا بە ھەستکردنت کەوتیتە دەستبەرداربوون و دوور کەوتنەو لە یەزدان ولە رۆحانی، لەبەرئەو ھەندەیی نەمابوو لە شەر لەگەڵ کەسیکدا بکوژیت و، ھیندەیی نەمابوو لە رووداویکی ئۆتۆمبیلدا بمیریت، ھەموو ئەمانەش بەلگەن کە بەرنامەیی دەستبەرداربوون و ئینکارکردنە کەت ھیشتا نەگەیشتیوونە ویزدان. واتە پیکھاتەیی چارەنووس بە تەواوی وێران نەبوو بوو. جا ئەگەر پیکھاتەیی ((ۆتپیریکیما)) قولبیتەو، ئەمە ئەو کاتە دەگاتە ویزدان و پرۆسەیی ڕیگرتن لە ھەلۆشانەو بە ڕیگەیی نەخۆشیی سەخت و یان برینداربوونیکی تیژ دەست پیدەکات. جابۆچی دەبێ مردنە کە سەخت و دژواریی؟ چونکە نازارەکانی فیزیکی و رۆحی ویزدان پاکژ دەکەنەو.

بەلام نایا ئەمە چۆن دەبێ؟ تاقە ڕیگای پاراستنی نازارەکان بریتیە لە پاکژی و پێشکەوتنی گیان و گواستەووی خالی چەقبەست لە لاشەیی نازارچەشتوو بۆ رۆح. ئەم پرۆسەییەش خۆبەخۆ روودەدات و، مەروڤە بە نازارە کە پتر دەبیتە رۆحانی.

تۆژینەووی میکانیزمی گواستەووی زانیارییە کێلگەییەکان ڕیگەمان دەدات بلین ھەموو مەروڤایەتی ئیستا لە بارودۆخیکی نزیکی لەووی باسما کرد، سەبارەت بە مەروڤایەتی ئیستا کە کارپیکردنی میکانیزمی ھاوشیو روودەدات.

مەروڤایەتی تۆژینەووی لەسەر ((کارما)) کردووە لە راستیدا ھەلکوتانە ناو کارما زۆر پرمەترسییە، سەرپێچییە بنچینەییەکانی مەروڤە دەرھەق بە یاسایەکان لە سەدەیی دەھەمدا دەستی پیکرد ئەویش بە دەستبەردار بوون و دوورکەوتنەو لە یەزدان بە بەرزکردنەووی شکۆی پراگماتی، ئەم سەر پێچیانەش لە کێلگەیی ھەر مەروڤایەکی ھەن کە ئیستا لەسەر رووی زەوی دەژین.

کارما لہم کومہ لگہیہی (سۆسیالیست) ماندا چہند کومہ لہ بہرنامہ یه کی نیگاتیقی تیدایہ. بہرنامہ بۆ لہ ناو بردنی مروؤ، بہ پیاوو ژنہوہ، ئەمەش بہ هۆی خۆھەلۆاسینی توند بہ بہرژەوہندییہ مادییہ کانهوہ، ئەم خۆھەلۆاسینہوہ توندہ لہ سالانی 1929-1937 هینرایہ کومہ لہ کەمانہوہ، بہ لām بہرنامہ ی کینہ بہرانبہر خەلک لہ کوتای سەدە ی رابوردودا خرایہ کارو ہەروا بہرنامہ ی تر دەرکەوتن بۆ لہ ناو بردنی باوک و، براو، کوپ بہ هۆی خۆھەلۆاسینی توند بہ بہرژەوہندییہ مادییہ کانهوہ. لہ بہرئەوہ ژیان لہ ولاتەکەماندا زۆر ئالۆزہ.

جا ئەگەر بیر لہم بہرنامانہ نہکەینہوہ و ہەستیان پینہکەین ئەوا ناتوانین لہ ناویان بہرین و، تا ہەتایہ فابریکە دابەش و کارگہ لہ ولاتەکەماندا دروست دە کەین تا بہ رینگہ ی ئازارەکان و چەرہە سەرییہکان ئەم بہرنامانہ چارەسەر دەکەین. ئەمە یہ ئەو رینگہ ی ہە لیکۆلینہوہ ی جادوگہری و پزیشکی میلی و بہ پزیشکی و ریبازی رەوشت و تا فەلسەفہ ی دنیای ئەمرو پیندا پویشتم.

لہ بنچینہ ی بوونی گەردوندا پرۆسەکانی زانیاری ہەن، ((لہ سەرەتادا وشە ہەبوو)) پاشان ئەوہ پەیدابوو کە بہ گەردون ناوی دەبەین، ئەمەش بہ پینا باری سەرنجی خۆم، لہ ئەنجامی جودابونہوہ لہ سەرەتایہ ککرتوہ کە تاہەتایہ ہەرہیہ و، ناوی یەزدانی بہ سەردا پراوہ و، گەردونیش لہ دوو پیکہاتہوہ پەیدابووہ، یەکەمیان: سروشتہ، دروستکراوی یەزدانہ. دووہمیان: کینگہ ی زانیارییہ، لہ ہەر یەکیکیاندا پیکہاتہ یەکی دژ لہ باریکی شاراوہ دا ہیہ. مەرچەکانی بوونی بہراوردکارو دژبە یەک لہوہدان کە ہەمیشہ لہ یەکەمہوہ دەچیتہ ئەوی ترو بہ پیچەوانہ شەوہ کینگہ بہ نامانجہ بییتہ مادہ و مادەش بییتہ کینگہ.

گەردوہ بوونی پەیوہندییہکانی بواری وزہ لہ مادەدا بہ شیوازی پرۆسە یەکی گواستنہوہ و دەرکەوتنی پیکہاتہ ی مادہ یہ بۆ پیکہاتہ ی زانیاری. دەشبۆ پرۆسە یەکی پیچەوانہ ی روبات و زۆر بوونی خەستی (کپافہ) ی مادہ، یان زیاد بوونی بارستاییہکە ی، یاخود وەک پەیدابوونی سیستەمیکی زۆر ئالۆز تر.

جا ئەگەر کومہ لہ ی رۆژ بدەینہ بہرباس و لیکۆلینہوہ و چاک سەرنجی بدەین، دەبینین نامانجی بوونہکە ی پیکہاتنی رەگەزی زۆر ئالۆزترہ لہ رۆژو، دامەزراندنی پیوہندی زانیاری زۆر ئالۆزترہ لہ سەر ئەو ہەسارانہ لہ سەر بنچینہ یەکی (عچوی) وەک پلہ یەکی نوئی خەستبونہوہ ی زانیاری بہرز. بہ لām نامانج لہ ہەر کومہ لہ یەکی ئەستیرہ، پەیدابوونی ژیانہ لہ سەری، ہەرچی ئەوہش بہ رۆح ناوی دەبەین لہ ناو ہینزی کینگہ ی زانیاری و مادیدا ہەن.

مادەش لہ کاتیکی خەستبونہوہکە ی دەگاتہ پلہ یەکی دیاریکراو دەگۆردری بہ زانیارییہکان و، ((ہەر حالہ تیکی مادہ کە لہ خالیکیا چر دەبییتہوہ)) ئەویش گەردونہ و، ناستەکانی کینگہ یی وردو باریکەلەن کە بریتییہ لہ نہبوونی مادہ و کات و شوینی واتہ بریتییہ لہ خالیکیا. لہ ہەر خالیکیا لہ خالەکانی کینگہ ی گەردوندا زانیاری لہ سەر گشت گەردون تیدایہ، واتہ ہەر خالیکیا بریتییہ لہ کوتای نہ ہاتیکی شاراوہ. ہەموو کوتای نہ ہاتیکی خالیکیا شاراوہ یہ. لہ راستیدا بۆ پەیدابوونی ئەستیرہکان دوو تیوری ہەن. بہ پینا تیوری یەکەم – کانت – لاپلاس – لہ ئەنجامی خەستبونہوہ ی ئەو ماددانہن کەلہ نیوان ئەستیرہکاندا بلاوبونہتہوہ و بہ پینا تیوری دووہم – تیئوری ئەکادیمی ئەمبار تسومانا – لہ کونہ رەشەکانہوہ، جا بہ پینا ہەلسورانی ناسەقامگیری ئەستیرہ تازەکانہوہ وەک تەقینہوہ ی مەزن کەلہم ئەستیرانہدا روو دەدەن بہ پینا باری سەرنجی خاوەنی تیئورییہکە نامازہ بہ بوونی پاشماوہکانی ماددە ی پروتۆنی دەکەن. لہ سەر رۆشنایی ئەو تیئورییہ ی لہ سەرہوہ باسکراوہ و بەگویرہ ی باسە نوییہکانم دەکری وا تەماشای پەیدا بوونی ئەستیرہکان بکریت کە پرۆسە یەکی

گواستنه وهی ((لوجیکی)) و دیاله کتیکى زانیارییه کائن بۆ ماده، له ئەنجامى لیکچابوونى مادهکان (تلقیح) بوونى مادهکان له میانەى ئەستیرەکاندا بەبارستاییهکی زانیاری و پراکیشراو وهک مادهى کونه پەشەکه. دواچار پەیدا بوونى ئەستیرەکان له ئەنجامى پیکرالکانى دووسەرەتادا: گەردونى ديارو شاراو. ئەو پرۆسانەن که له ناخى ئەستیرەکاندا ڕودەدن لەگەل ئەوانى تر که له تەنە زیندووەکاندا ڕودەدن. ئەم پرۆسانەش وزە دەگۆرێن بەماده و بەپێچەوانەشەوه، پەرەسەندنى گەردونیش جیابوونەوهى بەیهکبوونەکه نىیە له ئاستى فیزیکیى مادهدا، بەهیزبوونى بەیهکبوونەکەش له ئاستى زانیارییه کیلگهیهکاندايه و جیابوونى زۆر گەوره تره و له ئاستى فیزیکیى دا زۆر هەمەچەشنەیه و له ئاستى کیلگهیدا پتر یه کگرتووه. جیابوونى کانیى له نىوان پیکهاتەى فیزیکی و کیلگهیدا له قوئاغیكى ديارىکراودا نامىنى و قوئاغیكى نوئى پەرەسەندن دەست پێدەکات.

بەمجۆرە سەرئنج دەدەین پیکدا چەرژان و جیابوونى له بىرورد هەیهو، گەردوون وهک خالیکه له ئاستى کیلگهیی وردداو، هەر لهو ئاستەشدا فراوان دەبیت تامادهیهکی نوئى پیکدەهینیت لهکات و شویندا. پرۆسهى پەرەسەندنى بەپێى پەرنسیپى لەرینهوه دەروا: پرۆسهى گرتنەبەرى رێى راست دەگۆردریت و لەرێبان لادەدات لهیهکیى زانیارییهوه بۆدابهشبوونى فیزیکی.

هەرتەنیک لەگەردووندا دەکریت بەپرۆسهیهک دابنریت، هەرلهوکاتەشدا هەر پرۆسهیهک به تەن دادەنریت، لههەرتەن یان پرۆسهیهکدا بزوتنەوهى لەرینهوهى تێدايه، ئەمەش له ئەنجامى بەیهکبوونى زانیاریى تاجیابوونى فیزیکی و، پێویستە بەیهکبوونى رۆحانى بگرتە خۆى. مەرچى پەرەسەندنى ئەوجیابوونى زانیارییهش بوونى پەگەزىکی سىیهمه که دەبیتە زامنى بوونى شاراو هیهکیک لەم دژانە لهوى تردا. وزەش ئەم رۆله دەگێریت و دەبیتە هۆکارو بپارادەرى پەرەسەندنى گەردوون.

هەریهک لە زانیارییهکان، وزه و، ماده بەیهکبوونى تەواو پیکدەهینن. ئەم تێگەشتنەش لەدیر زەمانەوه هەیهو لای دىانەکان له تێگەشتنێکی سیلایەنەى پىرۆزدايه (باوک، کوپوگىانى پىرۆز). هەر تەنیکش له پرۆسهى پەرەسەندنى قوئاغى تەواوى پەرەسەندنى گەردون دوايه دەکاتەوه، بەیهکبوونى موتلهق دەمینیتەوه لهسەر ئاستى کیلگهى ورد، لەگەل جیابوونى له ئاستى فیزیکیدا، ئەمەش پێویستى بەپرۆسهیهکی پێشینهیه لهسەر ئاستى رۆحى، که پتەویکیى بالآ له بارودۆخى دابهشبوونى فیزیکیدا زامن دەکات.

بەمجۆرە یاسای یهکیى و زۆرانبازى دژەکان بەم شیوهیهى خوارهوه دەردەکهوى:

هەرشتیك هەیه له خۆرا دژایهتى و پێچەوانهى دینیتەکایهوه، بۆ ئەوهى دواچار بىتە شتیکی تری به تەواوى نوئى.

بانیستا بىینه سەر گفتوگۆ لهسەر پرسىارى پەیدا بوونى ژيان بەپێى جیابوونى دىناى فیزیکی. پێویستە خولیاى زیادبوونى یهکیى لهسەر ئاستى کیلگهیی له چینه وردەکانهوه بۆ چینه پتر زبەرەکان زیادبکات. پلهى به یهکبوونى لهسەر ئەو ئاستانە دەردەکهون که له وه بەر بهو چەشنە دەرنەکهوتون.

لەگەل بەرزبوونەوهى وهک لى نههاتنى پلهى یهکیى له بەشه ديارىکراوهکهدا ئاتمۆسفىر زیاد دەبى تا دەگاتە پلهى جیابوونەوهى تەن له گەردون، کاتیك لى جودا دەبیتەوه و دەچیتە ئاستى دەرووبەرى یهکییهکه ئەوه مانای کۆتایى و مردنیهتى. چەر بونەوهى زانیاریهکانیش هینده زیاد دەکات تا دەگاتە پلهى پەیدا بوونى دژایهتى له نىوان تەن و دىناى دەرووبەردا. ژيانیش شتیك نىیه جگه له یهکییهکی ستراتیژى لەش لەگەل گەردون له رێگهى نهفى کردنى تاکتیکیهوه. ئییه دەتوانین بلین ژيان له یهک کاتدا له گەردوندا به گشتى

دەرکه وتووہ بهیہک ریڅخراو یان سیستہم دادہ نریټ کہ جیاوازیبه کی بهر دہوامہ له گه ل په یوهندی و پیکرالکانی همیشہ یی نیوان گشت پیکهاته کانی. پهرسه ندنی ئەم پرۆسه یه و جیاوازیبه فیزیکیه که ته نیا له بارودوخیکدا دتوانریټ که پرۆسه کانی زانیاری سهرتایی ئەو یه کیتیبه بزاندریټ. چونکه کات و ناموسفیر (فچا و) شیوازی دهره وهیه، له کاتیڅدا زانیاریه کان و رۆح جه وهره. شیواز به هوی جه وهره وه دادهریټریټ و جه وهریش شیواز پهره پیده دات. بنچینه ی ژیانی ههر ته نیکیش له گهر دندا بزوتنه وهی له رینه وهیه و روتی ئالوگوپی نیوان پرۆسه زانیاریه کان و فیزیکیه کانه. جا له بهرئه وهی ژیانی مروټ دهر برینه وهی گهر دونه له له شیکه گچکه دا ئەوا پرۆسه کانی ئالوگوپی زانیاریه کان و بونیان به ماده زور به خیرایی تییدا روو دداو، خاصیه تی ته نی زیندوو پله یه کیتیبه و خیرایی گوپینی زانیاریه کانه بو ماده. وا پیده چئ پتر بوونی یه کیتی و خیرایی ئالوگوپی ههر دوولا بو یه کتر به ناوهر وکی پهرسه ندنی ته نی زیندوو دادهریټ، چهند پله یه کیتی ناوخوی بهرتر بی و چهند چر بونه وهی زانیاریه کان پتر بن ئەوهنده جیا بونه وهی تن له دونیای دهره وه به هیز تر ده بیټ، ههر ئەمه شه پیی ده لیټن پهرسه ندنی ههستیاری (ئیدراک) و پهرسه ندنی که سایه تی. ته نیا له کاتی پیگه یشتنی پتری یه کیتی له گه ل گهر دون پرۆسه ی فیزیکی له دهر و بهر جودا ده بیته وه، پرۆسه ی جودا بونه وه که لیږه دا پیشکه وتنی شارستانی واته ((حچاره)) پیشانده دات. شارستانی هه زارته لیوه په ی داده بی و ئەویش له سه رتادا شارستانی ده گوپیته وه، پاشان بو ئەوهی له ناو نه چئ و دا نه که وئ وهک رۆله یه کی سه ر لیشیواو بو ی ده که پیته وه، بو ئەوهی دیسان ئەم پرۆسه یه سه ر له نو ی دووباره بیته وه، به لام له ناستیکی بهرتر داو به پله یه کی گهره تر. جا ئەگه ر گه رانه وه بو شارستانی به و ناسته ی پیویسته نه هاته دی، ئەوا ئەمه ده بیته هوی دارمانی هه زارته. په کخستن و ئینکار کردنی خولیا یه کانن بو یه کیتی و ئەو هه سته ی له گهر دندا به خو شه ویستی دادهریټریټ ده بیته مایه ی دارمانی هه زارته و له ناو بردنی. جا به پیی جه وهه ری یاسای یه کیتی و زورانبازی دژه کان و جیاوازیبه کان دتوانیټن بلین ئەمه به پیگه وه گونجانی ناشتیانه دادهریټ به بی یه کتری ویران کردن. مه رجی بنچینه ییش بو به کاره یانی دژایه تی و جیاوازی خیرایی گوپینی یه کیکیان به ویت. جیاوازی سه ره کی ماده ی زیندو له گه ل ماده ی نازیندو ئەوه ته له خیرایی گوپینی دژایه تی له لایه کیانه وه بو لایه که ی تر. دوا جا نامانجی ژیان به هیز کردنی دهرکه وتنی رۆحه له ماده دا ئەویش به ریگه ی خیرایی ئەم ئالوگوپه.

با نامیری له رینگه بیټینه وه یاد، کاتی خیراییه کی دیاری کراوی بزوتنه وهی له رینه وهی له رینگه که دوو بارودوخ هه ن که یه کتری نه فی ده که ن. خواربوونه وهی له رینگه که له ناوهنده وه بۆلای راست و بۆلای چه پ. جا ده شی ئەم دوو بارودوخه دژه هه بن بیئه وهی یه کیکیان ئەو یتر نه فی بکات. ئەمه ش ته نیا له بهرئه وهی ههر دوکیان له رووی کاته وه له یه کتر دوا ده که ون. هه ولدان بو کو کردنه وهی ئەو دوو دژه له چرکه یه کی دیاریکراو دا ته نیا ئەو کاته ده بی که خیرایی له رینگه که تییدا یه کسان ده بی. بو نمونه ی ئەمه که هه ر یه که له هه ر پیټنج چرکه دا مانای په کخستن بزوتنه وه و راوه ستانی پهرسه ندنه. بانیستا وایدابنیټن که خیرایی له رینگه که زورتر بووه و له چرکه یه کدا گه یشتو ته چهند له رینه وه یه که ئەمه ش مانای وایه که پیویسته ههر دوو بارودوخ دژایه تی پیگه وه کو بکرینه وه بیئوه ی په کیان بکه ویت. په یدابوونی ژیان له سه ر زه وی وهک ریگه یه که بووه بو پاراستنی ناستی یه کیتی له گه ل رۆژدا که هه ساره کانی تری لی جیا بوونه ته وه، واته نزمبونه وهی پله ی یه کیتی فیزیکی و بهرزیبونه وهی یه کیتی زانیاری له پیئاو پاداشتی که رتبوونی فیزیکی. دوا جا ر ئەم دابه شبوونه له پلانی

گشتیدا رووی نه داوه. هه رته نیک له گهردوندا هه ولدهدا له خودی خویدا وه له سه رناستی فیزیکی دژ بدوژیتته وه، هه ولیش ددها له سه ر ناستی زانیاریی یه کییتی پته و بکات له پیناو په ره سه ندنی سیسته مه که دا. دایک مندالی ده بی و، نه ستیره هه ساری ده بی و، هه ردوکیان به هه مان کار ئه وه ده که ن. نیگه تیقی فیزیکی ده بی به یه کییتی رۆحانی پاداشتی بدریتته وه. ژیان له سه ر زهوی جه خت کردنه وه یه له سه ر پرۆسه ی یه کییتی هه ساره ی نوی له گه ل رۆژدا. کۆمه له ی رۆژ له لایه که وه هه ولدهدا بو جیاوازییه کی مه زنی فیزیکی و له لایه کی تریشه وه بو یه کییتی زانیارییه نه. ژیانیش که له سه ر زهوی به دیار که وتوو به پی پی ئه م یاسایانه په ره ده ستین، له سه ر ناستی فیزیکی شیوازی تازه داده ریژیت و جیاوازی شیوازه کان پتر ده بن، به لام له سه ر ناستی رۆحانی پله ی یه کییتی پته وترو به هیژ ده بیت. ژیان له سه ر زهوی ته نیا وه که ته نیکی یه که گرتوو به دیارنه که وتوو، به لکو هه روا وه که ته نیکی یه که گرتوو بوونی دریزه ی هه بووه و له ریگه ی سیسته می زه بت و ره بتی خو بیه وه که له سه ر ناستی زانیاریی وزه یی درست بووه جله وگیری کراوه و، نامانجیش له م سیسته مه پاراستنی پیکه وه گونجانیک بووه له نیوان ره وتی به ش له قهواره ی پیداو یست و ناواته کانی گشتدا. جا هه رچه ندیک توانایه کانی وزه یی له یه کیک له ئه لقه کاندایه هیژ بیت ئه وه نده به شویندا رویشتن و ریگه پیشانده ری به ره و ناوه ند به چه شنیکه گه وره تر ده بی. خو ئه گه ره په یوه ندی به ناوه نده وه دوا بکه ویئت و ریژه ی سه ره خو بی خو به خو ی ئه لقه کان به رزبیتته وه، ئه مه هه ره شه یه که ده بی بو دارمانی سیسته مه که. له بهر ئه مه پیویسته ئه و ئه لقانه ی هه ولی له به رییه که هه لوه شانی یه کییتی سیسته مه که ده دن لا بدرین.

پیویسته ره وت و ریبازی ئه ندامه که له گه ل ته واوی پیکهاته ی زانیارییه نه ی جه ستدها پیکه وه بگونجین. جا ئه گه ره وتی فیزیکی و هه لچون ئینفیعالی و زانیاریی ئه ندامه که له گه ل بهرنامه ی کیلگه ی زانیاریی سیسته مه که دا یه که بگرنه وه، ئه و دم کیلگه ی سیسته مه که هیرش ده باته سه ر کیلگه ی ئه ندامه که و، شیواندنیک له کیلگه ی ئه ندامه که دا رووده دا ویرای هاتنه ناوه وه ی بهرنامه ی ویرانکاری، واته گه رانه وه بو بارو دوخی یه که مین. جا ئه ندامیکه له م چه شنه له وانیه بیته ته نیکی جیا بووه وه که کۆمه له یه کی پیچه وانیه ی یاسایه کانی یه کییتی. به زمانی پزیشکی ده کری بگوتری ته ندروستی رۆح ته ندروستی ته ن دیاری ده کات.

کیلگه ی زانیاریی له چا و ته ندا به یه که مین داده نری و چاره نووس و سروشت و بارودوخی فیزیکی بو دیاری ده کات. دوا جار ده توانری بگوتری مه رچی بنچینه یی بو دابینکردنی ته ندروستی فیزیکی بریتیه له زانیی یاسایه کانی کیلگه ی زانیاریی گهردوون وه که یاسای یه کییتی و یاسای رۆحانی و یاسای خو شه ویستی و سه ره رشتی ئه م یاسایانه.

خیرایی هه موو پرۆسه کانی له سه ر زهوی و له م کاته دا زۆرتر بوو تا پله یه که مه سه له که پیویستی به به رزکردنه وه ی توانای خو راهینان و گونجانی فیزیکی ده کرد. جا له بهر ئه وه ی پرۆسه کانی زانیاری له گهردووندا له چا و پرۆسه کانی فیزیکی دا به یه که مین داده نری، ئه و مه سه له کانی خو راهینان و گونجاندنی فیزیکی له پله ی یه که مدا به ستراوه به پیکرالکان و کارلیکردنی پیکهاته زانیاری و رۆحیه کان لای مرو. هه رئه مه ش ئه وه لیکده داته وه که دنیا هه زی له جادو گه ری و باوه ر به غه ییبی و یوگا و ته وژمه ئاینیه جو ره جو ره کانه.

خه لکی به شادی و خو شیه کی گه وره وه پیشوازی ئه و قه شه و رابه ره رۆحیانه ده که ن که به لینی رزگارکردن و شتی نو بیان پی ده دن. هه موان چاوه پروانی چاره سه ری ئاماده کراون و ئه وه یان له یاد ده چی که

مەرجى بىنچىنەيى رابون و بوژانەو ە كارى سەخت و دژوارە، كە مرۇقايەتى لە دىرژمانەو ە راستىيەى بو ەركەوتوو ەوئيش ەولدانە بو تىگەيشتنى دنيای دەوروبەر و ليكۆلینەو ە ياسايەكانى و ناسىنى گشت ەوانەى ئەم ياسايانە دەيانكەنە پيويست.

لەم سالانەى دواييدا ئاستى وزە لای خەلك زۆر بەرز بوو، ەهرچى ەو ەى پيويستى بە سالانى دىرژى كارکردن بوو دەكرى ئىستا بە چەند مانگىك بەيىرنەدى. تواناكانى مرۇ = زۆرتر بوون، توانايەكى شوفىرى پاسكىلى دەستى دىتە گوپىن كەلە جىگەى رابەرى كردنى فرۆكە دادەنىشى، بەلام ئەگەر بارى دەروونى شوفىرى پاسكىلەكە ەروەك خوى مايەو ەو ەهاتەگوپىن، تا بگاتە بارى دەروونى لای فرۆكەوانەكە ەوا زۆر گرانە بە شىو ەيەكى راست ئەم توانايانە بەرەم بەيىرنىت. ئاستى دەروونى مرۇقىكى ناسايى و مرۇقىكى شايانى پەپرەو كردنى ەو توانايانە كە كارتىكردىكى وزەييان ەيە بو سەر ەموو بونەو ەرو تەنە زىندو ەكان و بى گيانەكان كە بىگومان دەبى بە ئاشكرا جوربەجورو جياواز بى. توژىنەو ەكانم ئامازە بو ەو دەكەن كە دەكرى ئازارو زيان بگەيەندرى بە سروشتى زىندوو، سروشتى بى گيان ئەمەش نەك تەنيا لە ئەنجامى كارو كار تىكردى فیزیكى و يان ەلچونى بە ەيزو بەس بەلكو ەروا لە ئەنجامى بىروپای ەلەشەو بى رىن. كارتىكردى نيگاتىف مەزتر دەبى و لە بارى ئەندازيارىيەو ە ەلدەكشى لەو كاتەدا كە تواناكانى وزە لای مرۇ = پتر دەبن. دەورنىيە كارتىكردى زانىارى وزە بو سەر بونەو ەرى گياندارو بىگيان يەكجار مەترسىداربىت. دەستدرىژى بو سەر تاقە كەسيك لە راستيدا بەرنامەيەكە بو لەناو بردنى گشت خزم و مندالەكانى. جا ئەگەر ميكانىزمى زەبت و رەبى خو بەخو ەك پيويستە كاربكات ەوا كارتىكردى و كارى سەلبى بە پىچەوانە دەگەرپتەو ە بو ەو كەسە ەيرشەرو ە خزمەكانى. ئەو جا ئامادەكارى دەروونى مرۇقايەتى بە چەشنىكى توند لە تواناكانى وزەيى دوا دەكویت، دەتوانى بگوترى ئىستا مرۇقايەتى وا لە ناو سىستەمى خو ويرانكردنداو، ئىمە بەرەمى ئەمەش لە ەموو شوينىك دەبينىن.

بەلام ئايا ەوكارى ئەم جياوازييە پر لە تراژىديايە چىيە لە پىكەو ەگونجانى بارى دەروونى ئىستى مرۇ = لەگەل راستىيەكانى دنيای دەوروبەردا؟ بارى دەروونى مرۇقى ەاوچەرخ لە شارستانى خورئاواييدا، كە بەشى ەرەزورى مرۇقايەتى دەگرپتەو ە برىتيە لە پراگماتىيەكى تەواو.

دانپيدانانى سەرەكى لەم بارە دەرونيەدا دەكویتە سەر گردەو ەبوونى زانىارىيەكان و بەكارهينانان. پلانى گشتىيى پرۆسەى پىكەاتن و ئامادەباشى پىكەاتەكانى رەوشت و رەوت و ەست پىكردن، كە روويان كردۆتە پى باش بوونى رەچەتەى ئامادەكراو كە كاريگەرييەكى كردەو ەيى مەزنى ەيە، نەك پرۆسەكانى گران و درىژ خايەنى ەست پىكردن. جا ئەگەر ەاتىنە سەر توژىنەو ەى رىگاكانى پەرەسەندنى ەر ئاينىك يان جادوو، يان يوگا ەوا ئىمە بوونى ئەم قوناغانەى لای خوارو ە لە ەموو شوينىك دەدۆزىنەو ە:

– لىتىگەيشتن و ەست پىكردنى دنيای ئەمرو بە رىگەى نەفى كردنى ئىو ەندى دەوروبەر و ەلۆەشانەو ەى پەيو ەندى لەگەليداو دەستبەردار بوونى پىكرالكان و ەلسوكەوت لەگەليدا. دەرخستنى ياسايەكانى پەرەسەندنى جىهان و دارشتنى سىستەمىكى رەوشت و ەلسوكەوت كە لەگەل ەو ياسايانەدا رىكەويت.

به کارهینانی به کردهوی زانسته کۆنهکان:

له کۆندا ئەم پرۆسەیه گەشتۆتە دەیان سەدەو هەزاران سال، لەبەر ئەوە بە زۆری خەلکەکه نهیانتوانیوه لێی تێبگەن و بە تەواوی ببینن، وەك چاونوقاویك له تاریکییهکی تەواودا دەستی بەر فیلیک بکەوێت و هەول بەدات لەو تێ بگات. بەلام ئیستا مرقایهتی هەلیکی زێڕینی هەیه بۆ بینینی ئەو پرۆسەیه بە گشت یهکهکانییهوه. ئیستا لەم کاتەدا پرۆسە ی لیک جودابونەوه بەسەر تۆژینهوه رۆحانیهکاندا زالبوووه، چەند رەوتیکیش هەن کەلە پلە ی یهکه مدا پشت بە کەلەکه بوونی زانیارییهکان دەبەستن. ئەمەش رێگایه که بۆ دوورکەوتنەوه له راستی، بۆ ئەفی شارستانی و ئەفی دوو قوناقهکه ی دوا یی و، هەربەم رێگایه بۆ نمونە هەندی له تابه فە دیانهکان تاوانبار دەکات. رەوتی دووم پشت دەبەستی بە گەرانهوه بۆ بنه ماکانی رەوشت و رەفتاری راست و دروست، که ئەوانیش بریتین له تەوژمه جۆر به جۆرهکانی ئاینی، بەلام رەوتی سییەم بەرەو به کارهینانی ئەنجامهکانی به کردهوه ئاراستهیه له گەل پشتگوێ خستن و خو لادان له تیگەیشتن و هەست و رەفتاری رەوشت، ئەم رەوتەش جادوگەری و چەواشه کاری دەگریتهوه.

بەلام زانیاری هەست و دوا ی هەستی میتافیزیکی دوو چاری ئالوگۆپی گران بوون، ئەم تەوژمه به رهگهزهکانی زانست و رەفتار دەستی پیکرد، بەلام هەر که نوینەرەکانی کەوتنە پارە کۆکردنەوه ئیتر داروخا و پاشهکشه ی کردو، ئیستاش له بنچینهدا پشت به جادوگەری و چەواشه کاری دەبەستی. ئەمەش کاریکی سروشتی و راسته قینه و یاساییه چونکه ئیستا ئالوگۆریکی خیرا له گشت پرۆسهکاندا رووده دا، بهو جۆره ی توانای بینیی فیل دەبی له تاریکییدا و به تەواوی، واته بینین و تیگەیشتنی ئەو پرۆسانه ی بارودۆخی ئیستای مرقایهتی و گیروگرفته کانی بەردەمی دیاری دەکات.

مەرجی بنچینه یی پیکه وه ژیان لەم کاتەدا بریتییە له دامەزراندن و دروستکردنی په یوهندی و یهکیتی نیوان ئەو کاروبارانە کەلە رابوردودا لیک پچرابوون به پیی لۆژیکی ماتریالیزمی دیالهکتیک. ئەمەش مانای دەستبەردار بوونی هەموو شتیکی سەر زهوییه و دەرچونه بۆ بۆشایی ئاسمان به مەبهستی دەستکەوتنی زانیاری کەله یاساره واکاندا و له دەرشتنی به کردهوی ئەم یاسایانه له گشت ئاستییدا بهرجهسته دەبن.

((ناکرئ له یهکه کاتدا خواپه رستی و خۆشه ویستی بکرئ)) ریزدار مەسیح دەلی، پییش دوو هەزار سال نەدەتوانرا ئەم دوو خولیا دژ به یهکه پیکه وه له ژیان ی یه که سدا کۆ بکرینه وه. بەلام ئیستا ژیان گۆردراوه و خیرایی له رینگه گۆردراوه بی ئەوه ی ویرانیی ئالوگۆر روویدات، واته گۆران و گواستنه وه ی ماده و زانیارییهکان له جه وه ریکه وه بۆ یهکیکی تر. دوا جار دەتوانرئ بگوترئ کەلەسەر ئەو مرقه ی له سالانی ناینده دا دەرئ پیویسته له هەمان کاتدا مرقیکی رۆحانی و قەشه ی خواپه رست و مرقیکی ئاسایی و پیایوی کار بییت.

دەبی له ژیری هەر مرقیکی هاوچه رخدا دوو پرۆسه ی دژ به یهکه هەبن: دەستبەردار بوونی دنیا و خولیا به ره و بۆشایی ئاسمان، پاکرئ و - دەرشتنی ئەو زانیارییهکانه ی دەستکەوتوون، چالاکیی کاریگەر و به کردهوه. لێره دا قسه له رینگه یهکی تازه ی بیرکردنەوه یه که هەول بدا پیکهاته ی فیزیکی رۆحی مرقی نوئ دیاری بکات. به مجۆره پاکرئ و، پیروزی و، دووره په ریزی و، هەست کردن له سەر ئاستی بیرو هەلچون و ئەمەش له پیکهاته کۆمه لایه تی و تەکنه لۆژییهکاندا بهرجهسته دەبی، هەموو ئەم شتانه و یه که خستنیان دەبی به چه شنیکی میکانیکی نه بی چونکه ئەمه له رینگه ده وه ستینی، به لکو پیویسته یه که پرۆسه بییت و به ره و دوا به سەر هەرسئ بارودۆخه که دا تیپه ربییت. هەموو مرقییک پیویسته خاوین و خوا په رستییک بی له گەل زیادبوونی

بهردهوام له ئاستی پاکژی و زانستداو، درچون بۆگهردون لهگهڵ بهرجهستهکردنی خۆیی له ژيانی بهکردهو ههچونیدا پيوستيشه مهدهنیهت هه مییشه خۆراکدهری شارستانی و پۆشنیری بیئت و، یهکه مینیش له سیسته می بههاکاندا پیویسته بدریته پاکژی نهک خولیای به کردهو ئه مهش هه ر له بهرئه وهی ئاتمۆسفر یه که مین و شارستانی دووه مینه. تهواوی شارستانییهکان له سه ر شانی شه ره فداره پاکژهکان دامه زراون نهک له سه ر شانی جادوگه ران. داستانهکان ده لێن: مرۆ ÷ له رابوردودا چاوی سییه می هه بووه و توانا دار بووه که بچیتته ناو زانسته ده سته که وتوه کانه وه ئه وهش به هو ی پێگه کانی دوا ی راستیهکان، ئه مهش بیگوی دانه ماوه وکات. پاشان دوا ی ئه وه چاوه که ی سییه مت نوقاندو، بی ئه وه ی هۆکاره کانی ش بزانیته، رهنکه ئه وه هۆکارانهش ساده بن: ئاخۆ ناکرێ ده سته که وتنی زانسته سه ره تاییهکان به پی ی سه ره پهرشی پیوانه و سیسته می ره وشته و ره فتار بن، به لام دارشتنی ئه م زانیاری و زانستانه پیویسته له گه ل ره وشته و ره فتاردا ها و ته ریب و گونجاو بن. هه ردوو ئاستی ره فتاری و ده روونی له قوناغیکدا له توانایه کاندادا که وتن به راده یه که هه ره شه ی نه مان و له ناوچونیان له مه ده نیهت ده کرد، له بهر ئه مه بوو قوچاندنی چاوی سییه م وه ک رزگارکردنیکی بارودوخی ئیستا بوو له و کاته دا. به داخه وه ته واوی قوتا بخانه نوییهکان که تاییه تن به په ره سه ندنی رۆحی فیزیکی ئاماژه بو هه ردوو قوناغه که ده که ن و پیویستیان به زانسته و ره وشته. ته نیا توژینه وه ی ئه م دوو قوناغه سه ره تاییه ش به ختکردنی ریژه ی ((0/95)) ی کۆشش و کاته که یه و ئه نجامیکی رۆشنی راسته خو نادات به ده سته وه. زۆریه ی قوتا بخانه کانی ش به کرده وه به ریباژیکی پیچه وانه داده مه زرین و، هه ر له بهر ئه مه شه به نه مان و له ناو چوون کۆتاییان دیته.

پروسه ی به ره و پییشه وه چوونی زینده وه ران به مجۆره ده بیته، له سه ره تادا پروسه یه کی دوورودریژی که له که بوونی زانسته و زانیارییهکان و، ئینجا دوا ی ئه وه پروسه ی دارشتن دیته. جا بۆ ژیان له م کاته ی ئیستادا پیویسته دوو پروسه ی کرده وه بوونی زانیارییهکان و دارشتنیان یه که بگرن به بی ئه وه ی یه کتری نه فی بکه ن. واته هه ریه که له بازگان و سیاسی و زانا پیویسته بینه پیاو چاکی پاکژو، ده بی مه سه له ی ره وشته و ره فتارگرنگترین مه سه له بن. وا دیاره ئه م پرسیاره له وزه ی بیولوژییدا زیاتر گرنگه. هه ولدانی به کاره یانی پێگای جادوگه ری و فیلبازی له پینا و به رژه وه ندی شه خسی و تاقه که سیدا له گه ل یاسایه بالاکانی گه ردوندا پیکدا ده دن، ئه نجامیش هه میشه تراژیدی ده بی به لام ده شی هه میشه روون بی، چونکه ده ره ئه نجامه کانی به جو ریکی ریژه یی و له سه ر خو درده که ون، چونکه مرۆ ÷ ناتوانی به رده وام هۆکارو ئه نجام پیکه وه به سه ستیته وه. ئه و کیژه ش که شه یدای خو شه ویسته که یه تی گومان له وه ناکات که باری ده روونی و چاره نووسی و جه سته ی رۆله کانی که پاشان دینه ژیا نه وه ویران ده کات. ئه و خولیایه ش که ئیستا له ناوه نده کاندادا ته شه نه ی سه ندوه په ره سه ندنی بر وا کردنه به نادیار ((غه یب)) و په ره سه ندنی توانا کانی جادوگه ری له ناو چوارچیوه ی به رژه وه ندییه شه خسیه کانی ته نگه به ردا. ئه لقه کانی سیسته مه که ش به بی حیسا بکردن بۆ به رژه وه نده کانی ئه م سیسته مه خو یان دینه پی شه وه، که ئه مه ش هه ره شه ی دا که وتن و دارمانه. بائه وه مان له بیر نه چی که چۆن ئه و خیله به هی زانه ی خولیای جادوگه ری و غه یبیان هه بوو له په ره سه ندن وه ستان و داروخان تا به ته واوی له ناو چوون.

چهند ئاینیکی جیهانی له بنجینه ی شارستانی هاوچه رخان، واته ئه و سیسته مانه ی که رو به رووی گشت هیزه کانی مرۆ ÷ ده بنه وه به ره و دارشتن و په ره پیدانی پیکهاته رۆحیه ورده کان، ئه وانه ی بۆ پاراستنی جیهان له کاردان. کاتیگۆری یه که یه تی له گه ل گشت و کاتیگۆری به رپرسی چاره نووسی خه لک به پی ئاینهکان پێگه یان به

مروّقا که ههست به یه کییتی بکن له گه ل هه موو پو له و باوکه کان و خه لکی خوشه ویست و ههست کردن به ناوهرۆکی بهرپرسی له چاره نووسی نه و هکان. ده توانریت سهرنجی چه ندان وریا کردنه وه ی راسته و خو بدری که له ئینجیلدا یه له و باره یه وه ناینده دا پو له کان ده بی حیسابی گونا می باوکه کان یان بگرنه نه ستو. لیك پچرانی پیکهاته نه لقه ییبه ورده کان که به رده وام بوونی یه کییتی نیوان باوکان و پو له کان و خه لکی خوشه ویستیان له نه ستویه ده بیته هوی ده رکه وتنی نه خوشی توندو روودانی شیواندن له چاره نووس و که سایه تی مروّقا.

ناینه جیهاییه کان بایه خیان به پاراستنی نه م پیکهاتانه دریزه ی پهره پیدانیان داوه. ناموژگاری خوشویستنی دوژمنه کان له باری سهرنجی وزه ی بیولوزییه وه مانایه کی گه وره ی هیه، نه و ناموژگارییه ده بیته هوی وه ستاندن و پریگه گرتن له بهرنامه ی له ناو بردنی نه ویت، بیگومان هه روا بهرنامه ی خو ویرانکردن له سهر ناستی کیلگه ی ویزدانی. نه و مروّقه یاسایه کان دیسپلینی خو یی له بواری کیلگه یی ویزدانی دا نازانم نه و ههش نازانی که دورنییه رق و کینه که ی بیته هوی کاریک بو نه وه ی پو له کان یان تووشی نه خوشی گرانین، هه روا به دریزایی سهدان سال به پریگه ی ناموژگارییه ناینییه کان که کووششی پهره پیدانی شارستانی ده کنه توانراوه خوشه ویستی و خیرو چاکه و پاراستنی تهنروستی نه نجام بدرین. سیسته می دیسپلینی خو به خو ی کیلگه یی، به چه شنیک میکانیزم کارده کات، هه رله بهر نه مه شه به بی نه وه ی تهنروستی پو له کان و خزمه کان بخریته مه ترسییه وه و به بی ترس له ویرانبوون و دارمانی که سایه تی، ته نیا که سیك ده توانی جادوگه ری بکات و بروای به غه یب هه بیته که یاسایه کان یه کییتی و یاسایه کان ی گه ردون بزانیته و بزانی چون په پره ویان ده کات، واته که سیکی خاوه ن پیکهاته ی رو حانی بالای پهره سه ندوو. به لام نه نجامدانی نه م کاره له لایه ن که سانی تره وه ده بیته مایه ی لیك هه لو ه شان و له بهر یه کچونونی پیکهاته ی رو حی و ده رونی و ره فتابرییه کان. جا له بهر نه وه ی نه م پرۆسه یه له رابوردو دا زور له ئیستا زیاتر به هیواشی به پریوه ده چوو لای زور که س شتیکی وا دروست بوو گوایه جادوگه ری ره ش پیوانه و یاسایه کی گشتییه نه ک زانستیکی ناوازه و ده گمه ن.

رو حانیته ی دارما و ئیستا لای زور له پسپوره کان ی ههست و دواوه ی ههستی میتافیزیکی، لای نه وانه ی که ده چنه ناستی کارتیکردنی ئالوزه وه ده بیته هوی دارمانی رو حی و پاشان لیك هه لو ه شانی فیزیکی لای خو یان یان نزیکترین که سیان. من ئاگاداری چه ند حاله تیکم که پو له کان و خزمه کان نرخه نه و دارمانه رو حیییه ی پسپورانی له پری لاده ری بواری ره فتابری ره وشتیان داو، به مهش قوتابیانی نه و پسپورانه و هه روا دوسته کان یان تووشی زیان بوون. جاله بهر نه وه ی وزه ی پیکهاته ی رو حانی سهدان و هه زاران جار له وزه ی پیکهاته ی فیزیکی گه وره تره نه و ده ست دریزایی رو حی بو کاتیکی دریزه به نه یی به بی سهرنجدان بلاو ده بیته وه، کاتیکیش دارمانی فیزیکی ده ست پری ده کات نه و هه لو دانی چاره سه ری مروّقه به پیکهاته رو حیه ده ستدریزه کاره کان داده بردی و، به پیی نه م پری وشوینه ده کری زور له راستیه جو راو جو ره کان لیك بدرینه وه، له کاتیکی پزیشکی له بهرامبه ریاندا ده سته و ستانه. زور که سیش له ساویلکه کان له و باوه رده ان که به پریگه ی دیاریکراو له پاروه ناماده بوون له ده وره یه کدا ده بنه جادوگه رو فیلبازو چه واشه کار به لام خویندکارانی نه م زانسته به پیچه وانه ی زانسته کان دیکه وه که مایه تی و سنوردان، مه رجیش نه وه یه کارمای پاک و خاوینیان هه بیته که خاوه نی پیکهاته ی رو حی پهره سه ندون و پیویسته بیرى ستراتیژی و رو حانیته ی چاک و خو ریکه ستیان تیدابن. جا نه گه ر ته کنه لوژیای جادوگه ری غه ییبه کان نادیاره کان شی بکه یه وه ده بینین بنچینه ی نه م ته کنه لوژیایه کو مه له پری وشوینیکی دیاری کراو نییه به لکو چلونا یه تی و توانای که سانی وه ک ماموستا و قوتابییه. کووششی زور له

پسپوره‌کانی هه‌ست و دواوه‌ی. هه‌ستی میتافیزیکی بۆ ده‌ستکه‌وتنی توانای چونه ناو توانا بالاکانه‌وه ژیر که‌وتنیان له چاره نووسرا، ئەمەش به‌هۆی بازدان به‌سه‌ر په‌ره‌سه‌ندنی گرانی رۆحی داو به‌هۆی پشتگۆی خستنیه‌وه. جاله‌به‌رئه‌وه‌ی چاره‌نووس و سروشت و بارودۆخی فیزیکی جه‌سته‌ی مرۆ به‌ پیکهاته‌ی کیلگه‌یه‌یه‌کان دیاری ده‌کرین و له‌ گه‌لیاندا هاوپه‌یوه‌ندن ئەوا چالاک‌ی سه‌ره‌پۆیی و دانه‌پڕژراوله‌ پووی عه‌قلیه‌وه دوورنیه‌ ببیته‌ زیان بۆ ته‌واوی مرۆقایه‌تی. ویزدانی مرۆ به‌ شیوه‌یه‌کی باش پارێزراو بوو، پرۆسه‌ی گه‌یشتنه‌ ناوی زۆر له‌ سه‌رخۆ بوو له‌گه‌ڵ دانه‌ دواوه‌ی راسته‌قینه‌ی به‌رنامه‌که‌ به‌ یارمه‌تی ره‌فتاری بواری ره‌وشت له‌ کۆمه‌لداو سیسته‌مه‌کانی پارێزگاریی نایین.

تۆیژه‌وه‌کانی باری ده‌روون له‌ زۆر قوتابخانه‌ی جو‌ر به‌جو‌ری ده‌رونی‌دا ده‌ستیان‌کرده‌ گه‌یشتنه‌ ناو ویزدانی مرۆ و له‌ ناو بردنی و، ئەم پرۆسه‌یه‌ش له‌م ده‌ ساڵه‌ی دوا‌یدا چه‌ند هه‌نگاو‌یک‌ی سه‌رنج‌رانه‌کیشی هینایه‌ دی. لێره‌شه‌وه‌ به‌ چه‌شنیک‌ی د‌ر‌دانه‌ ه‌یرش ده‌بر‌یت‌ه‌ سه‌ر پ‌یکه‌اته‌ کیلگه‌یه‌یه‌کان ئەمەش به‌ب‌ی ه‌یچ تۆژینه‌وه‌یه‌ک بۆ زانینی ئەنجامه‌ پۆژه‌تیغه‌کانی ئەم ده‌ست تیوه‌ردانه‌. له‌ راستیدا ئەم تۆژینه‌وانه‌ بۆ ئەوه‌ نا‌کر‌ین که‌ بزاند‌ری ویزدان چ‌ییه‌ و به‌ چ شیوه‌یه‌ک هه‌ست به‌ ه‌یرش و ده‌ست‌در‌یژی ده‌کات. به‌ ل‌کو له‌مه‌دا ئەوه‌ی به‌ لایانه‌وه‌ گرنگه‌ زانینی ئەنجامه‌ ن‌زیک و دیاری‌کراوه‌کانه‌ نه‌ک تیگه‌یشتنی قو‌لی ئەو پرۆسه‌نه‌ی ته‌ندروستی و چاره‌نووسی مرۆ و خزمه‌کانی دیاریده‌که‌ن.

نه‌بوونی بیرى ستراتیژی له‌ وزه‌ی بیۆلۆژییدا و گرتنه‌ به‌ری ر‌ی و شوینی تاکتیکی وه‌ک کاری ئەو که‌سه‌ وایه‌ بیه‌و‌ی هونه‌ری ئاژوتن فی‌رییت و پاشان ب‌روات له‌و کاته‌ی بۆ مه‌شقی فی‌ریوونی ئاژوتنی ئۆتۆمبیل و شاره‌زابوونی ر‌ی و شوینی پ‌و‌یشتن ب‌وی ته‌رخان‌کراوه‌، بیر له‌وه‌ بکاته‌وه‌ چ‌ون بتوانی وزه‌ی مه‌کینه‌که‌ به‌رز بکاته‌وه‌ و خ‌یرایی ئۆتۆمبیل‌ه‌که‌ زیاد بکات، ئیتر ک‌ی ه‌یه‌ نه‌زان‌ی ئەگه‌ر ئەو که‌سه‌ له‌ دوا‌ی سوکانه‌وه‌ داب‌نیش‌ی و پ‌ی به‌ به‌نزیندا بن‌ی چ‌ی رووده‌دات.

لێره‌دا ده‌مه‌و‌ی به‌ در‌یژی ر‌ی و شوینه‌کانی پاراستن باس بکه‌م، نه‌زانینی توانای کارکردنه‌ له‌سه‌ر مرۆ به‌هۆی وزه‌ی بیۆلۆژییه‌وه‌ خ‌وی له‌ خ‌ویدا پاراستنی ئەو مرۆقه‌ بوو. به‌لام هه‌ر که‌ خه‌لکی ئەم راستیه‌یان بۆ ده‌رکه‌وت ده‌ستیان به‌ کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی ناو‌خ‌و‌یی داخراو کرد بۆ ئەوه‌ی تۆژینه‌وه‌ له‌سه‌ر وزه‌ی بیۆلۆژی ئەنجام بده‌ن. ئاشکرا بوو که‌ باشترین سیسته‌می پاراستن تۆژینه‌وه‌ نایینییه‌کانی بواری ره‌وشت و ره‌فتارن. چونکه‌ ئەمانه‌ چاکه‌ کردن فی‌ر ده‌که‌ن نه‌ک ته‌نیا له‌کرده‌وه‌ی سووک و خراپ‌دا به‌ ل‌کو له‌ دژه‌ کاره‌کان و هه‌روا له‌ بیره‌کانیشدا. جا ئەمه‌ چه‌ند شایانی پ‌یکه‌نین بی‌ت ئەوه‌ی له‌م پاراستنه‌دا پ‌ۆلی بنچینه‌یی ه‌یه‌ زانسته‌ که‌ وزه‌ی بیۆلۆژی و توانای کارتی‌کردنه‌ سه‌ر مرۆ به‌ ر‌یگه‌ی وزه‌ و زانیارییه‌کانه‌وه‌ نه‌فی ده‌کات، جا میکانیزمه‌کانی پاراستنی کۆمه‌لایه‌تی له‌و که‌سانه‌وه‌ وه‌رگ‌یراون که‌ به‌ توندی جادوگه‌ری و فی‌لباز بیان په‌په‌وه‌ ده‌کرد.

به‌لام ئیستا هه‌موو به‌ربه‌سته‌کان له‌ کارکه‌وتون و ئەقل گه‌شاوه‌ته‌وه‌و، چونه‌ ناو ویزدانه‌وه‌ به‌سه‌رکرده‌یی پرۆسه‌ فیزیکی و ده‌رونییه‌کان له‌له‌شدا له‌ چه‌رخ‌ی رابوردودا ده‌ستیان پ‌یکرد، به‌لام ئیستا هه‌ر له‌ خ‌و راب‌و نه‌ته‌رابه‌رو ر‌یپ‌یشانه‌در‌یک‌ی ئامانج‌دار. پ‌زیشکه‌ ده‌رونییه‌کان و شاره‌زایان له‌ هه‌ست و پ‌شته‌وه‌ی هه‌ستی میتافیزیکی و جادوگه‌ران و شاره‌زایانی خه‌ول‌یخستن گه‌یشتنه‌ ناو ویزدان و به‌ توندی پ‌ییدا تیپه‌پ‌رین، ئەمەش به‌ ر‌یگه‌ی شیوه‌ی ده‌ره‌وه‌ و چاری مه‌سه‌له‌زانسته‌یه‌کان. ب‌یگومان ئەمەش له‌ رابوردویه‌کی نه‌زانینی ته‌واویی راستی و ماهیه‌تی ویزدان و، سروشتی یاسایه‌کانی کارکردنی رووده‌دات. ئەو تۆژینه‌وانه‌ی ئەنجام‌دان ئاماژه‌

به‌وه ده‌کهن که ویزدان و کیلگه‌ی بیولوژی یه‌کشتن، هه‌کار تی‌کردنیکی پیکهاته کیلگه‌ییه بیولوژییه‌کان کارکردنه سهر ویزدانیسه و سهره‌موو سیسته‌مه‌کانی دیسیپلینی فیزیولوژی و دهرونییه. خاوه‌ن نه‌زمونه‌کان و مه‌شکاران ته‌نیا بایه‌خ به قولیی چونه ناو ویزدان و پرۆسه‌کانی دیسیپلینی خۆبه‌خۆ ده‌دن، له کاتی‌کدا ده‌کرئ ته‌نانه‌ت نامیرو که‌لوپه‌لی تازه‌ش به‌کار به‌یندرین بۆ گه‌یشتنه هیژیکی کار تی‌کردنی گه‌وره‌تر. وزه‌ی بیولوژی که‌له ریچگه‌ی کار تی‌کردنی به‌کرده‌وه‌ی له‌سهر مرۆ ÷ بۆته زانست، ئاماژه به‌وه ده‌کات که به‌چاره‌سهرکردنی جه‌سته دورنییه زیان به‌رۆح بگه‌یه‌نی‌ت و توشی ئازاری بکه‌ین و، له‌وانه‌یه نه‌خوشی پاراستن به‌رگری بی‌ت له‌ دژی ره‌فتاری ناراست و تی‌نگه‌یشتن له‌ دنیای دهر و به‌ر، له‌سهر شاره‌زایانی هه‌ست و پشته‌وه‌ی هه‌ستی میتافیزیکی پیوسته یه‌که‌مجار هۆکاری نه‌خوشی بدۆزنه‌وه، سروشتی یارمه‌تی پیوست تی‌بگه‌ن و له‌ دوا‌پۆژدا له‌ هه‌له‌کان دهر باز بن. به‌لام وه‌ک ته‌ماشاده‌که‌ین که‌سیک نییه بیر له‌مه بکاته‌وه. دابه‌زاندنی وزه‌ی بیولوژی ته‌نیا بۆ هۆکاری فیزیکی هیچ نییه جگه له‌ به‌تال‌کردنه‌وه و نه‌هیشتنی پله‌کانی ویزدان و ره‌فتار به‌مه‌به‌ستی گه‌یشتنه ئه‌نجامی به‌کرده‌وه. ئه‌و مرۆقه‌ی له‌و باوه‌رده‌دا بی‌که‌به‌حه‌ب و دهرمان و ری‌وشوینی جادوگه‌ری رزگاری ده‌بی ئه‌وه‌مرۆقیکی نه‌خوشه. پاراستنی بنچینه‌یی له‌ نه‌خوشی بریتیه له‌ سه‌ره‌رشتی و به‌جیگه‌یاندنی یاسایه‌کانی ره‌فتاره ره‌وشتیه‌ییه بالاکان.

بۆ نمونه ده‌لین کاتی‌ک سروشت له‌ ریگه‌ی پاراستنی فیزیکی دا‌رووی‌کرده به‌رزکردنه‌وه‌ی کی‌شی دیناسۆره‌کان و، قه‌لغانی پاراستن زامکردن بۆ کیسه‌له‌کان، به‌وکاره پرۆسه‌ی به‌ره‌وپیشچوونی راگرت. ئه‌و گیانله‌به‌رانه‌ی له‌سهر مانه‌وه‌یان به‌رده‌وام بوون ئه‌و گیانله‌به‌رانه‌ن که پاراستنی فیزیکی و رۆحانی که‌متریان هه‌بوو، واته ئه‌وانه‌ی ناماده‌بوون پیکهاته‌کانی دهرونی و ره‌فتاری گشتیان به‌گویره‌ی ئه‌و پرۆسانه‌ی له‌سهر زه‌وی رووده‌دن بگۆرن. ئه‌و ره‌فتاره‌ی گه‌شه‌داری و خوشگوزهرانی دوینی بوو. بوونه‌ته پیداو‌یستی ئه‌م‌رۆ، هه‌روا تاقه مه‌رجیشه بۆ ژیا‌نی سبه‌ینی. ئه‌و مرۆقه‌ی ئه‌م‌رۆ ته‌نیا بیر له‌ ته‌ندروستی فیزیکی ده‌کاته‌وه له‌ سالانی ئاینده‌دا چاره‌نووسی وه‌ک دیناسۆره‌کان ده‌بی‌ت.

ئه‌وه‌ی ناوی به‌رگری لی‌ده‌نی‌ن گشتی‌که‌و به‌ش به‌ش نابیت، یه‌کی‌که له‌ ئاسته چلۆنا‌یه‌تییه‌کانی چینی کیلگه‌یی بیولوژی، ئه‌و مرۆقه‌ی خولیای جادوگه‌ری بی‌ت له‌گه‌ل زیانگه‌یاندن به‌ ره‌فتار و خوشه‌ویستی خۆی و نه‌وه‌کانی و خزمه‌کانی‌شی ویران ده‌کات، جا ئه‌گه‌ر مرۆقی ئه‌م‌رۆ لا‌وازو شه‌که‌ت بی‌ت با‌شتر وایه بی‌ت قه‌شه، به‌لام ئه‌گه‌ر هیژی گه‌وره‌تر بی‌ت ده‌توانی پاکژی و پیروزی له‌گه‌ل ژیا‌نی به‌کرده‌وه‌دا پیکه‌وه گری‌دات. خۆ ئه‌گه‌ر مرۆ ÷ ناماده‌بی‌ت به‌رگه‌ی کۆششی گه‌وره‌بگری‌ت له‌ پینا‌و گه‌یشتن به‌ توانا مه‌زنه‌کان ئه‌وا ده‌توانی وزه‌ی بیولوژی په‌یره‌و بکات.

به‌شی دووهم

پیکهاته‌ی زانیارییه‌کان به‌ناوی مروّقه‌وه سه‌قامگین

ناوه‌نده‌کانی پزیشکی ماوه‌یه‌کی کورت له‌مه‌وبهر په‌ست و بیزاربوون و سه‌رگه‌رمی گفتوگو بوون و بیروپرای جوړبه‌جوړ هه‌بوون له‌سه‌ر شه‌رعییته‌ی بلا‌وبونه‌وه‌ی زاراو‌هی ((کیلگه‌ی بیولوژی)) وله‌شکرکی نوی له‌فیل‌بازو هه‌لخه‌له‌تینه‌ران دامه‌زرا له‌وانه‌ی به‌رگری له‌م بریاره ده‌کن، کاتی ئیسته‌شمان زور زه‌حمه‌ته که‌سانیک بدوژینه‌وه که نه‌زانن جه‌سته‌ی فیزیکی به‌چهند چینیکی زانیاری وزه‌یی کیلگه‌یی ده‌وری دراوه و لای زوربه‌ی خه‌لک ئەمه نه‌بینراوه.

جا با ئەوه ببینین که‌له‌باری سه‌رنجی وزه‌ی بیولوژییه‌وه مروّقه‌ی چی ده‌نوینئ. ئەو چینانه‌ی که به‌رگی زانیاری وزه‌ی مروّقه‌ی پر ده‌که‌نه‌وه په‌یوه‌ندی یه‌کجار ئالوژیان له‌ناودایه. له‌سالانیکی دریزه‌وه کاتیک به‌هوی چوارچیوه‌وه کارم ده‌کرد بریارمدا له‌شیوه‌ی کیلگه‌ی مروّقه‌ی بکوومه‌وه. له‌به‌رئه‌وه‌ی ده‌سته‌کانم به‌چه‌شنیکی هاوته‌ریبی له‌گه‌ل جه‌سته ده‌جولینه‌وه ده‌مبینی سنوری ئەقل له‌کویدا کو‌تایی دیت، ئەو چوارچیوه‌یه‌ی به‌کاری ده‌هینم له‌و ناوچانه‌دا به‌180 پله ده‌سوپیته‌وه. به‌لام کاتیک ویستم کیلگه‌که له‌سه‌رو سه‌ره‌وه ببینم بوم ده‌ره‌که‌وت که‌من ناتوانم بگه‌مه کو‌تاییه‌که‌ی چونکه من له‌سه‌ر زه‌وی وه‌ستاوم، له‌به‌ر ئەوه چومه سه‌ر کورسییه‌ک و ده‌ستم له‌گه‌ل چوارچیوه‌که‌دا به‌رزکرده‌وه بۆ سه‌ره‌وه، به‌لام چوارچیوه‌که نه‌یویست به‌بزوتنه‌وه ئاساییه‌که‌ی خو‌ی وه‌رگه‌رئ، واته سنوره‌یشتا له‌ئاستی چوارچیوه‌که به‌رزتره.

کاتیک ویستم ره‌ه‌نده‌کانی ئەم پیوانانه به‌خه‌یال ببینم، پارچه کاغه‌زکی سپیم هی‌نا و جه‌سته‌ی مروّقه له‌سه‌ر کی‌شا و ده‌ستم کرد به‌کی‌شانی سنوری کیلگه‌که به‌هوی چوارچیوه‌که‌وه. ده‌ستیشم له‌گه‌ل چوارچیوه‌که‌دا گه‌یشته ده‌ره‌وه‌ی سنوری کاغه‌زه‌که‌و ئەمه‌ش ناچاری کردم پیوانه‌که بگورم. ده‌ستم کرد به‌ژماردنی له‌پری لادانه‌کانی چوارچیوه‌ له‌سه‌ره‌وه به‌مه‌تره بۆ یه‌که‌مجارو پاشان به‌کیلومه‌تر به‌لام چوارچیوه‌که وه‌رنه‌چه‌رخایه‌وه و ئەو دم وام باوه‌رکرد که کیلگه‌ی مروّقه‌ی ده‌شی به‌ره‌و بالا دریز بیته‌وه تا کو‌تایی گه‌ردون. وه‌ک وه‌لامیکی ئەم برویه دواچار چوارچیوه‌که بۆ 180 پله وه‌رسوراو، به‌مه‌ش تیگه‌یشتم که کیلگه‌ی مروّقه‌ی به‌گشت لایه‌کی گه‌ردوندا بلاو ده‌بیته‌وه‌و، له‌سه‌ره‌وه له‌خواره‌وه بلاو ده‌بیته‌وه هه‌ر له‌کو‌تایی ته‌نی فیزیکی تابئ کو‌تایی. ته‌ماشام کرد چروپری چینه‌کان له‌کیلگه‌که‌دا جوړبه‌جوړه‌وه هه‌روا ئەو زانیاریانه‌ی له‌ناو ئەم چینانه‌دا لی‌کجودا وازن. چرترین چین له‌کیلگه‌دا زانیاری تی‌دایه له‌باره‌ی حاله‌تی فیزیکی له‌ش‌و، له‌باره‌ی ئەندامه‌کانییه‌وه له‌پیناو زانیاری پزیشکی‌دا به‌کار ده‌هینئ. به‌لام پیکهاته‌کان ((کارما)) وا له‌نهرمترین چینه‌کاندا و خاوه‌نی په‌یوه‌ندییه‌کن که وا به‌سته‌یی به‌ره‌و پی‌شچووی زور ئالوژی هه‌یه به‌لام چینه‌زیکه‌کان هه‌ندی زانیاری ده‌پاریزن سه‌باره‌ت به‌گونا‌ه‌ه‌کان و هه‌لچونه‌کان و هه‌ست و نه‌ست و بیروپرای مروّقه‌ی خو‌ی که تووشی ئەم ژیانه بووه.

چینه‌یه‌کجار قوله‌کانی پیکهاته‌ی کارما ی خیزانی له‌خو‌گرتووه‌و زانیارییه‌کانی له‌باره‌ی خزمه‌کانه‌وه تی‌دایه که وه‌ک یه‌ک له‌دایک و باوکه‌وه داکه‌وتوون، هه‌روا زانیاریشیان له‌سه‌ر رۆله‌کان هه‌لگرتووه.

((کارما)) ی خو‌به‌خولای مروّقه‌ی ره‌فتاره‌کانی له‌به‌رجه‌سته بوونه‌کانی رابوردودا پیشانده‌دا و له‌ئاستیکی نهرمتردا دابه‌ش ده‌بیته‌و، چهند تو‌یژه‌ره‌وه له‌کیلگه‌ی مروّقه‌دا قولیته‌وه ئەوه‌نده‌ش ده‌توانئ کارتیکردنیکی

گه وره تر پیشانیدات. به لام لیږده او له یه کاتدا هیږو لاوازی دوزینه وهی کارما چر ده بیته وه. له و پروایه دام نه مړو کس ناتوانی بگاته پوچونیکي ته او به ناو کیلگه ی مروقد او نه مهش چونکه هر پوچونیک هاوپه یوه ند ده بی به کارلیکړنه وه و، نه کارلیک کردنهش مه ترسیدار نابی مه گهر نه و کاته نه بی چارکهره - توږژره وه که مروقیکی ته او بی و، کارمایه کی یه کجار پاک و خاوینی هه بیته.

جا به وهی که من پوژانه بو ماوهی دوو سال خه ریکی پاکوژکردنه وهی ((مورو کارما)) بووم و تیگه ی شتم که هیشتا زور شت له دهره وهی توانا کانی مندان. پیش نه وهی له گهل کیلگه ی هه رکه سیکی تر دا په یوه ندی بکه م خودی خووم ده پیشکنم بو نه وهی دنیا بم که ده توانم چاره سه ربکه م، جا نه گهر له دهر وونی خوومدا درانه دواوه یه کم دی نه وه مانای وایه کیلگه کم توشی تیچونیکي هاوشیوه هاتووه له بهر نه وه نه رکی خوومه زورانبازی له گهلدا بکه م و تاهم تیچونه له ناو نه بهم مافی نه وه م نییه چاره سه ری نه خو شه که بکه م یان پیکه اته که ی ده گوازیتته وه بو کیلگه که ی خووم، له و کاته شدا خووم و خزمه کانم نرخی نه و چارکردنه ی کارما - نه خو شه که ده دین. چاره سه ر کاری نمونه یی مروقیکی ته او وه، نه مهش زور گرانه له ژیانی سه ر زه ویماندا زامنی بکه م، هر له بهر نه مهش ریگه ی دووم ریگه ی زانیاریه کانه و نه میشیان گرنگترینه، نه مه یه هه میشه به شیوه یه کی راست ریگه دها که توانا کانی چاره سه رکردنی بی وزه یی به کارده هینی و په ره پیده دات به بی نه وهی هیچ زیانی که به په یوه ندی ناراست له گهل پیکه اته کیلگه یه کان بگه یه نیته. بیرم له وه کرده وه ناخو بوچی زور له شاره زایان نه یان توانی ریگه ی چاره سه رکردنیان فیری قوتابییه کانیان بکه م؟ منیش بریارمدا که گرنگ نییه توانای یه کجار مه زن په ره پییدری، به لکو چونیته تی ناردن زانیاریه کان گرنگه، له گهل چونیته تی به کاره ینانیان. له کوندا له و باوه رده دا بووم که زور له شاره زایانی چاره سه ر کارحه ز ناکن نه ینیه کانی خویمان ناشکرابکه م، بو نه وهی که مایه تی بمیننه وه و ناوبانگیان هه بی، دواچار زورترین پاره یان ده ست که وی، به لام له پاشدا تیگه ی شتم: هه ره ینده نییه نه وان چه ز به وهی نه که م، به لام له تواناشیاندا نییه نه وه بکه م.

جا ویرای نه وهی که زور جار قسه له باسی توژینه و ده کری، زور جاریش توشی هه ندی لیته یگه ی شتمنی خودایی و هه ست و نه ستی خودایی ده بین، پاکژی و پیروزی، من له و باوه رده دام هر چه ندیک زانست په ره بسینی و چه ند بگاته به زایی، هه میشه وه ک خیری که ده مینیته وه که نا که ویتنه بهر لیکو لینه وهی ماتماتیکی و یان ژیریژی - لوجیک لای مرو - که سنوری نه م تیگه ی شتمانه دیاری ده کات.

به لیکو لینه وه نه و ناوچه سنورییانه ی ده که ونه دوا ی سنوری ژیریژی و زانسته ره سمیه کانه وه هه ندیک زارووم به کاره ینان که له سیسته مه که دا مانای دیاریکراویان هه یه، له م کتیبه دا ده یانخه مه پیش چاو. جاله بهر نه وهی قسه له هه ست و نه ستی خوداییه هه مروقیکی لای خو یه وه به ریگه ی تایبه تی خو ی له مه تیده گات و، نه مهش به پیی تیئوریه جیهانگریه کانی و به پیی ناستی روخی نه و که سه یه. به لام نه م هه ست و نه ست هه ر چه ندی شوینیکی بالاتر له پله ی به ها کانی لای مروقد ا بدوزیتته وه نه وه ند ه چاکتره.

کاتیگوری ((سروشتی نازیندو)) مانایه کی گشتی گرتوته خو ی و له پله ی یه که مدا ته اوای نه و به رزه ونه دیه مادییانه ی که مرو - به کاریان دینی له خویدا کوکردوته وه. ده شتوانری به کار تیکردنی چاره سه ر یارمه تی هه زاران بدری و، له مه شه وه له دنیا دا به ملیونه ها که س رزگار بکری. نه م تیگه ی شتمنهش به توندی به ستر اوته وه به میکانیزی په شیمانی و توبه کردنه وه. توانیویشمه کاره کانی نه م میکانیزمه له ریگه ی نالوگوپر ه کان له پیکه اته ی کارما دا ببینم. نه و ده م تیگه ی شتم چون بارودوخی فیزیکی به بارودوخی پیکه اته ی

کارما له کیلگه ی مروّقا دیاری ده کری و، هه و لیشمدا به زور ریگه ی جوربه جور کاری تییکه م: به پری و شوینی جادوگری، فیلبازی، پری و شوین و نامرزی پزشکی میلی و پزشکی ناسایی، هه موو ریگه کانم تاقیکردنه وه به لام نه نجامه کان زور ساده بوون.

پاش ئەمه گه یشتمه ئەنجامیکی زور ناسایی: به زکردنه وه ی هیزی کارلیکردن ته نیا وه بهر نه خوشه که ده که وی، دهنی باشبونیکی سه رنج پیکراو بدات به دهسته وه، به لام گرفتگی بنه پرتی چاره سه ر ناکات. له ژیر هه ر په رده و سارغییه کرا ده ستریزی سه ر نافرته هه ر ده ستریزییه. ئەوهش تیگه یشتم که په شیمانی و توبه کردن چالاکترین نامرزی کاریگه ره و که مترین مه ترسیشی هه یه. ئەم نامرزه له کونه وه له لایه ن مروّقایه تییه وه ناسراوه. هیرش بردنه سه ر پیکهاته کانی رۆحی لای مروّ و به هوی بهرنامه ی تایبه تییه وه ده کری به ریگه ی لوژیک و جیهان بینی نه وه نه نجام بدری.

جا له بهر ئەوه ی منیش به به شیک له گه ردون داده نریم و به گشتی له ناستیکی وردو نه رمدا له گه ل گه ردون هاوپه یوه ندم، منیش به هوی نه گه یشتنه پله ی ته وای هه موو کاتیک شتیک له خودی خوم ده گه یه نمه ناو کیلگه ی مروّقه وه. پیوستیشه کارتیکردن به ته نیا له گوشه ی ته واییه وه بیته، واته گه ردون. ئەمهش به ته نیا له ریگه ی کاری میکانیزی توبه وه ده بیته، کاتیک ئەو توبه یه فری ده دریته رۆحی گه ردونه وه واته بو خودا. به لام بوچی بو خودا، نه که بو هه موو گه ردون به گشتی؟ چونکه نیمه که ده لاین ((گه ردون)) ئەوا له ناو عه قلماندا نمونه یه که دروست ده بیته که دریزییه کی یه کجارگه وه ی هه یه، هه ر له ویدا ناسمان دوور، کات و ماده هه ن. زور گرانیشه بو نیمه وا پیشینی بکه ین که گه ردون یه که یه که ی ته واه. ته نیا ئەو کاته ی که شکوو بلند بونه وه ی رۆحانی رووددهات پیکهاته کانی ته نیا که سی ده ست به ونبون ده که ن و هه سترکردن به یه کیتییه کی ره ها ده رده که ویته.

کاتیکیش مروّ و له باری فیکرییه وه په نا ده باته بهر خودا و بهرانه بهر به گونا هه کانی داوای لیوردن ده کات. ئەوا ئالوگوری گرنگ له رۆح و جهسته یدا رووده دن. مروّ و له م چرکه ساته دا دان به و راستیه داده نی که له هه موو روویه که وه ته وای نییه و لاوازه، خودی خوی له به رده م کردگاریدا ئاشکراده کات و، هینده ی هیز لیوه و ه رده یگریته که بگوردریت و بجیته هارمونیاه له گه ل گه ردون. به لام هیچ کارتیکردنی نامنجی شه خسی مروّ و ناگوریت. له پینا و هه لسه نگانندی بارودوخی پیکهاته ی کارما دا چند تاقیکردنه وه ی هه ست و پاشه وه ی هه ستی میتافیزیکم به کاره ینا، که ریگه به دیاریکردنی به های هۆکاری پیورا و ده دن له باری یه که ریژه ییه کانه وه.

ئه مروّش ده تواندری پیکهاته ی کارما به دوو کومه له وه دابهش بگریته: ستراتیژی و تاکتیکی، پیکهاته ستراتیژییه کان وزه یه کی یه کجار مه زنیان هه یه و، هه رله بهر ئەوه شه کارکردنه سه ر ئەو پیکهاتانه راسته وخو ده رناکه ویته. چاره نووسی مروّ و و چاره نووسی نه وه کانیشی له سه ر بارودوخی ئەم پیکهاته ((ستراتیژیانه)) راوه ستاون، له بهر ئەوه هه ر هه و لدانییک بو به هه له به کاره ینانیان یان هه ر کوشیشک بو ویرانکردنیان ده بیته مایه ی خستنه کاری پاراستنی به ریگه ی سیسته می دیسپلینی خوی کیلگه یی و، ئەمهش له سه ر شیوه ی ده رکه وتنی نه خوشیی گران و به شیوه یه کی هه میشه یی ده بیته.

به لام هۆکاری گرنگترین پیکهاته ی ستراتیژی رۆحه، رۆحانیته و خوشه ویستی راستگویانه، پیکهاته ستراتیژییه کانی بهر فراونییه کی که متریان هه یه، هه روا ئالوگوره کانیان به شیوه یه کی خیراترن، جا له بهر ئەوه ی

ھۆكارەكانى كىلگەيى مروۋ. لەگەل يەكتەر بە چەشنىكى قايم ھاوپەيۋەندىن بۇيە كارکردنە سەر ھەر يەككىيان دەبىتە ھۆى روودانى ئالوگور لە بەھاي ھۆكارەكانى دىكەدا. دەتوانرى ئەمرو سەرنجى ئەوھش بدرى كە ئالوگور باشبونى كاتىي ئىستاي بارودۇخى فيزىكى مروۋ، راستەوخۇ دەگوازىتەوھ بۇ قوربانيدان بە يەدەكە ستراتىژىيەكان نمونەش لەسەر ئەم چارەسەر کردنەنە لە ژيانى پوژانەماندا يەكجار زورن.

گرنگترين مەسەلەيەك بۇ مروۋقى ئەم سەردەمە فراوانکردنى زانبارىيەكانە لەسەر، ھەولدانە بۇ تىگەيشتنى پروسەكان كە روودەدەن و پەيۋەندىي نيوانيان. زور پىۋىستە ھەمىشە لەوھ بگەين كە مروۋ. بە شىۋەيەكى كاتى بەھەر فيكرەو ھەلچونىك كارى تىدەكرى ئەگەر ئەم فيكرەو ھەلچونانە ئامادەكراو نەبووبن، كىلگەي مروۋقىش ھەروا بە کردارىكى تىژى نىگاتىف بۇ ئەو كاتە بەرپەرچ دەداتەوھ.

ھەستىار نەبوونى مروۋ. لە بارەى وزە وردەكانەوھو لە بارەى لە رىلادانى ئەم وزەيانەوھ شتىك نىيە جگە لە ھىزى بەردەوامبوونى پروسەى ئاستى فيزىكى لەوھرچەخانە كىلگەيەكانداو بەھەلە تىگەيشتن لە سروشتى نىگاتىقى كارتىکردنى لە رووداۋەكانى ژيانداو ئەمەش ئاستىكى گەورە لە بارودۇخى تىنەگەيشتن و نەزانين لەسەر ئاستى فيزىكى پىكدەھىنى.

مەترسىيەكە ھەروا ئەمرو لەوھدايە كە تواناي ھىزى رۇح لاي ھەموو مروۋقىك بە توندى پەرىسەندوھ، واتە ھىزى كارکردنەسەر دىيى دەوروبەرو سەرخەلك. جا ئەگەر لە سەدەى نرخى ناوھندىي ھىزى كارتىکردن لە دوو ھەزار سال لەمەوبەردا برىتى بوويىت لە دەيەكە، بەلام لە سەدەى راپەرىندا نرخى ناوھندىي ئەم ھىزە گەيشتبووھ بىست وسى يەكە، لە كاتىكدا لە كۆتايى سەدەى بىستەمدا گەيشتبووھ سى وھەشت يەكە، ئىستاش ئەم نرخە گەيشتوتە ھەشتا و ھەشت يەكە ھەر لەسەر زياتر بوونىش بەردەوامە.

لەبەر ئەمە ھەر كارتىکردنىكى دەبىتە نىگاتىف ھۆكارى ئاسەوارى بەھىزو گەورە. ھۆكارى دەستدرىژى ھەستى و وىژدانى، لەناو ھۆكارەكانى پىكھاتەى تەكتىكىدا، بەھايەكى گەورەى ھەيە. ئىمە راستەوخۇ ھەست بە دەستدرىژى ھەستىارى دەكەين و ئاگادارى دەين، بەلام مەترسىي دەستدرىژى وىژدانى وا لەويدا كە تواناي چاودىرىي ئەم دەستدرىژىيە لە ئاستى فيزىكىدا نەبىت. بەلام كىلگە بە شىۋەيەكى دەم بەدەم ھەست بە دەستدرىژى وھلامدانەوھ دەكات، كاتى زور بوونى تواناي كارتىکردنىشى ئىمە ئىستاكە ھەست بە زورانباى و كىشەى نادىاردەكەين، لەگەل نەزانىنى ئەو نەجامانەى لە پشت ئەمەوھ دەبن.

دەستدرىژى وىژدانى ھۆكارىكە لە سىستەمى ھۆكارە كىلگەيەكانى مروۋدا، بەھايەكى نىگاتىقى ھەيە، ھەرچەند بەھاي رەھاي ئەم ھۆكارە گەورەتر بىت ئەوھندە مەسەلەكە چاكتەر. ئەمەش بنچىنەيى راستىي دلپاكى و سۆز بەزەيىيە لاي مروۋ. وبۇ پاراستنى تايبەتەى لە خۇى دەستدرىژىيەكى نامۇ. يەككىش لە خاسىيەتە گرنگەكانى كىلگەى بىۋلوزى خاسىيەتى ئاستى پەيۋەندىيە لەگەل (ئاتموسفىرە)، فەزاو، بەھاي ئەم ئاستەش بە رەفتارى مروۋ. و باب و باپىرانى كارى تىدەكرى و گرنگترين سەرىپچىيەك كە ئەم پىكھاتەيە لەبەر يەك ھەلدەوھشىنى تاوان و كوشتنى كەسانى ترە.

ھەستکردن بە خۇشەويستى پروسەيەكە زور دووبارە دەبىتەوھ گەورەترين جىگەش بۇ خۇشەويستى دەبى تەرخان بكرى بۇ خۇشەويستى خودا و گەردون و بۇ خۇشەويستى ھەستە يەزدانىيەكان، كە بەسايەيانەوھ دەگەينە يەككىتى لەگەل گەردون و لەگەل باب و باپىران و پۇلەكانمان و خزمەكانمان و لەگەل ھەر كەسىكى ترو لەگەل خۇشماندا.

پېوېسته هېچ گيانه وهرېك له خوشه وېستېمان به دوور نه بې. كاتېكېش ئه وه تېده گه ین و به كوششى روژانه مان و به راستى و دلسوزى ههولى هېنانه دى دده ین، ده كه وېنه كار بو راستكر دنه وهى خو مان و ته ماشاكر دنى گونا هه كانمان و ههسته كانمان و بېروپرامان ئه و دم به راستى ژيانمان به ختیار ده بې.

مېكانېزمى كارما به كېتى و په یوه ندى نیوان مرؤ و گه ردون ده گېرېته وه، چهنه ئه وه به چه شنېكى قولترو با شتر بزاین هېنده رېگه كه كورت ده بېته وه بو رزگار بوون له و مه ترسیانه ی ئه مرؤ به ره و روorman بو نه ته وه.

به گویره ی لېكدانه وهى گه وه، مرؤ قایه تی له كاتېكى زور دیرینه وه زانیاری پېوېستى هیه سه باره ت به یاسایه كانى كارلېكر دن له جیهانداو، ئه م زانیاریبانه ش به چرو پرى و چاكرتین شیوه له كتېبه ئایینه كاندا خراونه ته روو به لام باوه نه بوونى مرؤ و وایلیده كات رووبه رووى هه مان به ربه سته و دیوارى جیاكر دنه وه بېته وه كه دنیا ش وېران و خویشی وېران ده كات بې ئه وهى بگاته هېچ نه نجامېكى راست و دروست.

ئه مرؤ ده توانین خو مان هه ست به دادپه روهرى ناو ئه و یاسایانه بكه ین كه به ده سته ی خو مان به سه رماندا سه پېندراون و، ده توانین زانیاری به ئایینه وه به سته یته وه بو ئه وهى به یارمه تی و كو مه كى ژماره زمانى ئه وانه هه لسه نكېنن كه له گه ئاندا راهاتوین، هه رنه مه شه دنیا ی ئه مرؤ ئیمه ی پېگه یاندوه و، هه ولى دوزینه وهى رېگه یه كه ده دین بو گه یشتنه هارمونیایه كى ئه م جیهانه.

به شى سېیه م

تاقېكر دنه وه كانى هه ست و پشته وهى هه ستى میتافېزىكى

به رېگه ی به دوا داچوونى كېلگه ی بېولوزى لای مرؤ و گه یشته م ئه نجامېك كه ئه مه پېكها ته كېلگه ییه كان و جه سته ی فېزىكى دوو راستى دژ به یه كه پېشانده دن كه هه ریه كه یان كار له ویتریان ده كات. ده شى خیرایى گواستنه وه و گوړېنى پېكها ته كېلگه ییه كان بو ته نېكى فېزىكى و به پېچه وانه وه لېك جیاوازېن.

ئه زمونى چاره سه ركر دنى نه خوشییه جوړبه جوړه كان ئامازه به وه ده كات كه كاتېك چاره سه ركر دنه كه كارېگه ره بې كه هېزى كار تېكر دن ئاراسته نه كرىت بو ئه و ئه ندامه ی تووش بووه و ئاراسته نه كرىت بو ته واوى جه سته به گشتى، به لكو بو ئه و هو كاره ی واله پشت ئه م نه خوشییه وه. جا هه ر چه ندې چارى نه خوشییه كى دیاریكراو بكه یت به بې نه هېشتنى هو كاره كانى، ئه وا ئه و هو كاره له سه ر خوړاك پېدانى نه خوشییه كه و ده رختنى به رده وام ده بې و هه روهك چو ن ئه زمونى به كرده وه ئامازه ی پېده كات، ده شى ئه م نه خوشییه له ئه ندامېكه وه بو یه كېكى تر بگوړزېته وه. نه خوشى ته وژمېكى ئاوه كه له سو نده وه دهر ده په رې، پېوېسته یه كه مجار سو نده كه دابخرى. پاشان ناوى په نگه وه خو اردو لابرېت.

به توژینه وه م له شیواندنه كانى پېكها ته ی كېلگه یى كه له كېلگه ی مرؤ قدا دهر ده كه ون ته ماشاكر دكه زور له نه خوشه كان له سه ر ئاستى كېلگه یى ده ست به دهر كه وتن ده كهن به چهنه سالیكى درېژ پېش ئه وهى له سه ر ئاستى فېزىكى دهر كه ون، هو كارى شیواندنه كېلگه ییه كان ئه وه یه خاسیه ته كانى كېلگه ی مرؤ و له گه ل كېلگه ی زانیاریى زه وى و گه ردون وهك یه ك نین، ئه مه ش ده بېته هو ی دهر كه وتنى شیواندنه كان له پېكها ته كېلگه ییه كانداو، دوا جار لابر دنى ئه م شیواندانه تاقه رېگه یه بو چاره سه ر كرن باوه رم وایه كه ژماره ی ئه و پېكها تانه ی ده ورى شیواندنه كېلگه ییه كانیان داوه ده بې له نیوان پېنج و حه وت پېكها ته دا بن. به لام دواى توژینه وه دهر كه وت كه ژماره كه زور له وه گه و ره تره: هه ركارېكى نېگاتېف، یان كاردانه وه یه كه له كېلگه كانى

زانبارى وزەبى مۇقدا كۆبۈنە ۋە پەيۋەندىيەكان پىكەدەھىنى كە لە ناۋبەردىيان دەبىتتە ھۆى پەيدابوۋنى ھارمۇنىي پىكەتە كىلگەيەكان ۋە بارودۇخى فېزىكى مۇۋ.

بە تۇزىنە ۋەم لە سەدان بارودۇخ تىگەيشتەم كە نەخۇشىيەكان ۋە توشبوۋن ۋە كارەساتەكانى ژيان ۋە تىكشكانى كەسايەتى ۋە سىرۇشت بارودۇخى دەرونى شتەك نىن جگە لە پاداشتدانەۋە لەبرى لەناۋبەردى ئەۋ ھۆكارانەى دەبنە پىكەيىنانى شىۋاندنە كىلگەيەكان ۋە ھارمۇنىيەكانى. ھەستىشەم بەۋە كەجەستەى فېزىكى يەكەيەكى سىستەمى يەكگرتوۋ نىيە كە كارلىكردنى لە نىۋان ئەندامە جۇرەجۇرەكانىدا ھەبىت، بەلكو پىكەتەى كىلگەيى، بارى دەروۋنى چارەنوۋس ۋە سىرۇشت ھەموۋيان تەنيا رەگەزى ئەم تاقە سىستەمەن ۋە كاركردنە سەر ھەريەكىيان دەبىتتە مايەى روۋدانى ئالوگۇپى مىكانىزم لە ھۆكارەكانى دىكەدا، ھەرلەبەر ئەۋەشە بۇنمۇنە پىگەيشتىنى رۇحانى دەبىتتە ھۆى باشبوۋنى بارودۇخى دەرونى ۋە تەندروستى ۋە چارەنوۋس كەلە يەك كاتدا بە چەشنىكى باش ۋە پۇزەتقىش كارەكاتە سەرتەۋاۋى بۋارە جۇر بەجۇرەكانى ژيانى مۇۋ. ھەر گىروگرفتىكىش لە ژيانى مۇقدا: ۋەك لىقەۋمانە چارەنوۋسازەكان، نەخۇشىيەكانى فېزىكى ۋە دەرونى ۋە توشبوۋنەكان ھەموۋيان ئەنجامى دەرنەنجامى كارى سىستەمى دىسپلىنى خۇبەخۇى كىلگەيىن ۋە، زۇرىش پىۋىستە دارمانى پىكەتە كىلگەيەكان ۋە پىكەتە ستراتىژىيە بەرەتتىيەكان رابگىرەت، ھەرئەۋانەشەن ژيانى مۇۋ ۋە نەۋەكانى دۋاى خۇى داين دەكەن.

لە كاتى كاركردنەكەشمدا ۋە پىۋىست بوۋ بۇ كاركردنە سەر كۆمەلەى وزەى زانبارى مۇۋ ئەنجامەكانى ئەم كارتيكردنەش ھەلبەسەنگىندىن، چۈنكە ئەگەر ۋە نەبى ئەۋا تەنيا يارىدەدانى جەستە لەۋانەيە بىيىتە ھۆى تىكەدانى پىكەتەكان، كارماى بىچىنەيى. كارتيكردنىكى وزەى – بىۋولۇژى زۇر كارىگەرتەرە لە داۋودەرمان بەلام ھەرلە ۋە كاتەشدا زۇر مەترسىدارە، لەبەرئەۋە ناكرى بەبى سىستەمى چاۋدىرى ۋە كۆتۈرۈل كارىكرى. بەمجۇرە ۋە بەرەبەرە پىۋىستەى دارشتنى باۋەرەكان ۋە رەگەزە بىچىنەيەكانى سىستەمى تاقىكردنەۋەى ھەستە ۋە داۋەى ھەستى مېتافىزىكى بەرپۇۋەچۈۋ، ھەر ئەمەشە رىگەى ھەلسەنگاندنى ھۆكارەكان ۋە چاۋدىرى ئەنجامەكانى كاركردنە سەر پىكەتە كىلگەيەكان دەدات.

بە شىكردنەۋەى كارلىكردنى ھۆكارە بىچىنەيەكان لە سىستەمى دىسپلىنى خۇبەخۇدا زۇر بەقولى لە ياسايەكانى پەرەسەندنى لەش تىگەيشتەم، پىكەتەكانى كارمام دۇزىيەۋە بۇ پاراستنى مۇۋ لە كۆلى ۋە لىقەۋمان ۋە لە توشبوۋن، ۋەتە پىكەتەكانى بەخت كە مۇۋ ھەمىشە دەيانگىرپتەۋە دەيانھىيىتە دى. كاتىكىش مۇۋ لە يەزدان ۋە لە داىك ۋە باۋك ۋە لە پۇلەكان ۋە خۇشەۋىستەنى دوۋرەكەۋىتەۋە ئەم پىكەتەكانەدا دادەرمىن. لەناۋ كىلگەدا ھەندى پىكەتە ھەن ئەركيان زامىكردنى تواناى خۇشەۋىستى مۇقەۋ، شىۋاندنى ئەم پىكەتەكانە دەبنە ھۆى روۋدانى نەخۇشىيە توندەكان، بە نەخۇشىيەكانى ئاۋسانىشەۋە. جالەبەرئەۋەى لەشى فېزىكى بە پىكەيشتىنى لەگەل پىكەتەكان كارما بەيەك پىۋىستە دادەنرىن ۋە، دەشتوانرى بە رىگەى دەستنىشانكردنى بارودۇخى ئايندە تاقى بكرىتەۋە ۋە ھەربەم شىۋازە پىشىنە بە رىگەى ھەلسەنگاندنى ھەر كارتيكردنىك دەشتوانرى دەستنىشانكردنى لەسەر مۇۋ ئەنجام بدرى. ئەۋ رىگەيەش دەبىتتە زامنى تاقىكردنەۋەى كۆمەلىك لە خەلك، يان دەستەيەكى كۆمەلەيەتى يان تەنانەت ۋە لاتىك بەگشتى دەستنىشانكردنى خىراۋ درىژ خايەن ئەنجام دەدات ۋە، كىلگەكانى رەفتار ۋە چارەنوۋسى گيانلەبەرەكان ۋە بى گيانەكان پاكژ دەكاتەۋە. ھەروا لە ھەلومەرج ۋە بارودۇخى دىيائى ئەمۇدا كە پاشماۋەى ھەرلىقەۋمانىك دەبىتتە نەخۇشىيەكى ئالۇن. پەرەسەندنى پى ۋە شوۋىنى زوۋبە

زوى بارودۇخى كارما لە تاكە مرقۇقىدا. يان لەلەي ئەندامىك ياخود لە ھەر پىرۆژەيەكى پيشەسازىدا تەنيا بە بنچينەيەك دانانرى بەلكو بە پىداويستىكى تەندروستى لە پىناو ژياندا.

رېگەي تاقىکردنەوھى ھەست و دواوھى ھەستى مېتافىزىكى دەبىتە زامىنكارى شىكردنەوھى نەك تەنيا ھۆكارەكانى فېزىكى زىندەوھر بەلكو ھەروا پىكھاتە كىلگەيەكانىشى. جا لەبەر ئەوھى تووشبونى رووداوەكانى ئايندەي جىھانى مادى لەناو پىكھاتە كىلگەيەكاندا پىك دىت، بارودۇخەكانى ژيان لە ئاستى فېزىكىدا دارشتنى ئەو بەرنامانەيە كە لە ئاستى كىلگەيدا ھەن.

ئەو رووداوانەي لە گەردوندا روودەدەن كارتىكردنىكى ئالوگۆرى لە خۇپراي زىندەوھرى جۆرەجۆر نىيە، بەلكو دارشتنىكە بۇ بەرنامەي ديارىكاراى شەفرەدار لەكىلگەي زانىارىيەكانى وزەي گەردونىدا، ئەمەش برىتەيە لە زنجىرەيەك رووداوەكە لە پىكھاتە زانىارىيەكانەو دەگۆزىرەنەو بۇ پىكھاتەكانى وزەيە لە ئاستى فېزىكىدا. مىكانىزمى كارماش شتىك نىيە جگە لە پىچەوانە كردنەوھى بىرواى يەكىتى مرقۇ = لەگەل گەردوندا.

بە رېگەي چەند نمونەيەك كە چارى نەخۇشى جۆرەجۆرم تىدا كردوھ و بەشىكردنەوھى بارودۇخەكان و ھالەتە ئالۆزەكانى ژيان لاي نەخۇشەكان، ھەروا بە تاقىكردنەوھى بەرنامەكان و گىيانلەبەرە جۇراو جۇرەكان ھەولەدەم تواناكانى رېگەي تاقىكردنەوھ بە ھەست و دواوھى ھەستى مېتافىزىكى بدۆزمەوھو ئەو زانىارىيانەي لە كاتى كاركردنمدا لەسەر ھەلە بنچينەيەكان و ھۆيەكانى دەرکەوتنى تىكچوونى ھارمۇنىاي مرقۇ = لەگەل گەردوندا لەلام كۆبۆنەتەوھ بنىرم كە ئەنجامەكەشى –نەخۇشى، لىقەومان، چەرمەسەرى و كۆلۇيە.

ھۆي يەكەم

زۆر لەو پىرۆسانەي ئىستا لە ژياندا روودەدەن بەرەو ئەوھ ئاراستە كراون كە قەدەغەي نىوان ھەستىكردن و وىژدانى مرقۇ = دامالنى، ھەرچىيەكەش وىژدان دەبىرى بەرابەرىكى كارتىكردن دادەنرى و كارى چالاكانەي خوى دەستىدەكات. جا ئەگەر چى سەدو پەنجا سالىك دەبى ھونەر، فەلسەفە و ھەندى قوتابخانەي رۇحانى رابەرىتى وىژدانىان كردوھ، ئەو لەم پۇژانەي ئىستامانداپزىشكىيش لەگەل ئەم پىرۆسەيەدا ھاوپەيوەند بوو.

ژىربىرى –لۇجىكى –ھەستىكردنى مرقۇ = روو لە زىندو بوونەوھى جەستەي فېزىكى دەكات، لە كاتىكدا لۇجىكى وىژدان روو لە پاراستن و پەرەپىدانى پىكھاتە رۇحانىەكان دەكات، لەبەر ئەمەيە كۆشش بۇ تىكەكردنى مىكانىكىانەي ئەم دوو لۆژىكە لە زۆر جاراندە دەبىتە ھۆي لەناوبردنى يەكىكىان.

وىژدانى مرقۇ = ئىستاكە لە كاردايە بۇ ھەلمزىنى پىسايەكانى وزەي بە خىرايەكى گەرە، ئەمەش ھەر لە بەرئەوھ نا كە ھەلمزىنى زۆريان ھەولدانىانە بۇ پىدا رۇچوونى ئەوھ بەس بەلكو چونكە مرقۇ = سەرسام و نىبو ئەمپۇ باوھرى زۆرتەرە. تەنيا ھىندە بەسە كەمترىن رىژەي باوھر بە زانىارىيە دەستكەوتوھكان بىتتە ھۆي داپرانى وىژدان لىيان. بە گەيشتنى ئەو زانىارىيە دەستكەوتوانە بە وىژدان ھەستە نىگاتىقەكان و كاردانەوھكان لە چاودىرى مرقۇ = دووردەبن، جا لەبەرئەوھى تەندروستى فېزىكى بە توندى بە وىژدانەوھ بەستراوھتەوھ لە ئەنجامى ئەمەدا پەيوەندى و ئەنجامگىرىي ئالۆز پەيدا دەبن. نەخۇشىكەم ھەبوو بەردەوام سەرى دىشا، پاش ھەولدانم بۇ دۆزىنەوھى ھۆي نەخۇشىيەكەي، دەرکەوت پىش دە سال لەو دىدارەمان زۆر لە ژنەكەي پەست و بىزار بوو، جا ھەرچەندە ژنەكەي گوناھبار بوو پىاوھكە زۆر دووچارى ئەو خراپەكارىيە بوو كە تووشى ھات. كاتىك ئەوھم بۇ باسكرد بە سەرسورمانىكەوھ گوىي بۇ شل كردم و لىي پىسىم: ھەرچىەك دەلىي راستە، بەلام

تکایه ناگادارم بکه چونت توانی هه موو ئه و شتانه بزانیته - من مافی گومانکردن و خه ملاندنم نییه، به لام به دواى هوى نه خوشیه که دا رویشتم و ئه وهى دیتم دیتم. خراپه کارى یه کیکه له سه ریچی کردنه هه ره به ره بلاوه کانی یاسایه کانی گهردون، ده شبیته هوى روودانی نه خوشی و لیقه ومانی هه مه جور له ژیاندا. پاشان قسه م بو دایکی کچیکی ده سالان کرد، دایکه که سکالای ئه وهى بوو دهسته خوشکانی کچه که ی له پوله که دا حه ز به براده ری و دوستایه تی کچه که ی ناکه ن: ناوی ئه و کیزولانه شی لا هی نام، بو ئه وهى تاقیان بکه مه وه و بزانه له بهرچییه نایه نه وئ دوستایه تی کچه که ی بکه ن. ئه وه بوو تاقیکردنه وه که م ئه نجامدا و ته ماشام کرد راسته کیزولنه کان له گه ل کچی ئه م ژنه دا به شیوه یه کی نیگاتیف و ووشک ده جولینه وه. به ژنه که م گووت:

- تو له سالی 1974 دا به توندی خراپه ت بهرانه ر ژنیك کردوه، به وه چی روویداوه؟ ئه و خراپه کاریه ت له کیلگه یی بیولژیی خوتدا وه ک شیوازی شیواندنیک له پیکهاته کیلگه ییه کاندادا پارشتوو، ئه م شیواندنه گواستراوه ته وه بو کیلگه ی منداله که، ئه م پیکهاتانه له دژی مرو - ماونه ته وه له بهر ئه وه براده ره کانی هه ست به وه ده که ن و حه ز ناکه ن له گه لیدا بین و بچن و دوستایه تی بکه ن.

پاش ئه وه ی دهستم به راستکردنه وه ی پیکهاته کیلگه ییه کانی دایکه که کرد ته ماشام کرد چون براده رانی کچه که په یوه ندیی خویان له گه لیدا گوپی و که وتنه دوستایه تی کردنی. وه ک ده بینن پیویسته دایکه که خوی ده ست به راستکردنه وه ی پیکهاته کان بکات، جا هه رچه نده خوی شاره زای هه ست و دواوه ی هه ستی میتافیزیکی نییه و زه شی له وه ی مروقیکی ناسایی پتر نییه، به لام ده بی له و چه ند خالانه ی کیلگه که دا جیگیریان بکات که ده بی کاریان تی بکریت، خوی به یارمه تی من ده کری بجیته ناستی روحانی و په یوه ندی کردن به گهردونه وه بو گه یشتنه ئه نجامی پیویست. روژیکیان دهستم کرده چاره سه رکردنی داپیره ی یه کی که له لاهوکان، شلوقی بنه پره تی که باسمان لیوه کرد، ئه و خو راگرییه ی ئه م ئافره ته بوو له بهر ریسواکردنی دایکه که یدا، که زور خراپه ی له گه ل کردبوو به وه ی له ژیانانی ئالوزی خویدا گوناهیکی کردبوو وادیار بوو دایکه که نهیده توانی به جوریکی تر ره فتاریکات، به لام کچه که ی بو سالانی دوورو دریز له سه ر کارما به سه ر دایکیه وه دریزه ی دا. له ئه نجامی ئه مه شدا چاره نووس و باری ته ندروستی کوپو نه وه که ی ئه م ئافره ته خراپ بوو. جاله بهر ئه وه ی په یوه ندیییه کی توند له سه ر ناستی کیلگه یی له نیوان کوپ باوکاندا هه یه ریسواکردنی روله کان له لایه ن باوک و دایکیانه وه یان به پیچه وانه وه لیبران و شیواندنیک له نه رم و نولترین و رووترین پیکهاته کاندادا په یدا ده کات، واته ئه وانه ی په یوه ندیییه سهروشتی و چاکه کانی نیوان خه لکه کان پیکده هیئن. داپیره که له دایکیه وه خراپه ی له گه ل کرابوو ئه و جا شیواوی پیکهاته کیلگه ییه کانی گواستراوووه بو کوپه که ی، که شه ش حه وت جار ژنی هینا بوو، په یوه ندیی چاکیشی له گه ل ژنه ته لاقدر اوه کانی پاراستبوو، به لام نه ی توانی ژیانانی خیزانی له گه ل هیچ کامیکیان پپاریزی. ئه م گیروگرفته هه روا گه یشتبووه نه وه که شی، ئه ویش له ژیانیدا دوو چاری گیروگرفته هه میشه یی هاتبوو، لویکی قوزو باش بوو له گه ل کچانی زور چاکدا یه کترین ددی، له گه ل ئه وه شدا نهیده توانی بارودوخی خیزانی دروست بکات لیقولینه وه ی پیکهاته کانی کارما له ناستی وزه دا ئه و ناموژگارییه ئینگلیزییه لیکنده داته وه که ده لی: ((باوک و دایکت بخه وینه، بو ئه وه ی روژانت له سه ر ئه م خا که دریز بنه وه)). په یوه ندی له گه ل باوک و دایک پیویسته هه میشه په یوه ندیی خوشه ویستی و ریز بیته. کو مه له یاساو په یوه ندیییه کان که به دریزایی چه ندان سه ده ی دوورودریژ له کو مه لدا هه بوون ریگر بوون له تیکدانی ناسکترین پیکهاته کیلگه ییه کانی خه لک، به لام نیستا هه موو ئه مانه نه مان و له ناو چوون.

ماوهیه کی کورت له مه و بهر رووداویکی سهیر قه و مابوو، ژنیك په یوندى له گه لمدا كرد كه میړده كه ی توشی نه خوشیه کی له ناكاو هاتبوو، سووتانه و هیه کی توندى په گ و ریشه ی دهماره كان، ناچاریش بوو به ئه رکیکی دریژ خایه ن سه فهر بکات. له دووره و بارودوخه کهیم پشکنی ته ماشام زور گرانه ته ماشام کرد ماوهیه که توشی نه خوشی دل بووه، ئیستاش گیروده ی نازاریکی زوره له ناوچه ی سی به نگه ایدا. ده یویست بجیته لای پزیشکان بو نه هیشتنی نه و نازاره، بو خوش به ختی نه چوو بوو، له بهر نه وه ی دوور نییه گیروگرفت له دلیدا دروست بی. لای نه م پیاوه گه نجه تیچونیکی کارما به دیار که وتبوو، که له شیوه ی هه سترکرنیکی به هیژ بوو به ریسو ابوون و سوکایه تی پیکردن، که له ریگه ی دایکی و منداله که یه وه بو ی گواسترا بووه، له بهر نه وه ویزدانی بیزار بوو، رووداوو گیروگرفته کانی نه م سالانه ی دوا یی تییا ندا ژیا، بووه هوکاری نه وه ی به بی ده سته لاتی خو ی ده که و ته هیرش بردنه سه ر خه لک به چه شنیکی دوور له ئیراده ی خو ی له سه ر ناستی کیلگه یی، هه رله بهر نه وه ش سوکایه تی پیکراو چه ند لیدانیکی به راوه ژوی توش هات. نه م شتانه ش به جوړیکی نیگاتیف کاری کرده سه ر بارودوخ ی فیزیکی و، له پله ی یه که مدا سه ر دل ی. نه و وه ک مرو: که سیکی باش بوو، به خشنده بوو، خاوه ن هوکاری رو حانی به رز بوو، که نه مه ش پاراستنیکی چاکی بو مسوگر کردبوو، له بهر نه وه سزای بنچینه یی له سه ر جه سته ی به درکه وت و، دو چاری نه خوشی بوو. له سه ر حیسابی نازاری فیزیکی گیانی رزگار کرد. نه و نازارانه ی له ناوچه ی سی به نگه ی دا په ایدا بون له جه لته یه کی مسوگره ی دل رزگاریان کرد، ته نانه ت نه و شیواندنه گه وره یه ی که تووشی کیلگه که ی هات ده گوړدرا به نه خوشی فیزیکی توندى فه رمانی یان نورگانیکی. جا نه گه ر مه ساژ واته شیواندنی بو بکرایه گیروگرفتی توندى له دلدا بو دیار ده که وت، هه موو نه م زانیاریا نه شم له لیکو لینه وه و به دوا دا چوونی له دووره وه ی پیکهاته کیلگه یه کانیدا ده سته وتن. زوریش پیویست بوو کارما پاک بکریته وه و هوکاره سه ره کییه کانی نه خوشی لیده به یندرین. به ته له فونیش هه ر کاتر میره ی جاریک له گه ل خزمه کانیدا په یوه ندیم ده کرد بوو روونکردنه وه ی تیچونه که، ناستی وزه ی یه کجار نزم بوو، به ره به ره روو له به رزی بوو. به لای منه وه گرنگ نه وه بوو هوکاره سه ره کییه که ی بو بگپر مه وه سه ریوانه ی ناسایی و پاکردنه وه ی کارما له تیچون و نه ک ته نیا نه هیشتنی نازاره جه سته یه کان به لکو هوکاره کانیشیان، نه مه ش له بهر نه وه ی به ته نیا نه هیشتنی نازاره فیزیکیه کان ریگر نابی له گواستنه وه یان بو که سیکی تر، و ریگه ی هارمونیاکردنی کارما کاریگه ر نییه، له وانه بوو پیش کاتی سه فهره که ی له چاره سه رکردنیدا سه رکه وتوونه بم، به لام هوکاره کانی نه خوشییه که ی دا بجه م. تا نیوه شه و توانیم له سه ر په یوه ندی به رده وام بووم. به یانیش ده ستم به پشکنین کرده وه و ته ماشام کرد دیسان ناستی وزه نزم بوته وه و شیواوی کیلگه یی به دیار که وتوو هوی نه مه ش نه وه ته له من بیزار بووه، له ئیواره شدا هه ولیدا هه سته ی به لام که وت و له هوش خو ی چوو، ناماده نه بوو ریگه چاره که ی من وه ریگری و پیماویه کارتی کردنی هه ست و دوا وه ی هه سته میتا فیزیکی راسته وخو نازاره کانی لاده بات. بو شم روون کرده وه که هیچ پیویست به بیزار بوون ناکات چه ندان ساله سه ریچی له یاسایه کانی بالادا کردو وه و ئیستاش به چه ند کاتر میریک چاره سه ر ناکریت. له سه ر کارتی کردنی به رده وام بووم، تا کاتیک ئیواره داها ت هیچ نازاری نه ماو بو به جیگه یانندی نه رکه که ی سه فهری کرد. پاشان دوا ی چه ند روژیک هاوسه ره که ی په یوه ندی کردو دوا ی لیکردم سه رنجیکی که که ی بده م، نه م که له قوتا بخانه هوشمندی له ده ست دابوو، پزیشکه کانیش بو یان نه کرا بزنان چی به سه ر هاتوو بیگومان گونا هباریش له هه موو نه وه ی روویدا بوو باوکه که بوو، بارودوخ ی منداله که یه کجار خراب بوو چونکه باوکه که دیسان له من بیزار بوو، له بهر نه وه ی ((مور کارما))

زور خاوين بوو، خراپبوونهکه به پيچهوانه هه لگه رابوو و مناله که توش هاتبوو، له کونيشدا کاتيک قهشهکان شوين ياسايهکانی بالا دهکوتن هر خراپه يه کيان له که سيکی ترهوه ناراسته بکرايه به پيچهوانه وه دهگه رايه وه بو خاوه نه که ی و له سهر نه وه سزای دهدرا. نه مهش کاریکی پاراستن بوو، خه لکه که زانیبوویان که نابی له دژی قهشهکان خراپه بکری و، خویان نه نجامی نه وه یان دیبوو. ههستیان پیکردبوو، به لام نیستا هه مووان خاوه نی کارمای نیگاتیقن و، له بهر نه وه خراپه کاری دهرژیتته کیلگه وه و هیچ سزایه کی له سهرخویان خیرا روونادات، ئیمه بهر بهر دهمرین. تینه گه یشتنمان له ههستهکان له بینینی پرۆسه راستییهکان ریگرمانه.

ژنه نه خوشییه کی تر بوی باسکردم و گوتی: له هاوسه ره که ی جیا بوته وه، له و باوه رپه شدايه که گونا بهاره و هوکاری ئەم جیا بوته وه یهش خه سوپه تی، واته دایکی میرده که ی. هه رچی له دهست هات بو لیك جیا کردنه وه یان کردی، به لام ویرای نه وهش له لایه ن ژنی کورپه که یه وه هه رچی په یوه ندی چاکه دهرده که وتن. که وتمه توژینه وه و گه پان به دوی هوکاری په نا بردنی ئەم دایکه بو ئەو کرده و رهفتارانه، بوم دهرکه وت که له پیش له دایک بوونی کورپه که یدا زور رقی له میرده که ی بووه، لیی بیزار بووه و، کاتیکی دریز ههستی به مجوره بووه. خوشی قهناعه تی پیده کرد که ئەو خراپه کارییه به سه بو جیا بوونه وه، ئەم ههسته نیگاتیقانه کومه له زانیارییه کيان پیکهینا که له ناو ویزدانیدا مانه وه، جا هه رچه نده دایکه که له ده میکه وه ئەم رووداوه ی له بیر کردبوو، نیستا که به جوړیکی ناسایی دهری، به لام پیکهاتهکان هیشتا له کیلگه که یدا ماون، که وتوونه تیکدانی هاوپه یوه ندی له گه ل کورپه که یدا، بهرنامه ی تیکدانی په یوه ندی له نیوان خه لکدا کارده کاته سهر په یوه ندی له گه ل که سیکی خوشه ویستدا که کورپه که یه تی و، چاره نووسی و په یوه ندی له گه ل هاوسه ره که یدا داده رمینن. له رووکه شدا دایکه که ده توانی ئەمه وا لیکیداته وه که ژنی کورپه که ی خو ی لا په سه ند نییه، به لام له راستیدا میکانیزمی پاراستنی خراپه له مه دا کاری خو ی دهکات. له بهر نه وه خراپه کاری له لایه ن که سیکه وه کرابی تاهه تایه له ناو ناچیت و له ناو ویزدانیدا مه لاس دهری و زوو بی یان درهنگ دهرده که ویتته دهره وه و هه میشه له وانده دا دهرده که وی که نزیکمانن و زورمان خوشده وین.

نه وهش دایکیکی گه نجه بو چاری منداله که ی له نه خوشی گورچیله (نه ساخباری) ((دیاسیسی)) هاتوو، کاتيک له هوکاری نه خوشییه که م ده توژیییه وه له دایکه که م پرسى نه وه که سه ی که زوری لا بیزار بوو چون دهرده که وت، به لام ژنه که نه وه ی له یاد نه ما بوو. دهستم کرد به چارکردنی منداله که ی. ته ماشام کرد له کیلگه یدا شیواوی هه یه. به لام بارودوخی منداله که زور خراپ تر بوو، نه خوشی گورچیله زورتر په ره سه ند. پاش شی کردنه وه ی هوکاری نه خوشییه که بوم دهرکه وت که من ته نیا چینی سه ره وه م دیوه و هوکاری راسته قینه ش ته نیا یه کیک نه بووه. مندالی یه که می به هو ی نه خوشی ((توندی گورچیله وه)) مردوو وه هه ر نه وه هوکاره شه مندالی دووه می توش کردوو که نه ویش بیزاری زوره له هاوسه ره که ی. پاش راستکردنه وه ی ئەمه منداله که زور باشتربوو. به لام له ری لادانی کیلگه یی به ته واوی له ناو نه چوو.

له ژنه که م پرسى:

– ناخو هیشتا له هاوسه ره که ت بیزاری؟

– به لی پیاویکی گونا هکاربوو، زوری خراپه بهرانبه رکردم.

بوم باسکرد که ناکری گونا هکارییت، په یوه ندی خه لک له گه ل یه کتری له شیفره ی کیلگه کانیا ندا یه کده گرنه وه. کیلگه ی هه ر مروقیکیش چه ندان بهرنامه ی تیدایه که په یوه ندییه که ی له گه ل دنیای دهره وه دا و

لهگه‌ل خه‌لکی ده‌ورپشتیدا دیاری دهکات، هه‌رچی نه‌وه‌ش که‌له ده‌ورپشته‌که‌ی له‌ خو‌شه‌ویستی یان کینه‌و خراپه‌ هه‌ست پی‌ده‌کن به‌ ته‌واوی له‌گه‌ل نه‌وه‌دا جووتن که‌له کارمای نه‌و که‌سه‌دا که‌له‌که‌ کراوه. له‌به‌ر نه‌وه‌ی که‌سانی واهن به‌ شی‌وه‌ی هه‌میشه‌یی خراپه‌ له‌گه‌ل که‌سوکاریان ده‌کن‌و، که‌سانیک هه‌ن هه‌میشه‌ دو‌چاری لیقه‌ومان ده‌بن و که‌سانی تریش کینه‌ له‌ دل‌ن و به‌مجوره. هه‌روا له‌ کی‌لگه‌ی مرو‌ق‌دا جو‌ره به‌رنامه‌ی دیکه‌ هه‌ن که‌ تاییه‌تین به‌ په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل خودی خو‌یان و، جو‌ری تاییه‌تی به‌ په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل خه‌لک. پی‌ویسته‌ خراپه‌ به‌خراپه‌ به‌رپه‌رچی نه‌دریته‌وه، ده‌کری ته‌نیا له‌سه‌ر ئاستی فیزیکی به‌رگری بکریته‌ به‌لام پی‌ویسته‌ له‌سه‌ر ئاستی ر‌وحی هه‌ستی ئاشتی و بی‌وه‌یی بی‌اریزیت و پی‌ویسته‌ به‌رانبه‌ر هه‌موو خه‌لکی پاریزگاری هه‌ستی چاکه‌و خو‌شه‌ویستی بکریته.

هه‌لچون و تو‌ره‌بوون به‌رانبه‌ر خه‌لک هه‌ول‌دانی هی‌رش بردنه‌ به‌ وزه‌ نه‌ک ته‌نیا بو‌ سه‌ر مرو‌قیکی دیاریکراو به‌لکو بو‌سه‌ر گه‌ردون، که‌ نه‌مه‌ش ده‌بیته‌ هو‌ی ده‌رکه‌وتنی شی‌واندن له‌ پی‌که‌اته‌ کی‌لگه‌ییه‌کاندا. باشترین پاراستنیکیش له‌ کل‌ولی و نه‌خو‌شیه‌کانی که‌ ((به‌ چاوه‌وه‌بوون)) ناوی ده‌به‌ین نه‌و برگه‌یه‌ یه‌ که‌ ده‌لی ((نو‌یژ له‌ پی‌ناو نه‌وانه‌دا بکه‌ن که‌ جو‌ینتان پی‌ده‌ده‌ن و به‌ له‌عنه‌تتان ده‌کن و دو‌عا بو‌ نه‌وانه‌ بکه‌ن که‌ رق و کینه‌یان به‌رانبه‌رتان هه‌یه)).

جاریکیان نه‌و سیسته‌ره‌ی لای من کارده‌کات حه‌زی کرد یارمه‌تی کو‌ره‌مامه‌که‌ی بدات، نه‌و سه‌رپی‌چیانه‌م بو‌ روونکرده‌وه که‌ نامو‌ژنه‌که‌ی کردویه‌تی، پاشان رو‌یشته‌ بو‌کل‌یسا له‌وی له‌ نا‌کاوتووشی باریکی خراپ بو‌و. کاتیکی کی‌لگه‌که‌یم پشکنی ته‌ماشام کرد به‌ ته‌واوی دارماوه‌ یه‌کیک له‌ هو‌کاره‌کان بی‌زاریی زوری بو‌و ده‌ره‌ق به‌ نامو‌ژنه‌که‌ی، پاشان چوو‌ه نزاگه‌ی کل‌یساوه‌ تا نزا‌ی شه‌ر له‌ نامو‌ژنه‌که‌ی بکات به‌هو‌ی کارو کرده‌وه‌و گونا‌هه‌کانییه‌وه، به‌لام هه‌ست کردن به‌ خراپه‌کاری و هی‌واداریی شه‌ر له‌ کی‌لگه‌ی په‌رستگه‌که‌دا که‌له‌که‌ بون له‌ کاتیکیا نه‌و کی‌لگه‌یه‌ بو‌یه‌کیته‌ی خه‌لک و خو‌شه‌ویستی ئاراسته‌یه، نه‌و هه‌ستکردنانه‌ به‌ توندی گه‌وره‌بوون و پی‌که‌اته‌ی کی‌لگه‌یی نی‌گاتیقیان لی‌که‌وته‌وه.

له‌ رووداویکی تردا له‌ کاتی پ‌اویژ پی‌کردندا ژنیکی داوی لی‌کردم له‌ دو‌وره‌وه‌ نویسینگه‌ی کاره‌که‌ی پیشکنم و کاری تی‌یکه‌م، نه‌مه‌ش له‌به‌رته‌وه‌ی چونکه‌ له‌م رو‌ژانه‌ی داوییدا به‌ هی‌چ جو‌ریک حه‌ز نا‌کات پرواته‌ نویسینگه‌که‌ی. پی‌که‌اته‌کانی وزه‌ی ژوره‌که‌م پشکنی و سی نا‌وچه‌ی خاوه‌ن وزه‌ی زور نی‌گاتیقم دیته‌وه. هو‌کاری ده‌رکه‌وتنی نه‌م نا‌وچانه‌ جو‌ربه‌جو‌رن و زورترینی نه‌م نا‌وچانه‌ مه‌ترسیدارتر پانتایه‌ک بو‌و که‌ تیره‌که‌ی نزیکه‌ی دو‌و مه‌تر بو‌و له‌لایه‌ن پی‌اوی‌یکه‌وه‌ دیترا‌بو‌وه‌ که‌ تو‌انیم شی‌وه‌ی ده‌ره‌وه‌ی و ته‌مه‌نه‌که‌ی بو‌ ئافره‌ته‌که‌ روونبکه‌مه‌وه، به‌لام ئافره‌ته‌که‌ زور سه‌رسام بو‌و چونکه‌ نه‌و پی‌اوه‌ی بو‌م باس کرد براده‌ریکی هی‌من و چاک و دل‌قینی خو‌ی بو‌و، له‌وانه‌ نه‌بوو به‌رنامه‌ی ویرانکاری و کینه‌ داریژی. پاش به‌ دو‌اداچونی تو‌ژینه‌وه‌که‌ ده‌رکه‌وت ئافره‌ته‌ له‌ هه‌ندی شتدا له‌سه‌ر هه‌قه‌و له‌ هه‌ندی شتی تردا هه‌له‌یه. ته‌ماشام کرد به‌رنامه‌ی رق و کینه‌و کاولکاری له‌ ئاستی ویزداندا لای نه‌و که‌سه‌ به‌ره‌و رووی ژنان ئاراسته‌ کراوه. نمونه‌ی نه‌م جو‌ره‌ به‌رنامه‌نه‌ش به‌ شی‌وه‌ی ئاسایی لای که‌سه‌ دیرینه‌کان ده‌رده‌که‌ون. یان به‌هو‌ی ژیانی په‌رده‌ پ‌وشی پی‌شویانه‌وه‌ نه‌نجامیاند‌اوه‌ بو‌یان ده‌گو‌ی‌زیته‌وه. له‌م بارو‌دو‌خه‌ماندا نه‌م به‌رنامه‌یه‌ له‌ لایه‌ن نه‌کی دایکی نه‌م براده‌ره‌وه‌ ئاماده‌ کرا بو‌وکه‌ حه‌زی له‌ دو‌و گیانی نه‌کردبوو نا‌واته‌ خو‌ازی مردنی کچه‌که‌ی بو‌و که‌ پاشان له‌ دایک بو‌و، نه‌و به‌رنامه‌یه‌ش هی‌نده‌ به‌هیز بو‌و تا نه‌و ئاسته‌ی به‌ چهندان نه‌وه‌دا ری‌گه‌ی گواسته‌نه‌وه‌ی دابوو. نه‌مه‌ش بی‌ئوه‌ی هه‌لگری به‌رنامه‌که‌ گومان بکات یان

سهرنج بدات، ئەم بەرنامەییە ئافرهتانی لەبارەى ویژدانەو ویران دەکرد. ئەمەش زۆر کاری کردبوو سەر ژيانى تايبەتى برادەرەكەى ئەو ئافرهتە. ژنه هاوسەرى يەكەمى باسى دەکرد كه جاروبار هەستىكى زۆر سەیر هەبوو، بى ئەوئى ھۆكارەكەى بزانییت، بیئەوئى بايەخیكى زۆرىشى پيبدات، تەنانەت جارێكىيان هەولیدا مێردەكەى بە چەقۆ بكوژيیت، ئەمەش يەكێك بوو لە ھۆكارى جيابونەويان. بەلام لەگەل ژنى دوو مېدا پەيوەنديیەكانيان كەمێك باشتر بوون، بەلام دواى پينج سال لە ژيانى هاوبەشيان ئەو ژنه بە رووداويكى دلتهزین كۆچى دوايى كرد. دواى تۆژينەوئە لە پيکھاتەى كیلگەيى ھەردوو ژن و مێردەكە تەماشام كردلە ھەردوو بارودۆخەكەدا ھۆكارەكە بەرنامەى ميكانيزمى ويرانكردنى ئافرهتانه، كەلە كیلگەى ئەو پياوئەدا شاردراوئەتەو. شايانى باسە بگوترى كە چەند ھەلگى ئەو بەرنامەيە پەيوەنديى لەگەل ئافرهتە قوربانىكەدا بەھيژتر بى ئەوئەندە بەرنامەكە بەھيژتر كاردەكات. ئەم پياوئە ھيچ مندالى نەبوو. ئەگەر لە دايك ببونايە بەرنامە ويرانكاريیە كە يان لە باوكيانەوئە وەرئەگرت. بەبى خواستى خويان زۆر ئافرهتتيان دەكوشت، بەلام ئەگەر كچانى ببونايە ئەو توانای ژيانيان نەدەبوو.

ژنيك هاتە لام حەزى كرد يارمەتى برادەرەكەى بدەم، لەبەرئەوئى دەيزانى من بەھوى وينەى كەسەكەوئە توانای چارەسەر كردن و راستكردنەوئى كیلگەم ھەيە، وينەى ئەو كەسەى بۆ ھينام و داواى ليكردم چارەسەرى بكەم. منيش بە ريگەى كارتىكردن لە دوورەوئە، بەرنامەى ويرانكاريى لە كیلگەكەى دامالى و لە راستيشدا ئەمە يەكێكە لە ريگەكانى فيلبازى كە بەشيۆەى ئاسايى بەكاريناھينم بەلام نازانم بۆچى بپرواى خۆم گۆپى و بپارم لەسەر دا. من دەزانم تەنيا ئالوگۆپە رۆحانيیەكان و ھەستییەكان نەخۆشەكە چاكەكەنەوئە، لە كاتيكدا ئەوئى كردم يەكێك بوو لە رەگەزەكانى جادوگەرى، رەنگە لەبەرئەوئەبووبییت كە حەزم دەكرد يارمەتى ئەو ژنه بدەم، لەبەر ئەوئە جولەيەكى ئامازەكارى كاريگەرم كرد، زۆرىش ھەستم بەخۆشى كرد كەوا چارەنووسى كەسيك رزگار دەكەم. دیدارەكەمان كۆتايى ھات و زۆرىش لە كۆتايیەكەى بەختياربوم. بەلام دواى چوار كاترئيم ھەستكردنىكى زۆرم بە مەترسى لا دەرکەوت. كەوتمە گەران بە دواى ھۆيەكەيدا و تيگەيشتم كە بەرنامەى ويرانكاري تەنيا بە تۆبە كردن و پەشيمانى نەبيت لە ناو ناچيیت، بەلام ئەگەر لە كیلگەى مروفەكەت بە دامالين دامالى، ئەوئە لە جيگەيەكى تر لەسەر مانەوئى بەردەوام دەبى و لەويدا كاري خوى چالاک دەكات. لەبەر ئەوئە پيويست بوو بەدواى ئەو شوينەدا بگەريم كە ئەو بەرنامەيەى بۆ چووئە، دواى بە شويندا چوونى بۆم دەرکەوت كە گواستراوئەتەوئە بۆ كیلگەكەى خۆم. ئەو كاتە زانيم بۆچى جادوگەر و فيلبازەكان نەخۆشییەكان بۆ ناو ئاو و يان خاك و خۆل و يان بۆ ناو درەختەكان و ھەر مادەيەكى تر فرى دەدەن و گۆپ دەكەن، بە پيچەوانەى ئەمەوئە بەرنامەكە كارلەو كەسە خوى دەكات كە لە ھەلگەرەكەيەوئە دەريھيناوئە. ئيتر كەوتمە گەران بە دواى بەرنامە لە پيکھاتەى كیلگەييمدا، بەلام بۆم نەدۆزرايەوئە. بەلام لە كیلگەى كۆرەكەمدا دۆزيمەوئە. جا لەسەرى پيويست بوو دەستبەردارى كارماى ئەو كەسە بيیت كە رزگارم كرد و بە ميراتى بوى نەمينيئەتەوئە، كە دەست بە ويران كردنى ئەو ئافرهتانهى خۆشيان دەويت بكات. بۆم نەكرا بەرنامەكە لە كیلگەى كۆرەكەمدا راگير بكەم، پاش كۆشيشكى زۆر توانيم نزيكەى 0/060 ي تيگەبەم، لە كاتيكدا لەسەر خوى پيويست بوو لەبەر پاشماوئەكەيدا خوى بگريت لە ريگەى گوناھكاريى نەخۆشییەكانەوئە لەناو ئاو و يان ھەر مادەيەكى تردا كە باوئەريكى چەوتە، بەلام لە پاشدا تۆزيك بە دريژى باسى ليۆە بكەين.

بەشيكى زۆرى نەخۆشییەكان لە ئەنجامى نەزانينى خەلكەوئە ديیت لە بارەى مەترسى ئەو چالاكییە رۆحیە

به هیژانه‌ی ده‌یانه‌وِژنه سروشته‌وه، یان به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی به‌ختیاری و دل‌داری - عه‌شق - له کاتی‌کدا که ئاستی وزه لای مروڤ به توندی چالاک ده‌بیتته‌وه و کاردانه‌وه‌کان و بیرو باوه‌ره نیگاتیفه‌کان زور تر ده‌بن.

پوژتیکیان ئافره‌تیکیان پیناساندم که داوای ده‌کرد یارمه‌تی کوپه‌که‌ی بدهم تا له خوی میزکردن له کاتی خودا رزگاری بیټ، منیش که‌وتمه گه‌ران به داوای هوکاري میز به خودا کردنی کوپه‌که‌و گوتم: تو له که‌سیک بیزار بوویت و سالیکیان هیوای شه‌رو خراپه‌ت بو خواست. ئافره‌ته‌که ئه‌وه‌ی نه‌هاته‌وه یاد. منیش میژوه‌که‌م بو دیاریکرد.

- ئه‌وه رووداوه له مانگی شوباتدا بوو له نیوانی یانزه‌و دوانزه‌ی مانگدا.

- ئه‌وه پوژی شوو کردنه‌که‌می هیئامه‌وه یاد.

- له پوژی شوکردنه‌که‌تدا چی روویدا؟

ژنه‌که نه‌یتوانی هیچ کاردانه‌وه‌یه‌کی توندی نیگاتیف یان هر کاریکی خراپی هاوپه‌یوه‌ند به پوژی شاییه‌که‌وه بیته‌وه یاد. به‌لام من بیزاریه‌کی زوری ژنیکی خزمی میرده‌که‌یم دی.

- نابئ ناخوشیت له‌گه‌ل مالی خه‌زورانت روی دابی؟

ژنه‌که زور به زه‌حمه‌ت ئه‌وه‌ی هاته‌وه یاد که دایکی میرده‌که‌ی شتیکی پیگوتوه‌وه، به‌لام ئه‌م هه‌ستیکی گه‌وره‌ی بیزاری لاپه‌یدا نه‌کردوه‌وه، که‌وای لیبکات به دریژایی ئه‌م ماوه‌یه له یادی بمینیټ.

ئیتر تیگه‌یشتم چی روویداوه.

- له پوژی شاییه‌که‌تدا له باریکی هه‌لچونی توندا بوویت، وزه‌یه‌کی یه‌کجار گه‌ورته هه‌بوو، له‌به‌ر ئه‌وه که‌مترین سوکایه‌تی پیکردن له خه‌زورانت‌ه‌وه بووه گه‌وره‌ترین زیان بو تو، با بگه‌پینه‌ داوه ئه‌و سوکایه‌تی پیکردنه ئیستا له میز به خودا کردنی کاتی نوشتنی منداله‌که‌تدا به دیارده‌که‌وټ، میز به‌خودا کردنی منداله‌که‌ت له خودا نه‌خوشیی نیه.

به‌لکو نیشانه‌ی روودانی شوومیکی به‌هیژه له پیکه‌ته روحانیه‌که‌ی منداله‌که‌دا، ئه‌م خه‌مه کارتیکردنیکی هیوانشی هه‌یه که هه‌میشه له شیوه‌ی نه‌خوشیدا لای مندال دهرناکه‌وټ، دوور نییه چاره‌نوسیکی به‌دبه‌ختانه‌ی هه‌بیټ یان خوارو خیچی له پیکه‌ته‌ی دهرونی و یان هه‌لچونیدا هه‌بیټ. له‌به‌رئه‌وه هر هه‌ستکردنیکی به سوکایه‌تی گه‌یشتوتته قولایی له دهروندایان ئه‌و هه‌سته‌ی مروڤ ناتوانی تا کاتیکی دریژلیی رزگار بیټ و مه‌ترسییه‌کی گه‌وره‌ش پیکده‌هینی. مروڤ هه‌ولده‌دا له‌بواری ویزداندا له هه‌ست کردن به سوکایه‌تی رزگاری بیټ بیئه‌وه له‌لایان که‌له‌که بیټ، له‌و ریگایانه‌ی که بو رزگار بوون له‌م هه‌سته گه‌راونه‌ته به‌ر: گریان و لالانه‌وه، شکاندنی قاپ و قاچاغ و جوین پیدان و به‌مجوره، ئه‌گه‌ر کاتی هه‌ستکردن به سوکایه‌تییه‌که دریژه بکیشیت زورتر مه‌ترسیدار ده‌بی و نه‌ک ته‌نیا نازاری ئه‌و که‌سه بیزاربووه ده‌دات به‌لکو ته‌نانه‌ت نازاری خزمه‌کان و پوله‌کانیشی ده‌دات. که‌سانی له‌ش ساغ و ته‌ندروست ریگه به‌ خوین نادهن تا کاتیکی دریژپه‌ست و بیزار بن. له هه‌ردوو ئایینی هیندوسی و کریستیانییدا جه‌ژنی لیبوردنی یه‌ک شه‌مه هه‌یه، مروڤ له‌و جه‌ژنه‌دا داوای لیبوردن و لیخوش بوون له گشت ئه‌و سوکایه‌تی پیکردن و نازاردانه ده‌کات که به‌هویه‌وه بووه، جا ئه‌گه‌ر چی به ده‌ستی ئه‌نقه‌ست بووبی یان له خورپا. جا ئه‌گه‌ر مروڤ له قولایی دلایه‌وه ئه‌مه بکات ئه‌وا میکانیزمی توبه‌به‌کاری کارده‌کات و پاکردنه‌وه‌ی خوبه‌خوی ویزدان رووده‌دات، ئه‌وه‌شی لیرده‌دا لیی ده‌ترسیم ئه‌وه‌یه هیشتا مانای توبه‌کاری لای ئیمه تا راده‌یه‌کی زور نادیارو شاروه‌یه.

ههستکردن به په شیمانی - مانای تهرخانکردنی هه موو هیزه کانه بو خوگورین و دور که وتنه وه له گوناهاکاری له گه ل سوور بوون له سهر نه گه پانه وه بو گوناهاکاری، ئەم پرۆسه یه، ئەو بیروکه یه ی له دوا ی پچراندنی وزه وه شاراوه ته وه، که له کاتی دانپیدانان و ههست کردندا به په یدا ده بی له پینا و داهیناندا ده که ویته کار. له کاتی ههست کردندا به په شیمانی پچراندن له ئەلقه ی هوکارو ئەنجامه کاند روده دات، هه موو گوناهیك ده که ویته راکیشانی گوناهاکه ی دوا ی خو ی. میکانیزمی نارذنی زانیارییه کان واته که له که بوون، به رنامه کان چالاک ده کات و پاشان له ریگه ی گوناهاکارییه وه به کارده هیئری و له کاتی تۆبه کردندا راده گیری.

تۆبه کار له ئاینی هیندوسیدا و تاوانکاری له خاچدراو له ئاینی کریستیاندا زۆرتر ده بنه پیروژو پاکژ، له و پیناوه شدا پیویستیان بو ئەوه ی به دریزایی ژیان له پاکژی و پیروژیدا بژی.

ئەو مروقه ش که خاوه نی KARMA ی خیزانی و خو یی پاک و خاوینه به هیژیک هه یه که ده هیئده ی هیژی ئەو مروقه بی که خاوه نی KARMA ی خیزانی و خو یی پاک و خاوینه پیویستی به که مترین کو ششه بو هیئانه دی ئەنجامی مه زن ته نانه ت ئەمه له وهش که متره که مروقی ناسایی پیویستی به کو ششه تابییته که سیکی ره و شتبه رز. له بهر ئەمه له هه موو هه و لدا نیکی تاقه که سی مروقدا بو گه یشتنه یه زدان له ریگه ی نیشانه کانیه وه که له توانادان، له راستیدا دیسان له لایه ن یه زدانه وه پیی به خشراره .

ده بی میکانیزمی تۆبه کردن به شیوه ی هه میشه یی له گه ل تیگه یشتنی راسته قینه ی تابلوی جیهاندا هاوپه یوه ند بی: بوئه وه ی دان به سه ریچی کردنی یاسا دابنپین ده بی یه که مجار شاره زای ئەو یاسایه بین.

له سه ره تادا پیشنیارم کرد که تۆبه کاری ته نیا ئەو به رنامه نه ویران ده کات که له لایه ن هه لچونه نیگاتیقه کانه وه دا ریژراون وه ک: کینه، ریسواکردن، هیواداریی شه رو خراپه و، رق هه لگرتن، به لام نیستاکه ده روانم توانایه کانی په شیمانی زۆر له وه گه وره ترن و، له وهش گرنگتر ئالوگوری مه زنتزینه له پیکهاته کیلگه ییه کاند.

هه موو مروقیك له سه ر ئاستی رۆحانیی ناسک به خوداوه هاوپه یوه نده، وه ک هاوپه یوه ندی هه رشانه یه کی له ش له گه ل به شه کانی له شدا، ناشکری ئەم هاوپه یوه ندییه نه هیئدریت هه رچه ندی KARMA ی ئەو مروقه سهخت و گران بی، هه رچه ندی رهفتاری خراپ بی. پیکهاته ی کیلگه یی لای هه ر مروقیك زانیارییه کانی تیدا یه له سه ر ئەو سه ریچیانه ی باب و باپیران ده رهق به یاسایه کانی بالا کردویانه و خیزانه کانی ئەو باپیرانه له ژیان ی رووکه شی پیشویاندا کردویانه، جا هه رچه ندی ئەم سه ریچیانه گه وره و به هیژ بووین ئەوه نده ش بونیان له ئاستیکی زۆر نه رم و نۆلتر دابووه.

بوونی دوو گوتاری پیچه وانه ی یه ک له به ره ی گونا هه یه که مینه سه ره تاییه کانه وه له به ره ی! پاکژی یه که مینه وه لای مرو - ئەو کاته لیئتیگه یشتنی ده بی ئەگه ر بیر له ئاسته جیاوازه کانی پیکهاته ی کیلگه یی بکه ینه وه، له به ره وه هه و لدا نی رووکردنه کردگار به هو ی تۆبه کردنه وه شتیك نییه جگه له ده رچوون له ئاسته کانی زۆر نه رم و نۆلتر و بلندتر له رۆحانیته ی مروقدا و پاکژکردنه وه ی ERO KARMA جهخت کردنه وه له سه ر یه کیته ی هه موو شته کانی ده ورو پشتمان هه ندیکجار به ریگه یه ک ده بی که به ته واوی پیشبینی نه کراوه.

پۆژیکیان ئافره تیکی ناسیاوم په یوه ندی کرد بو ئەوه ی ئاگادارم بکات که وا سه گه که ی ده مرئ، چونکه ژاریکی خواردوه که نازانری کییه ده رمانخواردی کردوه. وا نیستا خه ریکه ده مرئ، ناشزانین ئایا له توانادایه رزگار بکری. له دووره وه وزه ی سه گه که م پشکنی و ته ماشام کرد هه ندی په له ی رهش له ناوچه ی گه دهیدا هه یه و

ههروا له سهريدا، ژارهکه کاری خوئی له میښکی سهگهکه کردوهو، توانای جولئی نه ماوه.

– نایا دهکری له باری وزهوه کاربکریته سهژارهکه؟

– دهکری – ئیتر له دوورهوه که و تمه بهتالکردنهوهی کاری ژارهکه له له شی سهگهکه داو، نهو دهرمانانهم ههلبژارد که دهکری بدریته سهگهکه.

– چه ند چه بیکی نه سپرین بخه ره ناو په رداخیک ئاوهوه با سهگهکه بیخواتهوه – نه مه م به ته له فون به نافرته که گووت. دواى نیو سعات په له ره شهکان گوپردان. رهنگیان بووه زیوی و که مبونوه، سهگه که ش به ره به ره هاتهوه سهر بارودوخی ئاسایی خوئی و، وزه که شی زور چاکبووه. لای من زور پیویست بوو بزانه بچی سهگه که ژاری خواردوه، له سهر لیکوئینهوه به ردهوام بوومو بووم دهرکوت که هوئی نه مه کردهوهی خاوهن ماله که بووه، نه م نافرته پیش کاتیکی کورت له وهو بهر سه رپیچی له یاسا بالاکانی گهردون کردوه، له کتیبی دووه مدا به دریژی باسی هوکارهکانی دهکین.

له گه ل نافرته تیکی گه نجدا قسه م کرد، که توشی رووداویکی ئوتومبیل هاتبوو، بهو هوئی وه میښکی توشی شلهقان هاتبوو، ئیستاش له دهستیکیدا په نجهیه کی په کی که وتبوو. گه پام به شوین هوکاری رووداوه که داو بو نهو مه به ستهش نه نجامه کانم شی کردوه، پاشان بو ژنه که روونم کردوه په یوه ندیی نهو رووداوه چییه له گه ل نهو گونا هانهی کردوونی.

– به لام ناخو تهنروستیم چونه؟

– ژنه که لیی پرسیم.

کاتیکی که سیکی دیت و، ناماده نییه و سازنییه بو نهو ری و شوینهی مامه لهی پیده که م، وا پیشیینی دهکا که من به جولاندنی دهسته کانم ئیشاره تی پیدهم، لیکنانه وه که ی من له وهی که به سه ری هاتووه به شیوه یه کی جیدی وهرناگری، تیناگات نه م ریگه یه راسته وخو چهنه کاریگه ره، ته نانهت ههندیکی جاروبار زور په ست و بیزاریش دهن، به داخه وه نه مه ش وا روونادات هیچ پاشماوه یه کی له دواوه نه مینئ.

پاش چهنه پوژیک ژنه که به ره و چاکبونه وه چوو، به لام که بو جاری دووه هاته وه لام ته ماشام کرد به هوئی که م باوه ری به من و به هوئی میکانیزمی هیرش بردنییه وه بو سهرم شیواوی کیلگه یی لا سه رنج ده دری و نه مه شم بو روونکرده وه، گوتی:

– ناکری نه مه رووی دابی.

باشه، ته ماشام بکه نهوا هه موو بارودوخه که ت بو وینه ده کی شم: پاش ده ده قیقه له دهرچونت هه ست به نا قایلی ده که ییت، له به ره نه وهی KARMA پاکر نییه سه ریچییهکانی دایکت و باوکتی چوته سه رو، هیرشیکی راسته قینه بو سه رمن دهستی کراوه. له م سالانه ی دوا ییدا هیچ گرو گرفتیکت هه بووه؟

– به لی هینده ی نه ما بوو له رووداوی ئوتومبیلدا سه گه که م له ده ست بجئ.

ئیتر دهستم کرده وینه کردنی پیکهاته ی کیلگه یی سه گه که و ژنه که، که چی نه م پیکهاتانه وهک یهک بوون. ناژه لی مالی به ره فتاری خاوهن ماله که کاری تیده کری و، نه خو شییهکان و توشبوننهکانی نه م ناژه لانه ئاساییه که به هوئی گونا ههکانی مرؤقه وه رووبدهن. کیلگه ی سه گه که خاوین بوو، به لام پاش هاتنی ژنه که بو لای من شیواندن له ناوچه ی سه رداو، له پیش و پشته وهی سه ر به دیار که وت.

– ته ماشاکه لی ره دا سه گه که له ناوچه وانیدا توش بووه، نه مه له سه ر وینه که پیشانده دم، کئ له

دیارکەوتنی ئەم شیواندنە لە کیلگەکاندا گوناھکارە؟ خاوەن مالهە بەلام ناخۆ چی کردووە؟

ھیواداریی خراپەیی بۆم بوە، بە درێژی بۆ ژنەکەم روونکردووە کە پاش دەرچونت لەلای من پانزە دەقیقەییەک شلەژا بویت، بەلام لەبەرئەوێ من گوناھبار نەبووم سوکایەتیییەکەت بۆ سەر سەگەکە پێچەوانە بۆوە، ئەمەش باش بوو، چون دەبوو ئەگەر بۆ سەر میردو مندالەکەت بگەرایەو. بەراستکردنەوێ کیلگەیی ژنەکە بارودۆخی سەگەکە بەرەو باشتەر چوو، شیواوی تەنیا کە ناوچەیی یەکیک لە پەلەکانی پێشەویدا مایەو، ئەمەش لەبەر ئەو بوو کە ژنەکە بە تەواوی قەناعەتی بەگشت زانیارییە دەستکەوتووکان نەکردبوو، پاش کاتیکی کەم سەگەکە بە تەواوی گەرایەو سەر بارودۆخی ناسایی خۆی.

بەمجۆرە دەبینن خزم و کەسو کار و ئازەلی مائی زۆر بەتوندی کارو کردووەکانمان کاریان تێدەکات، جا ئەگەر سەرپێچی یاسایەکانی رەفتاریان کرد لەوانەییە سزاکەیی بۆسەر ئێمە و بۆ سەر ئەوانیش بگەڕیتەو. زۆر لە ناسیایەکانم لەم کاتانەیی دواییدا پەییوەندیم پێوە دەکەن بۆ ئەوێ پرسیری جۆرەجۆری پزیشکی بکەن، یەکیکیان توشی سووتانەوێ خانە وردیلەکانی سییەکان هاتبوو کە بۆ بیست ساڵ بوو درێژەیی کیشابوو، پزیشکەکان زۆر چەشنە دەرمانیان بۆ بەکارهینابوو، بەلام پۆژ بە پۆژ سووتانەوێکی زیاتر زیاتر دەبوو.

– مانگ و نییویکە تۆ زۆر لە ژنەکەت بیزاربویت.

– هەلەییەکی زۆر گەورەیی کردووە هیندەیی نەمابوو پیاکیشم.

– لە یادت بیست کە نابیی لە کەسانی خزم و نزیکانم بۆ کاتیکی درێژ پەست و بیزاریین و، هەروا نابیی پەستی و بیزاری سوکایەتی پیکردن لەناو دەرروماندا پێش بخۆنەو.

ئەو کەسە پاش دوو پۆژ پەییوەندی پێوەکردم و گوتی سووتانەوێ خانە وردیلەکانی سییەکانم بە تەواوی چاپووە. پراویژکارییەکەم هۆی نەخۆشیەکەیی بۆ روونکردووە و لە گشت چاری پزیشکی درێژ خایەنی بەهیزو دوورو درێژ رزگاری کرد، چەند چاری پزیشکییان چاکتر بوایە هیندە مەترسییی زیاتری بۆی هەبوو، چونکە هۆی نەخۆشییەکە هەر بەردەوام دەبوو. لە بارودۆخی ئاوادا ریگەیی چاری وەرزی و خۆراکی چارکردن دەدری، چونکە دەتوانن کارلە باری دەررونی و ویزداننی مروۆ بکەن و دەتوانن ئەو بەرنامەیی ویرانکاری و تیکشکانەیی بەهۆی خراپە بەرامبەر کردنەو پەیدا بوو تیکبشکیین. بەلام ناتوانی ئەم هۆیانە بە ریگەیی هەستەو کۆنترۆل بکریین و هەرلەبەرئەوێ تەنیا ئەنجامیکی کەم دەدەن بە دەستەو، ریگری دووبارە بوونەوێ نەخۆشیەکە نابن.

لەسەر باسکردنی رووداوێکە دەرۆین بەلام لە نمونەییەکی تردا. دوومانگ لەمەوبەر چاری کەسیکیان کرد، ئەمەش بە یارمەتی ئامرازە نووییەکانی پزیشکی، هۆکاری نەخۆشییەکە ((بیزاربوون)) بوو کە لە ناو کیلگەدا وەک کۆمەلە بەرنامەییەکە لە ویزدانیدا مابونەو. جا ئەگەر ژنەکەیی لەم ماوەییەدا یان لە دوا چەند مانگیک مندالی ببوایە، ئەوا کیلگەیی مندالەکە بەرنامەیی خراپەکاری و ویرانکردنی خەلکی تیدا دەبوو، لەریگەیی باوکەکەو مندالەکە پێدەگەیشت و MOHA ی کارلیکردنی لەسەرخۆی هەلدەگرت و، ئەویش بیزارییەکی کەمی لە یەکیک لە خزمەکانی دەبوو، دەشیتوانی میکانیزمەکە بخاتە کار. جابوگە مارۆدانی بەرنامەکە لە بارودۆخی لەم جۆرەدا دەشی نەخۆشی سیل پەیدا بی یان نەخۆشەکە توشی جەلتەیی دل دەبی، یاخود هەلاوسانی سییەکان و یان گەدە. لەبەرئەوێ لە کاتی ئیستادا رەفتاری مروۆ ملکەچی ناستی رەفتاریکی بەرزو رۆشنیری گشتی و یان

پهیره و کردنی نامۆزگاراییه کانی ئینجیل نییه، له کیلگه ی هه مرۆقی کدا مینی زۆر ناسک هه ن و، به ره به ره کارگه رییان پتر ده بی. به م شیوه یه ده توانری پچراندنی ده ماره وردیله کانی دل و ده رکه وتنی نه خو شیییه کانی هه لاوسان له م ده ساله ی دواییدا لی کبدریته وه. جا له بهر ئه وه ی میکانیزمه که له لایه نی پزیشکییه وه نه زانراوه، هه و لده دن وایان لی کبده نه وه که به هوی خراپوونی ژینگه و په ککه وتنی و له نه جامی خراپی خواردن و ناچلونا یه تییه وه رووده دن.

یه کی که له راستیی هه وچه شه کانی ناماژ به وه ده کات که نه گه ر گشت ده سته ی تازه ی پزیشکی کو بیته وه دیسان هه له ده که ن له به تالکردنه وه ی کاریگه ری نه جامه کانداه، دوا جار ناتوانری ریگه له و بریسکه ره شان هه بگریته که ته ندروسی تیمان دیاری ده که ن.

لوژیکی هه ست و ئیدراکمان و لوژیکی ژیان و په ره سه ندنی گه ردون، زۆر به داخه وه هه می شه وه که یه ک نابن. هه ست و ئیدراکمان له گه ل چینه کانی خواره وه ی ویزداندا وه که هاوسه ر ده پۆن بو سوتاندنی هارمونیای جیهان و، هه ر چیرۆکی کیش له م کتیبه دا به سیان کراوه به کرده وه نه م راستیه ده سه لمینن.

لاویک دوو جار هاته لام، منیش له دیداری یه که مدا بو م روونکرده وه که ده ستریزی ناو خو ییه که ی له په یوه ندیدا له گه ل نافره ت بو ته هو کاری مندا ل نه بوونی ژنه که ی. له کو تایی پرۆسه ی راستکردنه وه که دا توانیم نه وه ده ستریزی لیدامالم، به لام ئیستا که ده بینم وا جار یکی تر به رنامه نیگاتیفه که ده گه ریته وه و به دیار ده که ویته وه و دیسان چالاکه ی ده سته ی ده کاته وه.

– جار یکی تریش به رنامه ی تی کشکانی ژنه که که وه ته وه کار. ده بی هو یه که له دوا ی نه مه وه بیته.
 – کاتیکی که م له مه و بهر به دیداری ژنی یه که م گه یشتم و، جار یکی تریش شه رمان ده سته ی کرده وه.
 – ده بی تو هه موو خو لیا و خراپه کارییه که له په یوه ندیت له گه ل ژنی یه که مدا نه هیلیته و ده بی لی بوردنت هه بی به رانه بری و گشت هه لچونیکی نیگاتیف روو به رووی بخه یته لاه.
 – من لی خو شو بووم و له هه موو شتی که بوردم، به لام هه ندی له گونا هه کانی هیشتا به روکم به رناده ن تا په یوه ندیییه کی هاوسه نگم له گه لیدا هه بیته.

– بیزاربوونیش وه که رق و کینه یه و یه کی که له شیوه کانی ویرانکردنی مرۆ، نه می ش هیرشیکی بواری وزیه. جا نه گه ر نه مه تی نه گه یته و نه توانیت هاوسه نگیه که له نیوان هه سته کانت به رانه بر ژنی یه که مت پی که بی نیته، من ناتوانم یارمه تیت بده م. به رنامه ی ویرانکردنی ژنه که ره فتار له گه ل ناو ناکات: ماشایه یان لوبایه، به لکو ره فتار له گه ل نه و نافره ته دا ده کات که به ژنی خو تی ده زانیت. ژنه که ی یه که مت ماوه یه که له باره ی وزه وه ژنی تو نییه، له به ره نه وه ی چالاکبوونی خو لیاکان و خراپه کارییه کانی هه روا ژنی دووه میشت ویران ده کات. جا بو نه وه ی دوسته که ت له ناو نه به یته ده بی له دوژمنه که ت ببوریت.

جا نه گه ر پر کیشیی نه وه ت نه کرد نه و هه رچی رق و کینه و بیزاریییه که به رانه بر ژنی یه که مت که له که بوون راسته و خو و به هوی هه ر ناکوکییه که وه ده گو پد رین بو ژنی دووه م. خو نه گه ر نه تتوانی به ته واوی گه ماروی به رنامه ی ویرانکاری بده یته نه و دوورنییه له کیلگه کانی مندا له کانی ناینده تدا ده ربه که ویته وه و بیته هوی ده رکه وتنی نه خو شی له لایان، یان بیته هوی به رده وامبوونی نه زوکی لای ژنی دووه مت. تیگه یشتنی بی فیزی و زه بونی که نایینی دیان – مه سیحی – ده یاته مرۆ مانای کو یلایه تی ناگه یه نیته، وه که چون کاتیکی دریز و یستیان وای لی کبده نه وه، به لکو نه وه میکانیزمی په ره پیدانی رو حییه. ده کری به هوی بی فیزی ناو خو ییه وه

بگهینه هیئانه دی هارمونییه که له گه ل گهردون له ئاستی کۆیله دا. بهر له کاتی که له مه و پێش پیاویک بۆ راویژ پیکردن هاته لام و سکاالی له خراپیی په یوه نیدییه کانی خیزانیی خوی کردو گوتی هیئنده ی نه ماوه له گه ل ژنه که ی جیا بینه وه، به لام نهیتوانی ئەمه لیکبدا ته وه و هوییه که ی دهرخات، په یوه نیدی له گه ل ژنه که ی زور چاک بوو. هۆکاری راسته قینه دایکه که ی بوو که ژنه که ی یه که می خوشنه ده ویست و ههرچی له توانیدا بوو کردی بۆ ئەوه ی لیک جودا بینه وه، ئەوه بوو جیا بونه وه روه ی دا، به لام ژنه که ی دووهم به دلی دایکه که بوو، به لام بهرنامه ی خوا کردی ویران کردنی ههسته کان له باره ی کوره که یه وه هیشتا له ناو ویزداندا میکانیزمه که ی له کاردا بوو له دژی بوو که خوشه ویسته که ی. بیگومان دایکه که بهرنامه پیرژی بۆ کوپو بوو که که ی ده کرد بۆ ویران کردنی باشتترین ههسته و خوشه ویستی نیوانیان تا لیک جودا بینه وه.

ههستی مروڤ وه ک پارچه دراویکی گچکه یه و، ده توانی به که مترین هیز به ره و پێش یان بۆ دواوه تلور بکریته وه. به لام ویزدان له پێچکه یه کی زور گهره ی قورس ده چۆ که زور گرانه بجولیندری و نه گهر جولاش زور زهحمه تره رابگریت. باو و باپیرانمان پێچکه ی ویزدانیان خسته جولوه و ههولیاندا روو بکه نه خودا وه، که خوشه ویستی و چاکه یه. ئیمهش سئ سه ده یه به هوی په که وته یی ئەو بزوتنه وه یه وه، له گه ل که می که هیزی خۆبه خۆمان که بۆ پاراستنی ئەو بزوتنه وه یه پێشکهشی ده که ین، ده ژین. هه ره بهر ئەمه شه ئیستا هیچ شتی که یارمه تیده رمان نابئ جگه له خولیا یه کی خوازیاری به رده وام له ههستکردن بۆ گه یشتنه هارمونیای جیهان و بۆ گه یشتنه خودا وه. هه رچی یه ده گی KARMA-ی مروڤایه تی هه بوو به کاربړاو، خولیا تاکه که سییه کانی هه رمروڤیک ئاستی پاراستن له کلۆلی لای ئەو مروڤه دیاری ده کات.

بهر له کاتی که ی که له مه و بهر ژنیکی ناسیاوم په یوندی پیوه کردم:

- له گه ل که که ی براده رم شه پرم کردو، خراپه کاری خه ریکه ده مخکی نیی. داوا ی لیبوردنم لیکرد له و خراپه کاریه م، به لام بی نهجام بوو.

- ئەوه هیچ یارمه تیت نادات چونکه داوا ی لیبوردن ده بی له خوشت و له دۆسته که شت بی، چونکه ئەوه ییش له تۆ بیزار بوو، ده بی داوا ی لیبوردنی لیبکردنی تا لیبوردنه که ئەوه ییش بگریته وه. ژنه که به سه رسوپرمانه وه وه لامی دایه وه:

- به لام، ئەو خوی له شه ره که ماندا گونا هبار بوو، منیش به کرده وه خراپه م بهرانبه ری کرد. بارودوخه که م گوژی. تا بیروکه که م به شیوه یه کی باشتربئی و بۆ ئافره ته که م روون کرده وه:

- ئیمه هه رده م خراپه مان له دلدا یه یه که مین جار له دژی ئەوانه ی ده بنه هوی سوکایه تی پیکردنمان به رهفتاریان. تۆ له ژیان ی رابوردوتدا خراپه ت بهرانبه ر ژنان کردوه به مهش میکانیزمی که پیکه یناوه بۆ سوکایه تی پیکردن، ئەم میکانیزمهش ئیستا لای خۆت له ئاستی ویزداندا له کاردا یه. هه روا له و مانگانه ی یه که مدا که دایکت سکی به تۆ پڕ بوو باوکت سوکایه تی به دایکت کرد، له بهر ئەوه دوور نییه له بهر هه ر هوییه ک بی ت سوکایه تی پیکردن له ویزداندا بکه ویته کارو، ههستکردنیش

ناتوانی راگری بکات. له بهر ئەمه ئەگه ره یه کی سوکایه تی پیکردیت ده بی داوا ی لیبوردنی بۆ بکه ییت به هوی خراپه که یه وه بهرانبه رت، هه ر ئەمه یه بهرنامه ی KARMA لای دایک و باوکت گه مارۆ ده دات، هه روا بهرنامه ی که له که بووی KARMA له ژیان ی رابوردودا گه مارۆ ده دات. پاشان ده بی داوا ی لیبوردن بکری چونکه تۆ پڕ کیشییت نه کرد له که سیکی تر ببوریت و لئی بیزار بوویت، پاش ئەوه له سه رت پیویسته داوا ی

ليبورن لهو كهسه بكهيت كه سوکايه تي به خوئی و به توش كرد. له كاتي رودانی هر خراپه كارپه كدا پيوسته له ناخی خوته و بيانوی باوهر پيگراو بو ئه و كهسه بهينيته وه كه خراپه كهي كردوه، پاشان دهبي ليی خوشبیت. تهنيا بهم رفتارده دكری بهرنامهی تيكدهرانهی KARMA گه مارو بدريت، ئه مهش دهبيته يارمه تي دهرت بو پاراستنی تهنروستيت و تهنروستی منداله كانت.

هه موو ئه وهی له سه ره وه باسما نكرد ده گه رپته وه بو بارودوخی ناوخوی مرو، و، ده شی ديارده كانی دهره وهی جوربه جوربن به لام گرنگ ئه وهی هه ئه م ميكانيزمه له روج و ره واندا كار بكهن.

هوی دووهم

جاريكيان له يه كيک له نه خوشه كانم پرسى:

- بهرای تو گه وره ترين گوناھ كه مرو؟ دهيكات كامه يه؟ بهوردی بیری كرده وه پاشان گوتی:

- كوشتنی كه سيكتره.

- گوناھی له وه گه وره تريش هه يه - وهك كوشتنی خوشه ويستی، پيش كوشتنی كه سيك دهبي له پيشدا خوشه ويستی بهرانبهري بكورريت. كوشتنی ههستی خوشه ويستی به زه مينه يهك دادهنری بو پهيدا بوونی زور تاوان و گوناھ. ژن و ميديك له گونده وه هاتن بو راويژ كردنيان، كوره كيان كه ته مه نی گه يشتبوووه پانزه سالن له تهله فزيوندا بهرنامهی هونه رهنديكي كوميدي ديتبوو ئيتر زور پيكته نيوو پاشان رويشتبووه دهره وه بو دالانه كه خوئی له سيده ره دابوو. دايك و باوكه كه هيج كاميكيان ناتوانن بزائن ئه وه چ هوكاريك بوو كه كوره كيانى واليكرد ئه و كاره بكات. منيش له بابه ته كه كويليمه وه ئه و دياردانه م شيكردنه وه كه له گه ل لاوه كه دا رووياندا بوو. گه يشتمه ئه مه: دايكه كه دلداريكي هه بوو كه زوری خوشده ويست، به لام ئه م هيج بايه خي پينه ده داو له باره ی ويژدانپيه وه خوشه ويستی ئه و لاوه ی له ناويد. كابرش نه يتوانی خوئی له بهر ئه و هه لوپسته دا رابگريت و خوئی هاويشته ژير شه مه نده فه ريكه وه و مرد. چي رووی دا؟ دايكه كه خوشه ويستی و ژيانى له و مروقه دلداره دا كوشت. به پيی ياسای كارما (KARMA) به پيچه وانه وه ئه م بهرنامه تيكدهرپيه مه زنه ی بهر كه وته وه، بو سالانيكي دوورودريژ له كيگه كه يدا خوئی مولدا بوو پاشان له كيگه ی كوره كه يدا دارپژرايه وه له كاتيكا كه وته كار كه ته مه نی گه يشتبوووه پانزه سال.

له پيكته اتهی كيگه یی مروقا سهدان بهرنامه ی جوربه جور هه ن، نهك ته نيا به گوناھه كان و بيرو پاو هه لچونه كانی ئه و كهسه خوئی دارپژراون هه روا به كارو كرده وهی خزم و كهسه كانيشی.

فهلسه فهی خوره لاتی ئه م رسته يه ده لی ((خه لك نين به لكو بيپرايه كان هه ن)) هوكاری تاوانه نادياره كان شار دراويه، كوشتن و خوكوژی هه ميشه له قولایي ويژدانپيه، كه بهرنامه كانی ويژانكاری و خو ويژانكاری تي دا حه شار دراون، ئه و بهرنامه نه ی كه له له لايه ن كارو كرده وه تاوانه كانی بابو باپيران و له لايه ن قوربانپيه كانپيه وه دارپژراون جگه له توانای خو پاراستنی بهرنامه كان له كيگه دا بو ماوه ی ده سال ديسان ده توانن هيژ كو بكه نه وه و له سه ر وزه ی سه رپيچه كانی له و چه شنه ی روله و نه وه كانی نوسه رانی ئه م بهرنامه وه بژين، ئه مه ئه گه ر بيت و كرده وه ره فقاريپه كانپان گه مارو نه درين و ئه گه ر مروقه كان هه ولنه دن روو بكه نه يه زدان.

نافره تيک كه گيروده ی نه زوكی بووه له پيشم دانيشتوووه ده لييت: په نای بردوته بهر زور له شاره زايانی بواری هه ست و دواوه ی ههستی ميتافيزيکی بردوو، به لام هيج ئه نجاميكي ده سگيرنه بووه پاش پشكنيني

کیلگه یی بیؤلۆژئی هۆیه کهم بۆ روونکرده وه:

- تۆ چوار جار گیرۆده ی بیرۆکه ی خۆکوژی بویت و، له ناو دهر و نیشتا بهرنامه ی ویرانکاری خۆشه ویستی و ژیا نت بهر هه لدا وه. ئەم بهرنامه یه ش زۆر به هیزه و له شیش ناچاره راگیر ی بکات. به خنکاندن خۆشه ویستی له دهر و نندا هه روا به خنکاندن ئه وه هه ستانه ی تۆی له گه ل که سانی تر ها و په یوه ند کرد وه زیان ت به خۆشت و به که سانی تر گه یاند وه.

ژنه که قسه که ی پئی بریم و گو تی:

- من چ کارم به خه لکی تر نییه، دهمه وی بزانه به تایبه تی خۆم چیم به سه ردی. به ئارامه وه له سه ر روونکرده وه کهم در یژم دا:

- ئیستا که تۆ ده ستبهرداری هه موان ده بی ت بۆ هینانه دی بهر ژه وه ندی خۆت، به م کاره ش جار یکی تر ده ستبهرداری خۆشه ویستی ده بی ت. جا له بهر ئه وه ی ئەم هه سته ده پار یزیت. جگه له نه زۆکی گیر وگرفتی دیکه شت توش دیت.

- به ته وای پی م بلی. ئایا حالی من باش ده بی؟ تۆ ده توانی چیم بۆ مسۆگه ر بکه ی ت؟

- ناتوانم هیچ ت بۆ بکه م، چونکه زۆر له شته کان له سه رخۆت وه ستاون. ئافره ته که هه ستا و به ییده نگ رو یشت. ته ماشای هه لچونه کانیم کرد: زۆر چاکه تو ره نه بوو لی می یزار نه بوو نه شبو وه هۆی زیانیکی تر بۆ خۆی. ئەمه ش کچیکی ته من هه ژده سالانه و هاتو وه بۆ راویژ پی کردن، منیش به شیوه ی ئاسای پر سیاری ئه وه ناکه م که نه خۆشه که له بهر چی هاتو وه بۆ لام به لکو خۆم ده ییشکنم و ته ماشای ده که م. سه رنجما بارودۆخی فیزیکی لای ئه و کیزه باشه، به لام پی کهاته کانی رو حی زۆر شیوا ون و، هیشتا به توندی کاریان له ته ندرو ستییه که ی نه کرد وه: گو تم:

- له راستیدا ته ندرو ستیت چاکه، ته نیا لی دانی دلت که می ک زۆر تره ون هه موو شتی ک ئاساییه.

کیزه که به سه رسورمانه وه ته ماشای کردم و گو تی:

- من تووشی نه خۆشی شه کره هاتووم.

ئه گه ر جاران بوا یه وه ک مسته کو له یه ک ده بوو بۆ من که نه خۆشییه که م به هه له ده ست نیشا نکر دو وه، چونکه له راستیدا کیزه که نه خۆشه، منیش پیی ده لیم که ده بی زۆر به چاکی هه ست به خۆی بکات. به لام کاتی ک له هۆی نه خۆشییه که کو لیمه وه، تیگه ی شتم که شه کره له پله ی یه که مدا نه خۆشی نییه، به لکو کاری پاراستنی له شه. له سه ر له ش پیویسته بهر نامه کانی ویرانکردنی که سانی تر که ئەم بهر نامه نه یان تی دا به ده رکه و تو وه راگیر بکات. چه ند بهر نامه ی ویرانکاری به هیز تر بی ت، ئه وه ند ه مارۆ دانه که ی، واته نه خۆشییه که کاریگه رتر ده بی ت. به پیی به دوادا چونی هۆی شه کره که ته ماشام کرد کیزه که له ته مه نی چوار ده سالی دا بوو که گه نجیکی جوانی خۆشو یستو وه، خۆشه ویستییه که شی زۆر راست و به هیز بو وه، به لام هه ردوکیان جیا بونه ته وه، ئەمانه ش له کاتی کدا جیا بونه ته وه که زانیارییه کان وه ک یه ک نه بوون. ئەمه ش له دنیا ی فیزیکی دا به ریگه ی جو ربه جو ر ده رده که وی ت. پاشا ن کیزه که زۆر رقی له و لا وه بو وه کینه دار بوو له دژی و، خۆشه ویستییه که ی کوش ت، به داخ بوو بۆ جیا بونه وه که و راسته و خۆ هیواداری خرا په ی بوو ئەم هه ستانه ش یاری ده ده ربوون بۆ په ره پی دانی شه کره که ی، له بهر ئه وه ی که سه ریچی هک بۆ یه کی ک له یاسا سه ره کییه کانی گه ردون رو ویدا و، په یوه ندی چپ رانی کیزه که له گه ل گه ردون رووی دا. ده ستبهرداری بوونی هه سته کانی بالا ده بی ته هۆی شیواندنیکی به هیزی

پېكھاتەي كېلگەيى لاي مرو، لەسەر ئاستى فيزيكىش ھەمىشە بە شىۋەي ئەو نەخۇشيانە دەردەكەويى كە چارەسەريان نىيە. نەخۇشەكە لەوانەيە چەند پىرۇسەيەكى جۇر بەجۇر جى بەجى بىكات، يەكەمىيان ئاگاردار كىردنەويە، دوو مەين پىرۇسەش لە كار وەستانە، ئەم پىرۇسەيە لە پەرەسەندى راستەقىنەي مرو، پىرگ دەبى، سىيەمىش چالاک كىردى ئەو مىكانىزمانەيە كە دەبنە يارىدەدەر بۇ بلاوبونەويى زانىارىيە راست و دروستەكان، لەسەرمان پىويستە كە ھەمىشە ئەو مان لە ياد بى كە ھەرچى بەشانەيەك لەلەشى مرو، قدا دادەنرى بەشىكەو جىانابىتەو لە گەردون. تەواوى راويژو ئاموژگارىيە سەرەككەيەكانى ئاينە جىھانىەكانىش شىفرەدار كىردنىك بۇچۇنەيەتى ھەستىكەردن بە پېكھاتەي جىھان و پىوشوئەكانى مامەلەكەردنمان لە تەكىدا. ئىستاش تواناى ئەو مان ھەيە بارى سەرئەكەنمان دەربارەي جىھان فراوان بىكەين، ئەو ش بەدى بىكەين كەلە رابوردودا بە تەنيا قەشە گەورەكان لە توانايناندا ھەبوو بەدى بىكەن.

نەخۇشكى تر دەلى ھىچ گىروگىرتىكى لە تەندروستىدا نىيە، بەلام ئەم گىرگىرتانە لە ژيانى تايبەتى خۇيدا زۇر جۇر بەجۇر ناتوانى لەگەل ئەو بارودۇخەي تىيدا دەژى رابىت. ئەم پىاويكى خۇشەويى و ئەويش ھەروا خۇشيدەويىت، بەلام ھەمىشە ئالۇزكاوى و گىروگىرت روودەدەن بى ئەوي لە ھۇكارەكەيان تىبگات. ھەرەك دەستى قەدەر ھەمىشە لىكىان جودا بىكاتەو كەوتە تاقىكەردنەو بۇ ئەوي بزانم كامىيان لەمەدا گوناھبارە، تەماشام كىرد ھۇيەكە دەگەپتەو بۇ ئاينەيەكى زۇر دور، بۇ سالانى بىستەمى ئەم سەدەيە. نەكى ئەم ژنە لەو كاتەدا بە رەوشتى ناپەسەندى دەستبەردارى خۇشەويستى بوو كە ھەستىكى خۇدا كىردە، گىشت كىردەوەكانى بۇ كوشتنى خۇشەويستىيەكە ئاراستەبوون. ئەم داپىرەيە سەرەتاي بىستەكان شووى كىردو، شوكرەنەكەي بۇ بەرژەوەندى بوو، كە ئەويش پاراستنى سامانەكەي بوو. بەلام كاروبارەكان وەك ھەزى ئەو نەپۇشتن و، جىابونەو سەرەنجامى ئەم ھاسەرىيە بوو. پاشان لاي نەوەكەي دانىناو بەراستىدا كە بەھىچ جۇرىك ئەو شووكرەنەي بەدل نەبوو، بەلام پىاوەكە بە راستى ئەوي خۇشويستو. لە ئەنجامى ئەم و، رەفتارەشيدا زۇر ئازارى چەشتو. ژنەكە ئەم چىرۇكەي ياد دەكاتەو بە چاوەكانى فرمىسك دەپىژى و، دەلى ئىستا دووچارى جەورو جافايەكى تەواو لەگەل پىرۇس، لىمپىرسى:

– مېردى يەكەمى داپىرەكەت ناوى چىيە؟

ژنەكە تەماشاي كىردم بە سەرسورمانىكەو گوتى:

– پىرۇس!

لە پېكھاتە كېلگەيەكان كۆلىمەو و لەبارى پىزىشكىو دەستنىشان كىردنم ئەنجام داو تەماشام كىرد گىروگىرتى بىچىنەيى كە ئەم ژنەي ھىناو نەخۇشىيەكانى ژنانەي سىكىسىيە. پىمگوت:

– ھەشت سال لەمەو بەر پىاويكى دىكە توى خۇشويستو.

– بەلى، راستە.

– ئەي تۇ بەلاتەو پەسەندبوو؟

– نەخىر.

– كابر زورى دەچەشت بەدەست ساردى و جەفای توو، تۇ خۇشەويستىت لە دەروونىدا كوشت. لە جياتى

ئەوي نەرم و نۆلى دەربخەيت و خوت وا پىشان بەدەيت كە ئەو بە ھوى توو نەبوو، بە دلرەقى رەفتارت كىردو.

- بهلئى رهفتارم لهگهلى بهو جوړه نهبوو كه ئيستا چه زده كهم.
- رهفتاره كاني نهو كاتهت هوئى نه خوښييه كاني ئيستان، پاشان ناخوچ گيرو گرفتى ديكهت هه ن؟ كاتيكي له مهبهر به ناچارى مندالت له بارچوو؟
- بهلئى؟ دوو جار: چه زم ده كرد مندالم هه بن، به لام نهوئى خواستم بوم نه چوو هه سر.
- پيوست بوو كورت ببئى.
- بهلئى، به لام له بهر چى بوو؟
- له بهر نهوئى تو خوښه ويستيت له دهر وئى نهو پياوهدا كوشت و مندالى كور كه تو سكت پييان پر ده بوو له باروځيكي ئاوادا تواناي ژيانيان نه بوو، ناخو ئيستا هيچ مندالت هه يه؟
- بهلئى، تاقه كچيكم هه يه؟
- هيچ هه ولت داوه جاريكي تر سكت پر بي؟
- تووشى رووداويكي ئوتومبيل بووم، بهو هويوه له ناوچه ي چه وزدا تووشى شكاندنى ئيسقان بووم، تواناي مندال بوونم له ده ستدا.
- باوهرت وايه رووداوه كه به ريكهوت نه بووه؟
- ئيستا هه موو شت تيده كهم.
- زورجار زورگرانه بپروا بكهين كه گونا هه كانمان و كردهوئى ناله بارمان كار ده كه نه سه ر باروځي فيزيكي مان، به لام هه ر باروځيكي نوئى به لگه يه كي نوئيه بو راست و دروستى نه م ريگه يه له چاره سه ر كردندا له ويوه كه به راستى بگهينه هوئى نه خوښييه كه.
- جاريكيان له سه ردانيكدا بووم، خاوه نى ماله كه شايى كچى برايه كه ي به فليمى قيديو پيشانداين كه ساليك له وه وبهر شوى كردووه، شاييه كي يه كجار خوښ بوو: بوكئى كچيكي گه نجى زور جوان بوو، زاواش گه نجىكي به ختيار بوو هه موو ناماده بووان له وپه رى خوښى و شادى دا بوون. به ته ماشا كردنى بوكه كه له خورا كه وتمه ده ستنيشان كردن و ناسيئى و گه يشتمه نهوئى گه ليك گيرگرفتى سه خت چاوه پروانى نه م خيزانه گه نجه ن. به خاوه نى ماله كه م گوت:
- نه گه ر ده توانى به خييراى كچى برايه كه ت بانگ بكه. چونكه پيوستى به چاره سه ر هه يه و نه گه ر وانه كه ي نه وا له كاتى يه كه م مندال بوونيدا تووشى گيروگرفتى گه وره ديئت.
- خاوه ن ماله كه له وه لامدا گوتى:
- سئى مانگ له مهبهر منداليكي به مردويى له بارچوو.
- به هه ر حال بانگى بكه بيته سه ردانم، نهووه ته نيا سه ره تايه ك بوو. پشكنيكي قوولئى دوزينه وه ي نه خوښيه كه م بو كردو ته ماشام كردو شيو او ييكي زور له كي لگه ي نهو ئا فرته گه نجه دا هه يه، نهو هه ش له نه نجامى سه ريپچى گه وره ي ياسايه بالا كاندايه. باروځيكي كلاسيكى له پيشمدا راوه ستا، واته نهوئى به مردويى له داىك بوو ناوى ده بهين. لي مپرسى:
- ئايا ده زانى له لايه نى داىكه وه له عنه ت له مندال بوون ده كرى؟
- بهلئى، يه كي كيش له ده ستگره وه كان نهوئى پيگوتم.
- نهى هوئيه كه شى پيگوتيت؟

- نه خيرو، پيدەچى دەستگرهوه كان هۆيه كان نه زانن.

- دەبىت ھەموو خزمەكانت لە داىكتەو ھەخىرايى كۆ بکەيتەو، مردنى مندال نه خوشىيەكە چارەسەرناكرىت، ھەموو گىروگرفتەكانىش لە مندالبونندا لەبەر يەك ھۆيە.

بۇ رۆژى دوايى گشت خزمەكانى لەلایەنى داىكەو ھە پيشمدا دانىشتبوون و منىش كەوتمە تابلوكيشانى ئەوى لەگەلئاندا روودەدا.

- باپىرەت، باوكى داىكت لە كاتىكدا ژنەكەى دوو گيان بوو سەرىپچىيەكى ياسايى كرد كە نەوكانى تا ئىستا نرڤەكەى دەدەن. دەستبەردارى كۆرەكەى بوو كە ھىشتا لە سكى داىكيدا لە پىنج مانگيدا بوو. بەلام ئاخۆ بەرانبەر بەم سەرىپچىيە ئەم سزا گەورەيە بۆ؟

مندالى پىنج مانگانە لە سكى داىكيدا پەيوەندييەكى توندى لەگەل يەزدان و گەردوندا ھەيە. جا لەبەرئەوى مەروۇ لە پىناو ژيانى ئاسايدا پىويستە ناوبەناو دەرچى بۆ پەيوەندى لەگەل گەردون، ئەو بىرەوھىيەكانى مانگى پىنجەمى كە لە كىلگە بىولۆژىيەكەيدا شەفرەكراو ھەكاردەھىنى. جا ئەگەر باوك يان داىك لەم كاتەدا دەستبەردارى مندالەكە بىت، كە ئەمەش زۆرجار لە ئەنجامى شەرو دەمە قالىيەكدا روودەدا ئەو كۆرپەكە بەو ھۆيەو بەرنامەيەكى دەستگىر دەبى بۆ ويرانكردنى مندالەكانى و بۆ ويرانكردنى گەردون، شانەيەكە بەرنامەى ويرانكارى لەش ھەلدەگرى، ناشتوانرىت ئەم بەرنامەيە رابگىرىت مەگەر تەنيا بە رووكردەنە خواو پارانەو ھىي. جا ئەگەر مەروۇ ئەو نەكات ئەو ويرانبوونى رەگەز شتىكى مسۆگەرە.

دەبىنم ئەو كەسانەى لە بەرانبەرم دانىشتوون چۆن لەبارەى ھزرەو لە خودا دەپارنەو، دەشبنم چۆن شىواويەكانىان راست دەبنەو ھە پىكھاتەكانى لەعنەت لە كىلگەكانىان دەردەچن. جارىكى تىرىش واى دەبىنم پىويستە چارەسەر يەكەم و لە پىش ھەموو شتىكدا بە تىگەياندن بى. مندالەكانمان لە كاتى ئىستادا توانايەكى وزەيى وايان ھەيە كە دەھىندە لە تواناي مندالەكانى بابووپىرمانمان لە چەند نەوھىيەكى پىشوتردا گەورەترە. بەلام ئىمە زۆر كەم نەبى بايەخ نادەينە پەروەردەكردن و پەرهپيدانى رۆحانىي مندالەكانمان. لە پلەى يەكەمدا ھەلدەدەين بەرەو شارەزايى پىشەگەريى و بەرژەوھەندى ناراستەيان بکەين، ئەمەش بە مەبەستى مسۆگەر كردنى بەرژەوھەندييە مادىيەكانىان لە ئايندەدا.

ژنىكى ناسىاويىم كە لە بوارى ھەست و پىشتەوھى ھەستى مېتافىزىكيدا پىسپۆرە، ماوھەك بەر لە ئىستا توشى گىروگرفتىك بوو ھەردوو پىيى دواوھى سەگەكەى دووچارى لە جى چوونىكى توند ھاتبوو. ژنەكە داواى يارمەتى لە من كرد كە ھۆكارەكەى بۆ بدۆزمەوھ. ئەوى تەماشام كرد زۆر سەرسۆرھىنەربوو: ئەم ژنە سكى پىر بوو لە مانگى سىيەمدا بوو، ئالەو كاتەدا كۆرپەكە غىرەى لە داىكى كردوھ، لە سەگەكەى، بۆيە بەرنامەى ويرانكردنى سەگەكەى خستۆتە كار. كەوتمە بەدواداچوونى ھوى ئەم دەستدرىژىيە گەورەيە بۆ سەر كۆرپەكە، پاشان داىكەكە لە خودا پارايەوھ بۆى، بۆ رۆژى دوايى سەگەكە چاكەوھ بوو. بۆ خانمەكەم روونكردەوھ كە مندالەكەت كە كۆرپەلەيە تواناي بالاي ھەيە بەلام بە ئامۆزگارىي راست و دروست نەپارىزراوھ. لەبەرئەوھ پىويستە رۆژانە لە يەزدان پىپارىيەوھ كەببىتە مەروقىكى باش و خوشەويست پتر لەوھى بەرژەوھەندى مادى و زەمىنى خوش بویت. پىويستىشە ديسان سەرنجى ژيانمان بدريتەوھ و پەيوەندييەكانمان لەگەل زۆر كەساندا بگۆرپن. جا ئەگەر رۆحانىيەتى مندال نەگۆردى ئەو دەم توانايە بالاكانى گەمارۆى سىستەمى دىسپليني خودى خۆى دەدات و، دواجانۆرەى كتيبە پىرۆزەكەى ئىنجىل دىت و تەماشاكە چۆن مندالەكە رووى تىدەكات:

خوئەگەر پیکرالکانی لهگه‌لیدا خراب بیئت ئەوه بارودۆخه‌که یه‌کجار مه‌ترسیداردەبیئت. ئای چەند مایه‌ی دلخۆشییە که مندالەکه به‌شیوه‌یه‌کی باش پێشوازی ئینجیل ده‌کات و، له راستیدا پێشوازی کردنی سه‌رده‌می نوێ باشتر بوو له پێشوازی کردن و پیکرالکانی له‌گه‌ل سه‌رده‌می کۆندا. تۆژینه‌وه‌کان باس له‌وه ده‌که‌ن که مندالەکه چالاکانه له‌گه‌ل دنیای ده‌روو‌پشت له‌پێش له‌ دایکبونی‌دا پیکرالکانی ده‌بی و، رۆحانیه‌ت و ره‌فتاری دایکه‌که له‌ بواری ره‌وشتدا کاری تێده‌کات و هه‌روا له‌پله‌ی یه‌که‌مدا کارده‌کاته سه‌ر بارودۆخی رۆحانی و فیزیکی مندالەکه. له‌ مانگی پینجه‌مدا مندالەکه په‌یوه‌ندییه‌کی توندی له‌گه‌ل یه‌زدان ده‌بی و هه‌موو توانایه‌کی لێوه ده‌ست ده‌که‌وی. به‌لام له‌ مانگه‌کانی سییه‌م و چواره‌مدا دایکه‌که ده‌که‌وێته به‌ر چەند تاقیکردنه‌وه‌یه‌ک که به‌زۆر شیوه‌ ده‌رده‌که‌ون، به‌لام سه‌روشت و ژیا‌نی مندالەکه له‌ دوا‌رۆژدا به‌پیی ئه‌نجامی ئه‌و تاقیکردنه‌وانه‌ دیاری ده‌کرین. گرنگ ئەوه‌یه پتر له‌ هه‌رشتیکی تر بایه‌خ به‌ به‌ها رۆحیه‌کان بدری. جاریکیان ژنه‌ دکتۆریکی ناسیام هاته‌ لام و داوای یارمه‌تی لێکردم، من کۆرپه‌که‌یم له‌ نه‌خۆشی گورچیه‌ چاره‌سه‌رکردبوو، هۆی نه‌خۆشیه‌که‌ی سه‌رپێچی کردنی یاسایه‌کانی گه‌ردون بوو، له‌لایه‌نی ژنه‌که‌وه چەند سالی‌ک پێش ئەوه‌ی مندالەکه‌ی ببیئت، به‌لام ئیستا هاتوه‌ تا جه‌خت له‌سه‌ر ئەوه‌بکاته‌وه که هه‌یچ سه‌رپێچیه‌کی تازه‌ی نییه‌، به‌لام شیواوی گه‌وره‌م له‌ پیکهاته‌ی کیلگه‌یی ژنه‌که‌دا دی که به‌ چەند نیگاتیقی‌ک کار له‌ چاره‌نووسه‌که ده‌کات. به‌لام سه‌رپێچیه‌که‌ی له‌ یاسایه‌کان ئەوه‌بوو هه‌ر به‌ قسه‌ هه‌ستی خۆشه‌ویستی لای مرۆقی‌کی تر کوشتبوو، ژنه‌که له‌ ماوه‌ی یه‌ک سه‌عاتی ته‌واو‌دا نه‌یتوانی هه‌یچ شتی‌ک باس بکات و هه‌لماندا هۆیه‌که به‌دۆزینه‌وه که دوا‌جار به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه ده‌رکه‌وت:

ئهم ژنه‌ براده‌ریکی پزیشکی گه‌نجی هه‌بوو، هه‌میشه‌ پیکه‌وه قسه‌یان ده‌کرد، تارپۆژیکیان کۆرپه‌که له‌گه‌ل خۆشه‌ویسته‌که‌یدا هات، ئافره‌ته‌که ته‌ماشای هه‌ردووکیانی کردو گوتی:

– ده‌زانم تۆ ناتوانیئت له‌گه‌ل ئەم کچه‌دا بزیت، چونکه ئەمه‌ ده‌سته‌به‌ردارت ده‌بی و به‌ته‌نیا جیتده‌هیلت، پێویستی به‌ می‌ردی‌کی تره‌ نه‌ک تۆ. له‌پاش کاتی‌کی که‌م ئەم دوو گه‌نجه‌ لی‌ک جودابوونه‌وه: ئەم ژنه‌ به‌جۆری‌کی به‌ده‌ر له‌ ئیراده‌ بوه‌ هۆی کوشتنی هه‌ستی خۆشه‌ویستی لای ئەو گه‌نجه‌. پاشان ئەم جۆره‌ بارودۆخه‌ لای ئەو زۆرجار دووباره‌ بووه‌ و ئەو وشانه‌و پاشان بوه‌ کرده‌وه کاری‌کی وای له‌ کیلگه‌ی کۆرپه‌که‌دا کرد که په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل ژنان تی‌ک بجیئت. ئی‌مه‌ بیر له‌وه‌ ناکه‌ینه‌وه چۆن وا به‌ ناسانی زیان به‌ خۆمان و که‌سانی تر ده‌گه‌یه‌نین، سه‌رنجی نا‌ئیراده‌یی ئەو ژنه‌ له‌ یه‌ک کاتدا کاری کرده‌ سه‌ر سێ که‌س: سه‌رکۆره‌ پزیشکه‌که‌و سه‌ر ژنه‌که‌ خۆی و سه‌ر مندالەکه‌ی، له‌وانه‌بوو ئەم زنجیره‌یه‌ زۆر له‌وه‌ ش فراواتر بیئت. به‌شیکردنه‌وه‌ی هۆی نه‌خۆشی یه‌کی‌ک له‌ ژنه‌کان ته‌ماشام کرد له‌ پیکهاته‌ی کیلگه‌که‌یدا به‌له‌عنه‌ت کردنی له‌لایه‌ن دایکه‌که‌یه‌وه تێیدا‌یه‌و، ئەمه‌ش زۆر کاری نه‌کردۆته سه‌رژنه‌که.

– ئاخۆ له‌ سالی 1972 دا گیروگرفت و شه‌پوشۆرت له‌گه‌ل دایکتدا هه‌بوو؟

– به‌لێ، ئەو له‌ شووکردنه‌که‌م قایل نه‌بوو.

– ئایا به‌ره‌هه‌لستی کرد؟

– به‌یه‌کجاره‌کی له‌دژی بوو، منیش هه‌ر سووربووم له‌سه‌ر ئەو شووکردنه‌.

به‌ لیکۆلینه‌وه له‌ پیکهاته‌ی KARMA تابلۆیه‌کی یه‌کجار سه‌رسۆرپه‌یه‌رم دیئت:

– تکات لێده‌که‌م سه‌رسام نه‌بیئت، ئاخۆ له‌ کاتی‌کدا له‌سه‌ر ژیا‌نی به‌رگ پۆشینی پێشان هیجت بیستوه‌؟

- به لئى.

- له ژيانى پيشوتدا به هوى كانچهره وه مردیت. مېرده كهت له ژيانه كهى پيشووتدا هر ئهم مېردهى ئيستاته، هر وا دايكه كهشت له ژيانى پيشوت و ئيستادا هر خويه تى. له سهر حهزى دايكت له ژيانى پيشوتدا وازت لئى هينا، شووت پئ نه كرد، به لام له م ژيانه دا كه وتيته وه به ره مان تاقىكر دنه وه به لام خوشه ويستيت هه لېژارد له بهر نه وه به ختياريت بو ته واو بوو، له عننه كهانى دايكت هيچ كاريان نه كرده سهر ته ندروستيت. به لام نه وه بهرگهى تاقىكر دنه ويه كى ديكهى نه گرت. به وهى به ته واوى به ره له ستي شوو كردن و به ختياريه كه تى كرد هه له يه كى پيشووى دووباره كرده وه و كاتيكيش شانه له گه ل له ش ده كه ويته زوران هه ولده دات له ش ناچارى گوى پيدانى بكات و به وه ويه وه شانه يه كى كانچهرى دروست ده بى.

ژنه كه زور بېرى كرده وه و پاشان گوتى:

- ده زانى دايكم سالى 1957 به نه خوشى دوومه له پيسه كه مرد؟ ناله م ساهه دا بېرم له مرقايه تى كرده وه، كه چوون ئيمه به پراگماتى زهوى له م كاتانهى دواييدا هه ولده دهن به توندى گشت هه ستيكى خودايى ره تبه كينه وه.

جا ههروهك چوون زانياريه كانى ميراتى له دايك بوون ده گوازريته وه هه روا به وشيوه يه به ريگا كانى كي لگه يش ده گوازريته وه، دايك له روى كي لگه ييه وه به وشيوه يه كى هه ميشه يى له گه ل منداله كهى هاوپه يوه نده، له بهر نه وه كاردانه وه كانى راسته وخو به هيژ كاردنه سهر منداله كهى. جا نه گه ر كاردانه وه كان له سهر شيوهى به خيلى و توپه بوون يان جودابوونه وه له كه سه خوشه ويسته كه بيت نه و كاته نه مه ده بيته كاره ساتيك بو منداله كه. هه روا پيكه اته كي لگه ييه نيگا تيفه كانى ژنه كه ده بيته بېراردرو روليكى بنچينه يى ده بى له و بيبه ختياى و كلوليانه كه له دوا روظدا توشى منداله كان دهن، نه م سهر پيچيانه م شيكر دنه وه كه ژنه كه دهره ق به ياسايه كانى پاراستنى خوشه ويستى كردوونى و پيمگوت:

- بهرنامه نيگا تيفه كان لاي كچه كانت تا راده يه ك گردبوونه ته وه كه هه ره شهى نه زوكيان ليده كات. ژنه كه وه لاميدايه وه:

- به لئى، نه ستي ره كانى به ختياى جه ختياى له سهر نه وه كردوته وه كه توشى نه زوكى دهن.

- زانستى نه ستي ره ناسى و فه لك به پلهى دووم ديت، روظگارى له دايك بوونى مندال له چاو پيكه اته كي لگه ييه كه يدا ديارى ده كرئت، اته سه باره ت به ERO KARMA. له كاتى كار كردندا نه م توانايه م لا په يدا بوو كه جه خت له سهر نه وه بكه مه وه كه نه وى نه ستي ره كانى به خت ده يلين به پي چهند مهر جيكي ديارى كراو ده گوردرين.

ژنه كريكارىك وهك په يامنيرى ته له فزيونى ناوه ندى په يوه ندى پيوه كردم و داواى كرد له سهر ديدار بېرارددم. دهر كه وت نافرته تيكى تيگه يشتووى روظنبيرو قسه زانه و ده توانى قسه دامه زرينى هه روا گوى گريكى باشيش بوو، پرسياره كانى ياريده دهرم بوون بو ريكخستنى نه و بابه تانهى له كاتى پرؤسهى توژينه وه دا كه له كه بوو بوون، بو من مايهى خوشحالى بوو قسه له گه ل مرقؤيكد ا بكه م له گير گرفته كانى وزه ي بيولؤژيدا شاره زابيت، به لام ويپراى نه وه ش قايل نه بووم ديدارىكى روظنامه نوسى بكه م و له سهر شاشه دهر بكه وم بو دريژه دان به توژينه وه به بى روودانى هه ر شيواندنيك.

جا له بهر نه وهى له بهر كه مى كات نه مانتوانى گشت پرسياره كان چاره سهر بكه ين نه وانهى مانه وه

دوامانخستن بۇ پۇرۇشى دوايى. بەلام ئا لېرەدا ھەندى KARMA روىدا. ئىمە نزيكە سەعاتىك چاۋەرۋانى يەكترمان كرد، بەلام لە شويىنى جۇرەجۇر، من بەتەواوى پۇر باۋەر بووم كەلەسەر ديدار لەو شويىنە رېكەوتبووين كە چاۋەرۋانى يەكترمان دەكرد، بەلام پاشان بارودۇخەكە گران بوو، ژنە رۇژنامە نوسەكە بەتەلەفۇن پەيوەندى لەگەل كردم، ھەولمدا لە ئوتىلەكە بیدۆزمەۋە بەلام ديسان بۇم نەگونجاو پيش سەعاتىك لە سەفەرەكە يەكتريمان ديت. تەماشام كرد زۇر شلەژاۋو ھەلچوۋو، بە ھەموو تواناي ھەولى دەدا ئەو خراپەيەي بەرانبەرى روويدا كېبكاتەۋە، دواجار توانى ئەۋە بكات، پاشان توانيان ناۋبەناۋ بە تەلەفۇن پەيوەندى لەگەل يەكترى بکەين. جاريكيان بوى باسكردم كە بەپيى بەختى خوى تەنيا چەند ساليكى لە ژياندا ماۋە ئيتەر دەستم بە تۇژينەۋە لە پېكھاتە كىلگەيەكەيدا كرد.

– بەھوى ئەو زانيارىيانەي لە تۇژينەۋەكەمەۋە دەستم كەوتن دەتوانم بلىم مندالەكەت لە دواپۇژدا پاش لە دايكبوونى دەمرىت. شويىنى توشبوۋنەكەشى لە سەريدا دەبيت، مەرگى ئەو مندالە بەشيكى زۇر لە خەم و خەفەت و بەدبەختى و نەخۇشيت توش دەكات، وپراي تىكچوونى بارى دەروونىت، بەداخيشەۋە دواي دوو سال لە مەرگى مندالەكە خۇشت كۇتاييت دى.

– ئەمە ماناي وايە ئەستېرە گرتنەۋە راستە؟ ئافرەتەكە بە دەنگىكى نزم و بە ترسو دىگىريەكەۋە ئەۋەي گوت.

– مەسەلەكە پەيوەندى بە ئەستېرە گرتنەۋە نىيە، بەلكو لە پېكھاتەي وزەيتيدا داپۇژاۋە، يان بەۋشەيەكى تر لە KARMA دايە. ئەستېرەگرتنەۋە چارەنووست ديارى دەكات چونكە مندالبونەكەت لە كاتىكى ديارىكراۋدا ھاۋپەيوەندە بە شىۋازى پېكھاتەي وزەۋە. جا ئەگەر بەھوى پارانەۋە پەنا بردنە بە رخودا بەرپىگەي پەرەسەندى رۇحى ئالوگۇرى پېكھاتەي وزە لە كىلگەي بىۋلۇژيتدا ئەنجامدرا ئەۋا بىگومان KARMA دىتە گۇرىن، دوا جار چارەنوسىشت دەگۇردىت.

ئىنجا ئەو سەرىپچىيە سەرەكيبانەم بۇ روونكردەۋە كە رېگرن لە پيش گېرانەۋەي ھارمۇنياي پېكھاتەكىلگەيەكەيدا، لەم بۋارەشدا چى پيوست بوو راستكردنەۋەم ئەنجام داۋ، لە بارودۇخىكى سروسشيدا جىمھىلا. پاش تىپەريونى كاتىك ھەستم كرد لە مەترسىيەكى راستەقىنەدايە، پەيوەندىم لەگەل كردو پىمگوت:

– ئەگەر نەتوانىت خراپەكارىي مىردەكەت بەرانبەرت لەبىرەريتەۋەو ريشەكيشى بكەيت ئەۋا ميكانىزمى KARMA لە كاردا دەبى. لە مانگى سىيەم و چۋارەمى سەكەتدا كەوتىتە بەردەم ھەندى تاقىكردنەۋە كە بۇت دەكرا سوكايەتى پىكردن خولياي دوژمنانەت لەناستى مىردەكەتدا گەمارۇ بەدەيت. بەلام بارودۇخى ئىستا بۇخۇت و بۇ مندالەكەت يەكجار پەرەترسىيە. دەبى لۇجىكى رەفتارىي لە بىرەريتەۋە تا تەندروسستيت باشبىتەۋە بەختيارىت.

بۇ كاتىكيش لە دورەۋە چاۋدىرىي كىلگەي بىۋلۇژىيەكەيم كرد: ھىچ ئالوگۇرېكم تىدا بەدى نەكرد، بەلكو ھارمۇنياۋ ئارامگىريەكەي بەردەۋام بوو، پاش مندالبونەكەشى دايكە بەختيارەكە بە تەلەفۇن قسەي لەگەل كردم وگوتى:

– تۇ راستت گوت، مندالەكە نەمرد، ئەگەر چى ۋەك دكتورەكان گوتيان پەتى ناۋ سەك بە دەورى مليدا ئالابوو. بەلام لەۋە سەر سۋرھىنەرتەر ئەنجامى ئەۋ تۇژينەۋانەۋەۋە كە دواي سى مانگ بە يارمەتى تازەترىن ئامىرى پزىشكى لەسەر مندالەكە كرابوون، دەريانخست كە مندالەكە لە مىشكىدا توشى خوينبەربوونى

ناوخوی وردبینی بوو، جا نه گهر دایکه که نهیتوانیبا له کاتی پیووستیدا له خراپه و خولیا ی دوزمانه
رزگاری بیټ نهوا رووداوهکان به پیی سیناریوی
نهستیره گرتنه وه به ریوه ده چوون.

لوژیکی خوشه ویستی و باوه پری لیبور دن له سهرو گشت نهستیره گرتنه وه هه موو پیشبینییه که وه یه. به په نا
بردنه بهر یه زدان و هارمونیای دلپاکی ده کری KARMA ی نیگاتیف داپوشریت. سروشت و چاره نووسی
مندالی ناینده له کیلگه ی وزه یی زانیاری لای باوکان پیش سک پرپوونی دایکه که داده ریژری. به لام له کاتی سک
پرپووندا سروشت و چاره نووس ده گه نه بواری پهیدا بوون و دواپوژی منداله که دیاری ده کن، له بهر نه وه نه گهر
دایک و باوکه که له پیووستی بون و حه زکردنیان له منداله که دوو دلپیه که پیشان بدن، نهوا هیرشبردنیک بو سه ر
نهو پیکهاته یه روده داو ده بیته مایه ی شیواندن و ویران بوونی به شیکی نهو پیکهاته نه. به لام دیاری کردنی جوړی
جنسی کوړپه له که و حه زی دایک و باوکه که له بوونی مندالیکی نیرینه یان میینه به جوړیکی نیگاتیف کار
ده کاته سه ر پیکهاته کیلگه ییه کانی مندالی چاوه پروانکراو. ته نانه ت گومان و بیرکردنه وه له رزگار بوون له
کوړپه له که، نالیم هه و لندان بو رزگار بوون لی، به ویران کردنی چاره نووس و ته ندروستی و به ختیار ییه که ی و
به ویران کردنی پیکهاته ی هه لسووران و پیکرالکان له گه ل که سانی تر دا داده نری.

کچیکی ته من پانزه سالانه په یوه ندی پیوه کردم و گوتی:

((من حه ز ناکه م مندالم هه بن)) نهو کچه به م حه زه ی بهرنامه ی ویرانکاری هه لچوانه پته و ده کات و دورنییه
پاش چه ند سالیکی مندالیکی بیی که تووشی نه خوشی یه کجار مه ترسیدار بوویت، له مه شدا گونا هبار حه ز
کردنه که ی نه مپو یه تی و به س.

نه مه ش چپروکیکی تره، دایک و باوکیک چاوه پروانی له دایک بوونی کوړکیان کرد، که چی کچیکیان بوو، بار
نالوزییان روژیکی ته واری پیچوو پاشان وه ک پیووست بهو بوونه قایل بوون و، هه ردوکیان یه کجار زور
کچه که یان خوشه ویست، به لام نهو هه همیشه نه خوش بوو، بهرنامه ی ویرانکاری دوو هینده یی که له دایک و
باوکه که وه هات و کاری کرده سه ر کیلگه ی منداله که هه ر مایه وه. میرده که له کاتی سک پرپیه که دا سوکایه تی به
ژنه که ی کردو، بیروکه یه که لای ژنه که په یدا بوو: ((بیراره که م هه له بوو که مندالم له م پیاوه بیټ)) پاشان میرده که
چه ند جاریک له سه ر سوکایه تی کردن به ژنه که ی دریزه ی داو، ژنه که حه زی به ژیانکی به ختیار ی له م چه شنه
نه ده کرد. نه مانه ش هه مووی له سه ر کیلگه ی نه پاریزراوی منداله که درده که وتن و نیستاش له بهر نه وه ی هینده ی
دهرمان دراوه تی بو چاری نه خوشییه جوړ به جوړه کانی تووشی ژاوی بوون هاتووه و، روژیکی له پوژان له ش
ساغ نابیت. نه وه زور گرنگه که له کاتی نه خوشی منداله که دا مه رچی ته ندروستی پیووستی بو ناماده بکری بو
یارمه تیدانی چاکبوونه وه ی. نه مه مانای چپیه؟ له سه ر دایک و باوکه که پیووسته هه همیشه بیر له رو حانیه تی
منداله که بکه نه وه، پاشان بیر له له شی بکه نه وه. له بهر نه وه دهرمان و خوړاک پیدانی ته نیا زیانی پیده گه یه نیټ.

کاتیکی له مه و بهر له گه ل دایکی مندالیکی قسه م کرد که له نه جامی نه خوشییه کی قورسدا هینده ی نه ما بوو
بمیریت، منیش کیلگه ی منداله که م له پیش و دوا ی نه خوشییه که ی پشکنی بوو، زور سه رسام بووم که ته ماشام
کرد شیواندن هه وره کانی که بوونه هو ی نهو نه خوشییه نه ماون. که وتمه پشکنینی هوکاری نه م سه رکه وتنو
بووم دهرکه وت هو یه که خوشه ویستی راسته قینه ی باوکه که بوو بهرانه ر منداله که ی. به شی زوری بهرنامه ی
ویرانکاری که له گه ردونه وه دا که وتبوو به هو ی خوشه ویستییه وه له ناوبرابوو.

به لى، به خوشه ويستى راسته قينه نهك سهرزاره كى، دهكرى چارى كه سانى تر بكرى، به لام هه روا به سهر زاره كى په سهند كردن له زيان زياترى لى ناكه ويته وه. بويه زور له نه خوشييه كانى مندالان له سهر رهفتارى دايك و باوكه كان و ته نانه ت خوراكى خوشيان وه ستاون. له بهر نه وهى نهركى دايك و باوكه كانه له م كاتانه دا له سهر په يمانبه ستيكى ته واو ريكه ون و سو كايه تى و خراپه به يه كترى نهكهن، و بزنان كه بارودوخى رۇحانى لاي دايك و باوك بارودوخى رۇحانى و جهسته يه لاي پوله كانيان و، بۇ پاراستنى مندال له نه خوشيى ده بى دايك و باوك نه وه تيبگهن كه گرنگترين شت له ژيانى مندالدا ته ندروستى رۇحانيه تى.

نهمه ش لاويكى تره له بهر دمندا دانيشتووه و گيروگرفته كه ي باس دهكات و ده لى دوو ساله ههردوو قاچى نازاريكى تووشبووه چوته لاي زور دكتورو ميسارو حه ماميان بۇ كردووه و بى نه نجام بووه. به لام ههندي كاروبارى تر كراوه و چهند مانگي ك دريژه يان كيشاوه وهك وهرزش و ميسار ئيتر نه خوشييه كه نه ماوه، به لام تينى بينين بهر بهر تيكچووه. نهمه ش بارودوخىكى چلونا يه تى بووه: ده ستبه رداربوونى مندال له پيش بوونيدا يان له قوناغى سكرپووندا، جا نه گهر نهمه به قسه بيت يان به بير كردنه وه و يان به كردار، نه وا شياوى پيكهاته كي لگه ييه كان له سى شويندا دهرده كه ون: له سهر و، سنگ و، قاچه كاندا، له بارودوخىكى وادا ريكه وتنيك نه نجامدرا له نيوان سهرپيچييه كانى كه له باوكه وه هاتوون و، سهرپيچييه كانى كه له دايكه وه هاتوون، له بهر نهمه شياوييه كانى كي لگه يى له ناوچه ي قاچه كاندا له كاتى په پره و كردنى له چاره سهرى ناساييدا گواسترانه وه بۇ ناوچه ي دووه م، واته سهر.

نه و پرؤسه يه ي كه له ديريندا له ماوه ي ده يان سالدا چالاك بوو له پوزانى ئيستاماندا له ماوه ي چهند مانگي كدا چالاك بووه. نهم ديارده يه ش له م دواييانه دا به هويه ك داده نرى له شله ژان و سهرسورمانى پزيشكه كاندا، جا نه گهر نه خوشييه ك بۇ كاتىكى دريژ له يه ك جيگه دا بمينيته وه و له و ماوه يه دا چار كردن به رده وام بيت تا ده گويژرته وه بۇ نه نداميكي ترو له و شوينه دا بهر بهر كه له كه ده بيت نه و دم KARMA كه نه مرقو پيس بووه تابلويه كى ترمان ده خاته پيش چاو، نه خوشييه كه له يه ك شويندا چه ق نابه ستى به لكو به نوره له كاتى چار كردندا له نه نداميكه وه بۇ نه نداميكي تر مه له دهكات. هه ولدان بۇ گه يشتنه بارودوخى فيزيكى له ش به بى ووردبوونه وه له هو كارى نه خوشييه كه به كاريكى نازيرى مه ترسيدار داده نرىت، هه روا په رپيدانى نامراره كانى زوران له درى نه خوشييه كه به بى ووردبوونه وه له نه خوشييه كه وهى پهيدا بوونى، چونكه هيشتا خه وه كانى مرقا يه تى بۇ نه هيشتنى نه خوشييه كه مندالكارانه يه. ئيمه ش هه مومان هيشتا له عه شق و حه زماندا له بهر ژه وه نده كانى شارستانى مندالين و، يارييه رازاوه و رهنگاوره نكه كانمان زور له لابه يه خدارتر دينه بهر چاو وهك له مه سه له گرنگه كانى ژيان. نايه كان له كوندا چهندان كاتىگورى و په ندو رهفتارى بهر زيان به مرقو پيشكش كردووه، نه وه ش زاندا كه ((خواستى يه زدان له سهر و هه موانه وه يه)). نهم برگه يه ش يه كجار جوانه بۇ ريگه گرتن له كرده ي شوينه واره نيگاتيقه كانى ويژدانى له سهر مرقو و دنياى ده وروپشت، چونكه ده شى مرقو له رهوتى رووداوه كاندا ده ست تيوره دات و له گوشه ي بهر ژه وه نده تايبه تيبه كانى خويه وه هه ولى ريگه ليگرتنيان بدات. به لام له بارى رۇحيه وه ناچاره پاريزگارى هارمونيا له گه ل دنياى ده وروبه ردا بكات، له بهر نه وهى كه روح له گه ل كي لگه هاوپه يوه نده به تايبه تى له گه ل ناستى وردى كي لگه كه له يه كي تيدا يه له گه ل ته واوى گه ردون.

جه ختيش له سهر نه وه ده كرىته وه كه ئيمه هيشتا له تيگه يشتنى زور له رووداوه كانى ژيانمان به ريگه ي زور په له له ناميز دوورين. يه كي ك له گه و ره پزيشكه كانى خه سته خانه يه ك ناگادارى بنچينه كانى سيسته مى

ديسپليني كىلگەيى خۇكرىدبوو بەلام بەكرىدەوۋە لە پەپرەوكرىدنىدا سەرنەكەوت، بەلام پۇژىكىيان كاتىك نەخۇش بوو چەند پۇژىك بوو گەرمایى زۆر بەرز بوو بى ئەوۋەي ھېچ شتىك نزمى بكا تەوۋە، تۇژىنەوۋەكانى منى ھاتە بىرو دەستى كرىدە بىركرىدەوۋە((خوایە، بى ئەوۋەي بزىنم گوناھىكم كرىدو، نازىنم چىم كرىدوۋەو ئىستاكەش ناتوانم ھېچ بىانوۋىيەك بىنمەوۋە، خوایە گىيان لە گوناھم ببورە. يارمەتىم بدە بو تىگەيشتىنى راستى و نەگەرپانەوۋە بو گوناھكرىدنى لەو چەشنى لە دواپۇژدا)) ئىتر راستەوخۇ دواى دوو سەعات گەرمایىيەكەي ھاتە خوارەوۋە بو سەر رىژەي گشتى. رەنگە لای خوینەران ھەستىكى پەشبینى پەيدا بىت و بىرو رايەك بىتە كایەوۋە كە زۆر كەلەكە بوونى كاروكرىدەوۋەي نىگاتىف بارودۇخى مرۇقايەتى زۆر مەترسىدار كرىدوۋەو ھىوای چاكبونەوۋەي لا ناكرى. بەلام لە راستىدا بارودۇخەكە لەوۋە باشترە كە ئىمە لە چركەي يەكەمدا دەبىنن، چونكە مىكانىزمى كۆبەست و پاكرىدەوۋەي KARMA ھەيە.

ھەر لەو پىناۋەشدا، لە پەلەي يەكەمدا دەبى ئەوۋە بزىنرى كە ھەر مرۇقايىك، يان ھەرچى روۋى داوۋە لە بارودۇخى خۇمان و پارسەنگمان و دەرماندەنى بەشىكە لەم گەردونە، لەبەر ئەوۋە دەبى ھەمىشە بارودۇخى ناخۇيى پراوپر بىت لە ھەستى بىوۋەي بوون. ھەرچەندىك ئاستى كىلگەيى نەرم و نۆلتر بىت ھىندە ھەلواسراۋىي بە كەسايەتییەوۋە كەمترەو، دوورترە لەلۇژىكىيەتى جەستە. ھەر مرۇقايىكىش دەتوانى بە رەفتارى راست و دروستى يارىدەي خۇى بدات، ھەروا بەباش تىگەيشتىنى لەدنىا و بەخۇراكى تەندروستانە، ئەمە وپراي خواست و بەرەو ئامانچ رۇيشتن ۋەك ھۇكارىكى زۆر كرىنگ.

لەسەرەتاي ھەفتاكاندا لەگەل كۆمەلىك بەرىكەوتىن بەرەو دەرياچەي رىسا و سەرکەوتىنە لای تاڭگەكانى گىگوسك، بەھىمنى كاتى چل خولەكىك رۇيشتىن تا گەيشتىنە سەر لوتكەي چىايەكە، لەوۋە رىگەيەكى تەنگەبەرى پىچاوپىچم دى، بەناو چىادا درىژ بوۋبوو سەرەتاي رىپرەوۋەكەشمان لەوۋەبوو بەرەو لوتكە. ئەو كاتە پەيوەندىيەكى توندم لەگەل ژيانى مرۇقايەتى لاپەيداۋو، ھەستم كرىد مرۇقايەت دەتوانى ئەگەر لەسەر خواستەكانى بەھىز بوو مەحال بىنئىتە دى.

گرنگىرەن مىكانىزمى كۆبەست و پاكرىدەوۋەي KARMA برىتییە لە خواستى ھەمىشەيى و بەردەوام بەرەو پەرسەندىن و پىشكەوتنى رۇخى.

زۆر كەس لەكاتى ئىستادا باسى گەرپانەوۋە بو يەزدان دەكەن و، بەوۋەي بلىت ((من باوۋەرم بەيەزدانە)) و، بەرۇيشتىنى بو كەنىسە مرۇقايەت زۆر دوور دەبى لە پەيوەندى لەگەل يەزداندا، باوۋەرپوون بەيەزدان پىرۇسەيەكە بارودۇخى فىزىكى ھاۋبوونى بارودۇخى رۇخىيە. ئەمەش لە سادەترىن نمونەدا بە روونى دەردەكەۋى. ئەگەر شانەكە بەپىچەۋانەي ئەركەكانى جەستە كارىكات، واتە تەنبا لە پىناۋ خۇيدا كارىكات، ئەو كاتە پىرۇسەي داپمان و تىكچوون دەست پىدەكات و، بو گىرپانەۋى يەكىتى لەگەل جەستەدا ھەر ھىوادارى بەس نىيە بەلكو مەسەلەكە پىۋىستى بە كارىكى رىكوپىكى بەردەوامە بو پاكرىدەوۋەي شانەكە و گىرپانەۋەي ھارمۇنىيەكەي.

رەۋانى مرۇقايەتى لەكاتى ئىستادا داپماۋە و تىكچوۋەو، ئەو شانەيانەش كە زۆر نەخۇش پىۋىستە بمرن و، ئەو پىرۇسانەش كە ئەمرۇ دەيانىنن ئامازە بو سەرەتاي ئەم كارە دەكەن. كارى وىژدانى كەماندوبوون نازانى و ئامانچى پەرەپىدانى رۇخ و جەستەيە و كاملىان دەكات تاقە رىگايە بۇرژگاركرىدنى مرۇقايەتى. ((پىۋىستە بخاۋىرى و ھەلوپىدرى و لە ھەموو پۇژو لە ھەموو سەعاتىكدا ھىز تەرخان بكرى بو زۇرانبازى لەگەل خۇدا ھىنانەدى شتىك، بەلام دەبى ئەوۋەشمان لە يادبى كە رەنگە سەبىننى ھېچ ئەنجامىك نەبىنن ئەو كاتە

پیوسته جاریکی تربی کۆلدان و بیزاربوون بهره و پیشهوه برۆین. راوهستان و هیمنیتی دهبی ریگای لامان بزائن)).

ناتوانی پاریزگاریی دلیک بکریت پری له خوشهویستی و خو پهسه ندردن و شانازی و کینه و نزیك بوون له خودا له یه کاتدا، ئەمه بوو که باوکه رۆحانیه که له هه موو بۆنه یه کدا دوویاتی ده کرده وه.

جا ئایا خو به دهسته وه دان و بیوهی بوون له گوشه نیگای وزه وه چی دهگه یه نیت؟ مروقی بیوهی که هه ر گیروگرفتیکی یان هه ر تاقیکردنه وه یه کی ژیان به شیوه یه کی ناشتیخوازانه و بیوهی پیشوازی دهکات چه ندایه تییه کی گه وه ی هیژ پاشه که وت دهکات که ئەو هیژ له ناکوکیتردا به دیارده که وت ده بوو هو ی نه زۆکی ئەگه ر به اتایه و مرو - به پیچه وانه ی ئەوه رهفتاری بکر دایه، ئەم هیژ به دهگه ش له په ره سه ندنی رۆحانی ناو خودا به کار ده هی ندری ت.

هه میشه ئەم پرسیاره م به ره وروو ده کریته وه: ئایا ده توانی هیژو تینی مندالان باش بکریت و توانا کانیان به رز بکریته وه: هه ز نه کردنی مندال له خویندن زۆر به ساده یی پهیدا ده بی ت، له کاتی دوو گیانی دا ده شی ههسته کانی دایک له به رانه ر باو کدا یان له به رانه ر کوپدا یا خود له ئاست دنیای ده ورو پشتدا بیته گو پین. ئەمه ش ده بیته هو ی دارشتنی به رنامه ی ده سته به ردار بوون له زانیاریه کانی کیلگه ی گه ردون، که توانایه کانی مندال بو کارکردن له گه ل زانیاریه کان کو ده کاته وه، خویندن ده بیته کاریکی گران بو منداله که وه هه ز ی لی ناکات، به لام دایکه خوشه ویسته که که ریگه به خو ی وه هه ر که سیکی تری ده ورو پشتی ده دات که گومان له ههستی خوشه ویستی و یه کی تی له گه ل گه ردوندا دهکات مندالی زۆر زیه کی ده بی ت. دوا جار توانا و لیها تووی مندالان له رهفتار و رهوشتی باب و باپرو خزمه کانیه وه یه.

مندالیکم پشکنی که ئاستیکی ویژدانیی دوژمانه ی به رزی هه بوو، له مه شدا گونا هکار پوره که ی بوو، خوشکی باوکه که ی! پیش له دایکبوونی منداله که ئەم ئافه ته کرده وه یه کی نا ره وشتانه ی کرد بوو. له به ر ئەمه هه میشه ئەو پرگه یه ی ده بینیه وه که ده لی ((ره سه نایه تی ره گه زو له دایکبوون)) که له ده وری یاسایه کانی بیوزیه ی ده سوپانه وه. به لام نا خو ناو کار له چاره نووسی مندال دهکات؟ کاتیکی دایک و باوک بو منداله که یان ناویک هه لده بژیرن ئەم ناوه هیژ ده داته KARMA ی منداله که کاریش دهکاته سه ر پیکهاته ی کیلگه یه که ی. هه ندی ناو هه ن بیلا یه نن، نه خراپن نه باشن و هه ندیکیشیان باشن و به جو ریکی پۆزه تیف کار ده که ن و ده سته وانی له باری وه زییه وه ئەم کار لی کردنه بخوازی.

هه ندی جاریش والیکه دریته وه ئەو ناوه ی له KARMA دا جیگیر بووه و توانای داوه تی له گه ل ناوی راسته قینه ی مروقه که جووت نییه، واته ئەوه یه که ده گو تری ((ناوه که له گه ل ناو لی نراودا ناگونجی)) یه که مجار کاتیکی له گه ل ئەم راستیه دا رو به رو بوو مه وه که گیروگرفتی دایکیکم له گه ل ((یورا)) ی کوپیدا شی ده کرده وه. خو ی وادانه را که ناوی ئەم کوپه پیچه وانه ی ئەو بی ت.

- به لی، له سه ره تادا ویستمان ناوی بنی ن ئارتۆر، به لام دوا ی ئەوه ناومان نا یورا، دایکه که ده لی: وزه ی گه نجه که م پشکنی ته ماشام کرد ناوی ئارتۆر بوو. ناو له وزه ی مرو قدا ده چه سپی و له گه ل KARMA هاوپه یوه نده. به لام بیه وده بوو له پیشینه ی دا منداله کان به ناوی قه شه کانه وه ناو ده نران و، KARMA ی خاوینی قه شه که له گه ل منداله که یه کیانده گرت و ده بووه هو ی خزمه ت و پاراستنی منداله که. به لام ئیستا ئیمه زۆر سه رکیشی ده که ین که منداله کانمان به ناوی خزمه کانمانه وه ناو ده نیین، چونکه ئەو دم ده یانکه یینه

به پرسى چارى ههلهو گوناوههكانى نهو خزمانه، له بهر نهوهى به شىك له KARMA ى مرؤفهكه له گهال ناوهكه دا دهگوازىتهوه. ههر له بهر نهوهشه ناوبرىنى زهمىنى به سهر كه سىكدا ده بى له گهال ههولداندا بىته بؤ نهوهى له روى بیرهوه به شه نىگاتىقهكه ى KARMA به ندرى، تكاى نهوه بكرىته كه له گهال ناوهكه دا به شه پوزه تىقهكه ى بچىته ژورهوه، واته نهو به شه ى ئاواته خوازهو خوشه وىستى خوداو خىرو خوشه وىستىيه.

زۆرتىن بىرو رايهكى قهناعت پىكار كه دهىسه لمىنى ئىمه له يهك ودوو بهر پرسىن، له ژنىكهوه گويم لىبوو له شارىكدا كه دواى تهواوبوونى نهو دهرسه ى له ئىنىستىتوى پزىشكى گوتمهوه باسى كرد. ئەم ژنه برىارى دا جارىكى تر مندالى ببىته دواى نهوهى مندالهكانى گهوره بوون. واپىده چوو سه رىچىيه ياساييهكانى له پىكهاته ى كىلگه بىدا زۆربن، ههر له بهر نهوهش مندالهكه راستهوخو دواى له دايك بونى مردبوو. تهنانهت نه شىناشتبوو ههر له نه خوشخانه به جىهيشتبوو روشتبوو بىنهوهى تاقه وشه يه كىش بلئ. پاش مانگىك يه كىك له خزمهكانى مرد، دواى نهوهش خزمىكى ترى، پاشان خرمى سىيه مى. جا له بهر نهوهى شارهكه گچكه بوو برادهران به دواى كه سىكدا گهران كه بتوانى ئەم دياردهيه لىكبداتهوه وهوىهكه ى بدوزىتهوه و يارمهتى ئەم خىزانه بدات. چونه لاي نهستىره گرهويهكى به ناوبانگ و گىروگرفتهكه يان بؤ باسكرد، دواى لىبوردى كردو گوتى ناتوانى شتىك بكات، تهواوى خىزانهكه كۆتايان دىتهو به تهواوى له ناو دهچن. نهو ژنه بهوهى كه منداله مردووهكه ى له خستهخانه به جىهيشتبوو تاونىكى گهوره ى كردوهو، ناشتوانى سزاي نهو تاوانه پووچ بكرىتهوه.

خوشه وىستى مندالان له ههسته بالاكانى گهردوونهويه له بهر ئەمه ههر شىويهكه له شىوهكانى بهرنگارىبوونهوهو سه رىچى كردن لهم خوشه وىستىيه، وهك دهستبهردان له مندال يان حهز نه كردن له مندالبون و سكىرپوون، چ جاي كوشتنى كۆرپه له يان له باربردنى كۆرپه له بهم يان بهو شىويه به تايبهتى له كاتى درهنگى سك پىبوندا له لايه ن ههر مرؤفكهوهو نهك ته نيا به كردوه بهلكو تهنانهت به قسهو بىركردنهوهش له وانويه نهجامى يه كجار مهترسىدار يان لىبكه وىتهوه.

پاشان دوو نه خوشهاتنه لام: ژنىك كه له كه نالى هىلكه داندا سووتانهوه ى هه بوو، پىاو يكىش له سى بهنگه ى زۆر ئازارى هه بوو، ههروا له پىروستاتدا سووتانهوى هه بوو. هوى ههردوو بارودوخهكه هه ريهكه بوو، ژنهكه راوىژى خوشكه ده رىكى خو ى كردبوو كه دوو گىانبوو خو ى له كۆرپه لهكه ى رزگار بكات. پىاو هكهش سووربووه له سهر نهوه ى ژنهكه ى سكهكه ى خو ى له باربه رىتهو له كۆرپه لهكه ى رزگار بىته، واته ههردو كيان به قسهو به بىركردنهوه حهز يان كردوووه مرؤفكى هاتوو له ناوبه ن، ئەمهش سه رىچىيهكى ياساييه مرؤ به تهنروستى و چاره نووسى خو ى نرخهكه ى ده دات.

نهوهش ژنىكى گهنج و جوانه دوو چارى هه ندئ شىواندن بووه له پىكهاته ى كىلگه بىدا له ناوچه ى سه روژىر سك، له راستىدا ئەم شىواندانه شتىك نىن به دهر له نه خوشى سىكسى ژنانه له دوا پۆژدا، ئەمهش له ئەنجامى نهوه دا پهيدا بووه كه ئەم ژنه كاتىك بوه بىرى له خو كوشتن كردوتهوه، پاش له باربردنى سكهكه ى و رزگار بوونى له كۆرپه لهكه ى و خنكاندى په يوه ندى و خوشه وىستىيهكه ى بؤ دلدارهكه ى ئەم پىروسيه چالاك بووهو پىگه يشتبوو. هه ندىك جار بىر دهكه مهوه دواى چهند سالىك چىمان به سهر دىته خه ريكه ده توقىم، نه وه تا ئىمه ئىستا له نه زانىنىكى تهواوداين، كچه به حه ب چاره سه رده كرئ خو ئەگه ر بخرىته باشتىن خستهخانه ى دنياوه چاك نابىتهوه چونكه بنچىنه ى نه خوشىيهكه ى دارمانى رۆحهو، مرؤفكىش خوشه وىستى له دهرونىدا بكورئته

به حهب و داووده‌رمان چارناکریت.

ژنیکی تر دوو چاری نه خوشی توندی پیست هاتوو. دواى ده‌ستنیشانکردنی نه خوشییه‌که‌ی هویه‌که‌م

پیگوت:

- نه‌نکت له‌کاتی سکپریدا حه‌زی کردوو له‌باری بچیت و له‌کۆرپه‌له‌که‌ی رزگار بیټ.

ژنه‌که‌ گوتی:

- ئەمه نابیت، نه‌نکم شه‌ش مندالی مردوون و به‌ته‌نیا حه‌وته‌میان ژیاوه که‌ ئه‌ویش دایکی منه، که‌وتمه شوین هۆکاری مردنی منداله‌کان، ته‌ماشام کرد داپیره‌که‌ی له‌بهر ههر هۆیه‌ک بیټ حه‌زی له‌ بوونی مندالی یه‌که‌می نه‌کردوو، زۆری حه‌ز کردوو لیبی رزگار بیټ، له‌ ئه‌نجامی ئه‌وه‌شدا له‌ کیلگه‌که‌یدا به‌رنامه‌ی ویرانکردنی ژیان داپیژراوه‌و، هه‌ندئ جاریش هه‌لبێژاردنه‌کان به‌هێزتر بوون له‌ هه‌ستی رق و کینه‌ به‌رانبه‌ر به‌ مندالی هاتوو، ئیتر ئەم هه‌ستانه له‌ ویزدانی ژنه‌که‌ دا کۆبوونه‌ته‌وه‌و له‌ هه‌ر سکپرییه‌که‌دا به‌رنامه‌ی ویرانکردنیان خستۆته‌ کار. جا وپرای حه‌زی راسته‌قینه‌ی داپیره‌که‌ له‌ پاشدا بۆ مندالبوون، ئه‌و به‌رنامه‌ ویرانکارییه‌ له‌سه‌ر کاربه‌رده‌وامبووه‌و پاشان ئەم به‌رنامه‌یه‌ گواستراوه‌ته‌وه‌ بۆئه‌م ژنه‌ی که‌وا ئیستا له‌ پێشمدا دانیشتوووه‌و، بۆی بۆته‌ هۆی نه‌خوشی توندی پیست. دواى ئه‌وه‌ ژنیکی هاته‌ لام بۆ داواى یارمه‌تی بۆ کۆرپه‌که‌ی:

- کۆرپه‌که‌م تووشی ئازاریکی زۆر بووه‌ له‌هه‌ردوو قاچیدا ته‌نانه‌ت هه‌ندئ جار توانای پۆیشتنیشی نییه‌.

که‌وتمه‌ شیکردنه‌وه‌ی بارودۆخه‌که‌ و گه‌ران به‌داواى هۆکاره‌که‌یدا:

- دواى تیپه‌رپوونی پینچ سال به‌سه‌ر له‌ دایکبوونی تۆدا دایکت زۆر حه‌زی له‌ رزگاربوون له‌ کۆرپه‌له‌که‌ی بووه‌. که‌له‌و دوایه‌دا سکی پپی پر بووه‌و، هه‌ولیداوه‌ له‌ باری خۆی به‌ریت و بۆ ئه‌وه‌ش هه‌ندئ ماده‌ی ژاراوی خواردوو. به‌لام ئەمه‌ بئ ئه‌نجام بووه‌ سکه‌که‌ی ماوه‌و پاشان منداله‌که‌ هاتۆته‌ ژیاوه‌. حه‌زی منداله‌بوون و هه‌ولئ ده‌ستدریژی کردنه‌ له‌سه‌ر ژیان و سه‌ر خۆشه‌ویستی له‌ کیلگه‌ی دایکه‌که‌دا شیواوی گه‌وره‌ی داپشتوه‌، که‌ کاری کردۆته‌ سه‌ر پیکهاته‌ی کیلگه‌ییته‌ له‌ ته‌مه‌نی پینچ سالیدا شیواندویه‌تی، به‌لام کۆرپه‌که‌ت ئەم شیواندنه‌ی له‌ باری فیزیکیه‌وه‌ له‌ نه‌خوشی هه‌ردوو قاچیدا لاده‌رکه‌وتوو. ره‌فتاری دایکه‌که‌ پینچ سال له‌ دایکبوونی منداله‌که‌، له‌ کاتی یه‌که‌مین سکپریوونیدا هه‌روا ره‌فتاری له‌ کاتی له‌ دایکبونییه‌وه‌ تا رپگه‌ی گرده‌وه‌بوونی به‌رنامه‌ی نیگاتیفی خراوه‌کار له‌ ویزدانی باب و باپیرانماندا ئه‌وته‌ که‌ ژنه‌که‌ له‌ کاتی سکپرییه‌که‌یدا ته‌واوی تاوان و ره‌فتاری خزمه‌کانی هاتۆته‌وه‌ یاد: ئافره‌ته‌که‌ باسی ژیانی خۆی ده‌کات و، راستتر ئه‌وته‌ من بووم قسه‌م ده‌کرد و ئه‌ویش قایلبوو سه‌ری راده‌وه‌شاند:

- سالی 1957 کۆرپه‌له‌که‌ت له‌بارخۆت بردو، پاشان بارودۆخی ته‌ندروستیت زۆر خراپ بوو.

- به‌ئێ، هه‌روه‌ک دواى له‌بار بردنه‌که‌ چاره‌نووسم گۆردرا بئ توشی نه‌خوشی سیل بووم.

- به‌لام دواى تیپه‌رپوونی پینچ سال به‌سه‌ر ئه‌وه‌دا کچیکت بوو، وانیه‌؟

- به‌ئێ، دواى له‌ دایکبوونی کچه‌که‌م ته‌ندروستیم باش بوو، له‌ نه‌خوشی سیل چاکبومه‌وه‌. به‌لام منداله‌که‌ تووشی ئازاریکی تیزژی گورچيله‌ هات، دواى ئه‌وه‌ تووشی چه‌ندان نه‌خوشی پیست بوو. زۆر له‌ ئافره‌تان ده‌زانن که‌ دواى له‌ دایکبوونی مندال ته‌ندروستیان چاکتر ده‌بیته‌، ئەمه‌ش وا لیکده‌ده‌نه‌وه‌ که‌له‌ش له‌ ماوه‌ی سکپریووندا چالاک ده‌بیته‌ و تازه‌بوونه‌وه‌ رووده‌دات و، بیگومان ئه‌و خۆشه‌ویستییه‌ی دایکه‌که‌ ده‌یداته‌ کۆرپه‌له‌که‌ی پیکهاته‌کیلگه‌یه‌کانی راسته‌کاته‌وه‌و ته‌ندروستی فیزیکی باشت‌ر ده‌کات. به‌لام هۆیه‌کی تریش

ھەيە خەلك ھېچ بايەخى پى نادەن، ئەو تە دايكەكە نەخۇشىيەكانى بۇ مندالەكەي دەگويزىتەو، واتە ئەو سەرىپچىيانەي لە تەندروستىي دايكەكەدا روودەدەن، ئەنجامى چارى KARMA - ن. دەگوازىتەو بۇ كىلگەي مندالەكەو، ئەو جا مندالەكە دەست بە نەخۇشى دەكات، و KARMA لە نىوان دايكەكەو مندالەكە دابەش دەبى و چەندان نەخۇشى جۆر بە جۆر لە مندالەكەدا دەست پىدەكات وەكو ئازارى گورچىلە وەساسىيەت، و سوتانەوھى جۆر بە جۆر لە كۆئەندامى ھەناسەداو، نەخۇشىيەكانى گورچىلەو، دواجار تەواوى نەخۇشىيەكانى مندان لادانن لە پىكھاتەكانى كىلگەييداو لەدايك و باوكەو وەرگىراون.

بە شىوھىيەكى ئاسايى بارودۇخى نەخۇشىي توند ھەر لە دوورەو ھەلدەبژىرم، ئەمەش لە پىناو روونكردەوھى نەخشەي گشتىي نەخۇشىيەكان و ھۆكارەكانىدا پىويستە. كارتىكردن و بىر كردنەوھشم لە بارودۇخەكە لە يەك كاتدا دەبى و، چاركردنى رۇح لە چاركردنى جەستە گرانترە. كاتىكىش ناچار دەبم يارىدەي مندالىك بەدەم بۇ راستكردەوھى شىواوييەكانى رەوش و چارەنووسى زۆر جار بە ناچارى سەرى خۆم بە ديواردا دەكىشم. لە بارودۇخىكى ئاواھادا ھەست بە لاوازىي ئەم رىگەيە بۇ خۆم دەكەم تا ئاستى شارەزابوون و دوورنىيە ھەنگاويكى تازەش بۇ پەرەپىدانى ئەم رىگەيە ھەلپرم.

كەمىك لەمەو بەر ناسىواويك داواي لىكردم كورى كچىكى دۆستى بپشكنم كە ھىشتا تەمەنى لە سى سالى تىپەپرى نەكردبوو، وىپراي ئەوھش مندالىكى توندو توپە بوو، دەبوو ھەموو ھەزەكانى دەستبەجى جىبەجى بكرىن، ئەگەر نا ئەوا ھەموو شتەكانى بەسەرى دايك و باوكىدا دەكىشا. يان بەسەر ھەر كەسىك لەوانەي ئامادەبوون، ھەروا زۆر توپەو دلگىر دەبوو ئەگەر نىشانەكەي نەپىكايە. چەند ھەفتەيەك لەمەو بەر باپىرەي بەلىنى پىدابوو كە ئەگەر رەفتارىكى بە ئەدەبانەي ھەبى لەگەل خۆي بە ئۆتۆمبىلەكەي دەييا بۇ گەران، ئەو دەبوو باپىرەكە نەوھەكەي خۆي ھەلگرت و پىكەو چوون بۇ گەرانى ناوشار، ھەركە گەرانەو بۇ مائەو مندالەكە ئۆتۆمبىلە گچكەكەي خۆي ھەلگرت و كىشاي بە چاوى باپىرەدا.

دايك و باوكى مندالەكەم بانگ كردو داوام لىكردن مندالەكەيان لەگەل خۆيان بىنن تا لە ھۆي ئەم رەفتارە دوژمنكارانەيەي بكولىنەو، ئەو دەبوو ھەموويان ھاتن و لە پانزە خولەكدا مندالەكە زۆرىيەي ئامرازەكانى ناو عىادەكەي شكاند. گولدانەكەو گلۆپىكى شكاند و پەلامارى ئامپىرى تۆماركردنەكەي داو كاسىتەكەي دەركرود پەكىخست. پاشان دەستەيەكى زەنگى زەيتى دۆزىيەو دەستى بە چەوركردنى سەرى دايك و باوكى كرد. لىرەدا تەماشام كرد مندالەكە خاوەنى KARMA يەكى خىزانىي نىگاتىقى زۆر بەھىزە لە دايك و باوكىيەو. دايك و باوكەكە لە كاتى سكرىبوونى ژنەكەدا ھەمىشە لە شەپو شۆپدا بوون، ھەستىان دەكرد كە ھىچ پەيوەندىيەكىان پىكەو نەماو، لەبەر ئەو كۆمەلە بەرنامەي وىرانكارى بە چەشنىكى مىكانىزم كارى كردبوو سەركىلگەي مندالەكە. ھىچ كارىك يارىدەي نەدا بۇ كەمكردنەوھى ئەو دوژمنكارىيە توندەي، بەلام دەستدرىژى وىژدانى و ئىدراك لاي مندالەكە بەرز ديارنەبوو. دواجار رەفتارى مندالەكە بە بارودۇخى رۇحانى دايك و باوكى و بە رەفتارى ئىستىيان ديارى دەكرا.

خراپەكارى و سووكايەتى دايك و باوك بە يەكترى رەفتارى مندان ديارى دەكەن، و كاردەكەنە سەر سىستەمەكەي KARMA. داواي دانىشتنى يەكەم و دووھم باشبوونىكى سەقامگىرم لە پىكھاتەي كىلگەيى مندالەكەدا ھەست پىكردو، پىكھاتەي كىلگەيى كەوتنە ھاوسەنگى و رىكەوتن لەگەل سروشتدا. بەلام تازەكردنەوھى راستەقىنەو گۆرىنى ھەستكارى تەنيا لە داواي سى مانگ روودەدا، لەبەرئەو نەبى پشت بە

ئەنجامى ئەو كاتە بېبەستى، دايك و باوكەكەم و رىياكردهوه كه دەبى بۆ پانزە پۆژ چاوه پرواين تا پارسەنگى كىلگەيى رووبدات. دواى پىنج پۆژ ئەو ئافرەتەي دەيناسم پەيوەندى كردو گوتى:

– بارودۇخى مندالەكە خراپ بووه، ھەناسە بېرکىيەتى و خەرىكە بىخكى. داوام لىكرد تەلەفۇنەكە بداتە دايكەكەو، كەوتمە روونكردەنەوى ھۆي ئەوھى رووى داوه.

– خۆت و مېردەكەت چاوه پروانى ئەنجامى خىرابون. بەرىنى وزەيى رۇخ ھەزار جار لە بەرىنى وزەيى جەستە زۆرتەرە، لەبەرئەمەيە ھېشتا ھېچ ئالوگۆپىكى سەرنجراكىش لاي مندالەكە رووى نەداوه، لە پۆژى چوارەمدا رىگەكان بە خۆتاندا خراپەم پى بىرى، بەمەش سەرىپىچى ياسايەكانى بالاتان كرد. لەبەر ئەمە بارودۇخى مندالەكە خراپ بووه، ئايا لەمە تىگەيشتى؟ جا ئەگەر بە چارەسەرى مندالەكەت دەستم پىكرد ئەوا ھەموو تواناي خۆم بۆ يارمەتيدانى تەرخان دەكەم، بەلام ناكۆكيەكانى ئىوھ كۆسپە لەپىش من و مندالەكەشدا. چەند پۆژىك تىپەپىو، دايكەكە بۆ سەردانم ھات، منىش بۆم روونكردەوه:

– ھەر مرقۇيەك لەم ژيانەدا لەو پىناوھدا لە دايكبووھ تا نەخۆشىي و كۆلپەكانى سەرزەوى تازە بكا تەوھو، پەرە بە رۇخى خۆى بدات و تەواى بكات. ھەموو مرقۇيەك دەكەوتتە بەرتاقىكردەنەويەكى بنچىنەيى لەم ژيانەدا. لە ژىنى رابوردوتدا سوکايەتت بە مېردەكەت، بەكۆرپو باوكت كردووه، لەبەر ئەوھ لە خىزانىكدا لە دايك بوويت كە بەرنامەي KARMA – يان لەيەك دەچىت. ئەمەش بەرنامەكەت پتەو بەھىز دەكات، بەلام فرمانەكەت لەم ژيانەدا كەلەكە كردنى بەرنامەكانە. تاقىكردەنەوى بنچىنەيى كەلەم ژيانەدا لە پىشتدايە سوکايەتى پىكردى بەردەوامە لە مېردەكەت ولە كۆرەكەتەوھ، كۆرەكە بە چالاكى ئەمە ئەنجامدەدا. دەكرى لە مېردەكەتەوھ ئەم بەرنامەيە بەھىزىكى گەورەترەوھ بخرىتە كار. پىويستە ئارام بگىت بەبى تۆلە سەندەنەوھ بە رەتكردەنەوى سوکايەتتەكە بۆ كۆرپومېردەكە، تەنيا بە ئارامگرتن دەتوانىت KARMA دەستگىركەيت و تاقىكردەنەوھكە كۆتايى دىت و ھەموو شتىك وەك دەويستى باش دەبىت.

ژنەكە بەسەر سوپمانىكەوھ تەماشام دەكات و منىش لەسەر قسەكانم دەپۆم:

– زۆرتەر واتە واتىك كەلە ژيانەدا پەيدا دەبىت نوقومكردى مېردو كۆرەكەيە لە خراپەكارى و سوکايەتى پىكردندا. جا ئەگەر توانىت ئارامبگىت و خۆت بۆ راگىرا ئەوا مندالەكەت چاك دەبىتەوھ، بەلام نابى بە ھېچ جۆرىك بىر لە سزادانى بكەيتەوھ.

پاشان جارىكى تىرىش كەوتمە پىشكىنى پىكەتەكانى KARMA و چارى ژنەكە و كۆرەكەيم كرد، دوايى بۆ ماوھەكە لىك دووركەوتىنەوھ.

پاش چەند پۆژىك ئەو ژنەي كە دەيناسم پەيوەندى پىوھكرم:

– بارودۇخى دايكەكەو مندالەكەش خراپ بووه، جارىكى تىرىش بارگىزى و ھەز لە دوورە پەرىزى و تەنيايى بۆ گەراوھتەوھ.

ھۆيەكەي جارىكى تىرىش ھەرئەوھەيە، دايكەكە ئىوارەي پۆژى سى شەمە سكالای لە تواناي من كرد بۆ يارمەتيدانى و چارەكردنى رۇخ وجەستە. خولياي ئەوھى لادروست بوو كە دەستبەردارى تواناي خودايى بىت و چاوه پروانى ئەنجامى خىراي ئەم دياردەيە بكات. ئەمەش كارى كرده سەر رەفتارى مندالەكە، ئەوھبوو لە باخچەي ساوايان گازی لە برادەرەكەي گرت، دايكەكەش تۆرەبوو گومانى خراپى لەمن كرد. ئىتر ھىرشىك لەسەر ئاستى كىلگەيى رووىدا. جا لەبەرئەوھى كىلگەي بىولۆژىي من سەقامگىرەو ھېچ گوناھىكم نەبوو كە

روى دابى، ھېرشەكە بۇ دواوھ گەپرايەوھ و چووھ ناو كىلگەھى دايكەكەو كورەكەيەوھ.
جاريكى تروش ھويەكەم رونكردەوھو پىكھاتەكانى كىلگەيىم گەپراندەوھ.

- ئەگەر ھەز بەكەيت دەتوانم ئامۇڭگاريىك پىشكەش بىكەم، ئايا دەزانىت چۇن دەتوانرى تەندروستى
پپارىزىرى لەگەل درىژ كورنەوھى تەمەن؟ ھەرگىز ھەول مەدە خراپەت بۇ مروڭقېك ھەبىت، ھىچ سكالايەك لاي
كەس مەكە، يان لافو گەزا، نەلەسەرچارەنووس، نەبۇ يەزدان، نەبۇ رابوردو، نەبۇ خەلك سكالامەكە. لە ديوى
دەرەوھ چۇن دەخوازىت وا رەفتارىكە، بەلام ھەر سكالايەك لە ناختدا دەبىتتە بەرنامەيەكى كاولكارى بۇ ئەو
كەسەھى دەتەوئى بۇي دەربخەيت. ئىمە وا راھاتووين دەستدرىژى و بىزارىمان لە ھەموان بىت، لە حكومەت، لە
سەرۇكى كار، لەوانەھى لە كاردا لەگەلمانن. لە دۇست و برادەر و خزمەكانمان.

چەند رۇژىك تىپەپروبو، پەيوەندىم كرد تا بارودۇخى مندالەكە ئاگادارىم، دايكەكە گوتى ھىچ ئالوگۇرىك
نەبوو، بەلام ئەگەر قەمچى پىشان بەدەيت ئىتر شتومەك ناھايىژىت، بەلام لە رابوردو قەمچىش ھىچ ئەنجامى
نەبوو، شتومەك بەھەموو لايەكى مالمەكەدا فرى دەدران. سوپاس بۇ خوا كىلگەكە كەوتۇتە ھاوسەنگى و
پروسةكەش لە پتەوبوندايە.

ئىنجا لەدورەوھ كەوتتە بە دواداچونى بارودۇخى مندالەكە و ھويەكى ترم دىتەوھ بۇ ئەو دەستدرىژكارى و
شەپەنگىزىيەھى. سوكايەتى پىكردى دايكەكە و باوكەكە، واتە بەرنامەھى ھاویرانكارى بۇتە ھوى خستەنە كارى
خۇویرانكارى لاي مندالەكە ھەرلە كاتى لە دايكەبوونىيەوھ. جا بۇ ئەوھى نەمرىت ئەو بەرنامەيەھى بەرەوناوھو
ئاراستەھى كراوھ دەگىرپتەوھ بەرەو دەرەوھ تا بگەپتەوھ بۇ دانەرەكانى.

پاش راستكردنەوھى كىلگەھى مندالەكە زۇر باشترو گەرمتر دەبى، ھەرەكە يەككە لەھۆكارە سەرەكىيەكانى
نەمايىت. پىنج رۇژى تر تىپەپروبو، پەيوەندىم كرد تا لەگەل ژنە ناسياوھەكەم قەسەبەكەم و ئەويش گوتى:
- دەزانى دوئىنى دايكەكە ھىندەھى نەمابوو لە خۇشىدا شىت بىت، مندالەكەھى ھاتە ژورەوھ بۇلاى و بە
درىژايى ئىوارە گەمەھى لەگەل دەكردو دەستى بەسەردەستىدا دەھىنا.

تەنیا لە چركەساتىكى ئاوادايە دەزانم مەبەست لە بوونم لەم ژيانەدا چىيە. ئىستاكە چارى ژنان بەبى
پشكىنى مندالەكانىان ناكەم. دورنىيە سى خولەك قەسەكردن مندالەكە لە پەژارەو نەخۇشى چەندان سال
رزگارېكات، دايكەكەم لەو تاقىكردنەوانە ئاگاداركرد كەمن پىموايە تووشيان دەبىت و ئامازەم بۇخالە
لاوازەكانىشى كرد.

ئەوھتا ئىستا ش بۇ ئەوژنەھى لە پىشمدا دانىشتووھ رووندەكەمەوھ كە ھوى نەخۇشى كورەكەھى رەفتارى
خۇيەتى لە كاتى دووگيانىكەيدا. باوهرى و ابوو كە مىردەكەھى بەجى دەھىلى و لىي جيا دەبىتەوھ بۇيە
خۇشەويستىيەكەھى لە دەرونىدا كوشت، ھەروا ھەزى لە خۇ كوشتنى لادەركەوت، لەبەر ئەوھ مندالەكە ھات و
پەيوەندى لەگەل خودا و گەردوندا لاوازبوو. ئەمەش زۇر كاردەكاتە سەر بارودۇخى فیزیكى و رۇحانى. ئەمەم
بۇروونكردەوھو ئاگادارم كرد كە تاقىكردنەوھى بنچىنەھى كە دەبى ئارامى لەسەر بگرى پىگەياندىنى ھەستى
يەزدانىيە لە ئاست مىردەكەيدا و لەئاست خۇشىدا.

- ھەمىشە ھەولى و روزاندىت دەدەن بۇ دەستبەرداربوونت لەھەستى يەزدانى بەلام تۇ دەبى دەستبەردارى
ئەو ھەستانەنەبىت و ئارام بگرىت.

ژنەكە پرسى:

– ئەى خەلکى تر چۆن دەژين؟

– خەلکى تر يەدەكى ناوخوييان ھەيە لە پەيوەندى لەگەل خودادا، ئەوان لەبوارى دەرەو ھەبى دەستيان لەو بەرەندەو، لەناو ويزدان و لەناخياندا پەيوەنديەكى چاکیان لەگەل خودادا ھەيە. بەلام ئەو يەدەگەى تو لەناوچو، تو پيوستت بە ھاريکاري ھەيە لە بوارى پتەوکردنى ھەست و ويزدانيدا، تو نەتتوانى چەند جاريک لەسەر تاقیکردنەو ھارام بگريت، لەبەرئەو تووشى دلەکوته يەكى گران و، نەخوشیى لە گەدەو قۆلۇندا و نەخوشى جۆر بەجۆرى ئافرەتەنە بوويت. ناسينەكەم راست نيبە؟

– بەلئى شەش مانگيک لەمەوبەر ناچاربوم لە خەستەخانە بمينمەو.

– بەلام ئيستا لەسەر ئاستى کيلگەيى دوومەليکى ليفى ماسولکەيى لە مندالداندا دەرکەوتو، جائەگەر بتەوى ھەستى منداڵ نەبوون بەھيژ بکەين، ئەوا منداڵنەبون دەبيتە کاريکى راستەقینە.

– بەلام، ئەى خەلکى لە ديړيندا چۆن دەژيان؟

– لە کۇندا خەلکى پەيوەندييان لەگەل يەزدان دەکرد و لەگەل گەردون يەکیان دەگرت ئەمەش لە سایەى نيړدراو و پەيامبەران و قەشەکانەو لە سایەى ئامۆزگارى و پايژەو ھولە ساىەى رەفتارى راست و دروستەو. بەلام ئەمرو شتى لەمجۆرە نەماو ھوئيە ناچارين خۇمان ھەموو ئەو شتانە بەرھەم بيڤين.

– تکايە پيم بلئى، گەرەترين تاقیکردنەو يەك کامەيە كە كۆرەكەم چاوەپوانى دەكات و، كامە مەترسى

ھەرەشەى ليڈەكات؟

پيکھاتەکانى KARMA – م پشکنى و گوتم:

– تاقیکردنەو سەرەكى ئەو يە زۆر حەزو ئارەزووى لە خواردنەو ھى نالکەھول دەبيت.

ژنەكە بە سەرسورمانيكەو تەماشام دەكات و دەلئى:

ھيشتا تەمەنى سئى سالانە، وپراى ئەو ھەش كاتيک شەراب دەبينى لەشى دەلەرزى وداواى دەكات و دەيەوى بوى تيکەين، چۆن دەتوانين يارمەتى بەدين؟

يەكەمىن شتيك كە دەبى بيكەن ھيئانەدى ھاوسەنگيەكە لە خۇراكى منداڵەكەدا. بەلام حەزو ئارەزووى لە خواردنەو ھى نالکەھول لە پلەى يەكەمدا نيشانەى ئەو يە كە كويلەى حەزو ئارەزوەكانيتى، ئەمەش بويەكا روودەدات چونكە رۇحى منداڵەكە لەم خاكەدا چەقيو، خۇ ئەگەر رۇحەكەى لە بەرزى بوايە مرو + دەيتوانى كۆنترۆلى جەستەو حەزەکانى بكات. ھەر مرو + خويەتى خاوەنى شتەكان نەك بە پيچەوانەو. يەكەمىن شتيك كە دەبى بيكەيت ئەو يە نابى پيگەبەدەيت منداڵەكە زۆر بخوات، زۆر تيړ خواردن گيان و رۇح لە خاكدا دەنيژئى.

ژنەكە قسەكەى پى بريم و لەدژ بوو گوتم:

ناتوانم لەو ھارام بگرم، من حەز دەكەم ھەميشە باشترين و خۇشترين خۇراكى بو ئامادەبەكەم، كاتى لە دايك بوونى ھەردەگريا و منيش ھەر خۇراكم دەكرد بە دەمبيەو تە نەگري.

– ويزدانى ھەست بە پەيوەندى و پيوەلکانى لە سەرخۆ لەگەل گەردوندا دەكات و بەو گريانەش ھەولئى دەدا

ئەو پەيوەنديە توند بكات. بە نوقومکردنى لە خۇراكى بەتامدا ھەستىكى درۆزانەى

لەمەر حەسانەو تەواوى لا دروست بوو، وا راھات كە سەرچاوەو تەواوى لە جەستەدا بدۆزيتەو نەك لە

رۇحداو، پيداويستەکانى جەستە بەسەر پيداويستەکانى رۇحدا زال بوو. ئيتەر رۇح دەستى بە شيواندن كرد.

– چارچيە؟

- دست له خوراکي زور هه لگره و، ئیتر وامه که جاروبار پارچه خواردنی جوربه جوری بدهیتی. چه ندایه تی خواردنه که ده بی ئه وهنده که متر بی که له توانادایه و له کاتی دیاریکراودا بی. گوشتی لی که مکره وه چونکه په یوه ندییه که له گه ل خاک به هیژ تر ده کات، پیویسته خواردنه که یه که چشن بی ت و، سه رچاوه که ی رووه که بی ت. ده بی هه موو شیرینییه که ی لیپریت چونکه مندال پیویستی پیی نییه. پیویسته مندال وانا راسته بکری که رووبکاته پیداویسته کانی روج. هه روا ده بی تا ئه و په ری ئاست خوییه کانی لیکه م بکریته وه چونکه دستدریژکاریی ویژدان به هیژ ده کات.

هیچ کاتی که به لیینی کرینی بابه تی یاری و یان شتی خوش به مندال مه ده مندال ده بی خه و به پیداویسته روچیه کان ببینی و بیران لیبکاته وه. به لیینی بده ری که بچن بو شانوگری یان مؤزه خانه. به شیوه یه که له نا کاو دیاریی پیشکش بکه. ئه و دایکه ی به کوره که ی ده لی ((ئه گه ر عاقل بیت، ئه گه ر به چاکی بخوینیت ئه مه و..... ئه وه ت.... بو ده که م....)) کوره که ی ده کاته کوپله یه که ی روچانی، کوپله یه که ی ماده که چاوه پروان ده کات وه که دیارییه که بیدریتی، به م کاره ئه ویش به شیوه یه که ی نائیرادی به رنامه یه که داده ریژی بو ویرانکردنی پشتا وپشتی پیرو زو بو دستکه وتنی به رژه وهنده مادییه کان. هه رئه مه ش بوو هو ی سه ره که له نا وچوونی شارستانییه دیرینه کان.

په ره سه ندنی روجی لای مندال باشتین چاره سه رکردنه بو داخوارییه نیگاتیقه کان. هه روا ره فتارو هه ل سوپانی خوشت زور کار ده کاته سه ر منداله که. به خنکاندنی ههستی روچانی به رامبه ر هاوسه ره که هه روا کاریش ده که یته سه ر منداله که.

- له و باوه رده م یه کی که جادوگریی بو دانا وه ته وه. وای لیها توه توره ده بی، له م دواییه دا زور به توندی رقی له من ده بیته وه.

- لیرده دا هیچ جادوگرییه که نییه. هو یه که له که سایه تی خو تدا یه، ئه و ئیستا بیر له خولیا ویژدانییه کانت ده کاته وه.

- له گو قاری ((رابوتنیتسا)) دا هه ندیک له ناموژگارییه کانی جادوگه رو فیلبازه روسه کانم خوینده وه له باره ی چو نیه تی جادو کردن له که سیکی تر، ده لی ئه وه هیچ مه ترسیه کی تیدانییه.

- بو ئه وه ی جادویی له یه کی که بکه ی پیویسته ههستی خودایی له نا و ناخیدا بکوژیت که بو پاراستنی ئه و کاره ده کات، جادوگریی پرۆسه یه که دژی راستی و بو ویرانکردنی پیکهاته کیلگه یه که کان کارده کات. به لام هه ربه وه ش روج و چاره نووسی ئه و که سه ش تی که ده چی و

ویران ده بی که کاری جادوگریی ئه نجام ده دات. ئه م پرۆسه یه ش کارده کاته سه ر چاره نووسی مندالان و، به تایبه تی ئه وانه ش که تازه دین.

ژنه که سه ر راده وه شینی و ده لی:

- هه میسه باوه رم و ابووه که به زه بری هیژو زه وتکردن ناتوانی هیچ شتی که به یندریته دی.

- بیگومان، جادوگری و فیلبازی شتی که نییه جگه له به کارهینانی توانا یه زدانییه کان له پینا و نامانجه خو په رستییه کینه داره کاندو، ئه مه ش به ریگه ی کارکردنه سه ر پیکهاته کانی KARMA ی بالا. کاتی که یه مه سه له ی به رژه وهنده تایبه تییه کان ده بیته مه سه له ی ژیان یان مردن له پینا و تاقه شانیه که دا، ئه و هه ولی په ره سه ندن ده دا به پیی یاسایه تایبه تییه کانی که له و یاسایانه ی جهسته له سه ر بنچینه یان ده ژین جیاوازه.

دەستووردان لە چینیە وردەکەى کێلگە، کە لەویدا هەموو شتێک لەگەڵ ئامانجە بەکاربراوەکانى خاکدا یەکیانگرتوو دەبێتە ھۆى خستەنە کارى بەرنامەى پاراستنى بەھێز. بەگوێرەى پلەى چوونە ناووە مێکانیزمى وێرانکارى مەرقى تاک دەکەوێتە کار، ھەروا خێزانەکەى کە لە کۆمەلە خەلکێک پیکھاتوووە تەنانتە مەرقایەتیش بەگشتى کە ئەگەر سەرپێچییەکان سەخت بن.

دەبێ چ بکەى تا ژن لەگەڵ ئەو مەرقە بێت کە خۆشى دەوێت؟

نەینییەکی راستگوویانەت پێ دەلێم. بە رۆحانیتى پەرەسەندوت دەتوانیت نە تەنیا دلى ژنەکەت بۆ لای خۆت رابکێشیت، بەلکو بەتەواوى بەختیارو دلخۆشى بکەیت.

ژنەکە ھەلەدەستى مائاواوایم لیدەکات و ئینجا دەپوات، چەند پۆژیک لەسەر چاودیرى شەنەباى خۆى و کۆرەکەى بەردەوام دەبم. ئەو تە کێلگەکەى زێرینە، نەرمونۆل و گەرمە ھەستیک دەوروزینى کە ھەرچى لەسەر ئەم زەمینە لەم چرکە ساتەدا لە دایک دەبێ پاشان گوپکەو چرۆدەرەکات گۆلەکانى دەکرینەو.

مەندالە کە تووشى سووتانەوہى مێشک بوو پێش لە دایک بوونى بە سى سال شەپوشۆرى زۆرو توند لە خێزانەکەیدا رووى داوہ کە ھەرەشەى جیابوونەوہى دایک و باوکى بوو لای ھەر یەکیان بێرۆکەى خۆکوشتن پەیدا بوو. بەمچۆرە بەرنامەى خۆوێرانکردن پێش لەدایکبوونى مەندالەکە دروست بوو و گواستراوہ تەوہ بۆپیکھاتەى کێلگەى. دیارە مەرقى گەورە زۆرتەر پارێزراو دەبێ، پروسەى وێرانکارى لای ئەو لە سەرخۆتەر دەبێ، بەلام مەندال کە بەرنامەى گەورەى خۆ وێرانکردنى لە دایک و باوکى وەرگرتوہ پاراستنى لاوازترەو نرخەکەشى ئەو تە تووشى سووتانەوہى مێشک دەبێ.

دایکەکە بە سەرسۆرمانیکەوہ تەماشادەکات و دەلى:

ئەگەر ئەوہ مان دەریچرى، مەندالەکە چاک دەبێتەوہ؟

تەندروستى مەندالەکەت بەستراوہ بە بارودۆخى پیکھاتەى کێلگەىیەکەى، کە ئیستاکە شیواوہ. جا ئەگەر ئەو پیکھاتانە راست بکەینەوہ ئەو تەندروستى دەگەرێتەوہ بۆ مەندالەکەت.

ئەوہش ژنیکی ترە تووشى نەزۆکى بوو، دەستەم بە دۆزینەوہى نەخۆشییەکەى کردو لە رێگەى وزەوہ بۆم دەرکەوت کە تووشى نەخۆشییە چەند کيسەى ناو ھیلکەدان بوو، پیمگوت:

تۆ خۆت گوناھباریت لەو نەخۆشیانەى تووشیان بوویت. ژنەکە بەسەر سوپرمانەوہ تەماشای کردم و پیمگوت: چەند سالیک لەمەو بەر کارىکى بى رەوشتانەت ئەنجام داوہ، ھەر ئەوہشە ھۆى ئەو نەزۆکییەى تووشت ھاتووہ. خۆشەوێستى ئەو پیاوہت کوشتوہ کە خۆشى دەوێستى، ئەوہشت بە جۆرێکى دلرەقانەو لە ناکاودا کردووہ. ھەروا کەنالەکانى پەيوەندیت لەگەڵ ئەتمۆسفیردا داخراونو، ئاستى وزەش نزمە. دەتوانى بىرت بێتەوہ چى روویداوہ؟

دۆستیکم ھەبوو داواى کردم بووہ دەستگیرانم، پيووستیمان بۆ شایبەکەمان ئامادە دەکرد، بەلام لەو کاتەدا پیاویکی ترم ناسى و زۆرم لاپەسەند بوو، ئیتر شووم پیکرد، ئایا باشم نەکرد؟ ئەمەى داوایم لەوہى یەکەم زۆرتەر خۆشەوہیست.

بۆ ژنەکەم روونکردوہ کە مەرقى دلدار ھەستى جۆر بە جۆرى ھەبە، لەوانەى لای کەسانى تر بگاتە ئاستى تاوانى کوشتن. ئەگەر بابەتى لۆجیکى سەختمان چارەسەرکرد ئەو دەتوانى بە نەشتەرگەرییەک نەزۆکى چارەسەربکەى. ھەر ئەمەشە لە ئیستادا پزیشکى نوێ پەپرەوى دەکات، بەلام ژنەکە بە وێرانکردنى

خۆشه‌ویستی و هه‌سته‌کانی په‌یوه‌ندی کردن به‌گه‌ردونه‌وه پیکهاته کیلگه‌ییه ورده‌کانیشی لای خۆی و پیاوه‌که‌ی یه‌که‌م ویرانکردوه. دووریش نییه ئه‌و کوپه‌ی له هه‌لومه‌رجیکی ئاوه‌ادا بیبیت پیکهاته‌ی رۆحانی شیواوی بیبیت. به‌لام جه‌سته‌ی ژنه‌که‌ نایه‌وی سکی به‌ مندالیک پرییت و پاشان مندالیکی بیبیت که‌ دوورنییه تووشی چهند نه‌خۆشی توند بیبیت، یان ره‌نگه‌ بمریت، یاخود ره‌نگه‌ بزێ و بیبته‌ مایه‌ی ئازارو زیان بۆ که‌سانی تر، خۆ نه‌گه‌ر هۆکاره‌کانی رۆحانی لای دایکه‌که‌ نزیك یه‌که‌بونا‌یه ئه‌وده‌م نه‌زۆکی نه‌ده‌بوو ژنه‌که‌ ده‌یتوانی مندالی بیی و KARMA یان ره‌شبییت. به‌لام سیسته‌می پاراستن و رۆحانیه‌تی تا ئه‌و ئاسته‌ په‌ره‌سه‌ندوبوو که‌ توانیویه‌تی هه‌ست به‌و مه‌ترسیانه‌ بکات که‌ ده‌شی روه‌رووی منداله‌کانی و نه‌وه‌کانی ببنه‌وه. ئیمه‌ش بۆ یه‌که‌مین جاره‌ بپیارده‌دین که‌ ئه‌وه‌ نه‌خۆشییه‌و له‌گه‌ل خۆدی خۆمان ده‌که‌وینه‌ زۆران، له‌ته‌که‌ له‌شماندا که‌ مندالبوون قه‌بول ناکات. له‌ ریگه‌ی رونکردنه‌وه‌ی ئه‌م یاسایه‌نه‌وه‌ بۆ ژنه‌که‌ سه‌رنج‌مدا که‌ پیکهاته‌ کیلگه‌ییه‌کانی ده‌ستیان به‌ پرۆسه‌ی راستکردنه‌وه‌ کرد. پاشان ژنه‌که‌ لییی پرسیم:

- چی له‌سه‌رم پیویسته‌ بیکه‌م؟

- یه‌که‌م، له‌سه‌رت پیویسته‌ دان به‌وه‌دا بنییت که‌ کوشتنی خۆشه‌ویستی تاوانیکی گه‌وره‌یه‌ ئه‌م دانپیدا‌نانه‌ش ده‌بی له‌ ئاستیکی بلندی رۆحانیدا بییت. کاتیك ئه‌مانه‌ هه‌مووی تیده‌گه‌یت ئه‌و کاته‌ جه‌سته‌ ده‌ستبه‌رداری نه‌بوونی مندال ده‌بی و سیسته‌می پاراستن ده‌خاته‌ کار. پرۆسه‌کانی پاراستن که‌له‌ دارمانی رۆح زۆرت‌ر کاریگه‌ربن بریتییه‌ له‌ په‌یدا بوونی پیکهاته‌ی جه‌سته‌یی سه‌خت، ئه‌م شیواندانه‌ مروّ = ناچار ده‌که‌ن که‌ خالی خۆ راگرتن له‌ جه‌سته‌وه‌ بگوزریته‌وه‌ بۆ رۆح، ئه‌مه‌ش به‌ره‌و رزگارکردنی رابه‌رایه‌تیم ده‌کات. لی‌ره‌دا ژنیکی گه‌نجم دیته‌وه‌ یاد که‌ هاته‌ لام و گیرۆده‌ی چهند نه‌خۆشییه‌کی ژنانه‌ بوو، پاش پشکنینی کیلگه‌که‌ی ده‌رکه‌وت که‌له‌ نه‌خۆشییه‌که‌یدا گونا‌ه‌کار دایکی نه‌که‌که‌یه‌تی، که‌ کۆرپه‌له‌یه‌کی له‌ بارخۆی بردوو، پاش قسه‌کردن له‌گه‌لیدا روه‌ی گه‌ش بووه‌وه‌و راویژم کرد که‌ جاریکی تر بگه‌ریته‌وه‌ بۆ پشکنینی پزیشکی، به‌لام پزیشکه‌کان قایل نه‌بوون نه‌خۆشییه‌که‌ی بدۆزنه‌وه‌ به‌و بیانوه‌ی که‌ ناتوانی نه‌خۆشییه‌که‌ی به‌ وزه‌ چاره‌سه‌رکریت و، ته‌نیا پیویستی به‌ نه‌شته‌رگه‌ری هه‌یه‌. ژنه‌که‌ ناچار بو روه‌بکاته‌ کۆمه‌له‌ی پزیشکی و له‌وی دوا‌ی دووه‌فته‌ به‌ تیشکی جۆری سینی وینه‌ی بۆ گه‌راو به‌ کاریکی نه‌شته‌رگه‌ری دوومه‌له‌کانی له‌ناوبران.

ئه‌م چه‌شنه‌ بارودۆخه‌ ئه‌وه‌ ده‌سه‌لمینن که‌ زۆر له‌ نه‌خۆشییه‌کانی ژنان له‌ ئاستی کیلگه‌یییدا په‌یدا ده‌بن و، به‌پاراستن له‌له‌ دایکبونی مندالان به‌ ناته‌واوی داده‌نری. به‌ ویرانکردنی ئه‌م پاراستنه‌ له‌لایه‌ن پزیشکی تازه‌وه‌و له‌لایه‌ن ئه‌وانه‌وه‌ که‌ هۆیه‌کانی نه‌خۆشییه‌که‌ تیده‌گه‌ن ده‌بیته‌ په‌یدا بوونی نه‌وه‌یه‌که‌ که‌ توانای ژبانی مه‌عنه‌وی و فیزیکیان نییه‌. جابۆ رزگارکردنی مروّ = له‌ نه‌خۆشییه‌کی دیاریکراو پزیشکی نوێ ده‌روازه‌ی نوێ ده‌کاته‌وه‌و ده‌دۆزیته‌وه‌ له‌ پینا‌و په‌ره‌پیدانی پرۆسه‌ نیگاتیفه‌کاندا که‌ به‌رگری گشتی لای مروّقایه‌تی به‌رته‌سک ده‌کاته‌وه‌.

ئه‌وه‌ی ئیستا له‌ پزیشکییدا رووده‌دا چیرۆکی کابرای سواره‌مان دینیته‌وه‌ یاد که‌ له‌ سه‌ر پشته‌ی ئه‌سپه‌که‌یه‌وه‌ له‌ جوتیاره‌که‌ ده‌پرسیت: چۆن ده‌توانین بو(ن) برۆین؟

جوتیاره‌که‌ وه‌لامی ده‌داته‌وه‌و ده‌لی:

- گه‌وره‌م تو به‌ ره‌وتی به‌راوه‌ژوودا ده‌رۆیت.

- گوێ مه‌ده‌ری، من سواره‌یه‌کی شاره‌زام و ئه‌سپه‌که‌م نایابه‌.

- به‌لام گه‌وره‌م تو به‌ ره‌وتی به‌راوه‌ژوودا ده‌رۆیت.

جوتیاره که جاریکی تر ههولدهدا قهناعت به سواره که بکات.

- گوئی مه دهری، خه مت نه بی، خواردنی چه ند پوژیکم پییه.

چه ند ئه سپه که ت با شتر بییت و چه ند خواردنه که ت زو رتر بییت هینده له نامانجه که ت دو رتر ده بییت. هه رچه ند یکی ش سهر که وتنی پزیشکی روون بییت هینده گو مان زو رتر ده بییت له راستیی ئه نجامه کانی ئه م سهر که وتنه، ئیمه به رده وام وا راهاتووین بیر بکهینه وه، گرنگترین شتیك له سیسته می پاراستنی روچ و جه سته دا شان کانی به رگ رین، راستییی که ساد ه شمان له یاد ده چی که جه سته و روچ یه ک شتن. ویزدان و هه ستیاری کیلگه که پیک ده هیئن. به لام جه سته ی فیزیکی دژکاری دیاله کتیک یی مادی ئه م کیلگه یه پیکده هیئی. سیسته می پاراستنی جه سته ش له پله ی یه که مدا پاراستنی پیکهاته کیله ییبه کانه. له بهر ئه وه کاتیك مه سه له ی ژیان له به رده می جه سته دا راده وه سته ی ئه وی له پله ی یه که مدا پیویسته بژی پیکهاته رو حانییه ستراتیییبه کانه، که له ته ک هو ی سهر کی یه که مدا ده گنه لامان. له سه رمانه دهر سه کانی میژوو له بیر نه کهین، نه ریتیك لای سپار تاقییبه دیرینه کان هه بوو. ئه وه بوو ئه و مندالانه ی تازو به لاو زی و نه خو ش ی له دایکبوونایه فرییان ده دانه دهر یاهو، ئه مه ش به مه به سته ی پاراستنی ساغی و ته ندرو سته ی نه وه کانی ناینده، به لام به هو ی ویرانبوونن و دهرمانی مرو قه وه، ده ولت تیکو پیك شکاو له ناو چوو.

فهل سه فه ی تیگه یشتنی مرو = که به ته نیا ته نیکی فیزیکیه وه س، ده بیته مایه ی په یدا بوونی بیرو که یه کی ناتوا و که له پزیشکی تازهدا تاقه یه ک ره وتی هه یه ئه ویش دهر کی شانی ئه ندامه نه خو شه که یه، پاکردنه وه، برین و لیکردنه وه، چاره سه رکردن و ده سته کاری کردن. جا ئه گه ر مرو = به ته نیا جه سته بوایه ئه و ری وشو یئانه راست دهر ده چوون، به لام ویرای ئه وه ی ته نیا جه سته یه هه روا کیلگه شه و، کیلگه ش زور له جه سته گرنگتره. یاسایه کانی رو حی به شه ری هه رله و کاته شدا یاسایه کانی جه سته شن، به لام پیکه وه گونجان و هاویری و ریکو پیکیه کی پته ویان له نیواندا نییه. چه ند ئه م یاسایانه یه کگرتوو بن ئه وه ند ه پیچه وانه و دژبه یه ک ده بن. کاتیکی ش پزیشکی بواری کیلگه و رو حی مرو = ده بریت، به و کاره ئه و ریگه یانه ده پاریزیت که کاریان پیده کاته سه ر جه سته و له دابرین و بلاو کردنه وه و لیسه ندن ده یان پاریزیت..... تاد ئه مه ش له سه ره تادا له پیکهاته کانی کیلگه یی و رو حانییدا سه رنجی نادریت.

ئیمه ده زانین لوژیکی ئه وه ی جه سته چارده کات ئه مه یه:

کاربکه و پاشان شییکه ره وه، به لام لوژیکی ئه وه ی روچ چارده کات ده لی: شییکه ره وه پاشان کاربکه. ئه وه شی ئیستا له پزیشکی نویدا روودهدات وه کو خه ولیخستن و پزیشکی دهر وونی و به کارهیانی توانایه کانی پاشه وه ی هه سته می تافیزیکی شتیك نین جگه له هه ولدان بو هاو په یوه ندکردنی میکانیکیانه ی نیوان لوژیکی جه سته و لوژیکی روچ.

له بهر ئه وه ی فه لسه فه و لوژیکی روچ له ستراتییزه کان داده نرین و جه سته ش به تاکتیك داده نری سهر که وتنی کاتیی تاکتیکی که له پوژگاری ئه مپروماندا به دی هاتوه هه موو شتیکی داپوشیوه. لوژیکی جه سته ده لی: ((دوای ئیمه چی ده بی بابیی، ئه گه ر چی لافاویش بی)) به لام ئاخو دوای ئیمه شتیك ده بی؟ ئیمه فییر بووین چوون به ریگه ی نه شته رگه ری چاری کور تبینی خه لک بکهین، بو ئه مه ش ریگه ی بهرنامه ریژیمان داناوه له ده یان شاری ولاته که ماندا خه سته خانه مان دروست کردن، ته نانه ت له زور له ولاتانی ش ئه م ریگه ی بهرنامه ریژییه مان سهر که وتوانه تا ئه مپرو به کارده هیندرین. به لام کی ئه نجامه کانی ئه م سهر که وتنه ی شیکردو ته وه؟

ھۆى كورتىبىنى دەگەرپتەو ھە بۇ شىۋاۋى لە پىكھاتە كىلگەيىھەكانى ناۋچەى سەردا، ئەمەش ئەنجامى پەيدا بوۋنى ھەستىكردنە بە رڧو كىنە لە كىلگەى مرۇڧدا. بە ھىچ شىۋەيەك ناشتوانرى ئەم پىكھاتە شىۋاۋانە بە رىگەى نەشتەرگەرى لەناۋ بىرىن، لەسەر وىرانكردنى كىلگەكە بەردەوام دەبن، دەشگوازىنەو ھە بۇ ئەندامەكانى تىرى لەش يان بۇ ھۆكارەكانى تىرى رۇڧ لە مرۇڧدا. نەشتەرگەرى چاندن يان دەركىشانى ئەندامەكانى لەش دەبىتتە ھۆى ئەنجامى ھاوشىۋەو، شتىكى جوانە ئەگەر مرۇڧ ھەرلەو كاتەشدا چارەسەرى رۇڧى بىكات، دان بەھەلەو گوناھەكانىدا بنىت، ئەو دەبىتتە ھۆى گۆرپىنى رۇڧانىيەتەكەى. ئەنجامى لەمەش مەترسىدار تر لەو ھەو دەكەۋىتەو كە بە چەشنىكى ناراست لە بارى وزەو دەستىۋەربدى. لە فلىمىكدا ھەۋلدىنى لاۋىك پىشانەدرى بۇ رىزگار بوون لەلالى و زمانگىرى بە رىگەى خەۋلىخستىن، منىش ئەو ھەم شىكردەو كە لەم رىگە چارەيەدا روۋى دەدا. لالەپەتەيى لە قسەكردندا ئەنجامى ئەو شىۋاۋاينەيە كە لە ھۆكارەكانى چارەنوۋسى مرۇڧدا روۋدەدەن، لە پىش و لە دواى چاركردنەكەش من بە ھەلە باسەم كىرەبو.

ھۆكارەكان ۋەك خۇيان بەبى ئالوگۆر مانەو، بە خەۋلىخستىن نەتوانرا كاربىرپتە سەر ھۆى نەخۇشىيەكە، تەنيا ئەو ھى پىكرا كە ھۆى نەخۇشىيەكە بباتە شوينىكى تر، كەۋتمە بەدواداچونى رەۋتى ھەلخزانى ھۆيەكە. ۋا دەرەكەوت كە خەۋلىخستىنەكە بۇتە ھۆى گواستىنەو ھۆى لالەيەكە بۇ پىكھاتەى KARMA بۇ سى ژيانى بەرگە پۇشى دواپۇژى ئەم لاۋە. ئاخۇ ئەمە كارەساتە گەرەكەو نەھامەتتە مەزەنەكە نىيە؟

ھەۋلدىن بۇ چاركردن بەبى ئاگادار بوون لە ھۆى نەخۇشىيەكە دەبىتتە ھۆى گواستىنەو ھۆى نەخۇشىيەكە بۇ ئەندامىكى تر، يان بۇ ھۆكارە جۆرەجۆرەكانى چارەنوۋسەكە، يان بۇ بارى دەرۋونى مرۇڧ، يان بۇ ژيانى نائىندەى، يان بۇ مندالەكانى و نەو ھەكانى، مىكانىزەمەكەش ھەرەكە مىكانىزەمەكەش دەمىنەتتەو، بەبى ئالوگۆرى رۇڧانى ناتوانىت چارى ھىچ نەخۇشىيەكە بىكەيت.

چىرۆكىكم دىتەو ھە ياد كەلە كەسوكارى دىكتورىكم بىستوۋە، دەلى يەزدان لە رۇژى زىندوبوونەو ھەدا بۇ لىپرسىنەو خەلەكەى كۆكردەو، گەرەترىن سزاي بەسەر دىكتورەكەدا سەپاند، ئەۋىش ناقايل بوو گوتى:
- بۇچى؟ خۇمن پزىشك بووم و يارمەتى خەلكم دەداو، لە دەردە سەرى و نەخۇشىيەكانىان رىزگارم دەكردن. ۋەلامى يەزدان بەمجۆرە بوو:

- چونكە من خەلەكەكە دووچارى نەخۇشى دەكەم بە ھۆى ئەو گوناھانەو كە دەيانكەن، بەلام تۇ رىگە نادەى گوناھەكانى خۇيان بزاندن دانىان پىدا بنىن. لەو پروايەدام ئاين بەخستىنە روۋى ماناى رەفتارى راست زۇر لەو ھى پزىشكى زۇرتەر خزمەتى بە تەندروستى خەلك كىردوۋە. كەسىكم ناسى كەلاى شارەزايەكى بوارى ھەست و دواۋەى ھەستى مېتافىزىكى چارەسەرى نەخۇشىيەكى گرانى كىردبوو، ئەو كەسە نەيدەتوانى بەبى دار شەق بەرپوۋەبىرۋات، ئەۋەتە ئىستا لە نازارەكانى رىزگارى بوو ۋە دارشەقەكانىشى داناۋە، ديارە بەم سەرەكەوتنە گەرەيە خۇى و خىزانەكەشى دەرەتتىكى چاكيان بۇ رەخسا. پاش ئەۋەى قسەم لەگەل كىردن ھەستەم كىرە مەترسىيەكى گەرە

روۋبەرۋى كورەكەيان بۇتەو، پاش پىشكىن تەماشام كىرە كورەكە دورنىيە بمرىت، ھۆيەكەش ئەۋەيە بەرنامەى وىرانكردنى كورەكان لە رىگەى باۋكەكەو ھۆى بۇيان گۆيزراۋەتەو، ئەم بەرنامەيەش دەشى لەروۋى فېزىكىيەو لە نازارى قەچەكاندا بە دياربەكەۋىت بەلام دواى چارى مېتافىزىكى ئەم بەرنامەيە فېزىكىيە پىكھاتەى چارەنوۋسى لاۋەكە.

جا پروانه چند مهترسیداره گیروگرفته بینراوهکان بهبی نه هیشتنی هوکاری سه ره کییان له ناو برین. له کوندا نه خوشی له ئەندامیکه وه بۆ ئەندامیکی تر ده گوێزرایه وه، به لام ئیستا ههست و داوهی ههستی میتافیزیکی و پزیشکی دهروونی و ئەو ئامیرانهی له ئاستی کیلگه ییدا کار ده کەن ده بنه هو ی گواستنه وهی نه خوشی له جهسته وه بۆ روچ، یان بۆ چاره نووسی مرو، یا خود ته نانهت بۆ ئازهل و یان بۆ نه وه کانی ئاینده ش. هه موو ئەمانه ده بنه باشبو نیکی چاک له ئاسته کانی فیزیکی و کیلگه یی چرو پپردا، به لام هه ر له و کاته شدا ده بنه ویرا کارییه کی ته واو له ئاسته وردیله کاندا. ته له فزیون دیداریکی له گه ل ژنی کدا کرد که لای پزیشکیکی دهروونی چاری ده کرد و ئامیری له ره ی دهروونی بۆ به کار ده هینا، ئەو ئامیری ده زگا کانی پرو پاگه نده ده یانگوت کاره که ی پتره له کاری هه زار شاره زای بواری ههست و داوهی ههستی فیزیکی، منیش له دووره وه نه خوشی نافرته که م پشکنی ته ماشام کرد به ته واوی له سه ر ئاستی فیزیکی چاک بوته وه له گه ل گواستنه وهی شیواوییه کان بۆ پیکهاته کانی روچانی و چاره نوس و بۆ چوار ژینی ئاینده ی هاتوو، هه روا به شیکی ئەم شیواوییه نام دی هاوێژرابوونه سه ر پیکهاته کیلگه ییه کانی کوره کانی.

ئه گه ر ئەو تیگه یشتنه هه بیته که نه خوشی شه ریکه و لی رزگار بوونی به گواستنه وهی ده بی بۆ شوینیکی تر، ئەوا تیگه یشتنیکی تر ده ره که و ی که ده لی نه خوشی چ نییه جگه له هو کاریک بۆ ریگه گرتن له ویرا ننبوون و نزم بوونه وهی روچانی و، ئەگه ر هو یه کانی له ناو برین ئەوا له خوړا نامین و وون ده بن.

لاوازی فلهسه فه و تیگه یشتنه جیهانیه کانمان ده مانگه یه ننه ویرا نکاریی خو به خو، له گه ل ناسیاریکم و به ناماده بوونی کوره که ی که خویندکاری ئەنیستیتوی پزیشکی بوو، باسی پزیشکی نویمان کرد. کوره که دوو چاری سه ری هه شه و نازاری سه ری هاتوو حه بی جوړ به جوړی ده خوارد و بی سوود بوو. هه ستام و ده ستام نایه سه ر خالیکی سه ر ملی. که میک نازاری پیگه یشت و ئیتر سه ری هه شه و نازاره که ی نه ما. لای لاوه که کاردانه وه یه کی گرنگ په یدا بوو گوتی:

– بابە، ئیتر خویندن له ئەنیستیتوی پزیشکی چ پیویسته، که بتوانی بەم ریگایه چاره سه ربکریته؟

باوکه که وه لامیدایه وه که به هه ر حال خویندنیس پیویسته منیش بیده نگ بووم و، روونکردنه وه دوو خوله کی قسه کردن پیده ویست. ئەو ریگایه ی له م کتیبه ماندا پشتی پیبه ستراوه پیش چه ند سالیک له ده رکه وتنی یه که مین نیشانه کانی فیزیکی ئەم نه خوشییه یه پیگه ی چاره سه رکردنیان ده دات. هه روا قوناغیک له قوناغه کانی په ره سه ندن و بلاکردنه وهی ئەم ریوشوینه هه یه، هه ر له و گو شه یه وه بیرم کرده وه که ناسینی KARMA ده شی به ته واوی جیگه ی پزیشکه ناسایی بگریته وه، پاشان راستیه کی ساده تیگه یشتم ئەو ریگه یه پشت به وریا کردنه وهی له رو داوه کان که له وانیه له ئاینده دا روو بده ن ده به ستی، به لام هه ستی ژیری مان به ره و تیگه یشتنی پیدایسته مادیه جهسته ییه کان ئاراسته کراوه و ناتوانی پیشبینی هه موو پرۆسه کان بکات.

له بهر ئەم پیویسته قسه له وه نه بی که رۆلی پزیشکیی نو ی بدریته داوه و هه لوه شیندریته وه، به لکو پیویسته قسه مان له سه ر کارتیکردنی دیاله کتیکیانیه ی پزیشکیی روچ و پزیشکیی جهسته بیته له گه ل پیدانی پله ی یه که مین به چارو په ره پیدانی روچ، هه روا پیویسته قسه له سه ر ئالوگوړی بنه رته ی بیرو باوه ره کانی پزیشکیی نو ی و له یه کیته بیته و، له یه کتری ته واو کردن بیته، نه ک له ئالوگوړی بواریکی جیهانی به یه کیکی تر. به په یه ره وکردنی چاری جهسته ی فیزیکی به ته نیا، پزیشکی به ره به ره له ئه رکه بنچینه ییه که ی خو ی که چاری مروقه وه ک روچ و کیلگه پیش ئەوهی جهسته بیته دوور ده که ویته وه.

له کوندا ئاین و فلسفه و پزشکی همویان یه شت بوون، ئەو کاته مرۆ توانی گشت ئەو زانستانه به چاکی فیر بیټ و، وهک پیویست چاره سهر بکات.

به لأم ئیستا پزیشک جهسته دهرزی ئازن دهکات و، نهشته رگه ری دهکات و، حهب دها به نه خوش و، ئاموزگارییه کان جیبه جی دهکات. جائیا دوتوانری نمونه یه کی تر بدوزرینه وه؟ به لئی دوتوانری. ئەو پزیشکه ی که چاره سهر دهکات و خاوه نی رهوشت و رهفتار و رۆحانیه تیکی به رزه، دوتوانی چاره سهری رۆح و جهسته پیکه وه وله یه ک کاتدا بکات.

بهختیریف ده لئی: ئەگه ره خوشه که دوا ی چوونه لای پزیشک کیلگه که ی چاکبووه، ئەوه ئامازهی ئەوه یه که پزیشکه که راسته قینه و باشه. له راستیدا زۆر هۆکاریش هه ن که کاتی چوونه ژوره وه ی پزیشکه که بو ژوری نه خوشه کان ده بنه هوی باشبوونیان.

به داخه وه له م ده ساله ی دوا ییدا زۆر تر بایه خ بو ئامیره پزیشکییه کان داده نری نهک بو که سایه تی پزیشکه که.

له م دوا ییه دا ژنیکی ناسیام سهر دانی کردم و داوای لی کردم ئامیریکی نوی تاقیبکه مه وه که له و مه لبه نده ی توژینه وه ی کاری تییدا دهکات په ی دای کردوه. ژنه که به سهر سوپرمانه وه باسی توانا کانی ئەم ئامیره ی ده کرد، ده یگوت ئەم ئامیره کار ده کاته سهر کیلگه ی نه خوشه که و به بی هیچ دهرمانیک بارودۆخی نه خوشه که چاک دهکات. بریارمدا ئەو ریگه یه ی بو رونبکه مه وه که وهک بریویه کی کارکردن ئەم ئامیره له سهری دهروات، ناوی یه کی که له و که سانم هه لیزاد که به م ئامیره چاره سهر کراون، ئەمه ش له ناو ئەو لیسته دا که وهک پرپیاهگنده بو ئامیره که ی پیشانی دابوو، جابه پشکنینی ئەو که سه له دهر وه زانیم ئەم کابرایه له و سوپایه دا کاری ده کرد که چوو بووه ئەفغانستان و له ویش تووشی سووتانه وه ی گه ده هاتبوو، ئەمه ش به هوی ئاستی دوژمنکارانه ی به رزو هه سترکردن به رق و کینه. له ئەجامی ئەمه شدا له کیلگه که یدا به رنامه ی به هیژ بو تیکشانی که سانی تر پیکاتبوو، به مجوره پیکه اته کیلگه ییه کانی شیواو بون. پاش کار پیکردنی ئامیره که و کارکردنی بو سهر نه خوشه که کیلگه که ی پاکژ کردبووه و شیواو یه کان دیارنه مابون بارودۆخی فیزیکی باش بوو بوو. که وتمه ته ماشا کردنی وردترینی چینه کانی له وه ی ئەندامه کانی داو بینیم وه ی مه لبه نده ی کویره لوو وه ی ناوچه ی سیبه نکه خراپتر بووه له وه ی کاتی پیش چاره سهر کردنه که. ته ماشای هۆکاره کانی رۆحانی و خوشه ویستی و دستدریژیم کردو تیگه ی شتم که سو تا وییه که ی گه ده ساریژ بووه و به شیویه که ی توندو که ف و کولی دستدریژی ناوخی نیشتوته وه، به لأم یه که ی دستدریژی ویزدانی زۆر تر به رز بوته وه دهر که وت که سو تانه وه ی گه ده له کاردا بوو بو ریگه گرتن له بلا بو نه وه ی به رنامه ی چینه قوله کانی ویزدان. پاش چاره سهر کردنیش دستدریژییه که له هه سته گواسترایه وه بو ویزدان. هۆکاره کانی رۆح و رۆحانیه تیش نیشتونه وه، هه روا زۆرترین هۆکاره کانی سه قامگیر بوون، واته هۆکاره کانی پرپوون له خوشه ویستی که زامنی ته ندروستی مندالان و ته ندروستی خوشمانه له دوا پوژدا، ته ماشام کرد تا راده یه کی زۆر هاتونه خواره وه. به شیویه گشتی لای ئەو پیاهه تابلویه کم دی که له گشت جیهاندا سهرنجی ده ده یین: ویران کردنی سهرچاوه ستراتیژییه کانی له ش له گه ل ویران کردنی جهسته ی فیزیکی. جا ئەم ئامیره و زۆری تری وهک ئەمه ش، باشتترین داهینانه له پزیشکی نوی ئەمرودا ئەوه یه گشت پیداو یسته کانی پزیشکی دابین دهکات و فلسفه که شی دینیه تی که رزگار بوونه له شوینه واره کان به بی ئەوه ی به هیچ شیویه که له شیوه کان ته ماشای هوییه کانی

نه خوشييه كان بكات. ئەم ئاميرانه دوتوانن شياوترين پيكاھاتەي KARMA راست بکەنەو و نه خوشييه که بو ناو و دەبەن بي ئەو هی له ناوی ببهن. ئەو نه خوشييه ش که له ناخدا جيگير دەبی به شيك يان ئەنداميك له ئەندامه كانی جهسته ويران دەکات و تهواوی جهسته دەهاری. بهم شيوهیه پزیشکی به سهركهوتنی به سهه نه خوشييه کی دیاریکراودا له سهرخو مروقاھتەي دەباته ئازار چهشتن و مردنیکی له سهرخو. له بهرئەوهش که نه خوشی دیت تا رهفتاروییری ویزدانی گه مارؤدات، دهرکیشانی ئەم گه مارؤ دانە دهیته هوی خیراکردنی پرۆسهی داته پین و دارمان.

جا به شیکردنه و هی پيكاھاتە کيلگه ییه كانی کومه لگا و مروقاھتەي و به شیکردنه و هی ئەو زانیارییهانی له سهراوهی جوربه جوروه دهستخراون گه یه شتمه ئەم دهرئەنجامه: ئاستی دهستدیریژی لای مروقاھتەي هیشتا له سهو و پهنا ساله وه هەرله بهرزیوونه و هیه کی بهرده و امدايه و، چونکه هویه كانی گه مارؤدانی ئەم دهستدیریژیه تیكشاوه (واته ههست و ویزدان) نیستا ههلاوسانیکی گه وری ئاستی دهستدیریژی ویزدانی روودەدات. نیستا که دهستدیریژی به کهمان دهگواستریته وه بو ئاستی کيلگه یی و بو گهردوون.

جا بو راگرتنی ئەم پرۆسهیه و به پیی توژینه و ده كانم له پاییزی سالی 1995 دا بهرنامه یه که بو خو ویزانکردن لای مروقاھتەي کاردهکات. نیتر له ههلو مه رجیکی ئاوادا له کهسانیکی خاوهن پيكاھاتەي کيلگه یی هاوسهنگ به دهر کهسی تر ناتوانن بزین.

هیوادارم ئەم پیشبینیه م ههله بیته و سالانی نایندهش جهختی له سهه نه که نه وه، به لام رۆژانی نیستامان ئاماره بو ئاواتی زور ناکات.

ئەو ئامیرانهش که له نایندهدا کاریگهرو بلاو دەبن له رینکاره دهروونییه كانن و، وا پیده چی ئەم ئامیرانه له کاتیکی نزیکا زۆریه ی نه خوشييه كان چاره سهرده کهن. ئەو توژینه وانهش که من خو م کردووم ئاماره بو ئەوه ده کهن که ئەو پيکاھاتە کيلگه ییهانی زانیاری میراتیان تیدایه به پاریزه ریکی چاک داده نرین و زورگرانه به ریگه ی کارتیکردنی وزه یی بیانگه ینی و، ئەمهش جگه له مرو + خاوهن توانای بالو ئامیری له رینکاره دهروونییه كان. تویرژه ره وه كان دوتوانن زورتر به قولی به ناو پيكاھاتە كانی KARMA دا رۆچن له پیناو نه هیشتنی نه خوشیدا له و ناوچانه ی ئەو بهرنامه یان تیدایه که کۆدی میراتگری له لای رووه و ئازهل و لای مرو + دیاری ده کهن و، ده شی ئەم پرۆسه یه ش له ژیر چاودیری دهر بازیته و ئە کاته پرۆسه ی لادان و تیکه لبوونی میراتگری KARMA یه که مجار له بهرنامه نزیکه كاندا دهستپیده کات، واته لای مرو + و ئازهل و، پاشان رامالینیکی تهواوی بهرنامه ی گشتبوونه وه ره ژیانداره كان روودەدات. پیشبینی ئەوهش ده کری که له کاتیکی نزیکا ئالوگۆری له ناکاو دهر بکه ون و ئەمانهش له یه ک کاتدا پيكاھاتەي میراتگری مروقاھتەي و ئازهل ییان هه بیته. هه ندی جار ئەم ئالوگۆره له ناکاوانه له سروشتیشدا روودەدن به لام پاش ئەنجامدانی کارتیکردنی زانیاری وزه یی چه ندایه تی ئەو ئالوگۆرانه زور زیاتر ده بن. ئەو تاقیکردنه وانهش که به ریز ((تسییان کانچدژین)) له شاری ((خه باروفسک)) ئەنجامیدان ئاماره یان به وه کرد که ده توانی به هوی هه ندی ئامیری ساده وه کۆده كانی میراتگری لای ئازهل و رووه کی جوربه جور پيکبگه یه ندرین. ئەوهش ره تناکه ینه وه که تویرژه ره وه كان به لیکوئینه وه ی مه سه له كانی خو کوشتن هه و لده دن کۆده میراتگریه كانی مرو + و ئازهل بپشکنن و تاقیکه نه وه. مه ترسی ئەم چه شنه تاقیکردنه وانهش له وه دایه که بهرنامه ی کویرکردنه وه ی ئەم کۆدانه KARMA لای مرو + و ئازهل له پاشدا له پيكاھاتەي زانیاری چینه بیولۆژییه که دا خو ی ده بینیته وه، هه ر

لهویشدا له سهر پهره سهندن دريژره ديدات. توژينه وه كان ئامارزه به ودهش دهكهن كه تاوان و كرده وه خراپه كانى ناراسته كراو له دژى مروڤ وهك بهرنامه دهگويژرينه وه بو زور له نه وه كانى ئاينده. سيستمى ديسپليني خوبه خوڤى كيښگه يى دهست به پاراستنى كيښگه يى زانيارى دهكات. جا نه گهر سه رپيچييه كان له پيښهاته كيښگه ييه كانى روڤانى و ردا گه مارو نهدات نه و كاته كاريگه رترين ميكانيزم له گه مارو يى كاردا دهستبه كارده بي كه نه ويش - مردنه.

رووداو يكي پر له پهنه منى گه يانده هو كار يكي نوڤ له سيستمى ديسپليني خوبه خوڤا، كه نه ويش خوڤ شو سيستنه. نه و ژنه ي هاته سهر دانم تهن دروستيى زور باش بوو، پاشان هه ندى ورده گيرو گرفت دهركه وتن. له سالى 1978 دا هه ستي كينه ي لاپهيدا بوو زور هه و ليدا نه و هه ستانه ي وه بير بيته وه، به لام بي نه نجام بوو. ناچار بووم به قوولى بيدوژمه وه وبوم دهركه وت كه كينه كه ي بهرانبهر به خوڤى بووه.

به لام ناخو چوڤ دهكړى مروڤ رق و كينه ي له خوڤى بيت؟ ئايا نه مه بيرو كه يه كي خوڤوژى بووه؟ له كاتيڤدا نه مه م گوت كه له سهر توژينه وه بهر دهوام بووم. به لام ژنه كه نه مه ي به نا وه لامدا يه وه و گوتى هه ستيكى هه ميشه يى دا يگرتووه كه هه زله ژيان ناكات. هه ز نه كرنيش له ژيان شتيك نييه جگه له ويړانكردنى پاشه وه ي ژيان و، له بارودوڤخيكى واشدا په يدا بوونى چهنه گيرو گرفت يكي كه م به سه بو په يدا بوونى بيرو كه ي خوڤوشتن. له وه بهر باوه پر و ابوو كه نه مه هو يه كه يه، به لام دواچار دهركه وت كه ويړانكردنى پاشينه ي ژيان به يه كيڤ له و شوينه وارانده ندى كه KARMA ي خيژانى ديارى دهكات لاي مروڤيڤ كه بابو با پيرانى هه ندى گونا هكارى و سه رپيچيى ياسايان نه نجام داييت. له م بارودوڤخه ماندا دايكى نه م ژنه كينه ي بهرانبهر كه سيكي تر بووه وه هو يى شه رو خراپه ي بو خواستووه. نه مه شى له بهرنامه يه كدا بو ويړانكارى دارشتووه و، نه مه ي له كيښگه ي خوڤدا پاراستووه و گواستراونه ته وه بو كوره كانى و، ئيستاش نه م بهرنامه يه ده بيته هو ي ويړانكار ييه كي له سه رخوڤى ره گه زى نه م خيژانه، نه م بهرنامه يه له سه رخوڤى به ناديارى كاردهكات و هه ستيك به كلولى و به ده بختى و هه ز نه كردن له ژيان ده خولقينى و، ده شى هه ندى جار روون و هه ندى جار يش ناديار بيت به لام به شيوه يه كي هه ميشه يى له كاردا يه بو برينى ره گه و ريشه ي ره گه زو، مروڤى توو شبووى نه م بهرنامه يه به ناسانى ده توانى زور له و كارانه جي به جى بكات كه زور مه ترسيان بو يه وه، له هه لسه نگاندى ژيانى خوڤى و ژيانى كه سانى تر راده وه ستي و دهكړى بيته ميه ي ئازارو زيان گه ياندى به زور كه سى تر، به تاي به تى نه گهر په يوه ندييه كي هه بي به و كه سانه وه بي به ستيته وه. پاشان له كيښگه ي كور ي نه م ژنه كو لي مه وه و ته ماشام كرد له هه مان بارودوڤخدا يه وي پر اى خوار ييه كي گه وره له كيښگه كدا به هو ي پيش خوار دنه وه و كوشتنى خوڤو شه ويستى له دهروندا واته ميكانيزمى بهرنامه كه بهر دهوام به ره و پيشه وه په ره ده ستينى.

جا وي راي نه وه ي نه م لاه ئيستا تهن دروستى باشه و بارودوڤخى وره ي زور به رزه له هه موو لايه كه وه مه ترسى هه ره شه ي ليدهكات و دهورى داوه، چونكه بهرنامه ي كا و لكاريى ميراتى باوو با پيران هيشتا له كردارى ره شي دا بهر دهوامه و دوور نييه نه نجامه كانى به چه شنيكى توندو له ناكاو دهركه وييت.

پاشان ژنه كه جاريكى تر هاته سهر دانم، له دانيشتنى يه كه مدا يارمه تى خوڤى و مي رده كه يم داو، له و په رى قايل بووندا بوو له ئاست نه نجامه كانى چاره سه ركر دنه كدا، به لام له ناخى خوڤدا باوه پرى نه ده كرد كه چوڤ ده توانى يارمه تى مي رده كه ي بدرى و له دوره وه به بي بينينى يان قسه له گه ل كردنى كارى تي بكريت، ئيتر پر ياريدا تاقيم بكاته وه و وينه يه كي به كو مه لى له جانتا كه ي ده ستي ده ره ي ناو داواى لي كردم كه له وينه كدا

ميردهكەي دەستنیشان بکەم. پاش ئەوەی بە پەنجەم ئاماژەم بۆ میردهكەي کرد گوتی: راستە، ئەوەیە میردهكەم، بەلام ئایا دەتوانیت لە وینەكەدا ئەو كەسە ببینیتهو كە دواي پینچ سال لە گرتنی ئەم وینەیه كوچی دوايي کرد؟ راستەوخو كەسیكم دیتەو كە لە هۆكارەکانی چاره‌نوسدا تووشی شیواوی لە ناکاو وتیژ هاتبوو ئاماژەم بۆ کرد، ژنەكە بە سەرسامی تەماشای کردم و گوتی: بەلام چۆنت زانی؟ وەلاممدايه‌و بە دەستیش ئاماژەم دەکرد كە ئەو پەسپۆریی کارەكەمەو، هیچ سەرسوپمانیكي ناوی، ئەمە ئەنجامی کاریکی دريژ خایەن و بەردەوامە بۆ پەرەپیدان و شارەزابوون لە توانا خوییه‌کاندا.

چەند مانگیك لەمەوبەر ژنیکی ناسیاوم هاتە لام و گوتی: من لە کاری خۆم سەرم سوپماوە و ئافره‌تیکی دۆستی دیرینم هەیه و ئەمڕۆ هاتە لام بۆ ئەوەی بۆم بدرکینی كە خوشیدەویم و هەندی هەستی سەیری بەرانبەرم هەیه. جا ئایا ئەمە لە شتیكدا لەپری لادانیکی تیدایه؟ كەوتە تاقیکردنەو هی كیلگەكەو تەماشام کرد هەندی لەپری لادانی تیدایه، كاتیك لەو ناگادارم کرد گوتی:

ئاخو ناکری ئەم لەپری لادانە راست بکریتهو؟ من بۆ خۆم نازانم چی بکەم، خوشکەدەرەكەم هیندەي نەماوە شییت بیّت.

لەراستیدا ئەمە بارودۆخیکی خوش و سەیر بوو كەوتە توژینەو لەم بابەتە، ئاخو دەکری لە پری لادان لە پلانی سیكسدا رووبدات و لەسەر KARMA راوەستابی؟ لەپری لادانی سیكسی لە زۆر ولاتانی دنیادا دیاردەیه‌کی سروشتییه‌و، بەپیی یاسایانەو شوینی تایبەتی بۆ تەرخان کراوە، بەلام ئەگەر ئەمە ئەنجامی شیواندەکانی KARMA بیّت پیویستە بۆ راستکردنەو هی کاریکریت و، دواچار دەبی باس لە دیاردەیه‌کی نەخوشی بکریت نەك دیاردەیه‌کی سروشتی. كەوتە پشکینینی پیکهاتەکانی KARMA لای ژنەكەو سەرنجمدا هۆی دەرکەوتنی ئەم لەپری دەرچوونە هاوپه‌یوه‌نده بەو هی لەگەل داپیره‌یدا روی داوەو، لە لایەن ئافره‌تیكەو كە زۆر ریزی لیدەگرت و زۆری پیوه‌ هاوپه‌یوه‌ندبوو سوکایه‌تییه‌کی گەورەي پیکراوە.

ئەو دۆستەي داپیره‌ بە قسەکانی و بەکرداریکی بوو هۆی تیکدانی ئەو دۆستایه‌تییه‌و لە ئەنجامی ئەوهدا ماندووبونیکی هەلچونداری بەهیز پەیدا بوو بەرنامەي تیکدانی خوشەویستی لای ئەو ژنە بە رینگەي میراتگری گواسترایه‌و بۆ نەو‌ه‌كەي و، بۆ پاداشتی ئەم كەمایه‌تیەش ویژدان كەوتە بەرزکردنەو هی پلەي په‌یوه‌ندی په‌یوه‌ستبوون بە ئافره‌تەو، ئەم هاوپه‌یوه‌ستییه‌ش لەو لەپری دەرچوونە سیكسییه‌دا رەنگی دایه‌و. لە دورەو ئەو پیکهاتەیه‌م راستکردەو، بینیم چۆن ئەو ژنە گەرايه‌و بۆ بارودۆخی ئاسایی خۆي و، گوتم:

– ئیستا هەموو شت دەگەریتەو بۆ باری سروشتی خۆي، ئیتر هیچ لە سنور دەرچونیك روونادات و دۆستەكەش دەگەریتەو سەر رەفتاری راست و دروستی خۆي.

لە راستیدا هەر واشبوو، بۆ پۆژی دوايي دۆستەكە هات و گوتی نازانی دوینی چی رویداوەو چۆن توانیویه‌تی بەو هی گوتویه‌تی زمانی بچولینی.

ئیمە لە راستیدا ناتوانین لە بیری خۆماندا بزاین تاچ راده‌یه‌ك شیواندن لە باری سەرنجماندا بۆ ئەم دنیایه‌ رویداوە. دەشی لەپری دەرچونی سیكسی وەك هەولدانیک پەیدابی بۆ قەرەبووکردنەو هی خوشەویستی كوژراو و بۆ قەرە بوو كەردنەو هی په‌یوه‌ندی كەسیك بە كەسیکی تره‌و. لەسەر مرۆ پیویستە هەموو مرۆقه‌کانی خوشبوویت و، خوشەویستی سیكسی نابی لە بەشیکی سادەي خوشەویستی بە كۆمەل و، خوشەویستی په‌رەدگار و خوشەویستی گەردون تیپه‌رپكات. دەربرینی خوشەویستی مرۆفانە بۆ مرۆ وەك هەولدانیکە بۆ

قەرەبوو كوردنە دەي خوشەويستىيەكى ونبوو كە دوورنىيە بىيىتە پەيدا بوونى لەرپى دەرچوونى سىكسى، ئەمەش نەخوشىيەكە لە ئەنجامى مردن يان كوشتنى خوشەويستى لە دەرووندا، لە دەرچوون لە پياوانە سروسشتىيەكاندا دەنگەداتەو. ساردبوونە دەي خوشەويستى لای مړۍ دەيىتە ھۆى زۆر بوونى ژمارەى لەرپى دەرچوونى سىكسى و ئەمەش خوۍ لە خویدا كوشتنى خوشەويستىيە لە ئايندەدا ويرانبوونن و دارمانى پىكھاتەكانى فیزیكى و رۇحانىيە. ئەو ژنەى رەفتارى بىؤلۆژىي تىكەدا بەو كارەى ھەلۆشانە دەو رەوشت خراپى لای رۆلەو نەوەكانى لە ئاستى رەفتاردا دەورژىنى و، ئەو پياوھەش كەلە رپى دەرچوونى سىكسى پەپرەو دەكات تووشى دارمانى رۇحى و دەروونى چارەنووس دەبى و، ئاستى وزەى نزم دەيىتەو. ھەلۆشانە دەي پىكھاتەكانى KARMA لای پياوان كەمترە وەك لای ژنان و بە شىوھى گشتى لەرپى دەرچوونى سىكسى ئەو پىكھاتە كىلگەييانەى مړۍ ويراندەكات كە بەرپرسن لە بەرگرى و، لە بەرەستىي نەخوشى دوومەل و ھەلاوسانەكان و لە تەندروستى رۆلەكان و نەوەكان. لەرپى دەرچوو پۆزەتيفەكەيان دەكوژن و سىكسى خوشەويستى و ژيان لای ھاوسەرە نىگاتيفەكەيان دەكوژن و دەخنىزن و دواچار دوورنىيە رۆلەكانيان ھەزىان لەسەرپىشۆرکردن و زەوتکردنى بەزەبرى ھىزو دلرەقى كەسانى تر بىت، بەلام لەرپى دەرچوو نىگاتيفەكان خوشەويستى و ژيان لە دەروونى خۇياندا دەكوژن و دوورنىيە رۆلەكانيان بىنە قوربانىي تاوانى جۆرەجۆر بەرپىگەى بوونى بەرنامەى ويرانكارىي خۇبەخۇ لە پىكھاتە كىلگەييەكاندا. بۇ بەراوردکردنىش ھۆكارەكانى كەسانى خاوەن خوشەويستى دەخەمە بەرچا. ھۆكارەكانى رۇحانى، دەروون و پر لە خوشەويستى نرخ و بەھايەكى بەرزيان ھەيە، لە كاتىكدا ھۆكارى دەستدريژىي و ويژدانى كەمترين بەھاي ھەيە. ئەو پياو وژنەى يەكتريان خوش دەوى KARMA باشتەر دەكەن و يەكترى چارەسەردەكەن و ھەروا رۆلەكانيان و نەوەكانىش كەلە ئايندەدا دىن چارەسەر دەكەن.

ھۆى سىيەم

ھەر وشەيەك بە پارچەيەكى زانىارى دادەنرى، بەلام بەرنامەو جەستە لە ئالوگۆرپى كارلىكردنى ھاوبەشدا لە كىلگەيدا لەگەل بەرنامەكانى تردا كاردەكەن. كاتىك لە فەلسەفەى كۇندا خويندەمەو كە رۇح بە پتەوترين شت دادەنرى، لە كاتىكدا جەستە شتىك نىيە لە واھيمە بەدەر، نەمتوانى باوەر بكم. ھەروا بىرۆكەى (كىودزى) لەوھدا كە ھەر شتىكى لاواز دەتوانى بەسەر پتەو وبەھىزدا زال بىت و ئەم بىرۆكەيە لە سەرەتادا زۆر ھىچ وپووچ دەردەكەوت.

لە رىگەى كارى رىوشوونى چارەسەرکردنى رۇحانى دەكرى جەخت بكرىتەو لەسەر پەيوەندىي پتەوى جەستە بە رۇحەو بە پىكھاتە كىلگەييەكانى بىؤلۆژىيەو. ئىمە ھەمىشە رىگە بە خۇمان دەدەين باسى خۇمان و قسە لەسەر كەسانى ترو لە سەر چارەنووسى خۇمان بە شىوھەيەكى خراپ بكەين. دەركەوتووە كە ئەم عادەتە دەيىتە ھۆى تىكدانى دانەكانى مړۍ، منىش بەدواداچوون و تۆژىنەو لەسەر دەيان بارودۇخى واكردو بۇم دەركەوت كە زۆرەي مەترسىەكان لە قسەى خراپدان كە دژى خزمەكان دەگوترىن و ھىوادارىي شەرو خراپە بۇ كەسانى نرىك. بەرنامەكانى كەسوكارىش KARMA دەچنە پال ئەم سەرپىچىيانە، ھەروا بەرنامەكانى ئازەلە بەرگىۆشەكانى پىشوو، بەلام لەمانەى ھەموويان مەترسىدارتر ناقايلىبوونە لە خۇ. بەلام ھۆى كلۆرپونى دانەكان دەگەرپىتەو بۇ لە پاشملە باسكردن و قسەى خراپ گوتن بە باوك و بارگرانكردنى KARMA و بۇ خراپى خواردەمەنى. بۇ يەكيش خواردنى ھەمىشەيى سەوزە لەگەل خۇراكدا بە باش دەزانرى تا پارسەنگى

هه لچوون رابگريټ و توندوتيزي دهستدرټزكارانه ي ويزدان كه ميكا ته وه.

به لام مه ترسي قسه ي پاشمله و مه ترسي بي ري بق و كينه له چي دايه؟ كاتيڪ بي ري له كه سيك ده كه ينه وه پرديكي وزه يي له نيوان نيمه و نه و كه سه دا دروست ده بي كه بي ري ليده كه ينه وه و، ئالوگوري زانياري و وزه پيكدى، له بهر نه وه بي ري خراب به هي رشيكي وزه داده نري و ده شي زيان و ئازار بگه يه نيټ. ته نانه ت ري كه وتني ناوخوي له گه ل مروقيكي دلپر له كينه دا ده شي پر مه ترسي بيټ. پاشمله قسه كردن و بيروپاي خراب له سه ر خه لك بريتييه له پيداكي شان و توش كردني به ره و روي نه و كه سه ي قسه ي له سه ر ده كه ين يان بي ري ليده كه ينه وه و، دوا جار نه وه پيچه وان هس ده بيټه وه بو سه ر قسه كه ره كه و پي كه اته ي KARMA ي ويرانده كات.

وشه هر بهرنامه يه ك پته و به هي ز ده كات و وزه ي زه مينيش له كاتي ئيستادا و به شيوه ي خوي له توانا يدايه زيان و ئازار بو خه لك بني ريت، نه مه ش له نه نجامي هر بيرو كه يه كي خراپدا. به شي كردنه وه ي ژماره يه كي زور له هو كاره كان گه يشتمه ده رنه نجامي ناوهر و كه كه ي نه مه يه: مروقا يه تي له چه ندان سه ده وه به چالاكي و خي رايي كه وتوته دوور كه وتنه وه له باوهره كان ي هارموني اي جيهان و، له م روزه دا كي لگه ي زانياري زه مين ي به چه ندان بهرنامه ي نيگاتي ف دوره ي دراوه. كاتي كيش كه سيك به خراپه له سه ر كه سيكي تر بي ر ده كاته وه نه وا وشه كان ي KARMA ي نيگاتي ف به گشتي ده خاته كار، ته نانه ت به ته نيا بي ر كردنه وه ي خراب به بي ئاواته خوازي شه ر ده شي بيټه هو ي زيان و ئازار. نيمه له ويزدان وه هي رش ده به ين و يه كتر ده كوژين و به بي نه وه ي زور جار ان هه ست پي بكه ين. دوا جار پر و سه يه كي خو ويران كردني جو ربه جو رو جياواز له شيوه دا به ري وه ده چي و پيويستي به خستنه كاري هه لچونه نيگاتي فه كان نابي بو نه مه ش مروقيك به سه كه پراوپر بي له خه ميكي شاره وي نيگاتي ف. له بهر نه وه هي نده به س نيه كه مرو = له روزه گاري ئيستاماندا باش بيټ و ئازاري كه س نه دات، ويزدان له لامان تاراده يه ك شيواوه كه له گه لي دا ده سته ردار بووني ئازارو زيان به س نيه بو پاراستني ده روون و جه سته. ئيستا مه رجي بنچينه يي زيان كار كردني به رده وامي ويزدان ييه بو گو ريني ده روون و خو. به سادهي هي نده به س نيه باش بيټ به لكو ده بي مروقيكي باش و كاري گهرو چالاك بيټ. هه موو مروقيك به مروقي چاك و وابه سته شه وه ئيستا كه وتوته بهر هي رش و نازار دانه وه له م روزه گاره ماندا ته واوي نه و نايد ياليزم و ناموزه گاي يانه له بي ر چونه ته وه كه به دري زي ي هه زاران سال مرو = تي ياندا ژياون. له باش ترن بارودوخيدا نه م كاروباران به رزكراونه وه تاله پله ي دووه مين دابنرين، بويه له سه ر مرو = پيويسته به شيوه ي جيدي هه ول بدات بو گي رانه وه ي روهانيه ت و مروقا يه تي و كاتي گوري هارموني اي جيهان. چا كترين شتيك كه له م بواره دا پيويسته بكر يټ جيه جيكردني نه و ناموزه گاري يه كه ده ليټ: ((وه رن با دوزه منه كان يشمان خوشبو ي)) نه مه بانگي كه بو راستي روهانيه تي مرو =، به ريه چي لي دانه كان ي وزه ي به لي دان مه ده ره وه.

فه رمان ي ره فتاري ي لاي مروقي هو شمهن د له وه دا ده رده كه ويټ كه ري گه نه دري هه سته نيگاتي فه كان بگه نه ناو ويزدان وه. نه و مروقه ي روزه كه ي به م نزيه ده ست پي ده كات كه ده لي: ((خودايه ته ندروستي به كه س و كارو خزمه كانم ببه خشه، نيمه تي ئارام بده ري)) به مه خوي ده پاريزي و زور له سه ر پيچه كان گه مارو ده دات. نه مه نمونه يه كي ساديه له باره ي چونه تي كاري رسته يه كي سادوه. لاويك سووكايه تي به كچه دوس ته كه ي كردو خراپه ي به رام بهر كرد. كچه كه پي يگوت: ((هيچ كاتي ك نه مه تم له ياد ناچي ته وه))، منيش نه وه م شي كرده وه كه ئاخو له نه نجامي نه وه دا چي روويدات ته ماشام كرد بهرنامه يه ك داري ژراوه يان بو ويران كردن، يا خود جيا بوونه وه، واته نه وه ي له وزه ي بي لوزي دا پي ده گوتري به چاوه وه بوون. دوا جار هر بر گه يه كي سه خت و

نارہوا دەشی بەداخوہ ئەمرو بێتە زیان و نازاردانی ئەو کەسە خوئی و بو کەسانی تریش.

پاش تاقیکردنەوہی پیاویک کە دووچاری لاوازی سستی گشتی بوو وا دەرکوت کە وزەکەیی زۆر نزمە، تاقیکردنەوہکانیش بواریاندا بە دواي ھۆیکەدا بگەرین:

– لە نزیك مائەکەتوہ دراوسییەکی ژن نیشتەجییە کە بەردەوام لەگەڵیدا بە شەردییت، جا وانییە؟
– بەلێ.

– تۆ بە دەستیوہ تووشی نازاردەبیت و توپەدەبیت، ئەمەشە کیلگەکەت دەشیوینیت، لەبەر ئەمەش ناستی وزەکە دیتە خواریوہ، بەلام ھۆی لەمە گرنگتر ئەوہیە تۆ لە پاشملە و بەشیوہیەکی خراپ باسی دەکەیت. تەنیا بە دەستبەردانت لە کینە و پاشملە باس کردن، ھەموو لاوازی ماندوبونیکت لە ناو دەچیت و نامینیت و، ھەروا کیلگەکەت ھاوسەنگ و مامناوہند دەبیتوہ.

دەربەینی بیروپای نیگاتیف لە کاتی گفتوگۆدا لەگەڵ یەکیکدا، دەبیتە نزمبونەوہیەکی زۆری وزە. ئەو مروقەش کە لە پاشملە باس لە یەکیک دەکات، دەبیتە ھۆی زیانگەیاندن بە خوئی و بەو کەسەش کە لە پاشملە ناوی دەبات، دواچار شیواوی سەرپیچی زۆر لە پیکھاتە کیلگەییەکەدا پەیدا دەبێ و زۆر لە وزەش لە دەست دەدا. وەنەبێ وەک پیویست بێ ئەو توشبوونانە لەسەر ناستی فیزیکی بەھۆی لە پاشملە قسەکردنەوہ دەرکەون یان وەک پیویست ئەوہ راستەوخۆ بە دەرکەوتنی ھەندێ نەخۆشی دیاریکراوینیت. دەشی دارمان و نزمبونەوہ لە پیکھاتە وردەکاندا رووبدەن و، وێرایی ئەوہش کە مروق ھەست بە خراپبوون ناکات، بەلکو ھەست دەکا تەندروستی چاک و زۆر باشە بەلام لە پاشدا شیواندن لە پیکھاتە رۆحانییەکانیدا روو دەدات کە یەکجار فراوان و، ناکرێ راستەوخۆ بدۆزینەوہ. دواي ئەوہش، واتە کاتی کۆلی و کارەساتەکان لای ئەو مروقە دەست پێدەکەن نەخۆشییەکانیش دەست بە دەرکەوتن دەکەن چ لە لای خوئی یان لە لای کورەکان و خزمەکانی، ئەو کاتە زۆر گران دەبێ بۆی کە پێشبینی ئەوہ بکات کە ھۆی گشت ئەمانە لە پاشملە قسەکردنە.

ئیمە خوومان دەکوژین بێ ئەوہی ئەوہ ببینن. لە پاشملە باس کردن بۆکورتکردنەوہی ژیاومان کاردەکات و لە بواری فیزیکی و رۆحانیدا وێرانمان دەکات و، کارتیکردنەکەشی دەگاتە چەندان سالی دوورو درێژ. پاشان دەستما دیە لیکوئینەوہ بە دوا داچوونی خاسیەتی سەرەکی کۆکردنەوہ و یەکخستنی نیوان گشت بە تەمەنەکانی دنیا، تەماشام کرد خوراکیان جووربەجوور زۆر جیاوازە، ھەروا رەفتاری گشتیان جیاوازە بەلام ھەموویان رۆحیکی باشیان ھەبوو، و اشدرکەوت کە رۆحی باش مانای نەبوونی ھێرش کردنی وزەییە بۆ سەر کەسانی ترو، بیگومان مەبەست ھێرش نەبردنیکی راستەقینە. مروق زوو دەمرێ چونکە بە شیوہیەکی ھەمیشەیی خوئی و جەستە و وێرانەکات. ژاپۆنەکان بە گەلیکی تەمەن درێژ دادەنرین و ھەر لەو کاتەشدا بە باشترین و بەرەوشتترین گەلانی دنیا دادەنرین.

لە ھەموو ئەمانەش مەترسیدارتر لە پاشملە باسکردنە دژی مروقیکی نزیك و خۆشەویست. پلەیی یەکیتی لە ناستی کیلگەییەدا دەشی جیاوازییەت، ئەم پلەییە لە ناو کەسانی خۆشەویستدا زۆر بەرزە. ھەستکردن بە خۆشەویستی مروق پێش دەخات، ناستی وزە لای مروقی خۆشەویست زۆر بلندە، لەبەر ئەوہ ھەر کارتیکردنیکی نیگاتیف زۆر مەترسیدار دەبیت.

لەسەر بەندی نامادە کردنی ئەم کتیبەدا زۆر جار لە خانەیی بلاوکردنەوہی کۆدەبوینەوہ، لە دیداریکیاندا نووسەرێکی لاو لە مۆسکو بە ناوی ((سالا)) نامادەبوو. زانیاریمان ئالوگۆر کردو گفتوگۆمان لەسەر

كتيپه تازه كه كرد كه هينابووي بۇ خانەي بلاو كرده وەو لاپەرە كانيمان هەلدانە وە. بەرپز ((سلا÷)) گوتى له يەكيك له سەفەرە كانيدا لەگەل ژنيكى ئەستيرە گره وە كه زور شارەزاو خاوەن توانايەكى بەرز بوو يەكتريان ناسيوو و ناوبراو پي گوتو:

بگەرپو وە بۇ ماله وە، له يەخەي چەپي پالتويە كه تدا مەقەستيك لەگەل نەخشيك شاردراونە وە. كاتيک له شويئە كه ي دەريدينيت هەموو شتيك زور باش دەبيت. ئينجا ((سلا÷)) بۇ مال گەرپاوە تە وە مەقەستە كه ي دەرهينا وە. له كاتي گفتوگۆ كردن لەگەل يدا لەسەر كتيپە تازه كه ي بوم دەر كەوت كه ژنە ئەستيرە گره وە كه نەيتوانيوو كاري بكاتە سەر، پي گوتو وە:

تو فریشتە يە كي پاريزەري بەهيزت هەيه، من ناتوانم چارەسەرت بكەم.

ئيتەر دانيشتبوو و قسەو باسما بۇ يەكتەر دەكرد. هەستم كرد يەكيك وزە كه له من رادەكيشتيت. تاقيردە وە كان سەلمانديان كه ئە وە بە هوي سلا قە وە بوو، هەروا سەرنجدا بارودوخي ئە و نافرە تانە ي لامان دانيشيتبوون بەرە و خراپي دەچوو، دەستم بە تاقيردە وە ي هوكارە كانى سلا÷ كردو، بوم دەر كەوت كه له ويزدانيدا بەرنامە يە كي هەيه بۇ دارماني نافرە تان. ئەمە بۇ من چاوەرپوانكرا و نەبوو، پيمگوت:

- بيزەحمەت ئەگەر دەتواني پيمبلي، ژيانى خوت چون دەروات؟

- وەك پيوست نيبه، هەشت سائە له ژنەكەم جيا بوو مە تە وە، لە و كاتە شە وە حەزم له ژن هينان نيبه.

بوم روونكر دە وە كه هوي ئە و ژنەينا نە ناخوشە ي ئە و بەرنامە يە بوو كه له ويزدانيدا لەلايەن باوكيبه وە پيش له دايبووني دارپژرا وە و، بەرە و دارماني نافرە تان ئاراستە كرا وە. پاش راستكردە وە ي كيگە بيولوزيبه كه ي هارمونيكا كه ي كه و تە وە بوژاندە وە.

ما وە يە كه مە و بەر له كارگە يە كدا دەستم بە پشكنين و چارەسەر كردني نەخوشە كان كرد، دواي دووسەعات له دیداريمان يە كيك له ژنە كريكارە كان هاتە وە لام و سكالاي كرد كه له ناوچە ي چاوي سييه مە نازاريكي زوري هەيه. پاش پشكنيني كيگە كه ي تە ماشام كرد هويە كه بريتيبه له كيگە ي وزە - هيواداري شەرو خراپە و، بەرنامە يە كه بۇ دارمان، پيمگوت:

- بە خراپە قسەت كردو وە و پاش دەرچونت له دیدار يە كه ممان له پاشملە باست كرددوم.

- چ دەلي، من نەبير يكي وام كردۆتە وە و نە بە خراپە قسەم كردو وە.

- تو بە بەزە يي پيدا هاتنە وە م نازارت داوم.

- لە وە مەبەستت چيبه؟ بوچي ناتوانم ناواتي هەر شتيك بۇ مرو÷ بخوژم؟

- دەر كرى بە كارت يكردن و هەلچوون يارمە تي مرو÷ بدرى، بە لام بەزە يي قەدەغە يە، چونكە بۇ جەستە دەگەرپيتە وە و دەشي ببیتە هوي نازارداني گيان و دەر ووني مرو÷. يەكيك له نەخوشە كانم كاتي دیدارمان ناواتي خراپە ي خواست، دواي دوو مانگ نەخوشيب ي و اي ليدياريدا وە كه ئە وە ي بە ناواتي

خواستبوو، ناچار بوو نەشتەرگەري بكات. تو نازانيت هەموو خەلك لەم پوژگارە ماندا ناستيكي بەرزي وزە يان هەيه، لەبەر ئەمە هەر هەلە يە كه بۇ شيواندنيكي بە هيزي پيکها تە كيگە ييبه كان پيچە وانه دەبيتە وە چ، جاي ئە و ئەنجام و نەخوشيبانە ي بە دەر دەكەون.

نەخوش ي له سروشتي خویدا شەر نيبه، بەلكو ريگە يە كه بۇ پيکهياني بەرنامە ي دارمان و ويرانبووني روخ. كاتيک هيواي شتيك بۇ كەسيك دەخوژين، ئە و ئيمە لەگەل نەخوش ي و كلولييبه كان ي ريكە و توو نين، دوا جار ئيمە

تەنیاپیر لە ئەنجامەکان دەکەینەو، ھۆیەکی پشەتگۆی دەخەین، ئابەم شیوێیە یاریدەیی دارمان و وێرانبوونی رۆحەکی دەدەین. لێرەشدا چینیکی یەكجار وردونەرم ھەبە، کاتیکی ھەستەکانی دەرەکی و ھیواداری یارمەتیدان رۆدەچنە ناوھە دەتوانن ئاراستەیان پێچەوانە و ئەرکیان بگۆڕین، پێویستە لە ناخەو دان بەوھدا بنریت کە نەخۆشییەکان وەك بەئیک ھەن بۆ پەرەپێدانی رۆح و مامەلە کردن لە تەکید بە شیوێیەکی ئاشتیانە. ئەمەش پەيوەندییەکی دوو ھیندەیی و ئاشتیانەیی ناوخوازی و یارمەتیەکی دەرەکییە، کارتیکردنیکی ھەلچونانەییە و دەتوانی ھارمونیای لەگەڵ گەردوون بپاریزیت، بەبێ ئاراستەکردنی خولیاکان. نەخۆشیەکی ھەمیشە لە یەك کاتدا خێرو شەر نەبوو.

ھۆی چوارەم

بەپێی بە دواداچوون و توژینەو لە مەسەلەیی مژین و راکیشانی وزە ھەولەدەم ئەم ھۆیە روون بکەمەو کە مروۆ ÷ بۆتە مژەری وزە.

بۆم دەرکەوت کە پرۆسەیی مژین خالی نەبوو لە شوینەواری خراپە یان سوکایەتی پیکردنی ئالوگۆری نیوان خەلک لەسەر ئاستی کیلگەیی وردو ئالۆزتر لەوھیی بیری لیدەکەینەو. مژینەکەش تەنیا راکیشانی چەندایەتیەکی دیاریکراوی وزە نییە، تیکدانی چینی کیلگەیی و پیکھینانی ھەلومەرجی لە بارنییە لە پینا و لە دەستدانی ئاینەو وزەدا بەلکو پەخستن و کاولکردنی پیکھاتە کیلگەییە وردەکانە، کە دەشی بێتە شیواندنی ھیلەکانی چارەنووس و تەندروستی و بارودۆخی دەروونی KARMA. چەندان جار سەرنجداوە چون لە پری لادانی دەرونیی تیزتر دەرەکەوئ پاش و نکرندی چەندایەتیەکی زۆری وزە. لای ئەو کەسە دەست بە بەکارھینانی چەندایەتیەکی وزە غەریب دەکات کەنالی ھاوپەیوھندی لەگەڵ بۆشایی دادەخریت، بەمەش ناچار دەبی زۆرتەر زۆرتەر وزە رابکیشیت و ئەگەر وا نەبی تووشی نەخۆشی زۆر سەخت دەبی و دووریش نییە ئەو بێتە ھۆی مردن. سەرھەتای ئەم پرۆسەییە لە ھەستیکی بەرزو پەرەسەندوایە بە خۆپەرستی (ئەنانیەت)، کە لە بیرو بۆچون و ھەلچونەکان و کردەوکاندا دەرەکەوئ، ھەروا لە تینەگەیشتنی کاتیگۆریی یەکییە دنیادا. ئەم تینەگەیشتنە دەبێتە داخستنی کەنالیەکانی پەيوەندی لەگەڵ بۆشایییدا (فەزا) و دەبێتە ھۆی نزمبوونەوھیی وزە. زۆریش گرانی ئەم پرۆسەییە رابگریت، لەکاتیکیدا بە میرات بۆ مندالان ھاتوو، کەنالیەکانی پەيوەندییان لەگەڵ بۆشایی داخراون و بە خیرایی نەخۆشی سەختیان لادەرەکەوئ و دەکەون بە مژینی وزە، کە ھەر لە پێشەو لای ئەوان نزمە، یان پرۆسەیی ھەلمژین ئەنجام دەدەن و درێژەپیدانی ئەم پرۆسەییە دەروون و خودی مروۆ ÷ دادەرمینن. ئەوا لێرەدا ھەندئ نمونەش لەسەر وزە ھەلمژین باس دەکەم.

ئەم ژنە بۆ جاری سییەم ھاتەو لام، پرۆسەیی دۆزینەوھیی نەخۆشیی کچەکی لە دوورەو پێشانی دەدا کە یەکیک لە مامۆستاکانی لە قوتابخانەیی مۆسیقا وزەیی لێ ھەلدەمژن. ھۆیەکی KARMA یە ئەم کەسە لە باوکییەو بەرنامەیی مژینی بۆ ھاتوو، ھەلبێژاردنەکەش ئەو کچەیی گرتوتەو چونکە ھەردوو گوییی سمران. پاشان باوکی ئەو کەسەم پشکنی دەرکەوت کە ئەویش وزەیی ھەلدەمژن، بەلام گوناھبار باوکیەکی بوو کە لە رەفتاریدا لەگەڵ ژنەکەیدا زۆر خۆپەرست بوو، زۆر چەشنە زەبری دەخستە سەر ژنەکەیی و لە ھەموو شتیکیدا بەرھەستکاری بوو، بەلام ژنەکەیی وزەیی بۆ دەھاویشت تاوھکو قایلی بکات.

خۆپەرستی و دلرەقی دەبنە مایەیی جیابوونەوھە بۆشایی و ئەو کاتە مروۆ ÷ ناچار دەبی لە کەسانی تر وزە

راکیشیت، ئەمەش سیستەمی پاراستن لای مندا لانی ئەو کەسە پەکدەخات و، تووشی نەخۆشیی سەخت دەبن و، دەشی تووشی تیکچونی دەروونی یان گیروگرفتی تر بن. لەم نمونەیه ماندا باپیره کە بەشیک لە KARMA -ی کورەکە و نەوێکە هەلمژی.

ئەمە لاویکی تر دەپەیفی و دەلی:

کەسیکی تاوانکارو راهاتووی بەکارهینانی مادە سەرکەرەکان و حەشیشە هاتوچۆی مالهەمانی دەکردو هەوای دەدا دەرگا کەمان دەرکیشتی و گۆپەکانی دەرەو بەشکینی و وایەری تەلەفونەکە بپچرینی و، لەم جارە دوا ییدا هات و دەستی بە دەرکیشتانی دەرگا کەمان کرد، منیش لە پشت دەرگا کەوێ راوەستام و دەستم بە پارانەو لە یەزدان کردو نزام بۆی دەکرد، پاش کەمیک گۆیم لیی بوو هیدی هیدی بۆو و ئینجا رویشت و دوورکەوتەو، ئەمەش رەفتاریکی ئاسایی ئەو نەبوو. هەموو جاریک کە دەریش دەچوو دەرگا کەوتە لیدانی دەرگای دراوسێکان و شکاندن گۆپەکان. ئەمجارە چی لیی روودا؟

تاقیکردنەوێکانی وایدەردەخەن کە نزاکردن کاریکی پۆزەتیف و باش و بەهیز دەکاتە سەر رۆحانیەت و چارەنووس و رەفتارو بارودۆخی دەروونی تاوانبار. وادەرکەوتوو کە مرۆقی ئاسایی بە نزاکردنی لە پینا و کەسیکی تردا بەهیز تر کارتیکردنی دەبی وەک لەوێ ئەگەر کەسیکی شارەزا لە بواری هەست و دواوێ هەستی میتافیزیکی بیکات، لەبەر ئەو نزا کردەکاتە سەر پیکهاتە ی کینگەیی ورد.

تاقی کردنەوێکانی هۆکاری وزەیی لای تاوانبارە کە لە پینش نزا کە یەدا ئەو پێشان دەدا کە ئاستیکی دەستدریژکارانە ی بەرزو لە پێ لادانی دەروونی هەیه و دارمانیکی توند لە ئاستی پە یوێندی لە گەل بۆشاییدا هەیه. بەلام رەفتاری ئەو کەسە بە چی دیاریدەکریت؟

هەستکردن لە باری ویزدانەو بە ئاستی وزە لای لاوێکە، بوو تەقاندنەوێ دوژمنایەتی و شەپو تیکچوون، بەم رینگەیهش وزەیهکی سەیری دەستکەوت، پاش دەستدریژی و شەپو تیکچوون بە شیوێیهکی یە کجار زۆر ئاستی وزەکە ی بەرز بۆو. جاریکی تریش دوا ی نزا کردنە کە وزەیهکی دەستکەوت، بەلام لە چەشنیکی تر بوو، وزەیه کەوتە کار بۆ گۆپینی. وا پیدەچێ ئەمە لای ئەو چاوەرپوان نە کراو بوو، روون نەبوو لەبەر ئەو بەهیمنی جینگە کە ی بە جیهشت، شتیکی نا ئاسایی روویدا، بەمەش نەیتوانی بارودۆخە تازە کە ی هەلسەنگینی. بەلام تاقیکردنەوێکانی دوا ی نزا کردنە کە وایدەردەخات کە گۆپینی رۆحانیەتە کە کەم بوو، هەرچەندە کارتیکردنە کە رۆحانی بوو. ئەمەش مانای وایە کارتیکردنە کە رویشتۆتە سەر هۆکاری تر. بە تاییبەتی بۆ رەفتارو باری دەروونی. بە کردەوێ مرۆفە کە لە باری دەروونیەو سەغڵەم بوو، بەلام هۆکاری جەستەیی و بارودۆخی فیزیکی زۆر خراپ بوو. نزا کردنی هەندێ جار هۆکاری جەستە خراپتر دەکات، ئەمە ئەگەر جەستە و پیکهاتە رۆحانییهکان دژ بە یە کتر بن. کاتیکیش رۆح پێش دەکەوێ و بەرز دەبیتهو، ئەوا جەستە بۆ کاتیکی لاواز دەبی. بەلام رەفتاری و سروشتی لە سنوریکی ئاسایدا دەبن.

هۆی سەرەکی تیکدانی باری دەروونی و، ئاستی نزمی پە یوێندی لە گەل بۆشایی و رەفتاری دەستدریژکارانە لای ئەو کەسە، رەفتاری باو کە کە ی بوو کە چەند جاریکیش هەوای خۆکوشتنی داو. بەرنامە ی خۆ ویرانکردن کە باو کە کە ی خستبویە کار چارەنووسی پەر لە تراژیدیای کورە کە ی دیاری کرد. پاش راستکردنەوێ. پیکهاتە ی KARMA -ی باو کە کە بە شیوێیهکی توند پە ی پە یوێندی کورە کە بە بۆشاییه و بەرز بۆو. نزا کردنی ئەو لاوێ بوو هۆی گۆپینی رەفتاری ئەو ئازا و گێرە سەرە پۆیه، بەلام باشبوونی پە یوێندی لە گەل

بۆشاييدا پېويستىيى بە راستكردنەۋەيەكى قولتۇر بوو. كارىكى پۇر لە خوشىيە لەسەردرېژە پېدانى تۇژىنەۋەكە بەرەو پېش بچىن:

- چ كاتىك ئەو كابرايە ھەموو جار دەھات؟

- سەير لەۋەدا بوو كاتىك دەھات كەمن لە ئەو پەرى خوشىيى و بەختيارىيى ژياندا دەبووم، لە كاتىكى زۇر نادروستدا، لە راستيدا ئەمە زۇر ۋەرسىكارو ترسناك بوو.

- جا ئايا ئەو ھەر بە رېكەوت بوو؟

- نەخىر، لە بەختيارترىن كاتدا پەيدادەبوو، چونكە بوژاندنەۋەي رۇحانى لەو كاتاندا ھەموو لەشى مۇقى پۇر لە وزە دەكرد. ۋاپىدەچى ئەو كابرايە ئەمەي لە رووى وىژدانىيەۋە ھەستى پىدەكرد، ھەزى دەكرد ئەو وزەيە دەستكەۋى. ئەو كەسانەي پېويستيان بە وزە ھەيە بەمشىۋەيە دەجولپنەۋە، ئەوانە ھىرش دەبەن و قوربانىيەكە ئازار دەدەن، بە دواي رېوشوئىنى جۇراۋجۇردا دەگەپۇن بۇ ۋەرسىكردنى مۇقى قوربانى. جا لەبەر چى بۇ نمونە مۇق دەپتە دۇكار؟ چونكە دايك و باوكيان دەستبەردارى يەكىتى لەگەل دنيا دەبەن، لە ھەستەكانى بالآ دور دەكەۋنەۋە، ئەمەش دەپتە ھۇي داخستنى تەۋاۋىي ئەو كەنالانى لەگەل بۇشايى ھاۋپەيوەندەن، ئىنجا دارمان ۋە ھەلدېرۋنەۋەي پىكھاتە كىلگەيەكان دەست پىدەكەن، بە جۇرىك ناتوانى لە ھىچ شوئىنىك وزەيەكە پەيدابكرىت. ئەگەر ئەو كەسە مندالىك بىت ئەۋا دەپتە مايەي تۇرەبوون و تەقاندەۋەي دايكەكە. ھەردەم ھاۋارو تۇرەبوونى دەبى و بۇ ئەۋىش ۋاز لە وزەكە دىنى. يان سەردەكاتە سەر ئەۋەي لاي دادەنىشى و ھەمان رەفتارى ۋەرسىكردن و بەلەسەبوونى لەگەل پەپرەۋەكات تا گەرە تۇرەو بىزاردەكات، دواچار ناچارى دەستبەردارىۋونى وزەي بۇ دەبى. ۋاتە گەياندنى قوربانىيەكە بۇ ناستى ۋەرسىبوون و ئازارى فېزىكى يان رۇحانى، ئەمەش يەكىكە لە رېگەكانى ھەلمۇزى وزە.

دەشى دايكەكە ھۇيەكە بى بۇ پەيدا بوونى ھەلومەرجى لە بار بۇ پەرەپىدانى پۇرسەي ھەلمۇزىن لاي مندالەكە، بە تەۋاۋكردنى كۇرسىكى خىراي فېرۋونى شىلان بەبى دەستلىدان، ھەۋلدەدا لە كاتى ھەر توشبوئىكى كەمى نەخۇشىدا چارەي مندالەكە بە جولاندنى دەست بكات، بەو شىۋەيە وزەيەكى فېزىكى لايەلای بداتى نەك وزەيەكى رۇحانى، ياخود تۇرەبوون و ھاۋارى گريانى زۇر دەبى و لە بۇ ئەۋ دەستبەردانى ھەندى وزەي فېزىكى دەبى و، دايكەكە بەم كارەشى مندالەكە فېردەكات و يارىدەي دەدات كە بىتە بەكاربەر.

ئەو دايكەش كە بۇ نزاۋ پارانەۋە روو لە خودا دەكات بۇ ئەۋەي مندالەكەي چاكىپتەۋە، ئەۋىش وزەيەك دەدات، بەلام وزەيەكە رۇحانىيە، بەۋكارەشى مندالەكەي چار دەكات و يارمەتى پىگەيشتن و پەرەسەندنى ساغلمانەي دەدات. دەشى ھەلمۇزىن وزە بە پىي مەبەستىكى پىشەكى بىت. ۋاتە ھەلمۇزىن راستەۋخۇ بەلام ئەم رېگەيە پېويستى بە زانىنى وزەي بىۋلۇژى ھەيەۋ بە ھەستىكردن بە چلونايتى وزە.

ئەو مۇقەي پىكھاتەي كىلگەي رۇحى نزمى ھەبىت دوچارى قورسى و گرانى پەيوەندى بوو لەگەل بۇشايى بۇ دەستكەۋتنى وزە. لەبەرئەۋە پەنا دەباتە بەر بەكارھىنانى وزەيەكى غەرىب، بەمجۇرە پۇرسەي ھەلمۇزىن و جىابونەۋەلە بۇشايى دەست پىدەكات كەھەموو جارىك بە نەخۇشىيەكى توندو ترسناك كۇتايى دىت، ھەلمۇزى وزە لە راھاتوۋ لەسەر بەكارھىنانى مادە بىھۇشكەرەكان دەچىت كە ئەمۇ قايلىبوون و بەختيارىي دەستدەكەۋى بۇ سەبەينىش ناچار دەبى نرخیكى گران بدات. ھەندى جارىش شارەزايانى بوارى ھەست و دواۋەي ھەستى مېتافېزىكى كە بە شىۋەيەكى باش رانەھىندراون دەبنە ھۇي مۇزىن وزە، بىئەۋەي بەۋە بزەن،

ئیتیر نه خوشی هیئرش دهباته سهر رۆله کانیان و خزمه کانیان بیئنه وهی بزائن هوکاره کهی جیبیه.

چاره کردنه که ده بی رۆحانی بیئت، به هیواداریی خییرو چاکه و به وردی دۆزینه وهی نه خوشییه که، نهک ههلهنجانی وزه. ویزدانی نه خوش هه ردهم هه ولدهدات هوئی نه خوشییه که ده رکیشیئت، به لام کارتیکردنی وزهیی ده بیته ریگریی ئه م پرۆسه یه ی. زۆر که م کهس ناستی مه ترسیی ئه و سزایه ده زانن که مروۆ وهریده گری. ئه مهش به هوئی پهیره کردنی پرۆسه ی هه لمژینی وزه وه، چون به ختی ده رچوون له م بارودوخهش زۆر که مه. ئه و کاته ی کارتیکردنی بیووزهی له گه ل هه لمژینی وزه دا روودهدات، پیکهاته کانی کیلگه یی لای قوربانیه که ده شیویندرین و، ئه م شیواندانهش توانایه کی گه وره یان بو پاراستنیان هه یه و، له ئه نجامدا ده بنه هوئی ده رکه وتنی گه لیك نه خوشی توند و، ده ستریزکاره که خوئی و منداله کانی و نه وه کانی جاریکی تر خره که ده دن. باشتین ریگه بو پاراستن له کارتیکردنی مروقی بیروهشت که هه ولی هه لمژینی وزه ده دات بریتییه له: پارانه وه له یه زدان و، نزاکردن بو ئه و که سه و، هه ر له و کاته شدا یارمه تیدانی بو گوپینی پیکهاته رۆحیه شیواوه کانی.

ئه مهش نمونه یه کی تره له سه ر هه لمژینی وزه، ژنیك هاته لام داوای یارمه تی لیکردم بو کچه گچکه که ی و بو کچی نه وه که ی و بو کچی کوپه گه وره که ی. منیش کچه که ی ژنه که م تاقیکرده وه. کچه که ته مه نی چوارده سالن بوو له قوتابخانه ده یخویند، دوو چاری شیواندنی توند بوو له پیکهاته کیلگه ییه کانی نزیک سه رییدا هویه که ی ئه مهش نه وه بوو که وتبووه به ر هه لمژینی وزه که ی.

- ئایا کچه که ت هه سته به سه ر یه شه وئازاری هه میشه یی له سه رییدا ده کرد؟

- به لئ.

- ئاخو دوو چاری لاوازی و ماندوو بوون بووه، هه میشه رهنگی زه رده؟

- به لئ، زۆر ماندوو، هه روا له خویندندا دوا ده که ویئت، به تایبه تی له ده رسی بیرکاریدا.

- مه سه له که بیرکاری نییه به لکو پیاویك وزه که ی هه لده مژئی، دوورنییه مامۆستا که ی بیئت. هوئی ئه مهش، خانمه که م نه وه یه باوکی کچه که وزه که ی توئی هه لده مژئی. له بهر نه وه سیسته می پاراستنی کچه که کونی تییدا یه و، دوا جار ده بیته قوربانیه کی ناسان بو هه لمژینی وزه که ی.

پاشان که وتمه ته ماشای کیلگه ی نه وه که ی، ته ماشام کرد ئه ویش بوته قوربانیه ی هه لمژینی له و چه شنه. گونا هکاریش له مه دا باوکه که یه، ئه ویش وزه ی له ژنه که یه وه هه لمژیه وه. به لام زنجیره که له م سنوره دا کو تایی نایه ت. باوکه که نا چاری هه لمژینی وزه یه چونکه داپیره که که هاتوته لام سالی (1962) وزه ی له پیاویکی تر هه لده مژئی، پاش پینچ سال میرده که ی که وته هه لمژینی وزه ی ژنه که، له بهر نه مه یه سیسته می پاراستنیشی کون بووه. هه ر له مه شه وه، پرۆسه یه ک په ییدا بوو که له وه دا قوربانیه که تاوانکاره که ده ورژینی و، داپیره که له سیسته می پاراستنه که ی ده رچوه و، ئیستاش زنجیره یه ک کاردانه وه ی له کاردایه و کوپه که ی و کچه که ی و نه وه که ی دوو چاری ئه و نه نجامه بوون. ئیستاش فه رمانی هه لمژین یان وزه دانیان به سه ر دا دراوه و، به مهش بوونه ته هوئی هه لخران و دارمانی پیکهاته کیلگه ییه ورده کان و، دارمانی فیزیکی به ره به ره ی جه سته. به مجوره ده بینین چون تاقه کاریکی ناره وشتانه ی داپیره که ده بیته هوئی سزای ته واوی خیزانه که و، هه میشه سه ره رۆیی و که م هه سترکردن به به رپرسیی له سه ر ناستی وزه یی به کاره ساتیکی گه وره کو تایی دیت.

نمونه یه کی تر ئه مه ته: کچیکی گه نج گه لیك گیروگرفتی جوړبه جوړی هه یه، منیش بو م رونده کردوه چون

به سه‌ریچی کردنی یاسایه‌کانی بالا کارده‌کاته سهر سروشت و چاره‌نوس و تهنروستی خوی. نه و کچه تووشی پچراندنی که ناله‌کانی په یوه‌ندی له‌گه‌ل بوشاییدا هاتووه و، له‌مه‌شدا باوکی گونا‌ه‌باره چونکه ده‌ست‌به‌رداری به‌کیتی له‌گه‌ل گه‌ردوون بووه و، له‌نه‌جامی نه‌مه‌شدا نزمبونه‌ویه‌کی توند له‌ناستی وزه‌یی پیکه‌ته‌کانیدا روویداوه و خوشی جه‌خت له‌سهر نه‌وه ده‌کاته‌وه که باوکی مولحیدو مادی بووه.

– مه‌سه‌له‌که له‌وه‌دا نییه مروّ ÷ باوه‌ری به‌خودا هه‌بئ یان نه‌بئ، چونکه مروّ ÷ شانه‌یه‌کی گچه‌که‌یه له‌جه‌سته‌یه‌کی یه‌کگرتوو، ده‌بئ به‌پیی یاسایه‌کانی نه‌م له‌شه‌بژی. جائه‌گه‌ر مروّ ÷ نه‌مه‌تینه‌گات نه‌وا مندا‌له‌کانی دوو‌چاری هه‌لوه‌شانه‌وه و خراپه‌کاری روّحانی ده‌بن و، دوا‌ی نه‌وه‌ش تووشی هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی جه‌سته‌یی ده‌بن. ئینجا که‌وتمه پشکنینی پیکه‌ته‌کیله‌گه‌یه‌کانی نه‌م کچه‌ته‌ماشام کرد به‌هوی ناستی نزمی وزه‌یه‌وه و به‌هوی لا‌وازی‌ی په‌یوه‌ندی‌وه له‌گه‌ل بوشاییدا خه‌ریکی هه‌لمژینی وزه‌ی منه. خوشی هه‌ست به‌وه‌ناکات، به‌لام سه‌رنجیدا مندا‌لن حه‌ز نا‌که‌ن له‌باوه‌شیدا دانیشن. کیله‌گی مندا‌ل هه‌رده‌م بئ پاراستنه‌و به‌ناسانی وزه‌ی لئ هه‌لده‌مژئ، به‌لام به‌بیگومان و به‌خو‌رسکی هه‌ولئ پاراستنی ده‌دن. ئیمه‌له‌یادمانه‌چو‌ن له‌کو‌ندا مندا‌له‌گچه‌کانیان له‌چاوی که‌سانی بیانی ده‌شارده‌وه تا له‌مروّقی بیرو‌شت بیان‌پاریزن که‌له‌وانه‌بوون بینه‌هوی نازاردانیان.

پو‌ژئیکیان له‌کاتی دهرس‌گوتنه‌وه‌مدا له‌باره‌ی هه‌لمژینی وزه‌وه‌گفتو‌گو‌گه‌رم بوو. منیش ده‌ستم کرده‌روونکرده‌وه‌ی نه‌و میکانیزمه‌ی خودارمانی مروّقی لی‌ده‌که‌ویته‌وه نه‌گه‌ر وزه‌ی که‌سانی تره‌لمژئ. له‌ناو ناماده‌بوواندا که‌سانی پسپوری هه‌ست و دوا‌وه‌ی هه‌ستی میتافیزیکی ناماده‌بوون. پاشان لویک له‌ناماده‌بووان که‌دیاربوو زور باوه‌ری به‌خوی به‌رز بوو رایگه‌یاند که‌ریگه‌یه‌کی باشی بو‌چاری هه‌لمژینی وزه‌دو‌زیوه‌ته‌وه. داوام لی‌کرد که‌قسه‌بکات چونکه نه‌وه یه‌کجار گرنگه، گوتی:

– کاتی‌ک مروّ ÷ وزه‌هه‌لده‌مژئ، ده‌بئ وه‌ک برینیکی گه‌نیوی کیم‌کردوو ته‌ماشای بکری و، ریگه‌ی بردنی وزه‌که‌ی پی‌بدرئ.

– به‌لام نه‌ی چی ده‌بئ نه‌گه‌ر به‌شیوه‌یه‌کی هه‌میشه‌یی له‌لایه‌ن مروّقیکی وزه‌مژوه‌هیرشت بکریته‌سهر، پاراستنیکی له‌م چه‌شنه‌هه‌روا توش ده‌کاته‌برینیکی کیم‌کردوو. ئیمه‌ش وامن لی‌دیت وه‌ک به‌خه‌یالماندا بی‌ت وا ته‌ماشای خو‌مان بکه‌ین. من پاو‌یژی به‌کاره‌ینانی نه‌م ناموژگارییه‌ناکه‌م. به‌لکو‌باشتر وایه نه‌گه‌ر هه‌ست بکه‌ن که‌سیک وزه‌تان هه‌لده‌مژئ نزا بکه‌ن و له‌خودا بیارینه‌وه تا خو‌شه‌ویستی و وزه‌ی یه‌زدانی به‌او‌یژئته‌دل‌بیه‌وه. هه‌رنه‌وه‌ش ده‌توانئ بی‌گو‌ری و دهرونی پاک‌ژبکاته‌وه و له‌گه‌ل بوشایی ها‌وپه‌یوه‌ندی بکات.

پاش کو‌تایی دهرسه‌که‌و گه‌رانه‌وه‌م بو‌ماله‌وه که‌وتمه‌تاقی‌کردنه‌وه‌ی ناموژگارییه‌که‌ی نه‌و لاوه‌و ته‌ماشام کرد روّحانیه‌ته‌که‌ی و دهرونی و ره‌فتاری خاوه‌نی به‌های نه‌گاتیقه، نه‌مه‌ش به‌دارمانیکی ته‌واوی پیکه‌ته‌روّحانیه‌ورده‌که‌ی داده‌نری. جا نه‌گه‌ر له‌خودا پارینه‌وه که‌خو‌شه‌ویستی و وزه‌ی یه‌زدانی به‌هه‌لمژئ وزه‌ببه‌خشئ، نه‌وا به‌هاداری هؤ‌کاره‌روّحانییه‌که‌ی باشتر ده‌بن و پته‌وتر ده‌بن. یاریده‌دانی ویزدانی هه‌موو نه‌وانه‌ر‌زگارده‌کات که‌وزه‌دمژن جا‌چ به‌خواستی خو‌یان بئ یان بئ خواستی خو‌یان. نه‌م بارودو‌خه‌ش ده‌یسه‌لمی‌نی که‌میکانیزمی زور و جه‌ورو نا‌چارکردن، که‌ئیستاکه‌به‌شیوه‌یه‌کی میکانیزمی له‌جیهانی فیزیکیه‌وه بو‌جیهانی روّحانی و بو‌جیهانی بی‌وزه‌یی ده‌گو‌یژئته‌وه شتیک نییه‌جگه‌له‌پرو‌سه‌یه‌کی خو‌کو‌ژی. مروّ ÷ هیچ‌کات هه‌ست به‌تی‌کشکان و پاشه‌کشه‌ی نا‌کات. به‌چه‌ند جاریک نه‌جامدانی پرو‌سه‌ی هیرش بردن و ده‌ست‌دریژی له‌سهر

ئاستی رۇحانى مرۇۋ ھەست ناکات چۇن خۇى گلۇر دەبىتتەو ھە تىکدەشكى، چونکە وا راھاتووھ کەلە پلەى يەکەمدا ئەوھ بىيىنى کە تەنیا لە جەستەى خۇيدا روودەدات.

ھۆى پىنجەم

ھەموومان ئەو پەندە دەزانين يان بىستومانە کە دەلى:

((بە خراپە باسى مردوو مەکە)) ئەمە چى دەگەيەنى؟ لە راستيدا دوورنىيە جىھانى وردى مردوان لەگەل دىناى فيزيکماندا بە پەيوەندىي ديارىکراو پىکەوھ ھاوپەيوەندىن و، ئەگەر ئەم پەيوەندىيانە دەرېکەون ئەوا زىانى بۇ ھەردوو دىناکەمان دەيى.

نابىناى کىلگەيى لای مرۇقى زىندوو مرۇقى مردوو ئەو کاتە روودەدات کەسەر پىچى کردنى ياسا بالاکان لە نارادايىت. ئاين و نەرىت و مەراسىمەکانى مردوو ناشتن لای زۇربەى گەلانى دىنا بۇ ئەوھ ناراستەيە کە کىلگەکانى مردوووان لە کىلگەکانى زىندوووان جودا بکرىنەوھ: ئەمەش لای فەلەکان لە پىکەيىنانى قەداسدا دەرەکەويىت و لای ھىندۇسەکان بە سووتاندنى تەرم و... ئىتر بەمجۇرە - ھەموو ئەمانەش تواناي جياکردنەوھى کىلگەکان دەدات و يارىدە دەدات بۇ گواستەنەوھى پىکەتە کىلگەيىەکانى مردوو بۇ ئاستە گونجاوھکان لە گەردووندا. جا ئەگەر مرۇۋ رىق وکىنە و تۇرەيى بەرانبەر مردووھکان پاراست ئەوا ئەمە بە جۇرىکى نەگەتيف کارى دەکاتە سەرو دەبىتتە ھۆى ئەوھى توشى نەخۇشىي جۇرەجۇر بىت و، لە بارودۇخى دەررونىدا تىکچوون رووبدات و ئالوگۇرى جۇرەجۇر لە خاسىتەيدا رووبدات. ھەروا سووکايەتى کردن بە مردوو لە پىش مردنەکەيدا دەبىتتە نابىناى کىلگەکان و واشدەردەکەويى لە پىناوى ئەمەدا و اباشترە دوا حەزى مردووھکە جىبەجى بکرىت. خۇ ئەگەر ژنەکە مندالى لەبارخۇى برد ئەو کاتە کىلگەى کۇرپەلە مردووھکە لە پاشدا لەگەل کىلگەى مندالە تازە لە دايکبوھکەدا يەکدەگرىتەوھ و، دەشى ئەم کىلگەيە زۇر نەخۇش بىت و دووچارى ھەستىکى ھەمىشەيى و ترس و بارودۇخى وەرس بوون و ھەستکردن بەتەنىايى بىت. کاتىک لەگەل خىزانەکەم کاتىکى حەسانەوھم لەسەر دەريا بەسەر دەبرد خىزانىکمان ناسى کە دوو مندالىان ھەبوو، کچە مندالەکەى ئەم خىزانە زۇر لە بەرزايى دەترساو ھەمىشە لە شەودا ھاواری دەکرد. منىش پشکنىم و تەماشام کرد دايکەکەى نەشتەرگەريى مندال لەباربردنى لە پىش لە دايکبوونىدا کردووه و، کىلگەى کۇرپەلە لەبارىراوھکە لەگەل کىلگەى مندالەکەدا پەيوەندىي کردووه، بۇ دايکەکە ھەلەکەيم روونکردووه و دانى پىداناو رۇيشت بۇ کەنىسە و داواى لىبوردن و لىخۇش بوونى بەرانبەر گوناھەکەى کرد دەرھەق بەو کۇرپەلەيە. پاش ئەوھ کىلگەى مندالەکە ھاتەوھ سەرخۇى و لە قىژوھ ھاواری شەوانە کەوت. ئەمەش يەکەمىن بارودۇخ بوو کە ھەستى تىدا بکەم وشەى بەھىزى راستگۇيى دەتوانى چارى نەخۇشى بکات. کاتىکى پىش ئىستا ژنىک ھاتە سەردانم لە ئەنجامى بە چاوھەبوون و حەسوودىيەوھ دووچارى لەرپى لادانىکى گەورە ھاتبوو لە کىلگەکەيدا وا دەرکەوت کە ئەو ئافرەتە خۇى حەسوودىيى بردووه و بە خراپە باسى باپىرەى خۇى کردووه کەلە دەمىکەوھ کۇچى دوايى کردبوو، جا لەبەر ئەوھى کىلگەى مرۇۋ زانىارىي لەسەر گشت خزمەکانى تىدايە ئەو ھەلچوونە نىگاتىقانى ئاراستەى باپىرە کۇچ کردووهکە کرابوو لە کىلگەى ژنەکەدا ھەبوو، ھەر ئەوھى بووبووھ ھۆى شىواندەنەکانى، واتە سووکايەتى کردنى ژنەکە بە باپىرى خۇى دەرکەوت کە بەرەو رووى خۇى ناراستەيە. کارىکى زۇر پىر مەترسىيە خراپەکارى يان کىنە دەرھەق بەو کەسانە بى کە ھاوپەيوەندىي توندى وزەين لەگەلىاندا وەک

کەسوکارو مندالەکان و خزمان و مروّقە خوڤشەوێستەکان. چەند خوڤشەوێستی و پەيوەندی بەهێز بێت ئەوێندە مەترسیی هەر هەستیکی نیگاتیڤ بەرانبەر مروّقی خوڤشەوێست زۆرتر دەبێت.

لە (مۆسکۆ) داوام لێکرا ئافرهتێک بپشکنم کە تەندروستییهکە ی زۆر بەتوندی تێکچوو بوو، وایدەبینی کە سەرەتای نەخۆشی شەکرە ی هەیه، بەلام دکتۆرەکان نکۆڵییان لەمە دەکرد و نەشیان دەتوانی هۆی تێکچوونی تەندروستی ئەم ژنە بدۆزنەوه. منیش کەوتمە پشکنینی کێلگەکە لە ناوچە ی پەلکە زێرینەدا تەماشام کرد و نردابوونیک لە وزەکەیدا هەیه. ئیتر کەوتمە گەران بە دوا ی هۆی ئەمەدا.

ژنەکە کە گێرپایەوه داپیرهکە ی مانگیکە مردووه، ناوبراو جادوگەر و فریودەرێکی شارەزا بووه. لە پێش مردنەکەیدا زۆر حەزی کردووه چاوی بە نەوێکە ی بکەوێت، پاشان هاتنی کچەکە یان نەوێکە ی کە پالەوانی ئەم چیرۆکە یە درەنگ بووه، داپیره مردووه بێ ئەوه ی نەوێکە ی ببینێت. ژنەکە پەيوەندییهکی بەهێزی لەگەڵ ئەستیرهگرتنەوهدا بووه لەبەرئەوهیه ئەم دووچاری و نروندابوونی وزە هاتووه. هەروا هەستکردنی هەمیشەیی بە ترس و بیم یهکیکە لە هۆیهکانی ئەم پێداچوونە. ئیتر دەستم کردە بیرکردنەوه لە رێگەیهک کە بتوانم ئەوه ی لێدامالم. پێشنيانم کرد بپروا ته کلیسا و مۆمیک بۆ داپیره ی کوچ کردو داگیرسینی. بەلام دەرکەوت ژنەکە چەندان جار ئەوهشی کردووه. ئیتر بپارمدا ئەم تاقیکردنەوهیه ئەنجام بەدم. من دەتوانم سەرپێچی و هاوژینی لەگەڵ رۆحی مردووهکان بکەم و هەستی سروشتی پەيوەندییان لەگەڵ زیندان بکەم. بیرم لەوه کردووه کە داپیرهکە ی حەزی کردووه شتیکی بە نەوێکە ی بدات لەبەر ئەوه بپارمدا دیداریکیان لە نیواندا ریکخەم. ئاگاداریی خۆم کو کردووه و ئاراستەم کردو رۆحی داپیره ی مردووم بانگ کردو لە باری وزهوه پەيوەندییهکم لە نیوانیاندا ساز کردو لە ژووهرکە دەرچووم.

کاتیکی دوا ی چەند خولهکیکی گەرامهوه ژنەکە ی بۆی باسکردم کە هەردوو دەستی بۆ سەرەوه بەرز بوونەتەوه و لەپی دەستیان بەرانبەر یهک بوون و شتیکی روهی داوه. تەماشای کێلگەکەم کردو بینیم گەراوهتەوه بۆ بارو دۆخیکی مامناوێندی و هەستی بەترس نەماوه. واتە داپیره ئەوه ی کردووه کە حەزی لێدەکرد و مەبەستی بوو. پاش تێپەرپوونی کاتیکی سەرنجمدا ژنەکە دوا ی ئەو رووداوه باری تەندروستی بەرهو باشتەر چوووه. هەروا هەستی خۆی و پەيوەندیی لەگەڵ کەسانی تر گۆر دراوه، دەتوانین وایدابنێین کە پرۆسە ی ناردنی زانیاری و گەياندنی شارەزایی روویداوه. بەلام ئەم تاقیکردنەوهیه یهکەم و دوا جار بوو ئیتر هیچ تاقیکردنەوهیهکی ترم نەکرد.

دوا ی ئەوه ژنیکی تر هاتە سەردانم و داوا ی یارمەتی بۆ کچەکە ی لێکردم کە لە نوستنییدا خەوی سەیر دەبینی، و لە گشت ئەو مێردەزمانەدا نەنکەکە ی خۆی دەبینی، و، کە سال و نیویک بوو مردبوو. نەنکەکە بۆ نەوێکە ی لەم خەوانەدا قسە ی دەکرد و هەندی ئامۆزگاری دەدایه و لە باره ی هەندی رووداو و بەسەر هاتەوه کە دوا ی مردنی ئەو روویانداوه گفتوگۆی لەگەڵ دەکرد. پێش ئەوه ی پۆژی چله ی مەرگی داپیره دایبێت لە خەودا داوا ی لە نەوێکە ی کردبوو گوتبووی:

– باسی چۆنیەتی ناشتنی خۆم بۆ بکە من هیچم لەو بارهیهوه لەبیر نەماوه. پاشان کاتیکی شتومهکە تاییهتییەکانی داپیره یان بردبو بۆ کێلگەکە یان داپیره لە خەودا سزای نەوێکە ی دابوو گوتبووی:

– بۆچی شتومهک و جلهکانی منتان بۆ کێلگەکە بردووه؟

نەوێکە بۆ نەنکەکە ی روونکردبووه کە لەبەر ئەوه ی خۆی لێره نەماوه ئیتر چ پێویست دەکات شتەکانی لە

ماله وه بن، به لām داپیره که گوتیوی:

– نه خیر، من هیشتا نه مردووم.

ئهمه نمونه یه کی چلونا یه تیبه له سهر په یوه ندی کیلگه یی نه نکه مردووه که له گه ل کیلگه یی نه وه که یی، هوی ئه مهش بیزاریی نه وه که له داپیره یی بووه، بیزاربوون له مردوان یه کی که له وه هیانیه ده بیته مایه یی تیکدانی گه مارودان و قایل نه بوونی ناسایی کیلگه کان. که سی مردوو هندی زانیاری له سهر رووداوه کانی دنیای مادی هیه و ته نانه ت به پښگایه کیش ده کار یی کاربکاته سهر رهوتی رووداوه کان.

ماوه یه که له مه بهر رووداویکی خو شم به سهر هات، له گه ل ژنی کدا یه کترمان ناسی که له بواری وزه یی بیولوزیدا توانای یه کجار جوانی هه بوو. سالانیکی درپژ بوو باوکه که یی کوچی دوا یی کردبوو به لām له ناکاودا و له کاتیکی دیاریکراودا ده هاته خه وی. ژنه که له سهره تادا ده ترسا به لām پاشان راهات و قسه یی له گه ل ده کرد، هه میسه له هندی مه سه له و گیروگرفتی ناخوش کچه که یی ریا ده کرده و چاره سه رو ناموژگاریی پیشکش ده کرد. نیت من بریارمدا بو گه پان و حه سانه وه سه فهر بو باشوربکه م، له باشتین بارودو خندا نه بووم هه ستم کرد بوو که شتی کم لی روودهدات، له گه ل ژنه که قسه م کردو داوام لی کرد که له خه ودا روله باوکی بنی و داوای لی بکات نه گهر شتیکی خراپم به سهر هات یارمه تیم بدات و بمپاریزی.

چهنه پوژیک له سهر ده ریا به خوشی تیپه پوو، روژیکیان مه له م ده کردو له که نارکه زور دور که وتمه وه له ناکا و هه ستم به نازاریکی توند کرد له نه ژنومداو، زور لام گران بوو بزانه چون ده توانم بو که ناری ده ریا که بگه ریمه وه، چونکه پرگه یی نه ژنوی لای راستم به گیره ستا. پاشان کاتیکی هندی تاقیکرنه وه م کرد بووم ده رکه وت له سایه یی یارمه تی راسته و خوی باوکی کچه که وه توانیم له و کاره ساته یی گه ماروی دابوم ده ربا زیم. هوی نه م کاره ساته ش نه وه بوو له پیش سه فهره که مدا زور له ژنه که م توپه بوم، به پیی لوژیکی راهاتوومان کاریکی ناپه سندی کرد، نه مهش تاقیکردنه وه یه که بوو که نه متوانی نارامی له سه ربگرم و، دوا جار هه رده بوو کاره ساتیک یان تووشبونیک یان نه خوشیه کم لی روودهدات. کاتیکی گه رامه وه نه و خانمه ناگاداری کردم که جاریکی تر له خه ودا باوکی دیوه وله نریک منه وه دانیشتووه. پاشان ته ماشایه کی کردم و زه رده خه نه یه که گرتی و منیش هه روا زه رده خه نه یه که له رووم ده رکه وت، به لām قاچی راستم خرابووه لاه وه که شتیکی تووش بوویت. پاش نه وه و به شیکردنه وه یی کیلگه کانی KARMA بووم ده رکه وت که باوکی نه و ژنه توانیویه تی نه و سزایه به سه رمدا درابوو بگوازیته وه و بیگوریت بو کاره ساتیک سوو کتر که به سه ر خزمه کانم هاتبون، واته سزایه که به که مترین زیانیکی له توانادابی جیبه جی کرابوو، به مجوره یارمه تی پیشکش کردم که نه و کاته م نه متوانی شی بکه مه وه.

هوی نه م تووشبوونه نه و سووکایه تی پیکردنه یی ژنه که بوو که نه مده توانی لیی رزگار بم، پیگه یشتبوو گوپردرابوووه رق و کینه و، له پله یی یه که مدا خزمه نریکه کانم دوو چاری بوون، هه سستیکی وام هه بوو که شتیکی سه یرم پیدا روچوووه و کینه یه کی هه لگیرساند که هینده یی نه برد له ده روونمدا ره گی داکوتا.

به هوی نه م سه رپیچییه یی یاسایه کانه وه ده بوو حیسابم له گه ل بکری و تووشی کاره ساتیک گه وره بم، به لām یارمه تی باوکی نه و ژنه به فریام که وت تا له و مهینه تیبه رزگارم بکات.

لەكاتى كارکردن ماوەیەك لەمەوبەر لەگەڵ یەكێك لە نەخۆشەكانم توانیم ھۆكاریكى تر دەربخەم كە دەتوانى كاربكاتە سەر تەندروستى و چارەنوسى زۆر لە نەوەكان. واپێدەچى كیلىگەكەم KARMA لە پێشدا بەو پلەيە پوخت و خاوین نەبوو، لەبەرئەو نەتوانیووە ئەم زانیارییانەم دەستكەوتى، كە راستییەكەى بەمەى لای خوارەو چەر دەكریتەو: ھەر بېرۆكەيەكى خۆكۆژى ھىندە مەترسیدارە كە دەتوانى مرۆڤ تىكبشكىنى و رۆلەكان و نەوەكانىشى دابروخىنى.

ئافرەتێكم چارەسەرکرد كە ئازارىكى زۆر لە سەرىدا ھەبوو، سەریەشەيەك بوو بە ھىچ داوودەرمانىكى جۆربەجۆرى دكتورى توانای راگرتنى نەبوو. دكتورەكان لە ناسىنى نەخۆشییەكە دانی نەبوون، پاشان ژنەكە پەناى ھىنا بۆ یارمەتیدانى بە وزەى بېولۆژى. كاتێك ھىلەكانىم پشكنى KARMA دىتم باوكەكەى گوناھىكى كردوو پەيوەندى بە خۆكۆژییەو ھەيە. بەرنامەى خۆكۆژییەكە گواستراو تەو تا لە كیلىگەى ژنەكەدا بکەویتە كارو شىواندى بەھىزى تىدا ئەنجام بدات. دەشى بەرنامەى حەز نەکردن لە ژيان و ھەولدان بۆ داروخاندن بۆ سالانىكى درىژ لە وىژدانى مرۆڤدا بىمىنیتەو. ئەم خانمە لە مېردەكەيەو بەرنامەيەكى بەھىزى خۆ داروخانى وەرگرتبوو كە جەستەش بۆ گەمارۆدانى بە ناچارى سەریەشەيەكى توند و ئازارى زۆرى لە سەرىدا بەكارھىنا بوو. پاش دوو دانىشتن كارکردن بۆ راستکردنەو پىكھاتەكىلىگەيەكانى. ئازارەكانى سەرى كەمتر بۆو.

دواى ئەم رووداوە بپارمدا ئەو ساغ بکەمەو كە ئايا ئەم جۆرە بەرنامەيە بە زۆرى لای خەلك ھەن، دواى پشكنى دىتم بە داخووە نىووە نەخۆشەكان لە كیلىگەكەياندا بەرنامەى وىژدانى سويتسىدىان ھەيە. ئەمەش لەسەر شىووەى تەمەلى و خەمۆكى و گوى پىنەدان و ھەندى جار لە شىوازى بروسكەى دەستدرىژكارانەدا دەرەكەویت كە مرۆڤ ناتوانى جەلەوگىرى بكات. ئەو بارودۆخەش كە پزىشكەكان بە خەمۆكى ناوى دەبەن لە راستیدا شتىك نىيە جگە لە حەز كردن لە نەژيان كە دەتوانى چەندان نەخۆشى بوروژىنىت و، ھەروا دەشى بشىیتە شىواندى جۆربەجۆر لە ھەردوو ھۆكارى چارەنوس و خوپىوگرتن و ئالۆزتر بوونى ژيانى مرۆڤيش. بەلام ئايا چى دەبیتە ھوى پەيدا بونى حەز كردن لە نەژيان؟ ھوى ئەمە لە پلەى يەكەمدا بەرنامەى خۆ دارمانە، كە ئەو كاتە لە كیلىگەدا پىكدىت ئەگەر يەكێك لەباپىران و بۆ ماوەيەكى درىژ حەزى لە ژيان نەكردبى و يان رىگەى بەخوى دايت كە ھەولى خۆكۆشتن بدات. تەنانەت ئەگەر سى يان چوار نەوەش بەسەرىدا تىپەربوو، چونكە بەرنامەكە زۆر جىگىرەو بۆ مندان لە نەوەيەكەو بۆ نەوەيەكى تر دەگويزىتەو.

دەشى ئەم بەرنامەيە وەك ئەنجامىكى ئەو دروست بى كە داىك و باوكەكە حەز لە مندان بوون نەكەن. كىلىگەى مرۆڤ خواوونى پاراستنە لە دنياى دەورپشت، بەلام ئەم پاراستنە لە رووى كارتىكردى كەسوكاردا ئاوالەيە. بچوكترىن ناتەوايىەك لە داىك و باوكەكانەو لە كاتى سكىپىيەكەدا لە پەيوەندىياندا لەگەل مندانەكە كە لە ھاتندا يە لە كىلىگەكەيدا بەرنامەيەك بۆ دارمان پىكدىنى.

ئەم بەرنامەيەش ھىندە بەھىزو سەقامگىرەكە دەتوانى بۆ چەند سالىكى درىژ بەردەوام بىت، چونكە داىك و باوكەكە دايانپرشتوو.

ئازارو دلگىرىش لەو ھەو دەيت كە مندانەكە بچوك و لاوازەو ھەميشە نەخۆشەو، جىگىر بوونى درىژ خايەنى مندانەكە لەسەر ھەلچوونە نىگاتىقەكان لە وىژدانى ھەر لە خوراش دەست بە پەرسەندن دەكات. واتە ھەست و ژىرى توانای ئەو ھىان نامىنى چاودىرىي ئەم ھەلچوونانە بکەن و لە تواناياندا نابى لە ئاستى مەترسىي بوونى ئەو ھەلچوونانە تىبگەن.

کیلگهی دایک وباوک دەست بە دارمانی کیلگهی مندالەکه دەکەن و، ئەو مندالە راستەوخۆ دوو بەرنامەیی وەلامدانەوهی لا پەیدا دەبێ: بەرنامەییەکی وەلامدانەوه بۆ دارمانی دایک و باوکەکه و بەرنامەییەکی شۆخو دارماندن. دووریش نییە داخ و دلگیری باوکەکه بۆ ئەوهی که کچیان بوو نە کور، جا ئەگەر بۆ ماوهی پوژیک یان چەند سەعاتیکیش بێت هیچ دوورنییە بێتە هۆی ئەوهی کچەکهی لە سالانی دوورو درێژدا هەولێ خۆکوشتن بدات و ئەمەش بۆ مندالەکان و نەوهکانی بگۆزێتەوه. بەرنامەکانی وێژدانی بۆ کاتیکی درێژ لە کیلگهی مندالەکاندا دەمینیتەوه بەلام لە قوئای پیگەیشتنی سیکییدا دەگۆزێتەوه بۆ هەست و دەکهوێتە کارکردن بۆ تیکدانی پەیوهندی نیوان مندالەکه و دایک و باوک. تەنیا پینچ دەقیقە پاکانە کردن لە مندال دەشی بێتە سالانیکی زۆری رق و کینە و تورەبوون و دابران و گلەیی. هەرلێرەشەوه باهەخی پاراستنی پێوانەکانی رەفتار و رەوشت و رۆحانی دەردەکەون. یەک خاسیەتی گرنگ دەمینیتەوه، بەرنامەیی سویتسید دەشی لەلایەن هەر بەرنامەییەکی لاوهکی بەهێزەوه بخریتە کار و ئاراستە کرابێ بۆ گۆرینی رەفتاری مرۆ. هەر وا جەستە پشت بەهێز دەبەستێ بۆ حەز نەکردن لە ژیان. لەوهش تۆزیمەوه که ئایا بەرنامەیی دەرهکی، ئەوهی بە شیوهی تایبەتی لەسەر وێژدان نێردراوه دەتوانێ بە چەشنیکی نیگاتیف کاربکاتە سەر مرۆ و دیاردەیی سەیر پێشان بدات. دەرهکەوت که ئەمە دەتوانی و، هەر بەرنامەییەکی بەهێز لە توانیدایە کاریگەری نیگاتیفی هەبێت. بەلام ناخۆ چون دەتوانی کیلگەکان بکریئە شفرە بۆ رزگاربوون لە عەدەتی جگەرەکیشان و راھاتن لەسەر مەی خواردنەوه؟

- ئافەرەتە یاریدەرەکهەم لێی پرسیم. چەند کەسانیکی بە شفرەکراوم تاقیکردنەوه، بوونی بەرنامەکانی سویتسید لە کیلگەکاندا دۆزییەوه. هەر لە کاتی بە شفرەکردنیاوە پەیدا بوون. سویتسید لە شیوهی رق و کینە کاندایە بەرزبوونەوهی توندیی ئالۆزبووندا و لە دەرهکەوتنی بیروپرای خۆکوژیدا و لە زۆر ئالۆگۆپی نیگاتیف لە رەفتاری مرۆفدا دەردەکەوێت. ئەمەش خانمیکی ترە هاتوو داوای راویژ دەکات لە چوونیدا بۆ دەورەییەکی چروپیری فیڕ بوونی زمانی ئینگلیزی و، گوتی: دەبێ سەفەری ئەمریکا بکەم، لەبەرئەوه ناچاربووم بچمە دەورەییەکهوه بۆ فیڕ بوونی زمانی ئینگلیزی بە ریگای کارتیکردنی خەو لیخستن. بەلام پاش چەند دەرسیک باری تەندروستیم خراب بوو. جا ئایا دەتوانیت ئەوهم بۆ دەربخەیت که ئایا دەتوانم لەسەر تەواوکردنی دەورەکه بپۆم؟

پاش پشکنینی پیکهاتە کیلگەییەکانی تەماشام کرد شیواندەکان زۆر لە بەهای ئەو دیاریکردنە زۆرتەن، ئەم مەترسییە ئەوه دەردەخات که توانای تووشبوونی نەخۆشییەکی سەخت لە ئارادایە. پاشان کیلگەکهەم پیش دەستکردن بە دەورەکه تاقیکردەوه تەماشام کرد بەهای شیواندەکان دنیاوییه. لە دلی خۆمدا پرسیم:

- کێ بۆتە هۆی ئەم شیواندە توندانە لای ئەم خانمە؟ داوی بەردەوام بوونی تاقیکردنەوه کانم هۆیەکهەم دیتەوه که سەرپینچی کردنی یاسای زانیاری بەرنامەییە.

کاتیکی بە زۆر زانیاری دەپەستریندریتە وێژدانی مرۆفەوه. ئەو کات شیواندن لە پیکهاتە کیلگەییەکاندا روودەدەن و، پاش ماوهیەک لەسەر شیوهی نەخۆشی لە ئاستی فیزیکی دا دەردەکەون. هەمان ئەوهیان زانیوه یان بیستوویانە کە لەبولغاریا بۆ فیڕبوون لە شاشەیی تەلەفیزیۆنەوه و لە ژێر کارتیکردنی خەو لیخستندا تاقیکرایەوه، خەلکی زانیارییەکی زۆرتەریان دەستکەوت، بەلام ئەو کەسانەیی بۆ ئامادەبوونی ئەو تاقیکردنەوهیە خۆیان تەرخان کردبوو، داوی سێ چوار سال زۆریان تووشی لە بیر چوونەوه و بوون بەرگرییان یەکجار داکەوت و زۆر چەشنە دیاردەیی نیگاتیفیان لێ دەرهکەوت. ئافەرەتیکی گەنج بۆی باسکردم که حەز دەکات خۆی پێشانی

شاره‌زاییه‌کی بواری هه‌ست و دواوه‌ی هه‌ستی میتافیزیکی بدات و داوای یارمه‌تی لئ بکات، چونکه شه‌یدای کوپیک‌کی جوان بووه‌وتاراده‌ی دیوانه‌یی خوشی ده‌وئ. به‌لام ئەو لای خویه‌وه هیچ گوئی ناداتی و، له‌م دوا‌ییه‌دا کچه‌که هه‌ستی کردووه بارودۆخی ته‌ندروستی گشتیی به‌ره‌و دواوه ده‌چئ. ده‌ستم به‌ شیکردنه‌وه‌ی پیکهاته کیلگه‌ییه‌کانی کردو شتی زۆر سهر سوپه‌ینه‌رم دی، ناوی خوی له‌سه‌ره‌ی لای شاره‌زاییه‌کی بواری هه‌ست و دواوه‌ی هه‌ستی میتافیزیکی تو‌مارکردبوو، په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل پیکهاته کیلگه‌ییه‌کان و پاشان زانیاری ناردن ئەنجام درابوون. ویزدانی پسپو‌ری ناوبراو کاری کردبووه سهر کوپه‌ گه‌نجه‌که‌و هه‌ولی پالپوه‌نانی دابوو بۆ دیداری له‌گه‌ل ئەو ئافره‌ته دل‌داره. هیچ کامیکیان نه‌یانده‌زانی له‌سه‌ر ئاستی ویزدان چی رووده‌دات، هیشتا هیچ ئالوگۆپیک له‌سه‌ر ئاستی فیزیکی رووی نه‌دابوو جگه‌ له‌و بیروا‌و‌حه‌زکردنه‌ی به‌ییری ئافره‌ته‌که‌دا ده‌هات، به‌لام پیکهاته کیلگه‌ییه‌کانی هه‌ر سئ که‌سه‌که ده‌ستیان به‌کارلیک‌کردن کردو، پرۆسه‌ی راکیشانی لاوه‌که له‌گه‌ل بردنه ژوره‌وه‌ی به‌رنامه‌یه‌کی سه‌خت بۆ ناو ویزدانی ده‌ستی پئ کردبوو، ئەمه‌ش بووبوو هوی روودانی شیواندن له پیکهاته کیلگه‌ییه‌کاندا، جا له‌به‌ر ئەوه‌ی جادوگه‌ری و له‌ ده‌ستدانی ژیری له‌ پیشاندا به‌رنامه‌ی نامۆ بوون، بوونه هوی به‌گه‌رخستنی به‌رنامه‌یه‌کی خو‌ دا‌رمان.

هه‌روا خانمه دل‌داره‌که‌ش شیواندن له پیکهاته‌که‌یدا روویدابوو، هه‌ستیشی به‌نازارده‌کرد. دیسان له لای پسپوره‌که‌ش شیواوی توند له کیلگه‌که‌یدا روویدابوو. به‌مجۆره سه‌رنج ده‌ده‌ین که کرده‌وه‌یه‌کی بئ ره‌وشتانه ده‌بیته‌هوی په‌یدا بوونی گیروگرفتییکی تراژیدی که هیچ که‌س هویه‌که‌ی نازانی. هیز به‌کاره‌ینان و ده‌ستدریژی کردنه سهر ناموس ده‌بیته هوی هه‌مان شت، له نه‌خوشه‌کانی ((کشیرۆفسکی)) م پرسی و به‌داخه‌وه ئەو. تاقیکردنه‌وانه‌ش که ئەنجام‌مدان جاریکی تر راستی ئەو قسه‌یه‌یان ده‌رخست. هه‌ربه‌رنامه‌یه‌کی سه‌خت که‌له ژیر کارتییکردنی خه‌و لیخستن یان پیگوتنه‌وه‌و سروشکاری له‌ناو مرو‌ق‌دا بچیندرئ ده‌بیته هوی په‌یدا‌بوونی به‌رنامه‌یه‌کی ویرانکردن.

ناشکرایه که له بارودۆخی ئیستاماندا زۆر گرانه بگوترئ پیویسته گشت جوړیکی به‌رنامه‌داریی مرو‌ = قه‌ده‌غه بکریت. نابئ کو‌نه بگوردئ ئەگه‌ر شتیکی نوئ نه‌بی. دیاره قسه‌مان له‌وه‌نییه که گشت ده‌رمانه که‌م گاریگه‌ره‌کان که کارده‌که‌نه سهر KARMA ی مرو‌ق‌ایه‌تی قه‌ده‌غه بکرین. هه‌روا قسه له پیویستی گو‌رینی سیسته‌می شفره‌دانان نییه. به‌لکو پیویسته هیز به‌ره‌و گو‌رینی به‌ره‌به‌ره‌ی هیزه‌کانی ده‌ستدریژی کردنه سهر ناموس ئاراسته بکری، که پزیشکی تازه‌ش به‌ره‌و رووی ئەوه وهرده‌چه‌رخ‌ئ و ئەمه‌ش به‌ ریگه‌ی په‌ره‌پیدانی خۆبه‌خوی رو‌حانییه‌تی مرو‌ = و گپ‌رانه‌وه‌ی هارمۆنیا‌که‌ی له‌گه‌ل جیهاندا.

نزیکه‌ی سالیك ده‌بئ ده‌ستم به‌ هه‌ندی تو‌ژینه‌وه‌کردو مه‌به‌ستم ئەوه‌بوو بزانه ئایا ده‌توانرئ به‌ریگه‌یه‌کی ئاسایی له‌حه‌زو ئاره‌زووی مه‌بخواردنه‌وه رزگاربوون ئەنجام بدرئ.

داوام لیکرا یاریده‌ی مرو‌قیکی لیها‌توو زیره‌ک بده‌م، که وای لیها‌توو ناتوانئ یارمه‌تی خوی بدات له مه‌بخواردنه‌وه رزگاربییت دوا‌ی ئەوه‌ی گه‌یشتوته ئاستی راهاتن، ته‌نانه‌ت باوه‌ریش ناکات که‌سیک هه‌بئ بتوانئ یارمه‌تی بدات. پاش دیدارمان پیمگوت:

- ئایا ده‌زانی مرو‌ = له‌به‌ر چی مه‌ی ده‌خواته‌وه؟ مرو‌ = ناچاره جیهانی ده‌ورپشتی خوشبویت، جا ئەگه‌ر ئەوه‌ی نه‌توانی ئەوکاته خوی به‌ گو‌یره‌ی به‌رنامه‌یه‌کی ده‌ستدریژکارانه په‌ره‌ده‌ستینئ و، مرو‌ = هه‌ولده‌دات هه‌رچی ئازاریکی ده‌رونی هه‌یه به‌ یارمه‌تی هه‌ر ریگه‌یه‌که نه‌یه‌یلئ. هه‌رئه‌مه‌شه ده‌بیته هوی راهاتن له‌سه‌ر ماده

بیھۆشکەرەکان یان مەبخواردنەو، یان راھاتن لەسەر بەکارھێنانی جۆرەھا مادەى ژاراوی. ھۆى راستەقینەى راھاتن لەسەر مادە بیھۆشکەرەکان و مەبخواردنەو نزمبونەو ھى ئاستى خۆشەوئىستىیە لە دەرووندا. بارودۆخىكى تايبەتى بەھۆى سووکایەتى پیکران و بیزاربوونى گەرە و خنکاندنى خۆشەوئىستى کەسانى تر پەیدا دەبى. پاشان من لە ھۆکارەکانى خۆشەوئىستى کوشتن کە دایک و باوکى بەکارى ھینابوون ئاگادارم کرد.

پاش راستکردنەو شىواندنە گەرەکان لە کێلگەکەیدا ونبون و، پاش چەند پۆژىک پروسەى چاودىرى پيشانیدا کە کێلگەکەى پاکژبووتەو و ھىزى پەنا بردنە بەر مەبخواردنەو تا ئەو پەرى ئاستى نزمبووتەو. پاش شەش مانگ تاقیکردنەو ھەیکەم دووبارە کردەو تەماشام کرد پیاوھە کە بە تەواوى دەستى لە بخواردنەو ھەلگرتوو و لە گشت نەخۆشەکانى رزگاربوو.

پاشان رووداوىكى سەیر لە شارى يالتا رووى دا. پاش ئەوھى لەوئى دەرسىكى تايبەتیم لەسەر ئەو بابەتە خویندەو. پیاوئىک ھاتە پيشەو و گوتى دراوسىيەکەم تووشى شىتگىرىيەکى ھەميشەىى ھاتوو و، بە ھىچ شىوھىکە ناتوانئى لىئى دەرچئى.

پاشان پیاوھە ئاگادارى کردم و گوتى:

– رۆيشتم بۆ لای و بریارمدا رىگەکەى تۆ بەکاربھێنم، پىمگوت:

((بلى پىم لە پيش شىتگىرىيەکەدا چىت ھەبوو، چىت لە یاد ماو؟)) ((بەئى، پەتاتە دابەشکراو، بەشى منیان ھىچ نەدا، زۆر توورەو زویربووم)) پىمگوت ((داواى لىبوردن بکە چونکە توورەو زویر بویت))، ئەو بوو ھەرکە وایکرد لەو شىتگىرىيە رزگارى بوو. ئەم بارودۆخە نمونەىکى راستە بۆ ئەوھى کە مرۆ = دەبئى لە بارى وادا بىکات. پيش ھەرچى دەبئى دەستبەردارى توورەبوون و ھەستکردن بە سووکایەتى و زویر بوون لە دنیای دەروپشت بىت و، پاشان دەبئى لە تەکیاندا بچیتە ھارمۆنىایەکەو و بە راستى ئىستات خۆشبووى.

ھارمۆنىاش شتىک نىیە جگە لە خۆشەوئىستى رابوردو و ئىستات و نایندەو، پىوئىستە لەسەر مرۆ = کە ھەولبەدات و چاوى لەوھى بئى ھەستى خۆشەوئىستى لە دەروونیدا پەیدا بىت و، ئەو کاتەش دەستبەردارى مەبخواردنەوھە کە بىت.

ئەم بارودۆخەى دنیای ئەمپۆى گەیشتوتئى لەگەل ئاستى رۆحى تازەى مرۆقايتیدا جووتە. ئەو پارەو پوولەش کە بۆ بەگژاچوونى مادەبیھۆشکەرەکان و بەرەبەرەکانى کردنیان خەرچ دەکرین رۆژ بەرۆژ رولە زیادىیە، بەلام بئى ئەوھى ئەنجامىكى ھەبىت پانتایى مادە بیھۆشکەرەکان زیاتر و زیاتر دەبئى. ئەمەش لە ئەنجامى تىنەگەیشتنى راستىی کىشەکەىە کە پىوئىستە بۆ بەرەبەرەکانى بازرگانان و راھاتوان لەسەر وەرگرتنى مادە بیھۆشکەرەکان ئاراستە نەکرىت، بەلکو بۆ نەھىشتنى ھۆى پەیدا بوونى حەز و ئارەزووى بەکارھىنانى مادە بیھۆشکەرەکان و راھاتن لەسەریان، کە ئەوئىش نزمبونەوھى ئاستى ناوخویى خۆشەوئىستىیە لای مرۆقاىەتى و، سەرىپچى کردنى زۆر لەو یاسایانەى دەبنە ھۆى ساردبوونەوھى خۆشەوئىستى لای مرۆ = . دەستبەرداربوونى خۆشەوئىستى یەزدان و دوورکەوتنەو لە ھەستى خودایى، لە خۆشەوئىستىیە کەسوکارو، مندالان، لە خۆشەوئىستى سروشت و تىکووشان و، دنیای دەورو پشت، بۆتە شتىكى ئاسایى لە ژيانى پۆژانەماندا. ھەموو ئەم سەرىپچىیانە بەرنامەى کوشتنى خۆشەوئىستى دەخەنە کارو، لەمەشەو پەرەسەندنى توندوتىژى دلرەقى بەرھەم دىت کە بەرىگەى مەى یان مادە بیھۆشکەرەکان توانای کوژانەو یان نىیە و دەرچوون نابئى لەو گىژاوەى ئەمرۆ مرۆقاىەتى دووچارى بوو و دەست ھەلگرتن لە نەخۆشىیەکانى ئىستا، لەسەر مرۆقاىەتى پىوئىستە

فېرېيىت چۆن خوداي خۆشبوۋىت يەكتىرييان خۆشبوۋىت و ھەروا گەردون و دنيای دەورويشت و مروققايەتى رابوردو و ئىستاو ئايندەشى خۆشبوۋىت، ھەندىك دەلىن خۆشەويستى مەسەلەيەكى ئاسانە، بەلام من جەخت لەسەر ئەو دەكەمەوہ كە خۆشەويستى ھونەرىكى ئالۆزەو فېرېوونى پىرەخسىت، پاراستنىشى مانای بەردەوام بونى ئەم تەقەلاو كۆششەيە ھەر شانەيەكى جەستەمان لەپىناو بوونىكى تەواودا پىويستە بەردەوام كاريكات لەگەل پاراستنى ياسايەكانى كاركردن لەگەل گشت جەستەدا. مروق بە شانەيەكى بچوك لەم دنيايەدا دادەنرىت و فەرمانەكەشى بە تەنيا جىبەجى كردنى ئەو ئەركە نىيە كەپى سىپىدراوہ بە چەشنىكى راست بەلكو ھەولدانى ھەميشەيىو يەكگرتنە لەگەل گەردوون و خۆشەويستى يەزدان. پەيوەندىمان لەگەل خودا مەرجهكەى تەنيا حەزو بىرودارى نىيە بەلكو ھەروا پاكرى رۆح و جەستەيشە ھەموومان پەيوەندىمان لەگەل يەزدان ھەيە، بەلام پلەى ئەم پەيوەندييە لە كەسيكەوہ بو كەسيكى تر جياوازە. چەند مروق پاكرىيىت ھىندە ئەو پەيوەندييەش قوولتروگەرترە. مندالىكى تەمەن شەش سالان ھاتە لام و لە دەست ئازارىك لە قاچيدا سكالاي بوو، پىمگوت:

– دەزانی خودا مانای چىيە؟ دەستت بخەرە سەر ئەژنۆت و داواى لىبوردن و لىخوش بوون بو باوكت بکە، چونكە ئەو كە تەمەنى ھەژدە سالان بوو حەزى لە خۆكوشتن بوو، ئەو حەزەى ھۆى ئازارى قاچتە كە توشى بوويت. ئىتر دەستى بە نزاو داواى لىبوردن كردو، منيش تەماشام دەكرد چۆن كىلگەكەى دەگەرپاوه بو باری ئاسايى خۆى. كاتىك لەمەوبەر بو نەخۆشەكانم رووندەكردەوہ كە KARMA تەنيا لای بەلغەكان روودەدات، مندالان تا تەمەنى سىانزەو پانزە سالان پارىزراونو، ئەو سوکايەتییەى دەبنە ھۆيان كارناكاتە سەر KARMA و تەنيا داواى پىگەيشتنى سىكسى مندال لە كارو كەردەوہكانى خۆى بەرپرس دەبىت، بەلام لەم سالەى داوييدا وزەى زەوى گۆرانى بەسەرداھاتووە تا ئەو سنوورەى لىدانى وزەى لای مندالانى كەمتر لە تەمەنى حەوت و ھەشت سالان. بەلكو تەنانت لە سالى يەكەم يان سىيەمى تەمەندا كاردەكەنە سەريەكترو يەكتريش وىران دەكەن، بەتەواوى ھەروەك ئەوہى لای بەلغ بووہكان روودەدات.

ماوہيەك لەمەوبەر كىلگەى كىزىكى گچكەم پشكنى تەماشام كرد بە چاوى پياويكى قژزەردەوہ بووہ كە تەمەنى دە سالانەو لە قوتابخانە برادەرىتى. جا ئايا رۆلەكانمان كە گەرە دەبن چىيان بەسەر دى، ئىمە سنورى پاراستنمان تىكداوہو، بەم ھۆيەشەوہ مندالەكانمان بەرىگای مىراتى پىكھاتەى كىلگەى شىوايان بە دەست كەوتووە. جانايا كام نەخۆشىيانە چاوەروانىانەو چى بەسەر بارودۆخى دەروونياندا دىت، چى چاوەروانى مندالەكانيان دەكات، ئەگەر ئەوان ئىستا لە دە سالىدا بە رىگای وزە ھىرش دەبنە سەر يەكتەر.

ھەميشە كەبە كچىك يان كورىك دەلىم، تو خۆشەويستىت لە دەروونى ختداو خنكاندووە لە وەلامدا دەلى: ((بەلى وايە من خۆشم نەدەويست)) ھەموو جارىكىش دەمىنى ناچارم مانای خۆشەويستى روونبەكەمەوہ و بلىم خۆشەويستى ھەستىكى مەزنە، كە دەبى تىيدا بژين و دەبى بە گشت لايەكى دنيادا بلاوبىتەوہ. گرنگترىن ئامۆزگارىيەكانى ئىنجىل لە ياسا رۆحىەكانى ئەم جىھانەداو لە كارتيكردى ئالوگۆرى بوارى وزەى نىوان خەلكەكاندا، رەنگدەداتەوہ. ئىستاش كاتىك دايكەكە بەوشە يان تەماشايەك يان ئامازەيەك مندالەكەى دادەرمىنى بى ئەوہى كارىك يان گوناھىكى كردبى، ئەو دايكە ئەوہ نازانى كە بەرنامەيەك دەداتە مندالەكەى كە رەنگە داواى سالىك يان دووسال واى لىيكات بەكویتە ژىر ئۆتۆمبىليكى خىراوہ يان بوى ببىتە ھۆى نەخۆشەيەكى گران.

ئەگەر ئەلقەکانی سیستەمیک کەوتنە بەر بەرەکانی لەگەڵ یەکتەر بەبێ پیکرالکان و هەلسوکەوت لەگەڵ ناوهند ئەو کاتە سیستەمەکە لەبەر یەک هەلدەو شیتتەو دەدەرێ. کاتیەک لای مروفیک هەستی خوشەویستی وندەبێ و جۆرە هەلچونیکێ تر جینگە دەگریتتەو ئەو دەم سەرپێچییەکی پرۆسە یەک پارچەیی روودەدەت و پینگا لەبەر دەم هەست و شعوری نیگاتیفدا ئاوالە دەبیتتەو تا کاری تیکدەرانی دەست پێبکات.

با ئەم چیرۆکەمان بیر بیتتەو: جارێکیان قەشەیهک دەچیتتە مایلیکی دوورو لەوێ ژنیکی دەبینی، داوای لێ دەکات پینگا بەدا ئەو شەو لای ئەو بەسەر بەریت. ژنەکە دەلی: ((من بەو مەرجە پینگەت دەدەم یان بزنەکەمان سەرپریت، یان لەگەڵدا بنویت یاخود شەراب نۆش بکەیت. بە ئارەزووی خۆت لەوسییە یەکیکیان هەلبێژرە)). قەشەکە بە چاکی بیرێ کردەو، پاشان لە دلی خۆیدا گوتی: ((ناتوانم بزنەکە سەر بپریم، چونکە ئەمە تاوانی کوشتنە، لەگەڵ ژنەکەشدا نانوم چونکە ئەمە زینایە، تەنیا مەبخواردنەو کە دەمینیتتەو، ئەمە لەوانی تر گوناھی کەمترە)). پاش مەبخواردنەو سەرخۆش بوو هەرچییەک ئافرەتەکە داوای کرد بۆ جیبەجی کردو بزنەکە سەرپرێ و لەگەڵ ئافرەتەکەش نووست.

بەمجۆرە خوشەویستی گرنگترین پیکهاتەیه جا ئەگەر ئەو تەواوبی سەرپێچییەکانی تر هیچ ئەنجامیکی کارەساتباریان نابیت. مروفیک لەسەر ئەو باوەرە راهاتوو کە خوشەویستی تەنیا بەشیکە لە هەلچوونەکانی و، بەپێی خواست و گۆشە نیگای خۆی بەسیەتی. ئەمەش بیگومان بیروکەیهکی هەلەیه، خوشەویستی ئەو بەشەیه کە گشت جیهان دادەپۆشی و، ئیمە مروفیش بەشیکین لە پیکهاتەکانی، خوشەویستی و ژیان خەلاتیکە لە خوداوە و ئیمەش توانای لەناوبردنیمان نییه، کاتیەک هەستیکمان پێ دەبەخشن و ئیمە خۆمان دەست بە کوشتنی خوشەویستی دەکەین، بەم کارە پیکهاتەیی رۆحانی بالاکە لەگەڵ گەردوون هاوپه یوهندی کردوین دەروخین و، رەفتار بەشتیکەو دەکەین کە هی ئیمە نییه.

هۆی حەوتەم

لەم دە ساڵە دوایدا میژووی خۆمان فەرامۆش کردو ئیستاش ئیمە گرنگترین زانیارییه سەرەتاییە ئاسانەکان نازانین. ژمارەیی ئەو کەسانە چەندە کە ئیستا دەتوانن وەلامی ئەم پرسیارەیی لای خوارەو بەدەنەو: ((چیشت یان خۆراک چییە و مانای چییە؟)).

خۆراک یەکەمین جار کارەکاتە سەر پیکهاتەیی کیلگەیی لە مروفیدا ئەم کارتیکردنەش لە مروفیکەو بۆ مروفیکێ تر دەگۆردری و جیاوازه. هەرچی لەگەڵ وزە لە کاتی ناخواردندا روودەدات تاقیمکردەو. زۆر سەرسام بووم کە زانیم خۆراکی راست و دروست چارەسەری نەخۆشییه جۆرەجۆرەکان دەکات و خۆراکی ناراست و نادروست مروفیک دەکوژی، ئەمەش بەهێزیک کە لە هیرو توانای رەفتاری بپەرەشتی کەمتر نییه.

هیندۆسەکان گۆشت ناخۆن چونکە خوینی تێدایه. بەپای ئەوان خوین گشت شتیکی ژیانی جەستەیی فیزیکی دەپاریزیت. ئەم شتانەش هەموو ئەو زانیارییانە دەگریتتەو کە لە بارەیی نەخۆشییهکانی ئەو جەستەیه و هەستەکانی بیت، وپرای هەلچوونەکانی زیندەوەرەکە لە کاتی سەر بپینیدا. پروفیکیان ژنیکی داوای لیکردم رەفتاری سەیری کورپی خزمیکیان شیبکەمەو، ئەم مندالە هیشتا هەشت سالی تەواونەکردبوو. جگەرەیی دەکیشاو زۆری حەز لە خواردنەو هی مەیی بوو، هەولی دەدا گەمەو گالتە لەگەڵ ژنان بکات. هیچ شتیکی مندالانەیی تێدا نەبوو، تەواوی رەفتارەکانی هاوپه یوهندی توند بوون لەگەڵ خاک بە بیژەرترین

دیاردەکانییەو. پاش ئەو هی کیلگە بیۆلۆژییەکیە شیکردەو تەماشام کرد ھۆکارە رۆحانییەکانی لە نزمترین بەھاو ئاستەکانیاندا، بارودۆخیکی ئاواش لە ناو خەلکدا پێی دەگوتری مندالەکە ((جندۆکە ی تێدایە)) گوناھباریش لە ھەموو ئەمانەدا باوکە بوو، نەك بە رەفتارەکی KARMA بە لکو بەری و شوینی ژیانی. ھۆکارەکانی بیر کردنەو و رەفتارو خۆراک لای باوکە زۆر نزمبوون و، کاریکی گرانیشە بە بیرماندا بیت چون دەتوانی مەرو = خاوەنی ئەم ھۆکارە نیگاتیفانە بیت و، دەتوانی چی بکریت بۆ دارمانی کیلگە ی مندالەکە بەم شیویە.

لە ژنەکەم پرسى:

- پێشە ی باوکەکی چییە و، چی دەکات؟

- لە لادی دەژی و قەسابی دەکات، بەراز سەر دەبەری.

ئاستی دەستدریژکارانە ی ویزدانى مندالەکەم تاقیکردەو، تەماشام کرد هیچ نییە، واتە باوکەکە لە گەل کارەکیدە بە شیویەکی ھەلچوون پیکرالکانی لە گەل کارەکیدە نییە.

ئافرەتەکە گوتى:

- بەلام حەز بە خواردنەو ی خوینی ئازەل دەکات.

بەم وشەییە ژنەکە ھەموو شتیکی روونبوو، پیکھاتەکانی کیلگە یی لای باوکی مندالەکە بەرپێگە ی خوینی ئازەل زانیاری دەستدەکو ی سەبارەت بە نازاری ئەو ئازەلەنە لە کاتی سەرپێندا.

پێدەچى باپیرانمان ھۆشماندەترو زانتر بووین لە ئیستای ئیمە، ئەوان پێش سەرپێنی ھەر ئازەلیک لەخودا دەپارانەو نوێژی داوای لیخۆش بوونیان دەکرد، بەم کارەش ھەموو ئەنجامیکی نیگاتیفیان گەمارۆ دەدا، لە کاتیکی ئیمە ئیستا بەی هیچ بیر کردنەو یەکی قوتی دەدەین.

پێشان تینەدەگەیشتم بۆچی گەلانی دیرین پێگەیان نەدەدا لە کاتی نانخواردندا کتیب بخویندیتەو و دەرکەوت کە لە کاتی نانخواردندا کتیب بەدەستەو بی و یان لە گەل خواردندا تەماشای تەلەفزیۆن بکریت یان گفتوگۆ لەسەر بابەتی سیاسی و یان خیزانی بکریت بەر دەروونی مەرو = دەکەویت و نازاری دەدات، چونکە لە کاتی نانخواردندا زانیارییەکان زۆر بە ئاسانی دەچنە ناو ویزدانەو. ھەر لەسەر ئەم بپروایەش نەریتی قوربانی پەیدا بوو.

بەلام ئەگەر قەشەکان لە کاتی پێشکەش کردنی قوربانیدا بیر لە کارو بارو گێرگرفتە زەمینییەکانی بکاتەو ئیتر ئەو قوربانییە بە هیچ جوړیک قبول نابیت.

لە ھەموو مەوقییکدا دەروون و خۆرسکی ھەبە شتیکی مەوقی و ئازەلی ھەبە، دەبی جەستە لە بارودۆخی ئاساییدا خۆراکی لە دەروون و، دەروون لە رۆح و، رۆحی لە یەزدان وەر بگریت. پێگە نادری هیچ ئەلقەیک لەم زنجیرەیدا لابدری، ژیان بە پێی باوەری سەرەتایی دانراو تەنیا بە تیر کردنی جەستە بە خۆراک بەی بیر کردنەو لە شتەکانی تر ئەمە چاکترین پێگەیکە سەرکەوتوو بۆ جەل و گیری و پاشەکشە و گەرانە داو.

به شی چوارهم

دهستنیشانکردن به تهنیک

له کاتی ئیستادا چه ندایه تیه کی گه وره ی راستیه کان و وتاری جوړبه جوړ له باره ی رووداوه گهرمه کان و رفتار هکانی بوونه وهره زیندوو هکان و بیگیانه کان که له که بوون. له هه مووشیان گرنکتر نه وانن که په یوه نندیان به بوونه وهره زیندوو هکانه وه هه یه و، ده کرئ به ریگای پیکرالکان له گه ل په یدا بوونی پیشهاته یه کجار ورده کاندایه رفتار هکانیان شی بکرینه وه. به لام له پینا و ماده بیگیانه کاندایه هم ریگه یه به کارنایه ت، چونکه هه ر له سه رنجی یه که مه وه، هیچ رفتار یکن یان

به رنامه یه که له نارادا نییه بو د ارشتنی ئالو گوړه کانی پیکهاته کان له دنیای ماده بیگیانه فیزیکیه کاندایه، هه روا له بهر نه بوونی هیچ جوړه پهره سه ندنیک، بارودوخی ئه م مادانه ش ئه نجامیکی کارتیکردنی فیزیکیه له سه ر ماده کانی تر. ئه و توژینه وانن ئه نجامداون پیشانی دده ن که مه سه له که به ته واوی به و چه شنه نییه: هه روا ئه و به رنامه یه چاره نووسی ماده بیگیانه کان دیاری ده که ن هه ن و، ئه وانیش وه ئه نجامی کارتیکردنی به رنامه ی کیلگه ی تاقه که سی ماده له گه ل کیلگه کانی ماده کانی تر دا. دیار که وتنی به رنامه کانی میراتی و پهره سه ندنی کو ئه ندای میثک وه کومه له به رنامه یه کی سه قامگیر لای بوونه وهره زیندوو هکان بووه هو ی خیرا دارشتنی به رنامه کانی کیلگه یی له سه ر ئاستی فیزیکی.

رفتاری بوونه وهره زیندوو هکان به وه له رفتار ی ماده بیگیانه کان جودا ده کرینه وه که به رنامه ی کاتیکیان هه یه و ئه مه ش بو کاتیکی دريژ خایه ن ده بی و، ئه م جیاوازییه ش له ریگه دا یه به ره و نه مان. جا ئه گه ر پرؤسه ی به رزبوونه وه و پهره سه ندنی بوونه وهری زیندومان له سه ر زهوی شیکرده وه ده بینین خیرایی دارشتنی به رنامه کان و جیاکاری بوونه وهره کان له زه مه ندا وه ک خیرایی دارشتنی که سایه تی که له ده ورو به ره وه جیا بوو بیته وه وایه له کاتی پته وکردنی یه کیته کیلگه ییدا.

به رنامه بنچینه یی هکان که بایه خ به بارودوخی فیزیکی لای بوونه وهره زیندوو هکان و بیگیانه کان دده ن، به پیکهاته ی زانیاری وزه یی داده نرین و، شیکردنه وه ی ئه م پیکهاته نه ده بیته مایه ی دانانی به رنامه ی ورد بو دواروژ. بوونه وهره زیندوو هکان و بیگیانه کان دوو چه شنه جه سه تیان هه یه: جه سه تی فیزیکی و جه سه تی زه مه نی. جه سه ته زه مه نییه کان دارشتن و پیکهاتنیان له کیلگه زانیارییه کانی وزه دا ده بی، له بهر ئه وه ده توانرئ بگوترئ به رنامه ی زانیاری لای بوونه وهره بیگیانه کان هه یه و کارلیکردنی کیلگه یی و به رنامه کانی میراتی لای بوونه وهره بیگیانه کان هه ن. ده تواندرئ به کارکردنه سه ر پیکهاته زانیارییه کانی وزه یی بارودوخی فیزیکی بگوردرئ و رفتار ی هه ر ماده یه ک بگوردرئ. هه روا ده تواندرئ له ئاینده ی ئه و ماده یه بکولدریته وه. دهستنیشانکردن له دووره وه و راستکردنه وه ی ماده کان و بوونه وهره گیانداره کان و بیگیانه کان مه رجداری ئه و میکانیزمانن که له مه و بهر باس مان کردن، به مجوره به رنامه ی زانیاری دارشتن له سه ر ئاستی فیزیکی پیویسته له کیلگه ی ماده که دا له گه ل میکانیزمی پیچه وانن هه بیته، ئه مه ش به مه رجیکی پیویستی بوونی گه ردوون داده نریت. دوا جار ده توانرئ هه ر ماده یه ک بگوردرئ و بو کیلگه کانی زانیاری وزه یی بنیردریت و بخریته خالیکه وه له م گه ردونه دا (ئه مه ش له بهر نه بوونی بواری بو شایی له نا و کیلگه زانیارییه کاندایه) و، سه رله نوئ له سه ر ئاستی فیزیکی داده ریژرته وه.

له بهر ئه وهی خاصیته کانی ئاوه وه او کیمیای بیولۆژی و جیولۆژی زهوی به مه رجداری به ستراونه ته وه به پرۆسه کانی زانیاری وزه وه، توانای ئه وه هیه راسته وخۆ کیلگه کانی مرۆقی کاربکه نه سه ر روداوه کان و ماده کانی دنیای ده روپشت. به لام گوزهری جولاهوی هیرشبه ری شایه تی ده دن نه ک ته نیا له سه ر ئالوگوره کانی ده روبه ر، به لام له سه ر ئه و شیواندانه ی که توشی پیکهاته زانیارییه کانی وزه یی زهوی ده بن. ئه و مرۆقه ی ئه مپرو له م کاته دا هه ولده دات ده سه لات به سه ر ئاوه وه وادا بگری و کاربکاته سه ر ماده بیگیانه کان و، هه لگری کارلیکردنه نیگاتیفه کانی ناو سیسته می دیسپلینی خۆبه خۆبیته له ناو چینی بیولۆژیدا و ئه و مرۆقه به م کارهش پیکهاته کانی زانیاریی وزه یی لای زهوی ده شیوینی. تاقیکردنه وه کانیش ئاماژه ده که ن که تورهی ئاوه وه او به چه شنیک نیگاتیف کارده کاته سه ر پیکهاته کیلگه ییه کانی بوشایی و دواچاریش هه روا کارده کاته سه ر مرۆ. پیویسته له گشت توژینه وه کاند که سه بارت بوونه وه ری زیندوو بیگیان و، پرۆسه ی ده ستنیشانکردنیکی وردو شیکردنه وه یه کی قول و دوباره کراوی ئه و نه جامانه ی له توانادان و ده شی له م کارلیکردنه وه یه پهیدا بن له ئارادابن.

ریگه ئاساییه کانی ده ستنیشانکردنی ته کنیکی پشت به دۆزینه وهی ئه و شیواندانه ده به ستن که پیشه کی هه ن و له بهر هه ر هۆیه ک بی شاراهن و سه رنج نادرین و یان له توانای نامیره کان به ده رن. نه جامدانی توژینه وه له سه ر پیکهاته کیلگه ییه کان ئه و توانایه ده دن که پیشینی شیواندانه کانی فیزیکی له دوا روژدا بکه ن که لای بوئه وه ره کان رووده دن چونکه زنجیره ی روداوه کانی ئاستی فیزیکی له ناو بهرنامه ی کیلگه ییدا هه ن. شیکردنه وهی ئاسته جوړبه جوړه کانی بهرنامه کانی کیلگه یی ده بنه زامنی وردبینه کی به رز له پیشینی و ده ستنیشانکردندا. به لام پرۆسه ی ده ستنیشانکردن هه میشه به پرۆسه یه کی کارلیکردنی ئالوگوره یی له کیلگه کانی بوونه وه راندا، ده ستنیشانکاریش به وهی خاوه نی بهرنامه کانی ویرانکارییه له کیلگه که ییدا و بهرنامه کانی خۆ ویرانکردنی هه یه ده توانی بیانگوییته وه بۆ کیلگه ی ماده ی بیگیان و هه لومه رچی گونجا و دا بریژی بۆ دارماندی ئه م ماده یه. میکانیزمی دیسپلینی خۆبه خۆی کیلگه یی بهرنامه یه کی وه لامدانه وه ده خاته کار بۆ دارمانی ده ستنیشانکاره که، له بهر ئه وه کارکردنه سه ر ماده بیگیانه کان به ریگه ی پیکهاته کانی زانیاریی وزه یی ده شی بۆ سه ر مرۆقیه تی به گشتی زۆر مه ترسیدار بی چونکه هه موو خه لکه که له ئاستیکی ناسکدا یه کگرتون.

رهفتاری ده ستنیشانکارو پاکژی پیکهاته ی ویزدانیی KARMA یه کیکه له و کاروباره پیویستانه ی که ده بی له بواری ده ستنیشانکردنی ته کنیکی وه لیکوئینه وهی له سه ر بگریت، پیداویستی ئه م لیکوئینه وه یه له پیداویستی چۆنیه تی لیکوئینه وهی چاره سه رکردنی مرۆ. زۆرتره. له وانه شه ئاستی به رزی ده ستدریژی ویزدانیی له پیکهاته کانی زانیارییدا لای مرۆ. له کاتیکی نزیکدا بیته هوی کاره ساتی گه وه که ناتوانری بووه ستیئری و به به رزکردنه وهی ئاستی ته کنیکی لای ده سته ی چاره سه رکاربه ربه ست بگری. مه سه له ی پاکژیی روح به یه که مین داده نری چونکه بارودۆخی ده روبه ر دیاری ده کات.

یه که مین تاقیکردنه وه له سه ر ریگه ی هه ست و دواوهی هه سته میتافیزیکی له پیناوده ستنیشانکردنی ماده بیگیانه کان له پایزی سالی 1991 دا له شاری یالتا نه جامدرا، منیش بریارمدا کاریگه ری تاقیکردنه وه که له بواریکی تازه دا به لای منه وه شیبکه مه وه، رایانسپاردم که خاکیکی باش بدۆزمه وه که بۆ چاندنی میو له دورگه ی قرم دا به کاریت، ئه مه ش به تهماشکردنی نه خشه ی ئه و دورگه یه. منیش نه خشه که م له چوارچیوه دا پشکنی،

تەماشام کرد ئەو شوپنا ئەو شۆپنا بە درێژایی بەندەرە کە بلابوو ئەو، هەر وای بێنیم کە زۆر بەی ئەو ناوچانە ی بۆ بەرەمەپێنانی سیو بەکار دێن کە و تەوونە تە ناوەندی دورگە کەو، ئەو جاکە و تەمە گەران بە شۆپن باشترین جیگە دا کە لە رۆی تەندروستیەو بەو ژێانی خەلک باشترین، واتە لەو شۆپنەکانی کە ئاوە و هەواکە ی پاک و دوربەن لە پیسبوون، بتوانی شۆپنی حەسانە و پشوی تەندروستی تێدا دروستبکری بۆ چارەسەرکردنی ئەم چەشنە نەخۆشیانە. ئەنجامی زۆر گرنگیش دەستکەوت، هەموو خانووە کۆنەکان لە پێناو تەندروستی و چارەنووسی مەوێدا لە شۆپنی باش و چاک دروستکراون. لە کاتی کەدا تەماشام کرد زۆر بەی خانووە تازەکان لە شۆپنی خراپ و ناباشن. وای پێدەچێ مەوێ پێشینان لە باری وێژدانییەو هەستیان بەو شۆپنەکان دەکرد کە بۆ دروست کردنی شارەکان باشن، بەلام شۆپنە خراپەکان کە بۆ دانیشتن باش نین تەرخانکراون بۆ گۆرستان یان باخچە یان ناوچە ئەدەبیەکانی میلی. ئەو شۆپنەکان کە بۆ ژێانی هەمیشەیی تەرخانکراون دەبێ رێژەییەکی بەرزتریان لە کەمالیاتی کێلگە بیۆلۆژیەکانن هەبێت. بێرماردا بە هۆی خەخشەو ئەو شۆپنەکان بدۆزەو کە زۆر بەی رێژەیی نەخۆشی دێنن بەو نەخۆشیانەو کە ئاسایین. ئەو بەو ئەو شۆپنەکان دیتەو. ئەو تۆژینەوانە ی ئەنجامدان گەشتنە ئەو وێرۆکەیی کە پانتایی زەوی بۆ ژێانی مەوێ وەک یەک نین: شۆپنی باش هەن و شۆپنی خراپیش هەن، لەگەڵ ئەوەشدا کە ئەم شۆپنەکان هەوایەو ئەو نین لەگەڵ هیچ کام لە پیکهاتە جیۆکیمیاییەکان و جیۆ ئاوی. هێشتا ئەم میکانیزمە رۆن نییە، بەلام هەیه و کاریش دەکاتە سەرژێانی مەوێ.

ناوچە باشەکان لە دورگە ی قەرم کە بۆ ژێان باشن هەر وەک پەلە بلابوو ئەو، بەلام لە شارێ (پیتەر سبۆرگ) بارودۆخە کە بە تەواوی جیاوازه.

سالی 1991 پروفیسۆریک لە ئینستیتیوی زانستە تەکنیکیەکان هاتە سەردانم، بایەخی بەو رێ و شۆپنە دەدا کە من لە سەری دەپۆم، پێشینازی بەکارهێنانی ئەم رێگەییە کرد لە پێناو پڕۆسە ی دەستنیشانکردنی تەکنیکیەکان، پروفیسۆرە کە تۆژینەو هە ی ژینگە ی ئەنجام دەدا و حەزی دەکرد زنجیرە یە ک تاقیکردنەو بەکات بۆ جەخت کردنەو لە سەر توانای هەست و دواو هەستی میتافیزیکی لە لیکۆلینەو هە ی پانتاییە ئاویەکاندا، ئەم چەشنە تۆژینەوانە بۆیە کران تا ئەو شۆپنەکان بدۆزەو کە سامانەکانی کانزایان تێدا کەلە کە بوو، ئەمەش بە فرین بەسەر چەند شۆپنیکی دیاریکراو، وەک چۆن ((یوری گلیر)) ئەنجامی دا. هەر وای بەرێگە ی لیکۆلینەو هە ی نەخشەکان. ئیمەش لەگەڵ پروفیسۆر نەخشەکانی ناوچە کەمان وەرگرت و دەستمان بەکارکرد. دەستمان کرد بە باسی پلە ی پیسبوونی ((روباری نیقا)) بە فۆسفۆر. لەسەر ئەو باوەرە بووم و توانیم رێژە ی بەرز ی پیسبوون لە کۆتایی جۆگە و رێژگە ی رووبارە کە دا بدۆزەو، بەلام ئیمە لەسەر رۆی رووبارە کەو دیتمانەو. هەر وای لەگەران بە دوا ی ئەو شۆپنەکانی بە ئازۆت پیسبوون گەشتینە هەمان ئەنجام. هۆی ئەمەش بۆ ئەو دەگەرایەو کە فۆسفۆر و ئازۆت لەسەر رۆی ((روباری نیقا)) لە کێلگەکاندا دەشۆرانەو، هەر لەویش کشتوکال دەکراو چالاک بوو. بەلام لە کۆتایی و لە رێژگە ی رووبارە کە دا شۆپنی واهەبوون ئاستی پیس بوون بە فۆسفۆر و ئازۆت نزم دەبوو دەگەشتە پلە ی سفر ئەم رێژە یە جاریکی تر بەرز دەبوو و دیسان بەرەبەرە نزم دەبوو، واتە ناوچە ی واهەبوون بە تەواوی پاکبوون و بە شۆپنەکانی هاوتەریب لەگەڵ جۆگە ی رووبارە کە دا دابەش دەبوون. ئەم چەشنە ناوچانەش لە لایەن شارەزایانەو ناسراو بوون، بەلام هۆی دەرکەوتنی ئەم ناوچانە تا ئیستا نەزانراون و تۆژینەوکان لە ولاتانی تریش هەر وای دەرمانخستوو کە دیاردە ی ئاوی پاک لەو شۆپنەکان هەن کە گشت حیسابەکان ناماژەیان بۆ ئەو دەکرد رێژەییەکی بەرز ی پیسبوونیان تێدا بێ. پاشان کەو تەمە لیکۆلینەو هە ی

که نارەکانی رووبارەکه، تەماشامکرد ئاوی پاک لە شوینانیک هەن نزیک جوگە ی رووبارەکه لەسەر شیوہی ئەلقەو، بۆمدەرکەوت ئەو شوینانە لەباری تەندروستیەو بەشتین جیگەن بۆ ژیانە مرو. لە پیکھاتە ی وزەیی شارەکەدا ئامیژی تایبەتی هەن بۆ پاراستنی پاکژی ئاوەکه بەلام ناوچە هەن کەمتر بەکەلکی ژیانە خەلک دین. لەشاری (پیتەرسبۆرگ) و بەپیچەوانە ی شارەکانی ترەو، ئەوهم دۆزییەو کە پیکھاتەکانی وزەیی ئەلقەیی هەن و زۆر بە توندی لە ناو یەکدا هاوپەیوہندن.

ئێستا ئەم چەشنە تۆزینەوانە زۆر باش و بەسوودن، نەک تەنیا لە پینا و دروستکردنی کۆمەلگە ی نیشتەجی بووندا، بەلکو لە پینا و نەخشەکیشان بۆ دروستکردنی پرۆژەکانی تەکنیکی ئەوتۆ کە مەترسییان یەکجار بەرزە. قوئاغی دوایی تۆزینەوانەکانم بۆ لیکۆلینەوہی دەریاچە ی ((لودوج)) تەرخانکرد، تەماشام کرد ئەو پەلانی بە نازۆت پیسبوون لەسەر شیوہی زمانن کە دریزۆ خواربوونەتەوہ بەرەوژوورو لە کۆتاییدا بەرەو دواوہ، بەلام ئەو شوینانە ی بە فۆسفۆر پیسبوون دیتم لە ناوہندی دەریاچەکەدان لەسەر شیوہی پەلەو پەلۆکە.

– بەلێ، پرۆفیسۆر دەلێ ئەو زمانە ی وینەکیشراوہ زۆر راستە، لەسەر کەناری دەریاچەکە و لەو ناوچە یەدا کارگە یەکی مەزن دروستکراوہ بۆ بەرہەم هینانی قووتووکردنی پڕۆتین و مادە زولالیەکان و، زۆر لە پاشماوہکانیش فری دەدرینە ناو دەریاچەکەوہ کە پرن لە نازۆت، بەلام ھەروا نازۆتیش دەبی لەسەر شیوہی زمان دابنریت.

جاریکی تریش تۆزینەوہم ئەنجام دا تەماشامکرد ئەو پەلەیانە ی بە فۆسفۆر پیسبوون لە ناوہندی دەریاچەکەدان. بەرنامە یەکمان دانا بۆماوہی دوومانگی بەردەوام بۆ چارەسەری ئەو بارودۆخە کارمان دریزۆی کیشا. ئەو کارە ی لە ماوہی دوویان سێ سەعاتدا ئەنجامدا پیویستی یە چەندان مانگ لە تۆزینەوہی ناسایی ھە یە، کاتیکی لگەل پرۆفیسۆر لەسەر نەخشە پیکەوہ کارمان دەکرد ھیشتا ئەو تۆزینەوانەم نەکردبوو بۆ دیاری کردنی شوین و ریزۆی پیسبوون بە فۆسفۆر. پاشان تۆزینەوہی زانستی لە لودوج لەلایەن کۆمیتە یەکی زانستی تایبەتیەوہ دەسپیکرا بۆ دەستنیشانکردنی ئەو شوینانە ی بە فۆسفۆر پیسکراون و پاشان ئەنجامەکانی ئەم تۆزینەوانە دەریانخست کە مەزنترین شوینی پیسبوون بە فۆسفۆر لەو جیگەیانەدان کە لەسەر نەخشەکە ئامازەم بۆ کردبوون و، نەشمتوانی زانیاریەکان بخوینمەوہ چونکە ھیشتا بلاونەکرابوونەوہ. بەلام پەنامە بردە بەر ھەست پیکردن لە دوورەوہ تەماشامکرد ریزۆی ویکچوون دەگاتە پتر لە ھەشتا لە سەدا.

ئەو ئەنجامانە ی زۆر تر بایە خداربوون لەو کاتەدا بە دەستکەوتن کە شوینی ئاودزە بۆ ھۆلی (ئەکتیبا بەرسکی) دەستنیشانکراوو، ئەو ھووبو داوای نەخشە ی خانووەکەم کردو ئەو شوینانەم بینەوہ کە تووشی ئاودزە بوون. لە ھەندئ شویندا کە ئامازەم بۆ کرد بوون دەستکرا بە کاروباری پاراستن و چاکردنەوہ، بەشیک لەو ناوچە نااساییانەم دیتەوہ پیش ئەوہی دەست بە ئاودزە بکەن، پرسییان:

لە کوپوہ ئاودیت؟ لەسەرەوہ یان لە ژیرەوہ؟ کەوتە ھەست پیکردن تەماشامکرد ئاوەکە لە دەرەوہ دیت. لەو بۆرییەوہ دزە دەکات کە لە دووری دەیان مەترەوہ لە ھۆلەکە تییەردەبیٹ. بۆرییەکانی گواستەوہی ئاوم تاقیکردەوہ تەماشامکرد بە روونی دیارە چۆن ئاوەکە دزە دەکات و، بارودۆخی تیکچووی بۆرییەکانم دی و، لە باری فیزیکیەوہ ھەستم بە تییەربوونی ئاوکرد بەناو بۆرییەکانی دابەشکردندا. تەنانەت دەتوانرێ جۆری ئەو کانزادیە دیاری بکریٹ کە لە دارشتنی بۆرییەکاندا بەکارھاتوہ.

ئەمانە بۇ من تۆزۈنەۋەى نوئى بوون و تىگەيشتم چۆن بە سادەىى مرۇقى شارەزاي رىگەى تاقىکردنەۋە بەهەست و داۋەى ھەستى مېتافىزىكى دەتوانرى ۋەرچەرخان لە دەستنىشانکردنى پزىشكىيەۋە بۇ دەستنىشانکردنى تەكنىكى پىك بىت.

خاسىەتى بىنچىنەىى لە پرۇسەى دەستنىشانکردندا بەبەكارھىنانى رىگەى داۋەى ھەستى مېتافىزىكى لەۋەدا چر دەبىتەۋە كەمن لەگەل مادەى فىزىكىدا كارناكەم، بەلكو لەگەل كىلگەكانى ئەم مادانەداۋ، كىلگەش گەلىك زۆرتەر زانىارىى تىدايە ۋەك لەۋەى مادەى فىزىكى خۇى دەرىدەخات.

ئەمەش ماناى وايە دەتوانرا ئەۋەى لە ئايندەدا روودەدات دىارى بكرىت؟ ئەۋانەى بايەخىان بە بابەتەكە دەدا ئەۋ پرسىارىيان لىكردم. تاقىکردنەۋەكان ئەۋ دەردەخەن كە دەتوانرى پىش دووسال لە رووداۋەكە شىۋاۋىيەكانى كىلگەىى كە دەبنە ھۇى ئەۋ رووداۋە ھەست پى بكرى.

ئايا ئىستا دەتوانرى روودانى كارەساتىك لە ھەر وىستگەىەكى نوكلياردا دەستنىشان بكرى؟ بەلى، بەلام ناتوانم ھەر وىستگەىەكى نوكلينارىپشكنم، چونكە KARMA بەتەۋاۋى پاكز نىيە. ئەۋە بۇ نىكەى سالىك دەچى من ھەۋلدەدەم خۇم بگورم، بەلام ئاستى رەفتارى ناۋخۇى وىزدانى من ھىشتا نەگەيشتۆتە ئەۋ ئاستە بلىدىيەى پىۋىستە.

لە كاتى بە جىگەياندىنى پرۇسەى دەستنىشانکردنى ھەر مادەىەكدا پىۋىستە لەسەر ئاستى كىلگەىى پەيوەندى لەگەل بكرىت. لەبەرئەۋەى كىلگەكانى زانىارىى وزەىى ۋەكوۋىەك نىن و ئاستەكانى لقى جۇربەجۇريان ھەن، لە كاتى دەستنىشانکردنى ھەرمادەىەكدا ئەگەر KARMA زۆر پاكز نەبىت دور نىيە زىانى لى بگەۋىتەۋەۋە پىكھاتەكانى كىلگەىى ئەۋ مادە دەستنىشانكراۋە دارمىنى.

بەپىۋەبەرىتى يەكك لە رىكخراۋەكان داۋى لىكردم ئاستى ھونەرىى پسپورى ھەر يەكك لەۋانەى كارىان لادەكەن تاقىبگەمەۋە، ئەمەش بە ھۇى كارتەكانى ئەۋ كرىكارانە خۇيانەۋە. وزەى بىۋلۇژى بەھۇى وىنەۋە يان دەستنوسەۋە بۋارى ئەۋە دەدا خاسىيەتە ھونەرىيە كرادارىيەكان، ھەروا تەندروسى و چارەنوسى مرۇ = دىارى بگەن، ھەروا تەماشاي ھەموو ئەۋ زانىارىيانە بكرى كە لەگەل ژيانى مرۇقدا ھاۋپەيوەندىن.

دەستم بە تۆزۈنەۋە كىردو ھەر زانىارىيەكى دەستم دەكەۋتن بە تەۋاۋى و رىكۋىپكى پىشكەشم دەكردن وىراى پىكھىنانى تاقى ھونەرىى خاۋەن شارەزاييەكى بەرز. ئەنجامىكى چاۋەپروان نەكراۋ ئەۋەبوۋ، خۇبەستەۋەى كرىكاران بەكارەۋە زۆرتەر بوۋ تا ئەۋ ئاستەى كە دەستيان ھەلنەدەگرت و بۇ مائەۋە برون، تەنانەت شەۋىشيان لە كاردا بەسەر دەبردو، بەمەش خۇيان خستە بەرتوپرىى ژن و خىزانەكانيان. ھەروا لە دامەزراۋەىەكى ترادا كارى دەستنىشانكردن سەرگەۋتوۋ بوۋ، ئاستى دەستەى ھونەرى باشتر بوۋ، بەلام دەركەۋت كە سەرئەكەۋتنى دامەزراۋەكە دەگەپىتەۋە بۇ ژىر كەۋتنى بەپىۋەبەرەكە و شارەزانەبوۋنى لە بەپىۋەبىردن، لەبەرئەۋەداۋى دەستكىشانەۋەۋە ۋازھىنانى لە كاركردن لىكرا.

لە ئاستى بالاي كىلگەكانى بوۋنەۋەرە زىندوۋەكان و بىگيانەكاندا خاسىەتى لە يەكچوو ھەن كەلە ناۋ خۇياندا كارلىك دەكەن و پىكپرادەلكىن، لەبەرئەۋە ھەر بىرۋەكە يان ھەلچوۋنىكى نىگاتىف، يان ھەر رەفتارىكى ناراست كارەكاتە سەر مادەى بىگيان و دەبىتە ھۇى زىان پىگەياندىنان.

دوورنىيە بەرنامەكانى وىرانكارى لە كاتى روودانى پىكرالكان يان كارلىكردن لە نىۋان مرۇقەكان و مادەى بىگياندا بگۈيزىنەۋە لە كىلگە بىۋلۇژىيەكانى مرۇقەۋە بۇ كىلگەكانى مادەى بىگيان، لەبەر ئەۋە پىۋىستە

فرۆکه وانهکان و ئەو کارگه رانهی و یستگه ی نوکلیری ده خه نه کارو پسیپوران که له شوینه حه ساسه کان کارده کهن خاوه نی ته بیهه تیکی ناو خویی باشن و، پییوسته ئاستی ده ستریزیی ویزدانی خاوه ن به هایه کی نیگاتیف بیټ، ئەگه ر نا له وانه یه بینه هۆی روودانی بارودۆخی نا ئاسایی.

به رزبونه وهی ئاستی ده ستریزیی له پیکهاته کانی کیلگه یی ویزدانییدا لای مرو قایه تی کارده کاته سه ر وزه ی زهوی و ده شی هه لومه رجی گونجاو بره خسیئیی بو پهی دا بوونی کاره سات و بارودۆخی نا ئاسایی جو ربه جو ر.

هه موو شاره زایانی بواری هه ست و دوا وهی هه ستی میتافیزیکی له پله ی زورباشدا خاوه نی ئاستیکی نزم له ده ستریزیی ویزدانییدا، ئەگه ر وانه بوایه ئە وه دم ده رچوون بو کیلگه ی زانیاریی (گه ردوون) له و په ری مه ترسیدا ده بوو. هه لدان بو ئاماده کردنی شاره زایانی له بواری هه ست و دوا وهی هه ستی میتافیزیکی به شیوه یه کی چروپرو خیرا، بیئ هوه ی سه رنجی مه رجه کانی ره فتارو ره وشتیان بدری دوور نییه ئە نجامه کانی نیگاتیف بیټ.

ویژدانی مرو ځ چاودیری ((ته واوی گه ردون)) ده کات، به لام کاریگه ریی ئە م چاودیرییه له جو غزیکی وادا ده بی که نیوه تیره که ی له 60 مه تر زیاتر نه بی و له مرو قه که خۆیه وه حیساب ده کری و، له ناو ئە م جو غزه دا پیکرالکان و کار تی کردنی هاو به ش له گه ل گشت بوونه وه ره زیندوو هکان و بیگیانه کاندرا رووده ات. ته نانه ت ئە و کتیبانه ی به هه میشه یی له ناو مه کته به دا دانراون خویندنه وه یه کی ویزدانی ناوه روکی زانیارییان له لایه ن مرو قه وه دا بین ده که ن و، ئە م پرۆسه ی خویندنه وه ویزدانییه له شه ودا که مرو ځ نووستوو چالا کتر ده بی، له به ر ئە وه باش نییه زنجیره کتیبه کانه و چروکه پۆلیسیه کانه له نزیک سه ری مندالی نووستوو دا بنرین.

کیلگه ی هه ر بوونه وه ریکی زیندوو یان بیگیان زانیارییه کانی تی دایه نه ک ته نیا له به ره ی خۆیه وه، به لکو هه روا له روودا وه کانی ده ور به ری خۆی. پیکهاته که بو هه ر شوینیک بیټ ده ست به کو کردنه وه ی زانیارییه کانه ده کات و له گه ل کیلگه کانه ماندا پیکرالکانیان ده بی و کاریان تی ده کات و کاریان تی ده کری. ئە و مرو قه ی شه ر ده کات و له ژووره که دا ده نگی به رز ده کاته وه کار ده کاته سه ر ته ندروستی هه موو که سانی ناو ژووره که، چونکه که له که بوونیک له وزه که دا لای پیکهاته کانی زانیاریی شوینه که رووده ات.

کاتیکیش مرو ځ به هه لچوونه کانی پیکهاته کیلگه یه کانی ماده یه ک داده رمیئیی، هی رشیکی به راوه ژوی بو ده گه ریته وه. چه ند پیکهاته ی کیلگه یی لای بوونه وه ری زیندوو سه ربه خو و خۆبه خو یه هی نده ش لای ماده ی بیگیان هه روا سه ربه خو و خۆبه خو یه. ماده بیگیانه کانه ده توانن به چه شنیکی چالا ک کاربه که نه سه ر بوونه وه رو له گه لیدا پیکرایین و به گورجی و چالاکی زانیارییه کانیان ئالوگور بکه ن.

پاش پيشوازی کردنم له نه خو شه کانه سه عاتی ده ستییه که راوه ستا هه رچه نده کاری ده کرد. ((یورا گلیر)) م هاته وه یادو سه عاته که م کرده وه ده ست پاش که میک که وته وه کار. میکانیزمی کارکردن هه یه، به لام ئە م میکانیزمه چو ن کار ده کات؟ ده ستم به لی کو لینه وه ی پیکهاته ی کیلگه یی ده وری سه عاته که کرد ئە وه م دو زیی هه وه که ناو چه یه که له کیلگه که هه یه خاوه ن توانایه کی گه وره یه. دوا جار هه لچونه کانه مان له توانایاندا یه پیکهاته کانی کیلگه یی ماده بیگیانه کانه بشیوینن، چونکه به شیوه یه کی کاریگه ر کاریان لیده که ن.

پیش کاتیکی که م یاری ده ده ره که م په یوه ندیی له گه ل کردم و گوتی ته له فزیۆنه که ی باوک و دایکی له کار که وتوو. باوک که ی به شیوه یه کی هه میشه یی ته ماشای به رنامه ی جو ربه جو ری ده کرد، له م دوا ییه دا به

شیوه‌یه‌کی توند له‌گه‌ل بارودۆخی گشتی ولاتدا له‌گه‌ل رووداوه سیاسی و ئابورییه‌کاندا پیکرالکابوو. کیلگه‌ی ته‌له‌فزیونه‌که‌م تاقیکرده‌وه ته‌ماشام کرد به‌به‌رنامه‌ی توپه‌یی رق وکینه شویندراوه.

یاریده‌ده‌ره‌که‌م به باوکه‌که‌ی گوت:

- باوکه بزانه هه‌رچی شتیکی ده‌روپشتت هه‌ن زیندون. ته‌له‌فزیون، ساردگه (سه‌لاجه) و هه‌موو پارچه و نه‌و مادانه‌ی له‌ ماله‌که‌دا هه‌ن زیندون. جا نه‌گه‌ر به‌ دلره‌قی له‌گه‌لیاندا جولایته‌وه و خراپه‌ت پیکردن نه‌وانیش هه‌ر به‌و چه‌شنه وه‌لامت ده‌ده‌نه‌وه.

- ئایا مه‌به‌ستت وایه هینده‌ توانایه‌کی گه‌وره‌م هه‌یه. بتوانم کاربکه‌مه سه‌ر ته‌له‌فزیونه‌که‌؟

- هه‌موان له‌کاتی ئیستاماندا خاوه‌نی توانای گه‌وره‌ن، نه‌مه‌ش نه‌به‌ستراوه به‌هه‌ر یه‌کی‌کمان خویه‌وه به‌لکو به‌وه‌ی له‌سه‌ر زه‌وییه‌که رووده‌دات.

- جا چی پیویسته بکری؟

- بگه‌رپوه سه‌رخۆت و دان به‌ گونا‌هه‌که‌تدا بنی و، داوای لی‌بوردن و لی‌خۆش‌بوون بکه‌و له‌وه‌ه‌لچونه نیگاتیفانه‌ی له‌م کاتانه‌ی دواییدا تییدا ژیاویت. پاش نیو سه‌عات باوکه‌که له‌م زانیارییه تازانه تیگه‌یشت و دانی به‌هه‌له‌ی خۆیدا ناو ته‌له‌فزیونه‌که به‌ باشی ده‌ستی به‌کارکرده‌وه. که‌لوپه‌له‌کامن و پارچه‌ی موبیلیای ناومال و پیدایسته‌کانی ناو چیشته‌خانه و توالی‌ت و جلوه‌رگه‌کامن زانیارییه‌کان کۆده‌که‌نه‌وه و ده‌یانپاریزن. نه‌گه‌ر که‌سیک هه‌سوودی پی‌بردین و به‌ چاوی ته‌ماع و ئیره‌ییه‌وه ته‌ماشای شتیکی کردین، نه‌و ئیره‌یی و هه‌سویدییه پاشماوه‌یه‌که له‌سه‌ر نه‌و پارچه‌یه جیده‌هیلئ و نه‌گه‌ر خۆمان به‌ خاسیه‌تی باشی و نه‌مانه‌تی ناو‌خۆیی نه‌پاراستبئ بۆمان ده‌بیته‌ مایه‌ی زیان و نازار.

ماوه‌یه‌که له‌مه‌وبه‌ر ژنیك هاته‌ لام و داوای یارمه‌تی لی‌کردم بۆ دۆزینه‌وه‌ی زنجیره‌ زی‌ره‌که‌ی که‌لیی ونبوو. زنجیره‌که یه‌کجار جوان بوو، ژنه‌که‌ش زۆری هه‌ز لی‌ده‌کرد و له‌ ناکاو و نی‌کردو ناشزانئ چۆن وله‌ کوئ و نی‌کردوه.

وه‌لامی ژنه‌که‌م دایه‌وه:

- من نه‌و جوژه کارانه‌ ناکه‌م، به‌لام پیویست بوو نه‌و زنجیره ونبکه‌یت نه‌گه‌ر وانه‌بوایه بۆت ده‌بووه هۆی زۆر ده‌رده‌سه‌ری. له‌ کیلگه‌ی زنجیره‌که‌دا به‌رنامه‌یه‌کی به‌هیزی خۆداپمان هه‌یه و ده‌شی له‌ هه‌لومه‌رجییکی دیاریکراودا ده‌رپه‌ری و بیته‌ هۆی زیان و نازار.

خانمه‌که بپوای به‌ قسه‌کانم نه‌کرد به‌لام دوا‌ی هه‌فته‌یه‌که هاته‌وه و نه‌و هه‌واله‌ی گه‌یاندا که‌ زنجیره‌که هه‌ی خانمیکی تر بووه که‌ پوژیک له‌ پوژان هه‌ولئ خۆ کوشتنی داوه، جا نه‌گه‌رچی زنجیره‌که له‌و کاته‌دا له‌ ژوره‌که‌دابوو نه‌کرا‌بووه ملی نه‌و خانمه‌و هه‌موو زانیارییه‌کانی نه‌و رووداوه دوره‌ی له‌ کیلگه‌که‌ی خۆیدا تاییستا پاریزرابوو.

نه‌مه‌ش ژنیکی تره‌ تووشی هه‌ساسیه‌تیکی زۆرو لیری هه‌ساسیه‌ت بووه، نه‌متوانی راسته‌وخۆ هۆی نه‌مه‌ بدۆزمه‌وه، دانیشتنی یه‌که‌ممان له‌ باسکردنی بارودۆخی گشتیدا به‌سه‌ربرد. له‌ دانیشتنی دووه‌مدا ژنه‌که گوتی هه‌ستی به‌ هیچ باشبونیک نه‌کردوه. له‌سه‌ر گه‌ران به‌ دوا‌ی هۆیه‌که‌دا دریزمه‌دا و ته‌ماشامکرد هه‌ساسیه‌ته‌که له‌ رووه‌که‌وه هاتوه، نه‌وه‌شم زانی که‌ نه‌خۆشیه‌که له‌و کاتانه‌دا توند ده‌بئ که‌ ژنه‌که له‌ماله‌وه ده‌بئ، له‌کاتی‌کدا له‌ هه‌ر شوینیکی تر بیته‌ وه‌زعی باشتر ده‌بئ، داوام لی‌کرد نه‌خسه‌ی ماله‌که‌م بۆ بکیشئ، ته‌ماشام کرد له‌

چیشتهخانه که دا شوینیک ههیه له نزیك دیواره که وه ته رخانکراوه بۆ دانانی رووه کی مالی له ریگه کیلگه که وه پشکنیم چۆن گوله کان له گه ل ئەم خانمه ده جوئینه وه و ته ماشام کرد لیی دوورده که ونه وه. هۆی ئەمه ش ئە وه یه دایکی ئەم خانمه له ماوه ی سکپیدا رووه کی خووش نه ده ویست و پاش له دایکبوونی ئەم کچه ئەم بهرنامه یه له ویژدانیدا پته و بووه بیئنه وه ی هیچی لیبزانی و، گوله کانیش هیرشیان بۆ سهر کیلگه که ی بردووه و تووشی حه ساسیه تبه وه.

ئەو حه ساسیه ته ی به هۆی رووه ک و ماسی و نازله وه یه هۆی هه لچوونه نیگاتیقه کانی باو و باپیرمانه بهرانبهر به و مادانه. ماده بیگیانه کان هه ست به هه لچون و بارئالۆزی و رق و کینه ده که ن که ئاراسته یان بکریت و ده شی ئەمه ش هۆیه کی تر بیئت بۆ تووشبوونی حه ساسیه ت، کاردانه وه کان و هه لچوونه نیگاتیقه کان که باو و باپیرانمان یان مروقه کان خویمان له ژبانی بهرگپوشی رابوردیاندان ئەنجامی ده دن به شاردراره یی له ناو کیلگه ی مروقه دا ده مینه وه تا جاریکی تر له باره ی هه لچوونه وه دیسان ده یانخه نه وه کار، نمونه ش له سهر کارتیکردنی ماده ی بیگیان له سهر مروقه یه کجار زۆرن. ژنیک له گه ل منداله کانیدا ناچار بوو کاتیک له هۆلی چاره پرانی ویستگه ی شه مه نده فهر به هۆی خراپی ئاو وه وه او به سهر به ریئت. له کاتیکدا منداله کان ته ماشای ته له فزیونیان ده کرد ژنه که خه ریکی هه لدانه وه ی لاپه ره ی ئەو گو قارو روژنامه نه بوو که له سهر میزه که دانرابون، به لام دهنگی ته له فزیونه که وه پستی کردبوو له ئاستی گرژ بوونی بهر زکردبووه. کاتی گه رانه وه ی بۆ ماله وه هه سستی کرد باری ته ندروستی زۆر خراپبووه و، هیچ کام له پزیشکه پسپوره کان نه یانتوانی یارمه تی بدن و بگه نه زانینی هۆی نه خوشیه که، که بریتی بووه له رقبوونه وه ی بۆ ماوه ی دووه فته له ته له فزیون و، هیرشیی پیچه وانه ی ماده ی بیگیان بۆ سهر ئاسته که ی کیلگه یی.

ئەمه ش خانمیکی تبه له ته ندروستیدا دوو چاری چه ندان گیروگرفت بووه، شیواوی زۆر توندی له پیکهاته کیلگه یه کاندایه وه. ئەم خانمه به دریزی بیست سال که له کارخانه یه کدا کاری ده کرد رق و کینه ی دژی نامیره ته کنیکیه کان که کاری له سهر ده کردن هه بوو.

ژنه که روونی کرده وه:

– به لام نامیره کان کۆن بون و، بهرده وام له کارده که وتن و به و هۆیه شه وه هیچ حه زم له رویشتن بۆ کاره که نه بوو. به لام ناخو کئ حیسابی ئەو کینه و حه زنه کردنه ی له گه ل ده کات؟

ئەم کیژه لوه ش میزاجی زۆر خراپه، جگه ره که ی به رق و کینه و توریه یی له سهر بویدی ئۆتۆمبیله که ی کوژانده وه. هیچ بیرى له وه نه کردبووه که ئەم کاره یه تی هۆی سه ریه شه که ی. بهرنامه ی رق و کینه ی دژی ماده یه ک خستبووه کارو ئه ویش ههروه ک ئەو وه لامی دا بووه و، هیرشیکی پیچه وانه ی بردبووه سهر ئاستی کیلگه یی.

هه رجۆره هه لچونیکی نیگاتیف بهرانبهر ماده یه کی بیگیان له وانیه بیئته هۆی شیواندنیک له پیکهاته کیلگه یه کانی مروقه دا. یائو دایکه بیئینه وه یاد که به ده سستی له قاچی کورسیه ک ده دا که منداله که ی له سه ری که وتۆته خواره وه و ده لئ: ((مه گری کوپی خوّم ئەوته له کورسیه که ده دم بۆ سزای ئەوه ی بووه هۆی که وتنه که ت)) ته نانه ت له کرداریکی ئاوادا په یوه ندییه ی خراپ له گه ل جیهان دروست ده بی و گیروگرفته کانی ئاینده ی مروقه ده چیئدری.

په یوه ندی خراپ و لیک تینه گه یشتن له نیوان خوّم و کۆمپیوته ره که مدا په یدا بوو، له وکاته دا ئەم کتیبه ی خوّم له سهر ئەو نامیره دنوسییه وه. روژیکیان که هاتم وله کۆمپیوته ره که نزیك بوومه وه بۆ ئەوه ی ده ست به کاربکه م،

ههستم كرد شتيك له ناميره كهدا روى داوه و، له سهر شاشه كه شيواندن و هيماى سهيرو نائاسايى دهركه وتن بريارمدا كينلگه كهى راست بكمه وه، كاتيک راسته وخو له گهل كينلگه ناميره كه چومه په يوه ندييه وه ههستم به حسانه وه وپشودانيكى فيزيكى كرد. به پيى دستنيشانكردن دوزرايه وه كه شيواوى له پيكهاته كينلگه ييه كانى ناوچهى سنگدا هيه و، ئەم شيواوييانه تهنيا كاتيک له لای من دهرده كهون كه به دستى ئەنقهست خراپهى بو كه سيك پيده كه م و، زوريش گرانه خوینەر تيىگات چى ده ليم، به لام ئەمه راستيه كه يه. جابو گيرانه وهى ههستى فيزيكى خودى له سهرم پيوسته ئەو كه سه بدوزمه وه كه ليم بيزار بو وه. به لى، ناميرى كومپيوته ره كه بو هوى بيزاريه كه شم ديتته وه. ئەو بهرنامه تيكدهره بوو كه له ناو كينلگه كه مدا بوو. پيش له داىكبوونى من به سى سال باوكم رق وكينهى له كه سيك بوو كه سو كايه تى پيكردبوو، ئەو بهرنامه يهى له كينلگهى باوكمدا پيكهاتبوو گواسترا بو وه بو من و تهنيا له سهر شيوهى نه خوشى و توشبون دهرنه كه وتبوو، به لكو هيرشى بو سهر ههر كه سيك بردبوو كه راسته وخو په يوه نديم له گهل كردبوو، له وان هس منداله كانم وژنه كه م. ناميرى كومپيوته ره كه به توندى ههستيارى ئەم بهرنامه يه بوو بو يه هيرشيكى پيچه وانى كردبو وه سهر كينلگه كه م بوو بو وه هوى تيكدانى چينى كينلگه ييم. پاش دهر كيشانى بهرنامه كه له كينلگه كه م ناميرى كومپيوته ره كه هاته وه سهر خو و هيمن بو وه بريارمدا كومپيوته ره كه تاقيبكه مه وه كه نايا به پيى گوپينى ئەو كه سانه ي له گهلدا كارد كه ن ئەو يش په يوه ندى خو دى ده گوپيت. ته ماشام كرد كينلگه ناميره كه ش به گوپره ي گوپينى كينلگه ئەو كه سهى به كارى ده هينى ديتته گوپين و، ئەو بوو ناميره كه به شيوه يه كى زور نيگاتيف له گهل ئەو كه سهى KARMA ي پاك نه بوو، ژماره يه كى گهره ي بهرنامه ي ويرانكارى و خودارمان هه بوو، ناميره كه له گهل هيج كاميان به شيوه يه كى باش پيكرالكانى نه بوو به لكو خوشه ويستى بهرانبه رى دهربرى به لام ئەو كه سه پتر له كه سانى تر تووشى زيان بوو، تيگه يشتم بوچى هه ندى كه س به چه شنيكى خراپ كارد كه نه سهر ناميرو پيدا ويسته كان، كه به ناماده بوونيان دست به خراپوون و شكاندن ده كه ن.

روژنيكان خانميك سكالاي له نازاريك ده كرد له ناو گورچيله يداو داواى ليكردم داواى پشكنين هوپه كهى بو بدوزمه وه و، منيش دهستم كرده ليكولينه وهى پيكهاته كانى كينلگه يى و، ته ماشام كرد هوكارى سه رپيچى كردنى ياسايه كانى بالا ئەوژنه نييه، به لكو ماده يه كى بيگيانه له ناو ماله كه يدايه. به پيى نه خشه ماله كهى شوپينى بوونى ئەو ماده يه م دستنيشانكرد. دهركه وت كه له وشوينه دا په يكه رى وينه دار هه ن كه دوانيان ديرينن و، ئەوى تريان له سهر كاغەزى كارتون دروستكراوه و هه موويان له كليسه كردراون. په يوه نديى په يكه ره وينه داره كانم له گهل ژنه كه يبانووى ماله كه پشكنى و ته ماشام كرد دوانيان پراوپرن له بهرنامه كانى تورپيى وكينه و دارمان. پاش ليكولينه وه يه كى ورد دهركه وت كه ئەو هونه رمنده ي په يكه رى وينه دارى يه كه مى دروست كردوه حەزى نه كردوه كچى بيت، به لكو داواى له ژنه كهى كردوه له بارى بهرپت، جا مروقيك كه ئەم چه شنه بهرنامانه ي له كينلگه كه يدا هه بيت مافى ئەوهى نييه په يكه رى وينه دار وينه بكيشيت، به لام هونه رمنده كهى تر كه دووه مين په يكه رى وينه دارى كيشاوه له ههستى خودايى و باوكانه بهرانبه ر داىك و باوكى و منداله كانى دوربو وه به مەش كينلگه ي په يكه ره وينه داره كهى پرپر كردوه له نيشانه كانى هه لچوون و دستبه رداربوونى ههست و نهستى خودايى. نيتر ژنه كه تيگه يشتم كه بوچى حەزى به مانه وه يه كى دريژ له و ژورده نه ده كرد. له سهرده مى كوئدا هه موو هونه رمنده ن مافى ئەوه يان نه بوو په يكه ره وينه داره كان دروست بكن به لكو به شيوه يه كى ويژدانى له خورا مروقيك دستنيشان ده كرا كه خاوه نى KARMA يه كى پاكژ بيت و، به لام هه ره ينده ش به س نه بو وه،

به لكو له بارودوخيكى ئاوادا پيويست بووه ميكانيزميك بدوزرئته وه بو پاراستنى KARMA له كارتئكرده نيگاتيفه كان و، دهشتوانئى ئەمه بهرزكرده وهى ئاستى رهوشته برزى ورهفتارى كه سايه تى مسوگه بكريت و، به رووكرده خوداو، نزاى دريژ خايه ن له پيناو دهستبه رداربوونى حهزو ئاره زوى خووشى ژيان و په يوه ندييه زه مينيه كان، ته نيا له كاتى داگيرسانى په يكه ره ويته داره كاندا ده توانرا به رهنگه كانى تيكه ل به ئاوى پيروز ره سم بكريت. ئەم جوړه په يكه ره ويته دارانه تواناي چاره كردنيان هه يه. به ئاماده بوونى نه خووشه كان له نزيك ئەم چهشنه په يكه ره ويته دارانه ده توانئى جهسته و ده روون چاره سهر بكرين. ئەم چهشنه په يكه ره ويته دارانه ته نيا پوزه تيقانه كارده كه نه سهر ته ببعهت و چاره نووسى خاوه نه كانى ماله كه. به لام ئەو په يكه ره ويته دارانه له لايه ن مروقى ئاساييه وه ره سم كراون. ته نانه ت ئەگه ره له كليسه ش له ئاو هه لكيشرابن ده شئى ببنه ئازارو زيان بو خاوه نه كانيان، له كارتئكردى ئەو په يكه ره ويته دارانه كوئيمه وه كه به ريگاي فوئوگرافى چاپ كرابون، ته ماشام كرد ئەوانه ش شاره زايانه نه كراون و شوينه وارى نيگاتيف ده وروژئين. ليبردا رووداويكم هاته وه ياد كه به سه رخوم هاتوه، جاريكيان ئاميريكي راديوم هينايه شوئى كاره كه م و سه رنجما كاركردن و چه شنى دهنگه كه ي زور خراب بووه. وامزاني راديوكه له كاركه وتوه و گيپرامه وه بو ماله وه به لام له ماله وه كه وته سه ركاركردى ئاسايى خووى و جاريكى تريش بردمه وه بو شوئى كاره كه م ديسان به ته واوى له كاركه وت و ئەمجاره بو ماوه يه كى دريژ شتيكى خوش بوو بزانه ئايا هوئى ئەمه مادي و ته كنيكى بوو. توژينه وه كان ده ريانخست كه ماده يه كى بيگيان هه يه له شوئى كاره كه به شيويه كى نيگاتيف كاري كردوته سه ر ئاميري راديويه كه. ئينجا نه خشه ي ئەو خانووم هينا كه كاري تيدا ده كه م و كه وتمه گه ران به دواى ئەو ماده يه داو ديمه وه كه ئەو په يكه ره ويته دارانه كه له دوورى مه تريكه وه له راديوكه وه هه يه. داوام ليكرا منداليكى ولا تى به لتيك بيشكنم، ته ماشام كرد هه ندئ شيووى كيئگه يى به هيزو سه ره تاي تووشبوونى نه خووشبوونى سه خت هه يه و، هوئى ئەمانه ش سه رپيچييه كانى باوكى ئەم منداليه كه پيش دووسال له دايكبوونى منداله كه ئەنجامى داوون. له دايكى منداله كه م پرسى ئاخو هه ندئ رووداوى له ياد ماوه كه له گه ل په يكه رى ويته دار هاوپه يوه ندىن له گه ل يان پارچه و ماده كانى كليساكه، هاته وه يادى كه پيش له دايكبوونى منداله كه به دووسال ميترده كه په يكه ره ويته داره كه ي خستوته ناو باخه كه و له وئى هه ندئ خوارده وه و مه ي له نزيكى بون و ئەم كاره له سه ر ئاستى وزه يى وادانراكه له ئەنجامى كينه دا سووكايه تى كردنه به ماده ي بيگيان و كاروباره كانى يه زدانى. جاله به ره وه ي ئەم كاره به ستراره ته وه به پيكا ته ي وزه يى لاي باوكه كه، كورده كه ش ئەم به رنامه يه ي له باوكه كه وه به ميرات بو ده ميئيتته وه و ئەنجامه كانى فيزيكى له سه ر جهسته ي به ده رده كه ون. هه رماده يه كى بيگيان له بارى كيئگه ييه وه كارده كاته سه ر ماده يه كى تر به مروقيشه وه، به م گريمانه ده توانئى هوئى مردنى زوى ئەو كه سانه روونبكريته وه كه كاره كيان له گه ل ئەم مادانه هاوپه يوه نده وه كه په يكه ر تاشه كان و هونه رمه ندان و ويته كيئشان.

له لايه كى تره وه ئيستا پرؤسه يه كى بازرگاني له كاردايه بو فروشتنى شتومه كى كليسه وه كه مؤم و په يكه ره ويته داره كان و هه ندئ پارچه ي ترى ئايينى، نازانه له به ر چى خزمه تى مه سيحييه ت له بير ده كه ين: ((.... سهد مه سيح چوه ناو مالى خوداو گشت فروشيارو كپياره كانى لئ ده ركردن....)) ئەوه شم تاقيكرده وه كه ئايا بازرگاني له تواناي كليسه دا چى ده خولقيئى. ته ماشام كرد كليسه له خانه ي خوا په رستيه وه ده بيتته خانه ي بازرگاني و، ئەمروش قه شه ييه كان هه ست ناكه ن يان له به ر هوئيه كه له هوئيه كان ناتوانن له دژى ئەم پرؤسه يه راوه ستن و به ره له ستيى بكه ن. به لام بازرگاني وزه ي په رستگا داده رپمئى.

شیکردنه‌وهی بیولۆژیی وزه‌یی ئاماژە بە‌وهی دەکات کە لە پیناوی گێرانه‌وهی کیلگه‌ی په‌رستگادا پێویسته کاروباری بازرگانی بۆ دهره‌وهی سنوری په‌رستگا دور بخه‌یته‌وه.

رووداویکی سه‌یریان له‌ کرونشتادت بۆ گێرامه‌وه، له‌و شارهدا کلیسه‌یه‌کی نیوه رووخاوه‌یه، خزمه‌تچیه‌کانی ئەم کلیسایه‌ ده‌لێن:

حکومه‌ت چهند جاریک هه‌ولێ رووخاندنی داوه‌و چهند جار ماده‌ی ته‌قینه‌وه‌ی تێدا ته‌قینه‌راوه‌ته‌وه‌ ته‌نانه‌ت دیواری ماڵه‌ دراوسێکان قلیشاوان به‌لام ئەو کلیسایه‌ خۆی راگرته‌وه. پاش ماوه‌یه‌کی کورت سه‌رکرده‌ی ئەم کرده‌وانه‌ که‌ ئه‌فسه‌ریکی لاوی قۆزبوو مردووه‌و، پاش ئه‌وه‌یش ژنه‌که‌ی وکوره‌که‌ی زۆر چه‌رمه‌سه‌رییان به‌سه‌ر هاتوه‌وه. دوا‌ی چهند سالیکی کوره‌که‌ی له‌ ته‌مه‌نی سی سالاندا له‌ناکاوه‌ به‌ئێ هه‌یج هه‌یه‌ک یان نه‌خۆشیه‌کی زانراوه‌وه. به‌مه‌ش نه‌وه‌ی ئەو ئه‌فسه‌ره‌ کۆتایی پێهاتوه‌وه. سه‌یر له‌وه‌دایه‌ باوه‌که‌ش که‌ هه‌ولێ ته‌قاندنه‌وه‌ی کلیسایه‌که‌ی دا له‌ ته‌مه‌نی سی سالاندا مرد.

که‌وتمه‌ شیکردنه‌وه‌ی ئەوه‌ی چی به‌سه‌ر ئەم خه‌زانه‌ هاتوه‌وه‌ بۆچی وا به‌ خه‌یرایی له‌ناوه‌ چوون؟ هه‌وی ئەم زنجیره‌ رووداوه‌ چیه‌؟ ئەمه‌ی خواره‌وه‌م بۆ ده‌رکه‌وت:

ئەو ئه‌فسه‌ره‌ کاروباری ته‌قینه‌وه‌که‌ی سه‌رکرده‌یه‌تی کرد وه‌ک جیه‌جێ کاری فرمانه‌کانی بالا، به‌لام کاتیکی کلیسا قایل نه‌بوو له‌ رووی هه‌یه‌کانی ته‌قاندنه‌وه‌دا خۆی راگرت، ئه‌فسه‌ره‌که‌ هه‌یه‌کانی پتر ده‌کرد به‌شیوازیکی هه‌له‌چوون له‌گه‌ڵ باه‌ته‌که‌ ره‌فتاری ده‌کرد. پیکدانیکی له‌ نیوان رق وکینه‌ به‌رانبه‌ر کلیساکه‌وه‌ به‌رنامه‌ی خۆشه‌ویستی و یه‌کیته‌ی که‌ به‌ به‌رنامه‌ی ده‌ستدریژی قایل نابێ و به‌ر په‌ستی ده‌کات رووی‌دا، له‌به‌ر ئەوه‌ به‌رنامه‌ی کاولکاری به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ بۆ ئه‌فسه‌ره‌که‌ گه‌رایه‌وه‌وه، له‌به‌ر ئەوه‌ی ژنه‌که‌ی و کوره‌که‌ی له‌باری کیلگه‌یه‌وه‌ پیکه‌وه‌ له‌گه‌ڵی یه‌کگرتووبوون هه‌موویان پیکه‌وه‌ مردن.

یه‌کیکی له‌ گه‌رۆکه‌ ئه‌مریکیه‌کانی ناسمانی دور دوا‌ی سه‌ردانه‌که‌ی بۆ مانگ قسه‌ی کردو هه‌ستی خۆی بۆ ده‌رپری و گوتی هه‌موو گه‌ردوون به‌زه‌ویشه‌وه‌ یه‌که‌یه‌کی یه‌کگرتووبوون.

له‌ کاتی سه‌وراوه‌ماندا له‌ناوه‌ شاری کرونشتادت به‌ نزیک خانوویه‌کی گرنگدا له‌ شه‌قامی لیته‌ن تیه‌په‌بووین. به‌ ته‌ماشاکردنی ئەم خانووه‌ هه‌ستم کرد که‌وتۆته‌ به‌ر دارمان، ئینجا پشکنیم چۆن کاری تیه‌ده‌کری و کارده‌کاته‌ سه‌رمه‌رۆ، ئەنجامه‌که‌ش سه‌ر سه‌وره‌یه‌نه‌ربوو. هه‌کاره‌کانی ده‌روونی و جه‌سته‌یی یه‌کجار نیگاتیف بوون، واته‌ درزبێدنی رووکاری خانووه‌که‌ شیواندنی دیاریکراوه‌ له‌ پیکه‌ته‌ فیزیکییه‌کانی مه‌رۆڤدا ئەنجام ده‌دا. ئەمه‌ شایه‌تیکی که‌ ئیمه‌ هه‌ستی ویزدانی هارمۆنیامان له‌ ده‌ست داوه‌وه، له‌ راستیی دنیا تینه‌گه‌یشتین، له‌به‌ر ئەوه‌ ئیمه‌ ئەو پیکه‌تانه‌ داده‌مه‌زینن که‌ بۆمان ده‌بینه‌ مایه‌ی زیان و ئازار. توژینه‌وه‌کانم ئاماژه‌ بۆ ئەوه‌ ده‌کەن که‌ له‌ مانگی حوزه‌یرانی ساڵی 1987 دا ئالوگۆری نیگه‌تیفی به‌هه‌یز له‌ پیکه‌ته‌کانی زانیاریی وزه‌یی زه‌ویدا روویانداوه‌وه، یه‌کیته‌ی و چالاکیه‌وه‌یه‌ی به‌رنامه‌کانی دارمان روویانداوه‌وه، ئیستا هه‌ر بیره‌که‌یه‌ک یان هه‌له‌چونیکی نیگه‌تیفی ساده‌ به‌ ریگه‌ی به‌رنامه‌ نیگه‌تیفه‌کانی کیلگه‌ی زانیاریی له‌ زه‌ویدا مه‌زن ده‌کری. مه‌رۆڤه‌کانیش له‌سه‌ر ئاستی کیلگه‌یی دابه‌شبوون به‌ دووبه‌شه‌وه‌:

به‌شی یه‌که‌م که‌ ئاره‌زووی له‌ خۆشه‌ویستی و چاکه‌کردنه‌وه‌،

به‌شی دووهم دووچاری دارمانیکی تیه‌ژو خه‌یرابوه‌ له‌ رو‌حانییه‌ت و مه‌رۆڤه‌یه‌ تیه‌که‌یداوه‌ هه‌وی ئەمه‌ش ئەوه‌ته‌

پیکه‌ته‌کانی کیلگه‌یی بیولۆژی پهبون له‌ به‌رنامه‌ی نیگاتیف.

به‌شی پینجه‌م

ئه‌ده‌ب و هون‌ه‌رو پیکه‌ته‌کانی لای مروڤ ÷

مروڤ ÷ پیکرا‌ده‌لکی و به‌گشت شته‌کانی ده‌وربه‌ری کاریان تیده‌کا و کاری تیده‌کری: بوشایی، که‌لوپه‌ل و نامیره‌کانی ناوما‌ل، کتیبه‌کان، فلیمه‌کانی سینه‌مایی، شانوگه‌رییه‌کان و هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی کیلگه‌ی زانیارییان هه‌یه و له‌گه‌ل پیکه‌ته‌ کیلگه‌یه‌یه‌کانی لای مروڤدا پیکرا‌ده‌لکین.

به‌پیی پشکنین و تاقیکردنه‌وه‌کان ده‌توانین پله‌وجوری ئه‌م کارتیکردنه‌ دیاری بکه‌ین، جا ئه‌گه‌ر کتیب و فلیمه‌کان ره‌گه‌زی ده‌ستدریژیان تیدا بی ئه‌وا ده‌بنه‌ هوی رودانی شیواوی له‌ پیکه‌ته‌ کیلگه‌یه‌یه‌کانی لای مروڤدا و ئاسانیشه‌ پیشبینی ئه‌نجامه‌کانیان بکریت.

له‌ مانگی ئابی سا‌لی 1945 هه‌و تا ئیستا مه‌زنکردن و پته‌وکردنی ده‌ستدریژی ویزدانی له‌ پیکه‌ته‌ زانیارییه‌کانی زه‌وی دا به‌رده‌وامن. سه‌رچاوه‌ ستراتیژییه‌کانی رۆحانییه‌ت تا ئاستیکی گه‌وره‌ که‌م بوونه‌ته‌وه‌و ئیستا هه‌ره‌شه‌ی وشکبونمان لی ده‌که‌ن، به‌لام ژیان به‌ شیوه‌یه‌کی رۆژانه‌ به‌شی نوی له‌ ده‌ستدریژی ویزدانی پتر ده‌که‌ن.

ئاستی ده‌ستدریژی به‌ شیوه‌یه‌کی دیارو سه‌رنج‌دراو له‌ هون‌ه‌ره‌ شیوه‌ جو‌ربه‌جو‌ره‌کانی رۆژئاوا‌دا به‌رزه‌بیته‌وه‌، به‌تایبه‌تی که‌ له‌ سه‌ر باوه‌ره‌کانی پیشپرکی و ته‌رخانکردنی هیزه‌مادی و مرو‌ییه‌کان دامه‌زاون. کاتیکیش ئه‌م ته‌وژمه‌ بیکوتاییه‌ی فلیمه‌کانی سینه‌ما و قیدیۆ به‌بی هیچ چاودیری و یان ده‌سه‌لات به‌سه‌ردابوونیک هه‌لده‌رژینه‌ ناو و لاته‌که‌مانه‌وه‌، پرۆسه‌ی کارکردنه‌ سه‌ر ویزدانی مروڤ ÷ له‌ سنوری ده‌سه‌لاتگیری و چاودیری‌دا نه‌ماوه‌ته‌وه‌.

ته‌نانه‌ت به‌رنامه‌کانی مندالان ده‌رده‌که‌ون و هه‌ر له‌ یه‌که‌م ته‌ماشاو به‌ دیارده‌که‌ون که‌ زور به‌یان پرن له‌ به‌رنامه‌ی تۆقاندن و زۆرداری و ده‌ستدریژی کردنه‌ سه‌ر ئابروۆ که‌ ئه‌مه‌ش له‌ چه‌پکه‌ نه‌رم وشل و ورده‌که‌دا مه‌ترسییه‌که‌ چه‌ند هینده‌ پتر ده‌کات. ئه‌و زانیارییه‌نه‌ش که‌ ئه‌نجامی هه‌لچوونی پۆزه‌تیفن بی گیروگرفت ده‌چنه‌ ناو ویزدانه‌وه‌ بو کاتیکی دریز له‌ناو ناخیدا ده‌پاریزیت و، له‌به‌رئه‌وه‌ش که‌ ویزدان به‌ چه‌شنیکی سه‌ربه‌خو کارده‌کات له‌ خو‌را ئه‌و زانیارییه‌نه‌ به‌ چه‌ندایه‌تییه‌کی بیسنور وهرده‌گریت.

بو هه‌له‌سه‌نگاندنی کارتیکردن هه‌ندی له‌ فلیمه‌ رۆژئاوایی و رووسییه‌کان له‌سه‌ر مروڤ ÷ هۆکاره‌ بنچینه‌یه‌یه‌کان به‌کاردینن: ئاستی ده‌ستدریژی هه‌ستیاری و ویزدانی، له‌مه‌وبه‌ریش باسمان کرد به‌های هۆکاری ده‌ستدریژی ویزدانی لای هه‌ر مروڤیک پیویسته‌ پۆزه‌تیف بی. ده‌شزانین که‌ کاره‌ ئه‌ده‌بییه‌کان لای دا‌هینه‌ران هه‌میشه‌ ته‌زویه‌کی مروڤانه‌یان تیدا‌یه‌ و ئاستیکی ده‌ستدریژی ویزدانی زور نزمیان هه‌یه‌. هه‌ر ئه‌مه‌شه‌ بو نمونه‌ له‌ کاره‌کانی (پوشکین) دا سه‌رنجی ده‌ده‌ین.

بابگه‌ریینه‌وه‌ بو هون‌ه‌ر، خو‌م فلیمه‌ کارتۆنیه‌ به‌ناوبانگه‌که‌ی ((تۆم و جیری)) م تاقیکرده‌وه‌و ته‌ماشامکرد هۆکاری ده‌ستدریژی هه‌ستیاری تیدا‌یییه‌، له‌ کاتیکیدا ریزه‌ی هۆکاری ده‌ستدریژی ویزدانی ده‌گاته‌ پتر له‌ (0/080). پاشان فلیمی ((به‌فری سپی و هه‌وت دیوه‌که‌)) م تاقیکرده‌وه‌ دیتم هۆکاری ده‌ستدریژی هه‌ستیاری ده‌گاته‌ (0/040) له‌ کاتیکیدا هۆکاری ده‌ستدریژی ویزدانی (0/060) بوو. ئه‌م فلیمانه‌ به‌رپه‌گه‌ی چاکه‌یه‌کی ده‌روه‌ دل‌ه‌رقییه‌کی ناو‌خویی ده‌گه‌یه‌نیته‌ ویزدان، پاش بینینی ئه‌م جو‌ره‌ فلیمانه‌ ئاستی ده‌ستدریژی ویزدانی

لاى منڊال بەرز دەبیتەووە و چەند جارێک زیاد دەکات. بە داخەووە منڊالان لە کاتی ئیستاماندا دەستیان کردووە بە ھەلگرتنی باری گرانى سەرپێچییە یاساییەکان، ئەمەش مانای وایە ئەم دارمانە لای منڊالان لە تەمەنى دوو یان سێ سالانە دەست پێدەکات و ئەمەش دەبیتە مایەى تێکدانى کەسایەتى منڊالەکە و دواجار توانای ژيانى نامینیت.

جا ئیتر بۆچی بەم ھونەرە تێکدەرە ژيانى منڊال ئالۆزو بارگران و ماندوبکەین؟

با ھەندى فلیمی تر پیشکەن کە لەم دوايیەدا سینه ماکان و شاشەى تەلەفزیۆنەکانیان پەر کردووە، فلیمی ((زلوشکا)) ھۆکارى دەستدریژی ھەستیارى ھیندە تێدایە دەگاتە (0/050) ھەروا ھۆکارى دەستدریژی ویزدانى دەگاتە (0/020). بەلام فلیمی ((کیژە دیلەکەى قەفقاس)) ھۆکارى دەستدریژی ھەستیارى دەگاتە (0/0160) و ھۆکارى دەستدریژی ویزدانى دەگاتە (0/0180)، لە کاتی کەدا فلیمی ((بەلام.....چاوەروانبە)) ھۆکارى دەستدریژی ھەستیارى دەگاتە (0/020) و، ھۆکارى دەستدریژی ویزدانى دەگاتە (0/0120)، و فلیمی ((پۆژى سپى لە بیاباندا)) ھۆکارى دەستدریژی ھەستیارى ھیندەى فلیمی ((...پۆبلاوھەکان)) کە ھۆکارى دەستدریژی ھەستیارى دەگاتە (0/020) ئەمەى تێدەژین و زۆر نمونەى تریشمان لە لایە ھەموو ئەمانەش پێى دەلین ھونەر.

دواى تۆژینەوہى ئاستى دەستدریژی ویزدانى لای کۆمەلە خەلکى جۆریە جۆر، بەوانەشەوہ کە بەرپرسی حکومین و، نوینەرانى سیاسین و، بەناوبانگى گۆرانى و کارمەندانى ھونەرى نواندن. جارێکى تریش ئاسەواری گوی پینەدانم بە سیستەمى دیسپلینى خودى کێلگەییەوہ بینەوہ. ئاماژە بەوہش دەکات کە ئەو کەسەى لەسەر تەختەى شانۆ رادەوہستى کارکردنیکى بەھیز دەگاتە سەر ویزدانى بینەر یان گویگر. لەبەر ئەوہیە کارکردن و پیکرالکان لەگەل کۆمەلە خەلکى گەرە تەنیا بۆ ئەوانە دەرفەتى دەبى کە ئاستیکى نەبوو یان ھەیە بۆ دەستدریژی ویزدانى و ھەرلەو کاتەشدا ئاستى خۆشەوہستى و لیبوردنیان مەزنتەرە و ئەگەر وانەبى کارەکیان زیانیکی گەرەى دەبى بۆ پیکھاتەکانى رۆحییان و، گشت ئەستیرەکانى شانۆ و سینه ماو تەلەفزیۆن لە وڵاتەکاندا ئاستیکى نزمى دەستدریژیان ھەوہ و لەمەشدا کەسى دەگمەن نییە. تەنانەت بە

تەنیا بەرزبوونەوہیەکی کەمى ئەم ئاستە دەبیتە ھۆى ونبوونى تواناو بەھردارى و، تووشبوونى لە ناکاوى نەخۆشى و دەرچوون لەسەر تەختەى شانۆ بە ھۆى رووداویکی دلتەزینەوہ، یان سەرسامى و پەسەند کردنى ھونەرەندەکە لە لایەن خەلکەوہ کەمدەبیتەوہ دەگاتە نزمترین ئاست.

لەبەر ئەوہ شارەزا بوونى بەرز لە دنیای ھونەر و گۆرانیدا، پێویستە ویرای کۆمەلێک خاسییەتى شارەزابوونى چلۆنايەتى، کۆمەلێکى تریش خاسییەتى مرقەپەرەرى لە پالدايیت، وەک چاکى و خۆشەوہستى و رەوشتى بەرز، ھەروا پێویستە بیکۆلدان و ھەمیشە کاربکرى بۆ پەرە پیدانى ئەو خاسییەتانەو سەنگین کردنیان لە دەرووندا. لە سەرەتادا وا پێدەچى ئەم کارە سەيرو نامۆ بى، بەلام ئەم میکانیزمە لە زۆر دەمیکەوہ لە دنیای سیاسەتدا لە کاردايەو، ئەو سیاسەتمەدارەى ئاستیکى بەرزى دەستدریژی ویزدانى ھەبى ھیچ پرۆژەییەکی بۆ نایندە پى نییەو، لیڤەدا قۆزیتى و قسەزانى بەھیزی کەسایەتى لە پلەى دووھمیندا دین.

مەترسیتى کارى دەستدریژی ویزدانى بۆ سەر لاوان دەبى بە تايبەتى ئەو ژنانەیان کە دووگیان، چونکە رۆحى دایکەکە دەبیتە جەستەى کۆرپەلەکە. چەند دەستدریژیەکە قوولتر بیت ئەوہندەش مەترسى زۆرتر دەبى. ئەو نافەرەتەى کە بە ھەستیارى خویى لەسەر ھیزی زۆر لیکردن و دەستدریژی سیکس بریارەدا

زيانئىكى زۆر كەمى بۇ خۇي دەبى كەلە 0/02 پتر نابى، بەلام ئەگەر پاش سالىك يان دوو سال مندالئىكى بوو شىواوى بارودۇخى دەروونى لەوانە بەگاتە 0/080 لەبەرئەوۋى جەستەى مندالەكە بىرپاى داىكەكە دادەپرئى.

ئەم چەشە تىگەشتانەش لە دىرژمانەوۋە لاي گەلان ھەبوۋە، لە چاخى لە داىكبوونى سەيد مەسىدا ئافرەتى سىكپ دەبرانە پىشانگەو ئاھەنگىپران و دەروپشتيان بەشتى جوان دەتەنراو، بە مۇسىقاو بە خۇشەوئىستى پىشواوى دەكرا. لە گوندەكانى رووسىادا وازانراو بوو كە داىكى دووگيان چى ببىنى و بىر لە چى بىكەتەوۋە بە باشبزانى زۆر كاردەكاتە سەر مندالە ھاتوۋەكەى، لەبەرئەوۋە ھەولياندەدا لە گشت ھەلچونىك بە دوورى بگرن و تەننەت لە تەماشاي وەك چاومۇر كوردنەوۋە، بەلام با ئىستا خانى دووگيانى ئەم چەرخە ببىنە بەرچا، كە ناچار دەكرى بۇ كار كوردن بروت و چەندان سەعات لە رىزى شت كرىنى پۇژانەدا رابوۋەستى و سەر كەوئىتە ناو ھۆيەكانى گواستەنەوۋە قەلەبالغ و، يان ئەوۋە تەماشاكردنى فلىمىكى ببىانى پۇژئاوايى پى خۇشە.....

ئىمە زۆر بە سادەى دەروانىنە مىكانىزمى KARMA، ھەموو كات ناتوانىن بە تەواويى پروسەى دىسپلىنى خۇبە خۇي كىلگەيى ببىن، چەندىك ئەم پروسەيە وردو ئالۆزە ھىندەش جاروبار لىلە. پىويستە رەفتارو رەوشتى ئىستاي مرقەكان ئەنجام و بەرھەمى تىگەشتىكى قوولى جىھان و ياسايە بالاكانى بن. بارگرانىيەكەش لە پىويستى فىرېوونى چۆنىەتى پىك گەياندى تىگەشتەنە دژەكانەوۋە دىت: ئايدىالىزم و ماترىالىزم، ئاين و زانىارى لۆژىك و ناكاو، رۇحانىيەتى بالآ و ژيانى بە كوردەوۋە، خۇشەوئىستى ھەمىشەيى جىھان و خەلك و ھەلچونەكانى پۇژانە.

پىكرالكان و كارلىكردنى نىوان خەلكەكان لە كاتى ئىستاماندا گۇرپدراوۋە بۇ پروسەيەكى دوور لە دىسپلىن و دەسەلات بەسەردابوون و ھونەرىش لەمەدا پۇلىكى گەورەى گىپراوۋە.

ھەرلە ناوھندى سەدەى رابوردوۋەوۋە كاتىك پەرسەندى ئىنتىباى كارتيكردن و جۆرەھا ھونەرى تر دەستيان بەپەرسەندىن كوردو ئاراستەكراون بۇ دواندنى وىژدان پاراستنى لە ھاتنە ژورەوۋە دەستدرىژكارانە زۆر تر ئالۆزبوۋە. زۆرەى تابلۆيەكان پاراستيان لە چوونە ژورەوۋە دەستدرىژكارانە زۆرتر ئالۆزبوۋە. زۆرەى تابلۆ ھونەرىيەكانى ھونەرمەندانى رۇژئاوا خاۋەنى رۇحانىيەتىكى نزم و ئاستىكى بەرزترى دەستدرىژى وىژدانىن. نمونەى ئەم تابلۆيە ھونەرىيەكانى پىكەتەكانى بىوكىلگەيى دەشىۋىنن و دەبنە ھۆى زيان و ئازار بۇ خەلك. ھەروا لە ھەندى پىشانگادا تابلۆى وا دەبىنرى كە وزە لە خەلكى دەمژى، لەبەر ئەوۋە خەلكەكە دەبىنى پاش ببىنى ئەم پىشانگايانە دەردەچن و شەكەت و ماندون، بى ئەوۋە ھۆى ئەو ماندو بونە بزائن.

لە راستىدا دۆزىنەوۋەيەكى چاۋەرواننەكراو بوو كەلە پىشانگاي تابلۆكانى رىۋرەسمى نەمساويىدا بۇم دەركەوت، لەو پىشانگايەدا كە بەھارى رابوردو رىكخرا. ھەندى لە كارەكانم شىكردەوۋە زۆر سەرسام بووم كە ھىزى كارتيكردنى پۇزەتىقم لەسەر بايەخدارتر ھۆكارى مرقە دىت: پىر لە خۇشەوئىستى بوو لەگەل بۇشايى ھاۋپەيوەندبوو. لە پىش تابلۆيەكدا راۋەستام كە ھىچ شىۋەى مادەيەكى دىارىكراوى لەسەر دەرنەكەوت، تەنيا لە خال و ھىل و پەلەى جۆرەجۆر پىكەتەبوو، بەنزىكبوونەوۋەم لەم تابلۆيە ھەستم كورد پىكرالكانى ھەيە و كارلىدەكات و كارى تىدەكرى بە من بۇيە زۆرتر لىى نزيك بوومەوۋە گەيشتە ناو كىلگەى زانىارىيەكەى، ھەست كوردن سەيرو سەمەرە بوو: پىوانەكان لە دەورم گۇرپدان و بارودۇخى نىشانەى جادوگەرى و ناراستى دەركەوتن.

ھۆکارەکانی تابلۆیەکە لە کاتی تاقیکردنەویدا زۆر مەزن بەدەرکەوتن: دەروون و رۆح لە ئاستیکی زۆر بالادان و پراوپری خۆشەویستین و ئاستی دەستدریژی و یژدانی و ھەستیاری زۆر نزم.

ئەم تابلۆیە نابێتە ھۆی ھیچ پەيوەستیکی ھەستیاری و بە وزە مرقۆفەکان چارەسەر دەکات، بە تەواوی وەک بونەوەرێکی زیندوو زانیاری دەدات و لەگەڵیدا پیکرالکان ئەنجام دەدا. پاش تەماشاکردنی پیشانگاکی ھەولمدا بە وینەکان چارەسەری خەلک بکەم و لە بەھیزی کارلیکردنەکەمی سەرسام بووم. تابلۆکان بەبوونی پیکھاتەکانی کیلگەیی چالاک دەتوانن ھارمۆنیای رۆح و تەندروستی و چارەنووس و تەنانت بۆشایی دەرووبەری بکەن. پەیکەری وینەدار کە لە لایەن مرقۆفیکی رۆحانییەو نووسراوە دەتوانی مرقۆف بەرەو یەزدان ئاراستەبکات و چارەسەریشی بکات و بیپاریزیت. دەبێ تابلۆیە نووییەکان بە تەواوی وەک پەیکەرە وینەدارەکان رەسم بکری. خەم و خەفەتی رۆحی مەزن کە لە رووسیداو لە دەیان سالانی ئازاردانی زۆردارانەدا کە لەکە بوون ئیستا بە فرامۆشی دەپۆن، جا ئەگەر تابلۆیەکان لەسەر نەخشەیی و زەیی لەو درەختانە بچن کە خاوەنی رەگ و ریشەیی گەورە و مەزەن، کە ھەمیشە ئاووخوراکی دەدات و، درەختەکە ھەرچەند بەرزبێتەو تابلۆ نووییەکان ئەم مرقۆف ناکری لە شتیکی بچویندین جگە لەو دەوئەندە لاوازە نەبێ کە لە نزیک گۆم و زەلکاوەکانەو ھەلەچن.

دەتوانی بەدەھینیانی ھەندێ تابلۆ کە ئاراستەیی و یژدان کران و پراوپرن لە خۆشەویستی ھەندێ وینەیی زیندوو پەیدا بکری کە دەتوانن بەھیزیکی کاربەنە سەر دنیای رۆح سەدان جار لە ھیزی کارتیکردنی مرقۆف پتر بێت و، داچار ئەو پیداوستانەیی لە داواکاری ھونەر چاوەروان دەکری. ئەمیش دیسان بە سەدان جار پترە لە چاوە دنیای ناوخی و رەفتار و پەرسەندنەکەمی. ھەولدانی ھەندێ لە ھونەرەندان بۆ پیکھینان و دارشتنی رەسمی کەسایەتیکی شیتانەبوو چونکە ئەوان وا لە کەسایەتی گشتی گەشتبوون کە تەنیا کەسایەتیکی فیزیکییە. جەستەمان ھاوپیوئەندە بە بارودۆخی رۆحەو، لەبەر ئەوە دەشی ھەندێ لە تابلۆیەکان کە پرن لە رۆحانیەت و خۆشەویستی چارەسەری نەخۆشەکان بکەن.

بە شیکردنەوێ رینگەکانی پەرسەندن و گێرانەوێ رۆح ھەندیکی تاقیکردنەوێم لە بارەیی ھەندێ ولاتەو کردو ئەمەش لە پیناوی دیاریکردنی توانای رۆحانییەتەکەمی، پیکرالکان و کارلیکردنی ئالوگۆپی نیوان ھەردوو تیگەیشتنی ئەدەب و شارستانیم تاقیکردنەوێ. ئەدەب مانای رینگا دۆزینەوێیە بۆ ئەو کاروبارانەیی ھەموان یەکدەخەن، لە ئەنجامی ئاوات و ئاراستەدا بۆ یەکیتی بۆ کاروبارەکانی خودایی وەک ھیمایەکی یەکیتی بالای پەیدا دەبێ. تەنیا دوا یەکیتی دەکری ماتریالیزم و یان ئەوێ پێی دەلین شارستانی دابەش بێت. ھەر ئەدەبە چاکردنەوێ نوێکردنەوێ رۆحانی بەردەوام لای گەلان دیاری دەکات، بەلام شارستانی بۆ چاکردنەوێ نوێکردنەوێ فیزیکی کار دەکات، ھەر ئەدەبیشە شارستانی دروست دەکات، کە لە قونای نەفیکردن و دارمانی ئەدەبدا دەست پیدەکات. جا بۆ ئەوێ پروسەکە بەردەوام بێت دەبێ کە لەکە بوونی بەھاکانی رۆحی بەردەوام بێت و، پیوستە لە کۆمەڵدا پیکھاتەیی ئەوتۆ ھەب کە بەرژوئەندی مادی و فیزیکی بەدەنە داوێ و رەفز بکەن و ھیزیکی شارداروێ پیناوی بوژاندنەوێ ئەدەببێکی نویدا نامادە بکەن. ئیستاش تەنیا کەمی ماوێ بۆ روودانی چاکردنەوێ نوێکردنەوێ رۆحی.

ھۆکارە گرنگەکانی ھەردوو تیگەیشتنی ئەدەب و شارستانی لە گوشە نیگای وزوێ دەبینین، ئەدەب شارەزای ھۆکارەگەلیکە وەک: دەستدریژی ھەستیاری بە ریزەیی – 0/010 و دەستدریژی و یژدانی بە ریزەیی – 0/0210، بەلام تیگەیشتنی شارستانی ریزەیی ھۆکاری دەستدریژی ھەستارییەکەمی دەگاتە 0/050. لە

کاتیڭدا ریژەى ھۆکارى دەستدریژی ویژدانى دەگاتە -0/0500 ئەمەش مانای واىە ئەدەب بەرەو پیکھێنان و داڕشتنى شارستانی ئاراستەکراوە و رەگەزەکانى داڕمانیشى ھەنگرتووہ. ھۆکارەکانى ھەندى و لاتم تاقیکردوہ لە پینا و دیاریکردنى بوونەکەى لە پەرەسەندنى ئەدەب و شارستانیدا، پرۆسەى ھەلسەنگاندنەکەم تەنیا بەپێى ھۆکارەکانى دەستدریژی ئەنجامداوە، تەماشامکرد بەم شیوەیەى لای خوارەوہیە:

ئەلمانیا: ھۆکارى دەستدریژی ھەستیارى -0/0505 و ھۆکارى دەستدریژی ویژدانى 0/050، و لاتە یەگرتووہکانى ئەمریکا: ھەستیارى 0/050 و ویژدانى 0/020، ژاپون: ھەستیارى 0/040 و ویژدانى 0/020، روسیا: ھەستیارى 0/0180، ویژدانى 0/0120. بەشیکردنەوہى ئەم ژمارانە دەشى بگوترى ئەلمانیا لە ریزی پێشەوہى و لاتاندایە لە بارى تیگەیشتنى شارستانییەوہ، بەلام ئەمریکای خاوەن بەھیزترین شارستانی لە رۆژگارى ئەمپروماندا پێویستى بە کارىکى گەورە ھەيە لەپینا و کەمکردنەوہى ئاستى دەستدریژی ویژدانى و درێژە پیدانى پەرەسەندن، بەلام لە ژاپون ئەدەب لەگەڵ شارستانیدایە و پیکەوہ لە پیناوى ئایندەدا ھیزی شاردراوہ دەپاریزن، بەلام لە رووسیا دا کە ئیستا شارستانی نییە بەلام ئەدەبى ناوخوی ھەيە ھیزی شاردراوہى زۆر لە پینا و پەرەسەندندا ھەيە. ئابەم شیکردنەوہیە لای من پێشبینى زۆر لە ئەستیرە گرەوہکان روونبووہ کە جەخت لەسەر ئەوہ دەکەنەوہ پرۆسەى رزگارکردن لە رووسیاوہ دەست پیدەکات.

بەشى شەشەم

شەیتانیى مانای چییە؟

ئەمرو لیتىگەیشتنى راستى لەوہى پینچ ھەزار سال لەمەوہەر جیاوازە. ئالوگۆرەکانى دنیا بە خیرایییەكى جیاواز روودەدات و پێویستى بە بێکردنەوہیەكى بەردەوام ھەيە، تینەگەیشتن لەیاسایەکانى جیھان و سەرپىچى کردنیان دەبنە ھوى شیواندن و داڕمان لە پیکھاتەکانى کێلگەییدا، بەرنامەى نیگاتیقى بەھیز پیکدەھینى کەبە چەشنىكى خودى لە پیکھاتەکانى کێلگەيى زانیارى لای مروڤدا دەژین.

کاتى ئیستاش دەتوانى تۆژینەوہى تیگەیشتنى شەیتانیى کەلە ئاینە جۆرەجۆرەکاندا ھەيە بکرى، لە بارەى وزەییەوہ و بە یارمەتى پرۆسەکانى تاقیکردنەوہى ھەست و دووہى ھەستى میتافیزیكى شیبکریتەوہ.

ئیمە ئیستا کە دەزانین کە بیروباوہرى مروڤ سیستەمیكى زانیارى پیکدەھینى و چەندایەتیییەكى گەورەى بەرنامە پۆزەتیف و نیگاتیفەکانى گرتۆتە خوڤ. بەرنامەکانى داڕمان و شەر لە کێلگەى زانیارییەکاندا وەك جەستەییەكى سەر بەخوى سەر بە یاسای دیاریکراو ھەيە.

بەلام، بەکام شیوہ بەرنامەکانى دارمانم ناسى و دەستم بە کارکردن لەگەلیاندا کرد؟ تۆژینەوہى شیکردنەوہى پیکھاتەکان ناماژە دەکەن کەلە ناو کێلگەى زانیارى مروڤدا بەرنامەى بەکۆمەلى بەھیزو سەر بەخوى خوڤ داڕمان ھەن کە بە دريژایى سالانى زۆر لە لایەن مروڤەوہ داڕیژراون. ئەم بەرنامانە وەك نەخوشى کار دەکەن و بەھەستیارى مروڤ زۆر کاریان لیناکریت، دەتوانن خوڤ بە خوڤ لەکێلگەيەکەوہ بۆ یەکیكى تر بگۆیژینەوہ و پشنگیری لەدەستە بەشى ناوہندی بەرنامەکانى مروڤایەتی یەوہ وەر بگرن، ئەم بەرنامانەش ھەر بە بەستەلۆكى و بیلايەنى دەمیننەوہ تا ھەلومەرجى گونجاو بۆ چالاکبوونیان بەدەر دەکەون، ئەو کاتە مروڤ ھەلچوونە نیگاتیفەکان دەخاتە کار، یان کاتى بەدیارکەوتنى پێویستى بۆ دامالینى ئەم بەرنامەییە لەکاتى پرۆسەى چارکردندا پرۆسەى چالاککردنەوہى ئەم بەرنامەییە بەخیرایى دەست پیدەکات، ئەوجا کارکردن لە

پیکهاته‌کانی زانیاریی وردا دست پیده‌کات. مروقی نه‌ندامی وه‌های نییه چاودیریی ئەم پروسانه بکات، له‌به‌ر ئەمه‌یه کارکردن به‌بئ نالوگور دریزه‌ی هه‌یه. دهشتوانریت ناوی نه‌خوشییی یان فایروسی لیبنریت.

– به‌لام فایروسی داروخان به‌چالاکیی و زیندویی ده‌ست به‌هاتنه ژوره‌وه‌ی خو‌ی ده‌کات و به‌نامه‌کانی مرو- داگیر ده‌کات. کاتیکیش جه‌سته سه‌ریچی یاسا‌کانی بالا ده‌کات و، له‌ریگه‌ی په‌ره‌سه‌ندنی هه‌لچوونی لاری ده‌که‌وئ. له‌ناو پیکهاته‌کانی وزه‌ییدا تووشی له‌ری لادان ده‌بیئت. پاراستنی ده‌سته‌که‌وئ و ده‌بیئته قوربانیه‌کی ئاسانی فایروسیک که پروسه‌کانی سیسته‌می سزادان ده‌بری. سزادانه‌که‌ش به‌شیوه‌ی جوربه‌جور ده‌رده‌که‌ون و، بو پروسه‌کانی ژاروی بوون و فایروسه‌کان له‌ دایکبوون رووده‌دات و پیکهاته‌ی تازه‌یان لیوه دروست ده‌بن. مروقیه‌تی ده‌ست به‌ له‌ری لادان و دوورکه‌وتنه‌وه له‌ ریگه‌ی راست ده‌کات (ریگه‌ی راست یه‌کییتی یه‌ له‌گه‌ل گه‌ردوندا) سزادانه‌که‌شی به‌ چالاکبوونه‌وه‌ی به‌رنامه‌ نیگاتیقه‌کانه، ئەو به‌رنامه‌نه‌ی له‌ پیکهاته‌ رۆحانییه‌ بالا‌کاندا زور ده‌بن و له‌ دایک ده‌بن و کاربو دارمانیان ده‌کن. جاله‌به‌ر ئەوه‌ی جه‌سته و رۆح بریتین له‌ سیسته‌میکی زانیاریی وزه‌یی، بویه تووشبوون یه‌که‌مجار له‌سه‌ر ئاستی پیکهاته‌ رۆحانییه‌کان ده‌ست پیده‌کات و، رۆحی مرو- داده‌پمینی و پاشان ده‌گاته دارمانی جه‌سته و، به‌رنامه‌کانی خو دارماندن ده‌توانن یه‌کییتی و بونیان هه‌بی له‌سه‌ر شیوه‌ی پیکهاته‌ی سه‌ریه‌خو له‌گه‌ل توانای به‌رده‌وامبوون بو ده‌یان سال له‌ناو کیلگه‌ی هاوبه‌شی مروقیه‌تیداو، هه‌ولده‌دات بجیئته ناو ده‌روونه‌وه تا مرو- له‌ ئاستی ره‌فتاردا چالاکیان بکاته‌وه. ئەم به‌رنامه‌نه‌ی کاری چلونا‌یه‌تی فایروس ده‌کن که‌له سه‌ره‌تادا یه‌که‌شانه‌ی جیابووه‌وه ده‌بری و پاشان ده‌ست به‌ زور بوون و له‌ دایکبوون ده‌کات تا بتوانی ته‌واوی جه‌سته ویران بکات. فایروسی زانیاری که‌له ئاستی کیلگه‌یی رۆحانی مروقیه‌تیدا‌یه شه‌یتانه، ئەو شه‌یتانه‌ی که‌له ئینجیلدا باس کراوه. جا ئەگه‌ر مرو- به‌پیی ری‌وشوینی په‌ره‌سه‌ندن نه‌پرویشته و، ده‌سته‌رداری یاسا‌کانی په‌ره‌سه‌ندنی گه‌ردوون بوو، ئەوا بیگومان ده‌بیئته قوربانیه‌ی ئەو فایروسه، که هه‌میشه‌ چاوه‌پروانی هه‌له‌کانمانه. به‌لام نایا ئەم فایروسه به‌ چ ریگه‌یه‌که‌ کارتیده‌کات؟ پروسه‌ی په‌ره‌سه‌ندنه‌که‌ی چوون ده‌ست پیده‌کات؟ ده‌بی دان به‌وه‌دا بنیین که ئەمه یه‌که‌جار مه‌ترسیداره. چونکه هه‌له‌کانمان ده‌یان‌توانی بگه‌رینه‌وه و بکه‌ونه سه‌رشانی خو‌مو ئەو ده‌سته‌یه‌ی کارم له‌ ته‌کدا کردوون. ئەمه‌ش له‌ شیکردنه‌وه‌ی نه‌خوشی جوربه‌جوردا که ئەنجام داوه به‌ده‌رکه‌وتوون و، پیکهاته‌کانی کیلگه‌ییم شیکردوته‌وه. سه‌رنجی ئەوه‌شم داوه که له‌ سالی (1987) هوه پروسه‌ی چالاکبوونی به‌رنامه‌ نیگاتیقه‌کان ده‌ستی پیکردووه. جا ئەگه‌ر له‌ کوندا سه‌ریچی یاسا‌کان به‌ یه‌کیک له‌ شیوه‌کان له‌ شیواندنی پیکهاته‌کانه‌وه دیاری ده‌کران، قه‌باره‌ی ئەم شیواندانه‌ دوا‌ی سالی (1987) پتر بوون و، سزای سه‌خت و دل‌ره‌قانه‌تر له‌سه‌ر هه‌مان تاوانه‌کان به‌ ده‌رکه‌وتن. به‌لام ناخو سزای زورتر چی ده‌گه‌یه‌نیئ؟ ئەگه‌ر مرو- کرداریکی نیگاتیقی ده‌ره‌ق خو‌ی یان به‌رانبه‌ر که‌سیکی تر ئەنجامدا ئەم کاره ده‌سیچی دارمانی مرو- ده‌بی. به‌ چه‌شنیکی تیژ هیزی کارتیکردنی گشت بیروپایه‌ نیگاتیقه‌کان و، ئەو بیروپایانه‌ی رووه‌و شه‌رو ده‌ستدریژی ئاراسته‌ن زیادیان کردووه. له‌به‌ره‌وه‌ش که بیروکه به‌ یه‌کیته‌کی زانیاری داده‌نری تازه ده‌بیئته‌وه ئەگه‌ر چی له‌ پیکهاته‌دا باش یان خراب بیئت، ئینجا له‌ سیسته‌می زانیاریدا به‌ ده‌رده‌که‌ویئت. له‌م شه‌ش ساله‌ی دوا‌یدا پروسه‌ی چالاکبوونی پیکهاته‌کان که بو دارمانی کیلگه‌ی زانیاری مرو- ده‌ستپیکرد. ئەم پیکهاته‌نه به‌ شیوازیکی زور سه‌یر به‌ریوه ده‌پوون. هه‌ولده‌دن پیکهاته‌ی کیلگه‌یی سه‌ره‌تایی دارمینن که کارده‌کن بو ریگه‌گرتن له‌ دارمانی فیزیکی جه‌سته. ئەگه‌ر مرو- له‌ رووی ره‌فتاره‌وه هه‌ولیدا رۆحانییه‌تی خو‌ی بیاریزی کارتیکردنه‌که به‌ره‌و دارمانی

جسته‌ی فیزیایی و درده‌گریت. مرؤقه‌که به‌رده‌وام نه‌خۆش ده‌که‌ویت، له‌به‌رئه‌وه نه‌خۆشیه تیزه‌کان به شیوه‌ی همیشیه‌یی به شه‌پو رق و کینه دانانرین چونکه دارمانی پیکهاته رۆحانییه‌کان پاریزگاری ده‌کات. له‌لایه‌کی تره‌وه نه‌خۆشی به ئه‌نجامی دارمانی پیکهاته رۆحانییه‌کان داده‌نریت و، له پاشدا دارمانی جسته‌ی فیزیایی به‌دوادا دیت. ئه‌مه‌ش یه‌که‌مین بارودۆخه که هه‌ستم پیکردو له مانای به‌نامه‌ی دارمان تیگه‌یشتم.

ده‌ستم دایه شیکردنه‌وه‌ی هۆی گۆرانی لایکی باش و نه‌رم که به شیوه‌یه‌کی له ناکاو ده‌ستدریژییه‌کی به‌هیزی بۆ سه‌ر دۆسته‌که‌ی پیشاندا. شیکردنه‌وه‌ی هۆیه‌که ده‌ریخست که رۆلی گرنه‌گ له‌م ره‌فتاره‌دا باوکه‌که یاریده‌کات. به‌نامه‌ی ویرانکاری له کیلگه‌ی باوکه‌که‌دا هه‌یه و باوکه‌که ئه‌م به‌نامه‌یه‌ی چالاک کردو دایه کوره‌که‌ی که‌له سه‌ر ئاستی ره‌فتار جیبه‌جیبی بکات. به‌تۆزینه‌وه‌ی ئه‌م بارودۆخه کاره‌که‌م به‌کۆتا گه‌یاند. پاش کاتر می‌ریک له کاتی‌کدا له‌شاره‌که‌دا پیاسه‌م ده‌کرد هه‌ستم به‌هیرشیکی نادیارکرد، هه‌ستم ده‌کرد که یه‌کیک ده‌ستی داوه‌ته‌ داریک و ده‌جولینێ و می‌شکم له سه‌رمدا تیگه‌ل ده‌کات، هه‌موو شت له به‌رچاومدا رزاو تووشی لاوازبوونیکی بی زه‌وه‌ربووم. هه‌ستیکی فیزیایی که‌من هه‌م له‌جل شو‌ریکدا به‌خیراییه‌کی سه‌یر ده‌سو‌ریه‌وه. چرکه‌ دوی چرکه‌ بارودۆخه خراپتر بو. ئینجا هه‌ستم کرد که توانای رۆیشتم نه‌ماوه، له سه‌ر کورسییه‌کی نزیک سه‌ر رینگه‌که دانیشتم و، بۆ ماوه‌ی پانزه‌ خوله‌ک خه‌و بردمییه‌وه، پاش هه‌ستانم بارودۆخه‌که زۆر باشت نه‌بوو، هه‌ستم کرد وه‌ک من له‌ناو رۆندا ده‌جولیمه‌وه. زۆر گران بوو بتوانم بپۆم و، هه‌ستم به‌هیزی گرتبوونه‌وه له پشتمدا کرد هه‌روه‌ک قورساییه‌کی گه‌وره له سه‌ر پشتم هه‌لگرم. ئه‌م بارودۆخه به‌هۆی هیرشی و زه‌وه‌بوو که‌له باوکی ئه‌و لاوه‌وه کرایه سه‌رم. کاتی‌ک ناسیمه‌وه له‌گه‌ل کیلگه‌که‌یدا چومه‌ په‌یوه‌ندییه‌وه ده‌ستی کرده‌ هیرش بردن بۆ سه‌رم، هه‌رچه‌نده به‌وه‌ی نه‌ده‌زانی به‌لام توانای ویرانکاری که‌له ویزدانیدا یه‌ به‌چالاکیه‌که‌وته کارو به‌نامه‌ی ویرانکاری که له کیلگه‌ی باوکه‌که‌وه گه‌یشته کیلگه‌ی کوره‌که‌ی توانی کار له‌دژی ئه‌و که‌سه‌ خۆی و دژی که‌سانی تر بکات، ئه‌مه‌ش له سه‌ر ئاستی فیزیکی راسته‌قینه. تاقه‌ ریگه‌ی رزگار بوون له‌م بارودۆخه به‌ کارتیکردنه سه‌ر ئه‌م پیکهاته ده‌ستدریژی‌کارییه‌بوو. جا له‌به‌ر ئه‌وه‌ی پیکهاته‌ی دارمان هه‌لده‌دا سه‌رپیچی یاساکان بکات به‌رانبه‌ر مافی خه‌لک و ببیته هۆی ئازارو دارمانی خۆشه‌ویستی، گشت ئه‌و سه‌ر پیچینه‌م شیکرده‌وه که له‌لایه‌ن باوکه‌که‌و. باب و باپیرانییه‌وه کرابوون و پاشان شیواندنه‌کانی کیلگه‌یی که ئه‌نجامی ئه‌وه‌بوون راستم کردنه‌وه و ته‌نیا پاش ئه‌وه هیرشه که راوه‌ستا. به‌ته‌واوی ئه‌وه‌شم بۆ ده‌رکه‌وت که کاتی په‌یوه‌ندی کردن له‌گه‌ل به‌نامه نیگاتیفه‌کاندا هیرشیکی ده‌ستدریژی‌کارانه بۆ سه‌ر کیلگه‌ی زه‌هیش رووده‌ات و پیرای بۆ سه‌ر کیلگه‌ی زانیاری.

ئه‌ی شه‌ر مانای چییه؟

شه‌ر ئه‌و ناته‌واوییه‌یه که گشتمان دووچاری بووین، تاوان یان گوناهیکه به‌لام له‌ناو هه‌لومه‌رجیکی جیاوازا که ده‌شی مانای جیاواز له‌خۆ بگری. ئه‌ی جیاوازییه‌که له‌کویوه دیت؟ شه‌ر له‌گۆشه نیگای کاری میکانیزمی KARMA وه بریتییه له ویرانکاری و دارمان، به‌لام خیر داهینان و دروستکردنه، به‌لام په‌ر سه‌ندنی نوێ هه‌میشه له‌ریگه‌ی هارین و دارمانی کۆنه‌وه رووده‌ات و، داهینان هه‌میشه له‌گه‌ل دارمان هاوپه‌یوه‌نده، به‌لام دارمان له‌داهیناندا پیویسته له‌ژیر پرۆسه‌ی چاودیرییه‌کی وردابیت. به‌م شیوه‌یه شه‌ر چاکسازییه‌کی بی چاودیرییه. جا ئه‌گه‌ر له‌بنچینه‌ی دارماندا شتی‌ک له‌رۆحانیته هه‌بی، ئه‌وا ئه‌م پرۆسه‌ی دارمانه‌ ده‌بیته بلیمه‌تی و داهینان، به‌لام کاتی‌ک رۆح به‌ته‌واوی له‌بنچینه‌دا کۆتایی دیت، ئه‌و کاته پرۆسه‌ی دارمان له‌چوار

چپوهی چاودیروی درده چی. له بهر نه وه شارستانییه کان که رۆحانییه تیان له دست ددهن خویان و هموو شته کانی دهر و پشنتیان له دست ددهن.

کاتی که ته ماشای ته له فریونم ده کرد گویم له م برگه یه بوو:

((شهر پوژیک له رۆژان له باری سیکیسیه وه بهم شیوه یه نه بووه)) ئەم برگه یه به شیک بوو له پروپاگه ندهی

یه کی که له فلیمه ئەمریکیه کان، به لام ئەمه همووی مانای چیه؟ زانیاریه

دهستکه وتوووه کان ناکه ونه بهر هیچ چاودیریه ک و دوا ده که ون. جا ئەگه ن ئاستی دهستدریژی گه یشته ئەم پله یه ئەوا گه مارۆدانی به هوی سیسته می دیسپلینی خوییه وه دیته دی به لام له سهر حیسابی نه وه ی ژنه که تووشی نه زۆکی ده بیته، یان دهریت یان نه خوشکه وتنی تیژی منداله کان، ئەم میکانیزمه به شیوه ی هه میشه یی له کار دایه و هندی جار دریز ده بیته وه تا ده گاته تووشبوونی چهند نه وه یه ک، له م کاته ی ئیستاشدا خیرایی گشت پرۆسه کانی ژبانی و رۆتینی و پیکرالکان تا سنوریک خیرابوو که خسته کاری سیسته می دیسپلینی خویی دوا ده خات و بی کارتیکردن ده هیلیته وه، که له که بوونی دهستدریژی له مروقد او له پیکهاته کانی زانیاری به میراتماوه هیشتا هه دریزه ی هه یه.

هۆکاره کانی تاوان و ناچارکردن و دهستدریژی سیکیسی له هونه ری جیهاندا به تایبه تی له هونه ری ئەمریکییدا روو له زور بوونه و، له م سالانه ی دوا ییدا هندی خولیا سهریان هه لدا داوا ده که ن تاوانه کان و دهستدریژی کردنه سهر له گه ل سیکیس لی که نزیکنه وه. چی له گه ل ئەو مروقه دا روو ددها که فلیمی که ده بینی تاوانکاری و دهستدریژی سیکیس وینه ده گری و پشتگیری ده کات؟ هۆکاره کانی دهستدریژکاری و ویزدانیان راده مالدی و له چوارچپوهی ده سه لاتگیری و کوئترۆل دهر ده چی و وای لی دیت مرو. ده که ویته ژیر ره حمه تی هه زو ئاره زوووه کانییه وه. کاتی که م له مه بهر پشکنیکی سه یرم ئەنجامدا. قسه له سهر دیله سه گیک بوو که دوو چاری ئاستیکی به رزی دهستدریژی هاتبوو، یه کی که ئامۆزگاری خاوه نی سه گه که ی کردبوو که ماده بیهوشکه ره کانی بداتی، پاش وه گرتنی جو ره هه شیشه یه ک ئیتر دیارده ی دهستدریژی له ره فتاریدا نه ماو بو ماوه یه کی دریز باش و هیمن بوو. پاش چهند مانگی که ئەم دیله سه گه چهند توتیکی بوو..... به لام تاوانیکی سه یری ئەنجامدا، هه موو توتکه کانی خوی خواردو، خاوه نه که ی ناچاربوو بیکوژیت.

ئەم رووداو م شیکرده وه ته ماشام کرد لای ئەم دیله سه گه و له ناوچه ی سه ریدا ناوه ندیکی دهستدریژی گه وه هه یه و به هوی ئاستی به رزی دهستدریژی هه ستیاری خاوه ن ماله که وه دارپژراوه. ئەم ناوه نده دهستدریژی پاش خواردنی ماده بیهوشکه ره کان گواستراوه ته وه بو چینه نه رمه کان و به خیرایی دووه ینده و چهند جار بووه له کیلگه که یدا. زنجیره ی ئەو پتر بوونه ی دهستدریژی په ره ی سه ندوووه به لام سه رچاوه که هه روه ک خوی ماوه ته وه.

پوژیکیان دوا ی چاری نه خوشی یه که م، دووه م، سییه م هه ستم کرد به رنامه نیگاتیقه کان چالا ک ده بن و، ئەمه ش ناماژیه بو بوونی ناوه ندیکی دهستدریژکارانه له کیلگه ی مروقایه تیدا که له سهر سه ریچییه کانی یاسایه کانی بالا له لایه ن خه لکه وه ده ژی. بریارمدا ئەوه پیشکنم که ئایا مروقایه تی له شیکی یه کگرتووی بو سه ریچی یاساکان هه یه، هه ر که هه ولما د بچمه ناو ئەم ئاسته وه که وتمه بهر هیرشیکی توندوتیژ. ده ستم کرده گه پان به دوا ی سه رچاوه ی ئەم هیرشه دا، من وا راهاتووم که به ریگه ی پشکنین له دووره وه ئەو که سه ده دۆزمه وه، ئەو جاله پیکهاته کانی کیلگه یی ده کو لمه وه، هویه کان شیده که مه وه، پاشان ده که ومه پرۆسه ی

راستكردنەو، ھېرشەكە دادەمالم. بەلام لېرەدا تېگەيشتم كەسېكى ديارىكرائونىيە، بەلكو بەرنامەيەكى فراوانى دەستدرېژكارى ھەيە. كاتېك ھەولمدا لە گۆشە نىگاي مرؤفايەتتېيەو دەست بە پشكنين بكەم، چۆن بتوانم يارمەتى بەدەم بەرگرييەكى توند دەستى پېكرود كەوتمە بەر ھېرشىك كە سەرچاوەكەى بەرنامەيەكى دەستدرېژى ناوەندى بوو. ھەر ئەمەشە من ناوم ناوە شەيتان، ئىنجا ھۆكارەكانىم تاقىكردنەو:

تەماشامكرد دەستدرېژى ھەستىارى دەكاتە -0/0215 و دەستدرېژى ويژدانى دەكاتە -0/010 ئەمەش ماناي وايە ژىرى تواناي چەسپاندنى ئەم بەرنامەيەى نىيەو، سەرنجىش نادىرئ بەلام مەزنىتتېيەكەى لەسەر ئاستى ويژدانىيە. سەرنجىشدا كاتېكى درېژە بەرگري نەخۆشېيەكە ھەيەو، پزىشكەمىللىيەكان لە كۆندا باسى نمونەى ئەم حالەتەيان كروو، گوتويانە: ((پېويستە شەپرى رۆح دەرېكرى)) رۆحى شەپخواز لە گۆشە نىگاي وزەو بەبەرنامەى دارمان دادەنرى، مرؤفەكان كە پېچەوانەى ياساكانى بالان لە كىلگەكەياندا بەرنامەى ويژانكارى لەسەر ئاستى جۆرەجۆر دەخەنە كار، بەوى فيزىكىشەو، پزىشكى مىللى كە زانىارىى ويژدانى لەم بارەيەو ھەيە دەتوانئ پېكھاتەكانى كىلگەكى لاي مرؤ راست بكاتەو، بەلام بئ ئەوئ مىكانىزمى ئەم كارە تېبگات. كاتېك جادوگەران و فرىو دەران بە كەسېك دەلېن بە جۆرىكى ناراست دەجولتتەو ھە بەرئەو رۆحە شەرخوازەكان چوونەتە دەروونىيەو ئەوانە بەمە تەندروستى مرؤ لەگەل پېويستى پارىژكارىى ياساكانى رەفتارو رەوشت پېكەو دەبەستەو.

كاتېك لەسەر ئاستە وردەكان كاردەكەم دەگەمە نەخۆشېيەكە دەبىنم ھەك بوونەو ھەرىكى زىندوو دەجولتتەو، بە چالاكى بەرگري دەكات و پاشان ھېرشم بۆ دەھىنئ. منىش خۆم دەپارىژم، زۆرانىك لە نىوان نەخۆشېيەكەو چارەكاردا روودەدات، وادىارە زۆر لە چارەكارەكانى خاوەن ئاستى بەرز ھەست بەو دەكەن. نەخۆشى پارچەيەك پىسايى نىيە كە بتوانرى دەرکېشرى و بۆ دوور فرئ بدرى، بەلكو بوونەو ھەرىكى زىندوى دەستدرېژ كارىكى بە تىنە، جا ئەگەر چارەكار ھوى نەخۆشېيەكەى نەدۆزىتەو تا بە شىوہەيەكى راست دەست بە چارەسەرىكات ئەوا دەكەوئتە بەردەم دووشتەو: يەكەمىيان كە چارەسەرى نەخۆشەكە نەكات. دووھمىيان نەخۆشېيەكە لىوہەو بەرگريئ. بەرنامەى دارمانەكەى كە بۆتە ھوى نەخۆشېيەكە. ھەربگريئ. نەخۆشېى مرؤفايەتى لە نەخشەى كىلگەييدا دەست بەكاردەبئت - واتە ئەوئ پىئ دەگوترى شەيتانى - بەشىوہەيەكى جەستەدار پتر لەوئ لەسەر ئاستى فيزىكى دەردەكەوئ.

بەرگري بەرنامە نىگاتىفەكان بەرىگەى جۆرەجۆر دەردەكەوئ، ئەم رووداوەى خواروئە ئاستى ھىزو مەترسىيە ئەم رېگايە دەردەخات. لەگەل پەيامنىرى يەككە لە گۆفارەكان لەسەر بابەتى وزەى بيؤلۆژى قسەم دەكرد، قسەكەمان گەيشتە باسى شەيتان و ھۆكارەكانى شەيتانى، كلىسا لەو باوہرەدايە ھوى بەرز بوونەوئەى رېژەى تاوان بەم شىوہەترسناكە دەگەرىتەو بۆ شەيتان لەبەر كردن لە مرؤفدا، بەوہرگىرئانى ئەم بەرگەيە بۆ سەر زمانى وزەى بيؤلۆژى بەم شىوہەيەى خواروئەى لىدئت: بەھوى چالاكبوونى ھەمىشەيى بىروراي تاوان و دەستدرېژى سىكسى لاي خەلك، ئەم بىرو پايانە پىدەگەن و دەگواستريئەو بۆ ئاستى جىبەجئ كردن بەپىئ بەرنامە نىگاتىفەكەلەكە بوەكان لاي مرؤفايەتى و پال بە مرؤفەو دەنئ بۆ تاوانكردن بەئى ھۆيەكان. دەستم بە باسكردنى ئەم مىكانىزمە بۆ پەيامنىرە رۆژنامەگەريەكە كرو و ھەندئ رستەى ترىشم لەسەر زىاد كرو... مەسەلەكە لەوہدايە كە پېويستە رەفتارى رەوشتبەرزى لە گشت بوارەكاندا بپارىژرى، تەنانەت لەبە كارھىنانى زانىارىيەكاندا. كاتى خوى ھەندئ بەرگەم گوت كە لە تواناياندايە ئازار بۆ ھەندئ خوئنەر ھەلگرن كە بۆ ئەو

ئامادەن، چونكى ئەو بېرگانە بۇ تېگەيشتن گرانن. كاتېك ئەو ھەم ھەست پېكرد داوام لېكرد ئەو ھى لە دوو خولەكى دواييدا لەسەر ئامپىرەكە تۆمارى كىردبوو بېكوزىننئەو، ئامپىرى تۆماركردنەكەمان بۇ دواو گېرايەو ھەم نىكەى ھەموو شتەكانمان سېرپىو، جگە لە بېرگەى سەرەتا. ئىنجا پىرۆسەى سېرپىو ھەمان جارىكى تر دووبارەكردەو ھەرتەنيا ئەو بېرگەى مایەو. تاقىكردنەو ھەمان چەند جارىك دووبارەكردەو بەلام بى ئەنجام بوو، نىكەى دەخولەكمان لە تۆماركردنەكە سېرپىو، بەلام ئەم بېرگەى ھەرەك خۆى مایەو، بارى سەرئەكە زۆر سەير بوو من يەكەم جار بوو لەگەل دياردەيەكى وا رووبەروو بېمەو. لە كۆتاييدا بېرماردا كارتىكردنى وزەى خۆم بۇ نەھىشتنى ئەو رستەى بەكاربېنم.

بەشىكردنەو ئەو بارودۇخە زانىم كە بەرنامەيەكى وېرانكار لە كلىگەى بېولۇژىمدا ھەى، زۆر بەتوندى بەرگىرى پىرۆسەى وېرانكارى لەسەر ئاستى فېزىكى كىردو، لە راستىدا ئەمە يەككە لە مەسەلە نارۇشنەكان بەلام لە راستىدا لەگەل من رووى دا. واتە ئەو مەترسىەى ناويان ناو شەيتان لە خودى موقۇدا ھەى، نەك لەكەسىكى تردا.

لە كلىگەى ھەر موقۇكىدا ھەرچەندە باش و نمونەى و بە رەفتارى بېرنامەيەكى وېرانكارى ھەى، زۆر زەحمەتە ئەم بەرنامەى بەرپى و شوپىنى ئاساى بدوزىتەو، پەرەشەستىنى و، ھەك ((قايرۆس)) پېكەتە نەمەكان داگىر دەكات، تووشى دەروون دەبى و دەشىوئىنىت. بەپى زانىارىيەكان ئىستا دەستم بە پىرۆسەى داپشتنەو بەرنامە وېرانكارىيەكانى موقۇايەتى كىرد، ئاستى وزەى رۇح دەروون لای موقۇ لە كاتى ئىستادا زۆر بەرزە. گوناھكردن و خراپەكارى نابنە كۆسپى بەردەوامبوونى ھەستى باشى فېزىكى، بەلام نەخۇشپىيەكان پاش چەند سالىك دەردەكەون، ھەروا دارمانى رۇحى ھەرەشە لە مندالان و نەو ھەكان دەكات. موقۇ ھەست بە گوناھىكى گچكە ناكات و ناشزانى تا چ رادەيەك مەترسىدارە، بەلام بەرنامەى وېرانكارى كە لەم موقۇدا ھەى بە چەشنىكى سەربەخۇ پەرە دەستىنى و، دەشى ئەو ھەلومەرچەش بېتە پېشەو كە لە خۇرا بېخاتە كار.

وېژدانمان لە كاتى ئىستادا خاوەن سىروشتىكى دەستىرېژكارانەى، من درەنگ لە پىگەى بەراوردەو لەگەل رابوردودا لەمە تېگەيشتم و كەوتەم گەران بە دواى ھۆيەكەيدا. بۆم دەركەوت كە دەستىرېژكارى ئەگەر لە رابوردودا ھەولى دابى لە پىگەى دلرەقىيەو لە ئاستى تاواندا خۆى دەرىجات، ئەو ئىستا يەكەمجار ھەك سەرنج نەدراو دېتە بەرچا، شتەكانى ژيانى پۇژانەمان ھەك مالى خۇش و، فلىمەكانى ((توم جىرى)) كە دەستىرېژكارى وېژدانىيان بەرزەو لە شىو ھى موقۇدا بەرچەستە دەبى، ئەموقۇ بەھىزتر و چالاكتر و ھەرخۇبەتى كە بۇ داپشتنى بەرنامەى خۇ وېرانكارى لای موقۇ كار دەكات.

خاسىتەكانى پېشەى ھەك ژىرى و تواناكان لای موقۇ گىرنگىر نېن و، خواستى شارەزابوونى شارەزايى پېشەى بە تەنيا بەبى ھەولدانى پەرەسەندى رۇحى، دەشى بېتە دارمانى چارەنووس، ھەولدان بۇ فېرپونى تواناكان بەبى تېگەيشتنى ياساكانى بالو، ياساكانى پەرەسەندى رەفتارى بە جۇرىكى تايبەتى لە خۇكوزى دادەنرى لە وزەى بېولۇژىدا. ئەم چەشە خوليايانەش دەبېتە ھۆى ئەو ھى پۇلەكانمان بېنە خاوەن تواناى وزەى گەرەتر، بەلام ھىزەكانىيان بەس نىيە بۇ بەركارھىنانى ئەم توانايە بە شىو ھەكى راست. ھىزەكە دەردەچىتە دەروەى قەوارەى دەسەلاتگىرى بە بېرارىكى سادە: ((سەبىنى دەبمە پىشكىك و پىاو چاكىك لە سەبىنىدا)) لاوېكىشم ناسى كە چارەنووس ناچارى كىردبوو ئەو تېبگات و ھەست پىبكات كە ھىز بەبى رەفتار ماناى چىيە؟ لەگەل كۆمەلىك شارەزايان بووم لە بوارى ھەست و دواو ھەستى مېتافىزىكى كەوتبووینە پىرۆسەى

دستنیشانکردن له دوورهوه بۆ ئهوه دهریاوانانهی له پانتایی دهریادا بوون له سهر روبهری کهشتیهکه، له کاتی ماوهی حهسانهوهدا پیاویک هاتهلام و داوای لیکردم یارمهتی کوپه کهی بدهم، منیش بریارمدا.

لاویکی گچکه که هیشتا بیست و دووسالی تیپه نهکردبوو، رهنگی زهرد هه لگه رابوو سه رنجیسی وشک هه لگه رابوو. ئەم لاوه پیش ئەمه چهند جارێک به پێگهی لێدانی ئونسلین چاره سه ری کرابوو به لام حاله ته که ی بی گوێردران مابوو، هۆیه کهشی لای پزیشکهکان نه زانرابوو. له مندا له کهم پرسی که باسی خۆی بکات، گوئی:

– له مندا لێدا سه رنجمدا که توانام ههیه پیشبینی هه ندی رووداو بکه م و هه ولدما مه شق و کار بکه م بۆ په ره پێدانی ئەم توانایه. پاشان له ماوهی بونم به سه ربازدا ئەم توانایه م زۆر په ره یان سه ند، وام لیهات بیرو پای خه لکی بخوینمه وه و کار بکه مه سه ر خواستیان. جارێکیان له کاتی کدا له نۆره ی پاسه وانیمدا له سه ر ته ختی پاسه وانی راوه ستابوو هه ندیک که سم دی هه ولیانده دا به سه ر شو رایه که دا هه لگه رپین و دابه زنه شو یینیکی قه دهغه کراو، ئەوه م به بیردا هات که له رووی هۆشه وه فه رمانی که وتنیان پێبده م، یه که مین پیاویان له شو رایه که وه که وته خواره وه. یان له بیرم دی چۆن پیاویک به به رده ممدا ده رپویشت و قاپ و قاچاغی هه لگرتبوو، له رووی هۆشه وه فه رمانم پیکرد بکه ویت، له دلی خۆمدا گوتم:

((بکه وه)) له و چرکه یه دا کابرا که وت و قاپ و قاچاغه کان که هه لی گرتبوون شکان. هه روا سه رنجمدا ئەو که سانه ی له گه لندا ده دوان هیشتا پرسیا ره که یان ته و او نه کردبوو من وه لام ده دانه وه. ته نانه ت توانیم ته ماشای هه ور بکه م که چی په رتوبلا بوو ره وایه وه. هۆکاره کانی ده ستدریژی لای ئەم لاوه م پشکنی و ته ماشام کرد مه زنه. سه یرم کرد ته وای ئامۆژگارییه کانی وزه یی به کرده وه به ره و ویرانی و تیکده ری ئاراسته کراون. لاوه که له سه ر قسه کانی ده روات و ده لئ:

– سه رنجم دا تواناکانم هه میشه ئاراسته ن بۆ ئازاردان و ویرانی. ئامۆژگارییان کردم سه ردانی کلێسه بکه م به ئامانجی له ئاو هه لکیشان (تعمید). هه ستم به خه مۆکی و ئازاریکی زۆر کرد، ئەم حاله ته دژوارم بۆ چهند رۆژیک درێژه ی دا پاشان گه رامه وه بۆ لای ئەو قه شه یه ی ته عمیدی کردم و پیمگوت من زۆر ئازار ده کیشم. هه روه ک بمرم وایه. قه شه ئامۆژگاریی کردم که له کاتی نوستندا ئینجیل بخره م ژیر سه رم. به لام بۆ سه به ینی حاله تم خراپتر بوو، هه روه ک سه رم له نیوان هه ردوولای مه نگه نه یه کدا بیئت، کاتی کیش له سه ر ئامۆژگاریی قه شه که ده ستم به خویندنه وه ی نزاو رووکردنه خودا کرد په نجه ره و ده رگا کانی ماله که م خسته سه ر پشت و باران له شه قامه که ده ستی به بارین کردو، پاش چهند مانگیک له ئازار چه شتن سه ره نه نجام گه یشته نه خوشخانه ی نه خوشییه ده روونیه کان ئایا ده توانی یارمه تی کوپه که م بدری؟

– باوکی گه نجه که پرسیا ری کرد. باوکه که م له گه ل خۆم برده ژووره که ی ته نیشته و له وئ بۆم روونکرده وه که هۆی نه خوشیی کوپه که ی وا له سه ره تایه که دا، لیپرسی:

– ئایا هاوسه ره که ت ده توانی ئاماده بیئت؟

– بیگومان، داوی دوو رۆژ لیره ده بیئت.

ئه وه ته ئیستا له گه ل خانمیکی ماندو ئازار چه شتوو قسه و باس ده که م. خانمه که دایکی ئەو لاوه یه.

– گیروگرفت و مه سه له کانی مندا له که تاناستیکی زۆر به رپبازه هه له کانت و به شیواندنه باوه رپییه کانت دیاری ده کرین. ده کری مندا له که ت ناوبنری جادوگه ری ره ش، له هیله کانی باوکی توانای وزه یی گه وره ی ده سته وتوو وه له خوشته وه حه سوودی و رقو کینه ی له خه لک ده سته وتوو وه. به لام، بۆچی له کاتی سکپریتدا

زۆر رقت له میڤدهکەت دەبوووە؟

- چونکه مروفیکی دلپهقه، هه‌میشه هه‌ولی دەدا دلگه‌رو توپه‌م بکات. هه‌روا توانای گه‌وره‌ی خه‌ولێخستنی هه‌یه ناسراویشه که‌له رابوردودا باپیری جادوگه‌ریبووه.

- هه‌ر زانیارییه‌که‌ له‌سه‌ر ناستی کیلگه‌یی پیوسته‌ له‌ ژێر چاودیری ره‌فتاردا بی‌ت و نه‌گه‌ر نه‌وه‌ش روی نه‌دا نه‌وه‌ پیگه‌یشتنی تواناکانن ئاراسته‌کانی مرو‌ ÷ هه‌لده‌وه‌شینیته‌وه‌، هه‌ر نه‌مه‌ش به‌سه‌ر باوکت هاتوه‌. ئوتۆمبیل خه‌ریابه‌که‌ی پتر ده‌بی‌و، شو‌فیه‌که‌ش به‌ره‌به‌ره‌ خه‌وتن دوا‌ی ده‌خات، جا چ نه‌نجامی‌ک ده‌کری‌ له‌م گه‌شته‌ چاوه‌روان بکری‌، جگه‌ له‌ کاره‌سات؟ توانایه‌کانی ناو‌خۆیی که‌ له‌ باوکه‌که‌وه‌ ده‌ستکه‌وتوون هه‌ستکردنی تو‌ی به‌ سوکایه‌تی و بی‌زاری قولترو پته‌وتر کردوه‌، لای باوکه‌که‌ش به‌ شیوه‌ی ناسایی سه‌رله‌نو‌ی ته‌شغیر کردنه‌وه‌ی کیلگه‌که‌ روویداوه‌ و به‌لام وه‌رگه‌راوه‌ به‌ ده‌زگایه‌کی وێرانکار. جا نه‌گه‌ر له‌ کۆندا سزادان دوا ده‌خراو، دوور نییه‌ بۆ ژینانی ناینده‌، چونکه‌ ته‌نیا بۆ چه‌ند سالی‌ک کورت ده‌کرایه‌وه‌. چه‌ند سالی‌ک له‌مه‌وبه‌ر کاتی‌ک به‌ به‌کارهێنانی ده‌سته‌کانم چارم ده‌کرد و به‌بی‌ ته‌ماشای هۆیه‌کانی نه‌خۆشییه‌که‌ هه‌ولمدا مندالی‌کی به‌و مه‌مکانه‌ چاربه‌کم که‌ ته‌مه‌نی له‌ سێ مانگ تیه‌په‌ری نه‌کردبوو، ده‌مویست چاری له‌و توشبوونه‌ بکه‌م که‌ هه‌یچ نه‌نتی بیوتیکی‌ کاری تینه‌کرد. چووم له‌ کلێسا له‌ پیناوی ته‌ندروستی نه‌ودا مۆمی‌کم داگیرساند، پاش چه‌ند خوله‌کی‌ک له‌ دانانی نه‌م مۆمه‌ (وه‌کو له‌ دوا‌ییدا ئاگاداریان کردم) منداله‌که‌ له‌ هۆشی خۆی چوو‌بوو، به‌و هۆیه‌وه‌ برده‌بوویان بۆ خه‌سته‌خانه‌ی فریاکه‌وتنی به‌ په‌له‌و سه‌ره‌رشتیی چالاکانه‌. نه‌مه‌ش یه‌کی‌ بوو له‌ حاله‌ته‌کانی شفه‌ردارکردنی نیگاتیفانه‌ی وزه‌ی منداله‌که‌، دایکه‌که‌شی سه‌رنجی دا‌بوو که‌ نه‌م منداله‌ نه‌گه‌رله‌ که‌سی‌ک بی‌زاری‌ی نه‌وه‌ به‌ زۆری ده‌بی‌ته‌ هۆی مردنی نه‌و که‌سه‌.

- پێداگرتن له‌سه‌ر کینه‌و بی‌زاری بۆته‌ هۆی سه‌رله‌ نو‌ی شفه‌ردارکردنه‌وه‌ی کیلگه‌ی منداله‌که‌و، کاتی‌کیش میکانیزمی کوشتن له‌گه‌ل توانای کلێسه‌دا پیکاداران هێنده‌ی نه‌ما‌بوو منداله‌که‌ ژینانی خۆی له‌ ده‌ست بدات. هه‌ر نه‌و حاله‌ته‌ش له‌گه‌ل کوره‌که‌ی تو‌ روویداوه‌ - نه‌وه‌م بۆ خانمی دایکی منداله‌که‌ روونکرده‌وه‌. له‌سه‌رت پیوسته‌ به‌شی‌کردنه‌وه‌یه‌کی گشت بارودۆخی‌کی خراپه‌و رقو کینه‌که‌ تووشی بوویت باس بکه‌یت، به‌ تابه‌تی له‌ کاتی سکیره‌بووندا. له‌ روی بیریشه‌وه‌ له‌ یه‌زدان نزیک بیته‌وه‌و دا‌وای لی‌بوردنی لی‌بکه‌یت، پاشان ده‌بی‌ له‌ هه‌موو نه‌وانه‌ خۆش بی‌ت که‌ خراپه‌یان به‌رانبه‌ر کردویت، هه‌روا دا‌وای لی‌بوردن له‌ هه‌موو نه‌وانه‌ بکه‌ که‌ له‌ ژیاندا خراپه‌ت به‌رانبه‌ر کردوون. هه‌روا پیوسته‌ هاوسه‌ره‌که‌شت هه‌مان شت بکات.

پاش دوو پۆژ دایک و باوکی منداله‌که‌ باسی نه‌و باشبوونه‌یان بۆ کردم که‌له‌ سه‌ر میزاجی نه‌و منداله‌ ده‌رکه‌وت و هیوایان به‌ چاکبوونه‌وه‌ی که‌وته‌ روو.

جاری‌کی تریش نه‌وه‌م لادوو‌پات بۆوه‌ که‌ پیوسته‌ ناستی رۆحانییه‌ت هه‌میشه‌ باله‌تر بی‌ت له‌ ناستی توانایه‌کانی مرو‌ ÷.

مرو‌ ÷ له‌ کاتی ئیستاماندا ناتوانی به‌ چه‌شنی‌کی راسته‌قینه‌ ناوه‌رۆکی وێژدان ببینی‌، به‌لام پرۆسه‌ی رۆچوون پێیدا له‌م بواره‌ ئالۆزو مه‌ترسیداره‌دا، به‌ دوور له‌ ناستی ره‌فتاری ره‌وشتانه‌ رووده‌دا، به‌لکو به‌ شیوه‌یه‌کی زۆر سه‌ره‌تایی له‌ سه‌ر ناستی به‌رنامه‌کانی پسپۆزان له‌ بواری هه‌ست و دوا‌وه‌ی هه‌ستی میتافیزیکی‌دا له‌وانه‌ی خاوه‌ن ریز به‌ندییه‌کی جیهانین. وێژدان بواری‌کی گرنگو و یه‌کجارمه‌ترسیداره‌، بواری ره‌فتاری‌کی ره‌وشتبه‌رزانه‌یه‌و ئیمه‌، له‌سه‌ر ناستی کیلگه‌یی یه‌گرتوین و، هه‌ر سه‌ره‌پچیه‌که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی

میکانیزم به‌رہو روی سہرپیچیکہر ٹاؤہ ژوو دہبیٹہوہ. مہترسیی گوئی نہدان بہ مہسہلہکانی رہفتارو مہسہلہ رہوشتیہکانی لہوہوہ سہرچاؤہ دہگری کہ خہلکی لہ کاتی ئیستادا زور بہ ہیژ خوازیاری مہسہلہکانی ہستیارینو، دہیانینیی بہو ہویہوہ بوونہتہ قووربانیی بہرنامہکانی خو ویرانکردن.

دہستم کرد بہ تاقیکردنہوہی کارتیکردنی جادوگہران و فریو بازان. ئەوانہ چوں کاردہکەن؟ وا دہرکەوت کہ ئەگہر جادوگہر بیہوئیت زیان و نازار بہ قوربانییہکەہی بگہیہنیٹ پیویستہ یەکەمجار پاراستنی لیڈہرکیٹشیت. باشترین پاراستنی مروقیٹش یەکیٹییہکەہی تہی لہگەل گہردوون، کاتیٹ لہ گہردون دہبین سہنگەرمان بہہیژ دہبیٹ. دہتوانری بہہپرینی ئەم پەویہندیہ پاراستنہکە دہرکیٹشریٹ، ئەمەش کاتیٹ دہبی کہ سہرپیچیہ یاسایہکانی مروؤ بہکاربہیندري. بہلام ئاخو ئەمہ چوں روودەدات؟ با وادابنیین کەسەر پیچیہکانم ہیہ KARMA: جائەگہر باوکم و دایکم رق و کینہیان لہ یەکیٹ بوو یان خراپہیان بہرانبہرکرد، ئەمہ مانای وایہ دہستبہرداری خوٹشەویستی و گہردون بوون. ئەم سہرپیچیہیانہ لہ پیکھاتہکانی کیٹگہیی زانیاریمدہ ہیژدار دہبنو، مہزن و پتہو دہبنو، جائەگہر لہ کوندا بہ کردہوہ کاریان لہ کردارہکانم نہکردبی ئەوا ئیستا بہ دہستکەوتنی ئەم ہیژہ بہ چالاکي کار بو دیاریکردنی رہفتارم دہکەن. دہست بہ سہر پیچی یاساکان دہکەمو، پروسہی زور لیکردن دہستدریژی زہوتکاری روودەدات، توندی پەویہندی لہگەل بوٹشایی کەم دہبیٹہوہ – ئەوہتا من باسی چارکردنی داہاتووم دہکەم. بہرنامہکانی کاولکاری زور بہ بلیمەتی و زیرہکی دہجوئیٹنہوہو دہبنہ مایہی چالاکيہکی گہورہی ئەو بہرنامہ نیگاتیٹانہی لہ کیٹگہی مروقدان کاتیٹ مروؤ ہولدەدا بیٹہ پال یەکیٹی و خوٹشەویستی و پاراستنی یاسا بالاکان پیگہیشتنیکی روحانی خیرای لہلا دہست پیڈہکاتو، ہارمونیای پیکھاتہکانی کیٹگہیی روودەدات. ہەرئەمەش پاراستن و بہرگری و تہندروسٹیہتی و دواروژی بہختیاری رولہکان و نەوہکاتیٹی. بہلام ئەگہر مروؤ دہستدریژکارو. منمنی و کینہ لہ دل بی بہوہ دہبیٹہ خاوەنی بہرنامہیہک بوو روخاندن و پیٹشہکی لہ شوینیکی ناو کیٹگہیدا نیشتہجی دہبی و ئەمەش دہبیٹہ ہوئی روودانی سہرپیچی زور لہ خاسیتہ روحانیہکانیداو سہرلہ نوئی لہ دایکبوونہوہی. ہەرہک کلیسا دہلی ئەگہر مروؤ پەنا نہباتہ بہریہزدان دہروا بولای شہیتان. لہبەر ئەوہی ہەرکاریک یان کردہوہیہک لہ کردہوہکانمان لہ ئاستی زانیاریدا، کردہکاتہ سہر رہفتاری رہوشتیمان و چارہنووسمان لہ گہردوونداو وروژاندنی پروسہی پەرہسەندن و گہورہبوونی بہرنامہی ویرانی. لہبەر ئەوہ ہەرکرداریک دہشی کاربکاتہ سہر چارہنووسمان. ہەریروکەہیہکی رہفتاری رہوشتی لہ قەدەغەکردنی کەلەکە بوونی نیگاتیٹا KARMA چر دہبیٹہوہ، کە بہ گہیشتنہ سنوریکی دیاریکراو لہ چرکەہکدا، گورج دہبیٹہوہو دہست بہ دارمانی خویمان و رولہکانمان دہکات.

دایک و باوکی مندالیک کہ تہمەنی لہ سال و نیویک تیپہری نہکردبوو ہاتنہلام، حالی مندالہکە ئالوزبوو، پروسہی پەرہسەندن راوہستابوو، ہوہکەم پشکنی لہ کوشتنی خوٹشەویستیدا دیتہوہ. دایک و باوکەکە پیش چہند سالیک لہ ہاتنہ دنیای مندالہکە خوٹشەویستیان لہ یەکتريدا کوشتبوو، ئەمانەش سہرپیچیکردنی پیکھاتہکانی کیٹگہینو، بہوردی ئاراستہ کراون بو داپشتنہوہی بہرنامہیہک کہ بہ شیوہیہکی میکانیزم گواستراوہتہوہ بو کیٹگہی مندالہکە. ئیتر پیکھاتہکانی کیٹگہیی تا ئاستی دارمان شیواون. جہستہش بہرگری ئەمہ بہ نہخوشیی زور سہخت دہکات. جا ئەگہر پزیشکی فیری چاری جہستہ بوو، پرکیٹشیی ئەوہی کرد لہسەر ئاستی فیژیکی نہخوشییہکە دامالی. ئەوا دہکری چاؤہروانی ژیاندنہوہی تہواوی مروقیاتہی بکریٹ، چونکہ ژمارہی کەسہ زیندوہکان کہ بو داروخانی کەسانی تر ہن زور بہرز بوٹہوہ. مہسہلہکەش لہ پیویستی

دستبهدار بونوی چارکردندا نییه، ئەگەر وابوایه له ئایندهدا پیشبینییهکانی ((ئێسترا داموس)) دههاتنه دی: ((له کۆتایی ههزاره‌ی دووه‌دا کهسانی شه‌یتان به‌ده‌رده‌که‌ون، ئامانجی ژیا‌نیان دارماندنی کهسانی تره)) ژماره‌ی ئەو که‌سانه‌ی دووچاری نه‌خۆشی ده‌روونی و ده‌ماری می‌شک بوون له‌م سالانه‌ی دواییدا له‌ شاری ((سبورگ)) دا زۆر زیاد‌ی کردوه، واته‌ سیسته‌می به‌ربه‌ستی ئیستاکه‌ له‌ پێگه‌ی خراپ‌بون‌ی باری ده‌رونی و دارمانی جه‌سته‌ی فیزیکییه‌وه‌ که‌وتۆته‌کار. به‌لام پزیشکی به‌بێ تیگه‌یشتن له‌ هۆیه‌کانی نه‌خۆشییه‌کان، له‌ باوه‌ر‌ه‌دام که‌ له‌ گه‌روگرفته‌کانی فیزیکی رزگاری ده‌بێ به‌بێ بیرکردنه‌وه‌ی له‌ هه‌یزه‌ شه‌ر خوازه‌کان که‌له‌وه‌وه‌ په‌یدا ده‌بن و کارله‌ ئازادی و خواستی مرۆ ÷ ده‌که‌ن.

هه‌لسورن له‌گه‌ل مندالیکی ئاوه‌دا له‌سه‌ر ئاستی کیلگه‌یی ده‌شی مه‌ترسیداری، به‌لام وێرایی ئەوه‌ش دستبه‌کاربووم، له‌لایه‌ن ئەو منداله‌ گچکه‌یه‌وه‌ که‌له‌ باوه‌شی دایکیدا هه‌لگیرابوو که‌وته‌ به‌ر هه‌رشیک‌ی وزه‌یی به‌ وێژدانی خۆی په‌لاماری دام. ته‌ماشام کرد پیکهاته‌ شیواوه‌ خواره‌کانی روو له‌ کیلگه‌که‌م ده‌که‌ن. به‌رنامه‌ی وێرانکاری به‌ شیوه‌یه‌کی تیژو چالاک چه‌ند هه‌ینه‌ی لی‌هات. له‌ سه‌ره‌تادا هه‌ستم به‌ لاواز بوونیکی فیزیکی کرد، پاشان ئەم لاوازییه‌ نه‌ما به‌لام لی‌ک هه‌لوه‌شان و وێران‌بوونی پیکهاته‌ رۆحانییه‌ و رده‌کان ده‌ستی پیکرد. هه‌ول‌مدا منداله‌که‌ چار بکه‌م به‌لام به‌رنامه‌ کاولکارییه‌که‌م وه‌رگرت، که‌ ده‌ستی به‌ کاولکردنی پیکهاته‌ کیلگه‌یه‌که‌ی کردبوو. دوا‌جار ده‌کری بگوتری: شاره‌زایانی بواری هه‌ست و دواوه‌ی هه‌ستی میتافیزیکی ده‌که‌ونه‌ چاره‌سه‌رکردن بێ ئەوه‌ی ببینن چۆن و چی چاره‌سه‌ر ده‌که‌ن، شاره‌زاییان له‌ پرۆسه‌ی ده‌ست‌نیشان‌کردنی پیکهاته‌کانی کیلگه‌یی دا نییه، دوا‌جار ده‌شی به‌رنامه‌کانی وێرانکاری وه‌ریگرن، له‌ کۆتاییدا ئەگه‌ر ئەوانه‌ رۆحانییه‌تیکی پیا چوونه‌وه‌و خواست و درێژه‌یه‌کی رۆحانی به‌رده‌وامیان نه‌بێ، ده‌شی هه‌رشیا‌ن بکریته‌ سه‌رو تووشی داروخان و دارمان ببن. به‌ داخوه‌ له‌ کاتی ئیستاماندا ئەم پرۆسه‌یه‌ زۆر دیارو به‌رچاوه‌.

قایروسی دارمانی رۆح مرۆ ÷ ناچاری په‌ره‌سه‌ندنی فیزیکی ده‌کات، ئەمه‌ش به‌پێگه‌ی جیه‌جی کردنی رۆلی بنکه‌یه‌کی چاره‌سه‌رکردن، به‌مه‌ش ئەو جه‌سته‌یه‌ی توانای ژیا‌نی هه‌یه‌ داده‌روخینی. کاتی‌ک دارمانیکی ته‌واوی رۆح به‌دی ده‌که‌م له‌گه‌ل ئاستیکی به‌رزی ده‌ست‌دریژی له‌ پیکهاته‌کانی کیلگه‌یی منداله‌کاندا، ئەو کاته‌ رۆلی له‌ ئاو هه‌لکیشان - تعمید - له‌ گۆشه‌ نیگای وزه‌وه‌ تیده‌گه‌م. پرۆسه‌ی له‌ ئاو هه‌لکیشان به‌ شیوه‌یه‌کی هه‌میشه‌یی کاری کردۆته‌ سه‌ر پیکهاته‌ کیلگه‌یه‌کانی مرۆ ÷، ته‌نانه‌ت وزه‌ی کلێسا به‌ره‌و گه‌رنگ‌ترین هۆکاره‌کان ئاراسته‌یه‌، که‌ئه‌ویش رۆحانییه‌ته‌ به‌مجۆره‌ ئەوان کاتی‌ک مندالیکی بۆ کلێسا دین و ئەو منداله‌ دووچاری شفه‌ردار‌بوونیکی نیگاتیقی کیلگه‌که‌ی هاتوه‌و، شیواوی گه‌وره‌ له‌ پیکهاته‌یدایه‌، ئەوکاته‌ کارکردنه‌سه‌ر رۆحانییه‌تی بۆته‌ مایه‌ی ئالوگۆرو باشکردنی پیکهاته‌ ورده‌کانی. هه‌ندی جار ئەمه‌ش له‌سه‌ر حیسابی دارمانی حاله‌تی فیزیکی رووده‌ات، ره‌نگه‌ منداله‌که‌ دوا‌ی له‌ ئاو هه‌لکیشان (تعمید) تووشی چه‌ند نه‌خۆشییه‌کی تیژ بی‌ت، به‌لام له‌ کۆتاییدا چارکردنی پیکهاته‌ کیلگه‌یه‌کانی و چاره‌نووس و ئاینده‌وداروژی خۆی و منداله‌کانی ده‌ستکه‌وت.

بەشى حەوتەم

كۆتايىيەكان

لەمىژە ۋا زانراۋە كەژيانى رۇحانى مړۍ لەسەر پىشتى سى حوت ھەلگىراۋە، حوتى يەكەم برىتییە لەسى ئامۆزگارىيەكەى ئىنجىل، بەلام حوتى دووم برىتى يە لە حوت تاوانى مردن، سىھەمىش برىتییە لە سى كارى چاكە.

جا ئەگەرچى ھەندىك بۇچون لەسەر حوتى يەكەم دەزانىت، زۇرمان ناتوانى راستەوخۇ ئەو حوت تاوانى مردنە ناۋنوس بكات كەلە ئنجىلدا باسيان ھاتوۋە. يەكەمىيان بەپىي ئەم رىزبەندىيەى خوارەۋە: رۇقكىنە، بەخىلى، داۋىنپىسى و جندەيى، زۇرخواردن تارادەى و رگ پربوون، بەفیزی، خەمۇكى، بىزارى و توپرەبوون. حالەتى وزەى خراپەكارى لەكاتى ئىستاماندا شىكاراۋەتەۋە ئەم زنجىرەيەى لای خوارەۋەيە: بەفیزی، زۇرخورى، بىزارى و توپرەبوون، بەخىلى، خەمۇكى، كىنە لەدلى، داۋىن پىسى و جندەيى.

بەلام دنيا لەماۋەى ئەم دوھزار سالەدا زۇر گۆردراۋە، مړۇقايەتى لەكاتى ئىستادا لىستى گوناھەكانى بەرىن كردوۋە ھەندىكىان ئىستا زۇر سەخت و دلپەرەقانەترن لەوانەى لەبالادا باسكراون. باگرنگىرنيان بخەينە بەر باسو لىكۆلىنەۋە، واتە ئەوانەيان كە گەرەترىن ھىزى و ىرانكارىيان ھەيە، زۇر لەوانەش زياترن كە باۋباپىرانى دىرىنمان زانىۋيانن. گەرەترىن تاۋانىك كە ئىستا دەكرىت لە باربردنى كۆرپەلەيە لە مانگى پىنجى سكىپىدا. لەسەرۋەندى پروسەى پەرەسەندنى ناخۇيى كۆرپەلەكە بە چەند قوناغىكى جۆرەجۆرى دووگيانىدا تىپەر دەبى بە رىگاي پەرەسەندنى گەردوندا و لەگەل بوونەۋەرانى جۆرەجۆرى ھاۋپەيوەندە: لەگەل دنياكانى تردا، لەگەل كاروبارى يەزدانىدا، پروسەى جەستەيى لە مانگى پىنجەمدا تەۋاۋ دەبى. حالەتى ژنەكە لەماۋەى سكىپىدا زۇر شت لە چارەنووس و ئايندەى كۆرپەلەكەى ديارى دەكات. لەبەر ئەمە رەفتارى داىكەكە پىويستە لە پلەى يەكەمدا دووى بايەخدارى و پىداۋىستەكانى كۆرپەلەكەى بکەۋىت، ئەمەش زنجىرەيەك پىداۋىست دەسەپىنن كە ئەمانەن:

- داپشتنى رۇح، پروسەى رۇحانىەتى كۆرپەلە تامانگى شەش درىژە دەكىشى و، لەبەرئەمە پىويستە داىكەكە لەم قوناغەدا پىر بى لە ھەستى خودايى و پراۋپىر بى لە خۇشەويستى و باشى و بىۋەيى، بەلام خۇراكەكەى پىويستە روۋەكى بىت و لە شىرو شىرەمەنىيەكانى، ئەم خۇراكە رىگىرى پروسەى پەرەسەندنى رۇحى كۆرپەلە نايىت. پاش شەشەمىن مانگى سكىپى دەتوانرى گۆشت و ماسى بخورىت. بەلام شىرىنى نايى تا دواى حەوتەمىن مانگ بخورىت.

- مەترسىدارترىن و بەرپرستىن مانگ برىتییە لە مانگى پىنجەم، لەو كاتەدا مندالەكە لەگەل دنياى رۇحانىدا يەكەدەگرىت.

- دەبى ژن لەماۋەى دووگيانىدا ھىمن و بەئارام بىت و نايى بکەۋىتە بەر سوکايەتى و خراپەكارى يان ھەر ھەلچوونىكى نىگاتىقى تر، لەسەرى پىويستە لەگەل نامادەبوۋاندا بە ھىمنى بچولپىتەۋە و داخى رابوردوۋ نەخوات و بە ئارام و ئۇقرەۋە تەماشاي ئايندە بكات. زۇرتىن شتىك كە كۆسپى رىگەى ئافرەتە لەكاتى سكىپىدا ئەۋەيە كە بەرھەمى بىرکردنەۋە ۋاۋەرى ھەلەيە. شىۋاۋى گەرەى وزەيى لەو كاتەدا پەيدا دەبى كە يەكەك لە خزمەكان دەستبەردارى مندالى ھاتوۋ دەبىت و، لەگەل داىكەكەشدا پەيوەندى نىگاتىقى دەبى و بەو چەشنە

دەجولئیتەوه. ئەمانە گەرنگترین پێداویستە سەرەکییەکان. چاودێری نەکردن و نەپاراستنیان دەبێتە ھۆی زیانیکی گەورە لە تەندروستی و چارەنوسی منداڵەکاندا.

2/ گەورەترین شیانە بە ھۆی بێکردنەو یان کوشتنی ھەستە خودایییەکانەو لە دەروندا یان لە دەروونی مەروئیکی تردا پەیدا دەبێ. یان ئاراستەییە بۆ ناپاکی لەگەڵ خۆشەویستی لە پێناو بەرزەوہندیی مادیدا.

3/ لەپەلە سێیەمدا لۆمە کردن و، داخ و خەفەت و دلگیری بۆ رابوردو یان بۆ ئیستای یان بۆ ئایندە دیت، داخ خواردن رووداوەکان خێرا یان ھیواش دەکاتەو، واتە ھەموو سەرپێچییەکان لە دژی کات ئاراستە دەبن.

4/ لەم کتیبەدا زۆرمان قسەکرد لەسەر سەرپێچییەکان کە لەگەڵ ھەستکردن بە توپەیی و سوکایەتی پیکردن و کینە ھاوپەییوہندن و بەستراوہوہ بە جۆلانەوہی سەخت لەگەڵ مەروئایەتی، ئەم سەر پێچییانەش لە پەلە چوارەمدا دین.

رۆژیکیان ناچار بووم پەییوہندی لەگەڵ بەلچیکا بکەم و داوای کووہ دەولیەکەم کرد. ھەرکە لە داوای ژمارەکە بوومەو گویم لە دەنگیکی تیز بوو لە تەلەفۆنەکاندا دەیکوت: ئەمە پەییوہندی لەگەڵ بەلچیکادا نییە، ئینجا گویم لە دەنگی پچرانی پەییوہندییەکە بوو بەبێ ھیچ روونکردنەو لیکدانەوہیەکی پڕۆسەکە. جاریکی تر داوای ژمارە و ئیستگە تەلەفۆنەکانم کرد، بەلام ئەمجارە دەنگە زۆرتر ناسک بوو، بۆی روونکردمەو کە ئەمە ناتوانی پەییوہندی لەگەڵ بەلچیکا بکری، بەلام سەبەینی لە کاتژمیری پینجی بەیانیدا توانای پەییوہندی ھەبە. منیش سوپاسی ئافرەتە کریکارەکی و ئیستگەکەم کردو دەستم کردە پشکنینی کیلگە ئافرەتە کریکاری یەکەم، تەماشامکرد زۆر شیواو، دەشی لە کاتیکی نزیکی کارەساتی جۆربەجۆر و نەخۆشیی توندی تووش بێت، جالەبەر ئەوہی کیلگە بیولۆژییم ھاوسەنگ بوو سوکایەتیەکی بۆ خۆی گەرایەوہو پیکھاتە کیلگەییەکی ئەوی تیکدا. ئەم چەشنە سەرپێچییانە چەند زۆر کە رۆژانە دەیانکەین.

5/ شیواندنی کیلگەیی بەھیز ئەوکاتە پەیدا دەبن کە رق و کینە و توپەیی ئاراستەیی بوونەوہری زیندو مادە جۆربەجۆرە بیگیانەکان دەکری. رێ و شوینی بنچینەیی رۆحانیەت و بوونی پیکھاتەکانی کیلگەیی بە شیوہیەکی ئاسایی لە مەروئادا بریتییە لە ھەستکردن بە خۆشەویستی کە بەدیارخستنی یەکیی ھارمۆنیای جیھانە. لیکدانەوہی ھووتی سێیەم دەمیئیتەوہ. ئەمانەش سێ کاری چاکەن وەک: ئیمانداریی و ھیواداری و خۆشەویستی، خۆشەویستی بەھیزترینیانە. ئەو ھەلانەیی لە بالۆو خراوہتە روو ھاوبەشن، بەلام دەستەییەکی جیاواز ھەن بە ناگادراکردنەوہ و ریا کردنەوہیەکی گەرنگ دادەنری بۆ ئەوانەیی ھەزبان لە رێگەیی دەستنیشانکردنی KARMA بەکردەوہ ھەبە. جاریکی تر ھەموو ئەوانەیی زوو ھەلدەچن و ریا دەکەمەوہ، رێگەکە ئالۆزو زۆر مەترسیدارە و ئەم مەترسیەش لە نزمی ئاستی رۆحانییەتەوہ دیت. مەسەلەکە پێویستی بە شیکردنەوہیەکی بەردەوامی رووداوەکانەوہیە. دەشی وریاییش بێتە ھۆی روودانی ئەنجامی چاوەروان نەکراو رێگەکەش نەک تەنیا بۆ شارەزایەتی چارەسەرکاری لاواز نامادەکراو مەترسیدارە، بەلام ھەروا زۆرتریش بۆ نەخۆشەکە مەترسیدارە. جانیگەر زنجیرەیی خاسیەت و مەرجەکان پەپرەوہنە کریئ ئەوا دوور نییە ئەمە بێتە ھۆی ئازارو زیان گەیاندن بە مەروئ. کاریکردنی وزەیی نیگاتیف و ناراست لە سەر سروشتی زیندو مەترسیەکە بە ھۆی کاردانەوہو وەلامدانەوہی خێراوہ، ئەم وەلامدانەوانە لە پێچەوانەبوونەوہیاندای لەسەر ئازەل لەسەر خۆترن، دەشی سەرنجیش نەدرین، بەلام لە رووی ئەنجامەوہ زۆر ویرانکارن، بۆ نمونە بیرەوہریی یەکیک لە گەنجەکان

دهخمه روو که ئەم ږیگه‌یه‌ی ناسی و په‌یره‌وکردنی بریارداو گوتی:

- منیش هه‌روا ئەوهم ده‌ویت: ئینجا له‌سه‌ری ده‌روات و ده‌لی:

- ده‌ستم کرده پشکنینی نه‌خۆشه‌کان و ده‌ستنیشانکردنیان له‌سه‌ر شیوازی ږی و شوینی ((لازاریف)) هه‌موو شتیك ئاسان و خۆش ده‌رده‌که‌وتن، کاره‌کانی به‌چاکی به‌ږیوه‌ چوون، ده‌ستم کرده راستکردنه‌وه‌ی ئەو خراپانه‌ی له KARMA دا هه‌بوون و له‌ خراپه‌کاری رزگارم بوو، زۆریش به‌وه‌ سه‌رسام بووم. هه‌ستم له‌ ئاست زۆر له‌ مه‌سه‌له‌و گرفته‌کان گوڤردا. هیژیک به‌ره‌و پی‌شه‌وه‌ پالی پی‌وه‌ ده‌نام، ده‌ستم به‌ چالاکی کرد بریارم دا به‌ کرده‌وه‌ گشت گونا‌هه‌کان دا بخه‌م و کلوم بکه‌م، ده‌ستم کرده به‌ دوا‌دا چوونی هه‌موو با‌و‌با‌پیرانم، له‌ هه‌موو گونا‌هه‌کانیانیم کۆلییه‌وه‌ که‌ کارده‌که‌نه‌ سه‌رم، ده‌چنه‌ چوارچی‌وه‌ی KARMA وه‌، ئەمه‌ شتیکی پیدام، به‌لام له‌ نا‌کاو‌یکدا ژنه‌که‌م و منداله‌کانم ده‌رکه‌وتن و زۆر با‌یه‌خیان به‌م پرۆسه‌یه‌ ده‌داو سه‌رنجیانی راکیشابوو، کاتیکیش به‌هۆی هه‌له‌کانمه‌وه‌ که‌ و‌تمه‌ به‌رتووشبوونی جو‌ربه‌جو‌ر هه‌موو که‌سیکی نا‌وخیزانه‌که‌م نا‌چاری دو‌و‌چاربوون و قورسای هه‌لگرتن بوون، له‌ هه‌مووشیان زیاتر منداله‌ بچوکه‌که‌م دو‌و‌چاری بوو که‌له‌ هه‌موو که‌سیکیش زیاترم خۆشه‌و‌یست. نه‌متوانی له‌وه‌ تیبگه‌م چ هۆیه‌که‌ خیزانه‌که‌م نا‌چاری ئەم سزا تووشبونه‌ بکات به‌ هۆی گونا‌هه‌کانمه‌وه‌ هه‌ر له‌ سه‌ره‌تای ئەنجامدانیانه‌وه‌. هه‌رچی له‌ توانامدا بوو کردم، کارما م پاکژ کرده‌وه‌ دیسان ده‌ستنیشانم کرده‌وه‌و جاریکی تر پاکم کرده‌وه‌. له‌ چه‌رمه‌سه‌ری منداله‌که‌ ترسام به‌لام چه‌رمه‌سه‌ری گه‌یشته‌ ژنه‌که‌م. ئەم مه‌سه‌له‌یه‌ بۆ من شتیکی تازه‌ بوو. به‌ږیز ((لازاریف)) له‌م چرکه‌یه‌ دا وریای کردمه‌وه‌ که‌ ره‌نگه‌ کارتیکردنی ئەو ږی و شوینه‌ به‌ چه‌شنیکی شیتانه‌ بی ئەگه‌ر له‌ ده‌ستیکی زیره‌کدا نه‌بی. ئەنجامه‌که‌ زۆر سه‌ر سو‌ره‌ینه‌ربوو، گه‌را‌یه‌وه‌ بۆ نیوه‌ی کیلگه‌که‌وه‌ به‌ پی‌ی که‌رتی پی‌شه‌وه‌ی رووی نیوه‌که‌ی لای چه‌پی شاردرایه‌وه‌. هه‌ستکردنه‌که‌ خۆش نه‌بوو هه‌روا گواستراشه‌وه‌ بۆ منداله‌ بچوکه‌که‌. زۆر ترسام و تو‌قیم، بۆ هاوسه‌رو منداله‌که‌م کو‌تمه‌ دل‌ه‌راوکی. هه‌روا بۆ خۆشم، ئیتر تیگه‌یشتم که‌ دو‌ور نییه‌ له‌ که‌سو کارو خزم و که‌سانی نزیکه‌وه‌ کۆتایی زۆر نزیك بی‌ت. ((لازاریف)) له‌و حاله‌ی رزگارکردم، لی‌رده‌دا راوه‌ستام، به‌لام خۆشه‌و‌یستی هه‌رشه‌ته‌کی دا‌بووم، که‌ و‌تمه‌ کارکردن له‌گه‌ل ماده‌ بیگیانه‌کاندا و هه‌ولمدا له‌ناو تابلۆ ئەله‌کترونییه‌ په‌که‌وته‌کاندا په‌که‌وته‌نه‌کان بپشکنم، له‌ ئۆتۆمبیله‌که‌وه‌ ئامی‌ره‌کانی تردا په‌که‌وته‌نه‌کان بدۆزمه‌وه‌. هه‌موو جاریک سه‌رنجی دا‌رمانیکم له‌ کیلگه‌که‌دا ده‌داو ئیتر زانیم که‌ به‌رده‌وامبوونی کاره‌که‌ به‌م شیوه‌یه‌وه‌ بۆ سێ مانگ یان چوار مانگی تر ده‌بیته‌ هۆی ئەوه‌ی دل‌یه‌شه‌یه‌کی مرینه‌ر یان نه‌خۆشییه‌کی تیژم تووشی‌ت. هه‌ر کارم ده‌کرد و پۆژانه‌ کارم ده‌کرد به‌لام سه‌رپی‌چییه‌کانی یاسایه‌زدانییه‌کان له‌لایه‌ن با‌و‌با‌پیرانمه‌وه‌ به‌هیژ هاتنه‌ به‌رچاوم که‌ توانای لا رزگاربوونیان نییه‌. به‌لام من هه‌ر ویستم به‌ره‌و پی‌ش هه‌نگاو بنی‌م، پاشان به‌ شیوه‌یه‌کی له‌ نا‌کاو په‌که‌وته‌ن له‌ پرۆسه‌ی ده‌ستنیشانکردنی نه‌خۆشیدا ده‌ستی به‌ده‌رکه‌وتن کردو، له‌ بواری هه‌سته‌ فیزیکیه‌کان په‌کی که‌وت و سه‌ریه‌شه‌و ئازاری توند له‌ نا‌و‌چه‌ی هه‌ردوو لاجانگدا ده‌ستی پیکردو ئازاری توند له‌ گشت شوینه‌کاندا، هه‌ستیك که‌ نا‌کری به‌ هیچ شیوه‌یه‌که‌وه‌ له‌گه‌ل هیچ شتی‌کدا به‌راورد بکری‌ت. له‌هه‌موو ئەوه‌ش مه‌ترسیدارتر بینینی ئەوه‌بوو که‌ منداله‌کانم و ژنه‌که‌م دو‌و‌چاری هاتبوون، خۆشم له‌وه‌دا هۆیه‌که‌ بووم، ئەوه‌ش ده‌بی بزانی که‌ هیچ یارمه‌تیه‌کی پزیشکی هاریکار نه‌بوو. که‌ و‌تمه‌ بارودۆخیکه‌وه‌ که‌س حه‌سو‌دیم پی نه‌بات. ئا‌واته‌ خ‌وا‌ز نیم که‌س به‌و چه‌شنه‌ بژی، با‌له‌ با‌سی بیره‌وه‌رییه‌کاندا له‌م سنوره‌دا راوه‌ستین، راستی ږیگه‌که‌ له‌ چاره‌سه‌ری ته‌کنه‌لوژی‌دا نییه‌ به‌لکو له‌ په‌ره‌پیدانی با‌وه‌رو ره‌فتاری ره‌وشتدایه‌وه‌، مه‌ترسیدارترین شتیك له‌

پروسه که دا نه ویه له لایه نی به کار بردن و وه به ره هم هیئانه وه ته ماشای بکریت. نابئی سه ریچی له هارمونیای گهر دون بکریت. هه مرؤقیك خوزیاری په یوه ندی بیټ له گه ل یه زدان پر له توانا کانی بالا ده بیټ، به لام به گه رانه وهی بو زه وی ده شی نه توانایه له پیناو به رژه وه ندی مادی خویدا به کار بهی نیټ، کاتیك هه ولده دم ری و شوینه که م فیری یه کیك بکه م ناماژ ده که م بو پیویستی فیکر دنم له پله ی یه که مدا بو نه وهی هه ندی ریوشوینی مامه له کردن فیريم. به داخه وه نه وانه ی ده توانن نه ریوشوینه به چاکی فییر بن زور که من به په نجه ده ژمیردرین. ته نیا نمونه یه ک باس ده که م له سهر نه و بارگراییه ی که ده شی له ههر چرکه یه کدا درکه ویت، ده ستنیسانی ژنیکم کرد ته ماشام کرد سه ریچی کردنی سهر کی وا له ژیانی به رگیوشی رابوردیدا ئینجا. باسی سروشتی سه ریچییه که یم کردو له ناکا وهستم کرد که ناتوانم زانیاری ورد وه برگرم. به ده ستنیسانکردنی حاله ته که بینیم پله ی چاری زانیارییه کان لای من نزم بووه بو سفر. واته له KARMA دا سه ریچی وه که نه وی دی رویداوه و ویژدانم کار بو شیواندنی زانیارییه کان ده کات. دیاره پیویسته پیش به دوا دا چوونی ده ستنیسانکردنه که کیلگه که راست بکریته وه. منیش هه میشه چاودیری نه و زانیارییه نه ده که م که ده ست که وتوون. زوریش له چاره کاران هیچ بایه خیک به م پروسه یه نادهن، پسپوریکی لاو له بواری هه ست و دوا وهی هه ستی میتافیزیکی گوتی:

- من هه میشه ده پرسم: ئایا ده توانم کاربکه م یان نا؟

- کی وه لامت ده داته وه؟

- له وانه یه له دلچه سپانی خودایی، لاوه که له م وه لامه یدا دوو دل بوو.

- ده توانی جهخت له سهر نه وه بکه یته وه؟

- لاوه که بیده نگ بوو ورته ی له دم نه هات.

- ئایا پیده زانیت که زانیاریی پاک وه دره گریت یان که زانیاریی شیوا وه دره گریت؟

- له سهر قسه کانم رویشتم بی نه وهی چاوه پروانی وه لام بکه م و گوتم:

- زور که س هه ولده دن له ناستی کیلگه کاربکه ن بی نه وهی بیر له هیچ شتیك بکه نه وه که به ره و نه وه

بروات. میکانیزمه که زور ساده یه، بو ده سته وتنی زانیاریی پاک و خاوین پیویسته مرؤقه که روون بیټ و له

گشت لیلی و سهر لا تیكچونیك دووریټ. پیویسته پاکریش بیټ، به لام چارکردن له توانادا نابئی مه گهر

KARMA داخراو بیټ.

به لام نه وه چییه؟

نه وه میکانیزمی دارشتن و هه لسه نگانندی کاروباره کانی سهر زه وییه، له بهر نه وه داخستنی به

دوورکه وتنه وه ده بی له پیداویسته کانی ده روون و جهسته و له هه زو نارزه زوه کان. به لام چاره کاران ده بی زور

چاک شاره زای سروشتی برسیټی و روژووی دریز خایه ن بن و هه موو هاوپه یوه ندییه که له گه ل به رژه ونده

مادییه کاندانه هیلن. چاره کارانی راسته قینه هه رده م پیغه مبه ران و قه شه کان بوون. KARMA ی نیستای

مرؤقیه تی تا راده یه ک پیس و گلاوه و داخستنی زور گرانه، وه ک چون له رابوردودا ناسان بوو.

له فه لسه فه ی چینی دا خویندمه وه که پیویسته هه مرؤقیك رزگارکهری جیهان بیټ ده بیټ و ده شبی نه وه

هه ست پی بکات.

نه مرؤش ده توانم، له ریگه ی بینینی کارتیکردنی کیلگه یی وزه وه، جهخت له سهر نه وه بکه مه وه که هه موو

مروقیك ههولبدا په یوه ندى له گهال جیهانی یه زدانى و روځانى بکات دهنوانى به چالاكى کاربکات له پیناو رزگارکردنى جیهاندا به رزگارکاريشى داده نریت. باسمان کرد که: نه و پرؤسانه ی له گهردووندا روو ددهن تیغى دوولایه ن، خوازيارى چهند جارو ههولدهرن بو په یوه ندى کردن له گهال جیهانی یه زدانى و له گهال خالى بنچینه ییدا، که گهردوونى لیوه په یدا بو، پیویسته به ریگه ی پته وکردن و به هیزکردنى روځانیدا تیغه لچین و یه کیتی له سهر ناستى کیلگه یی بلند کهینه وه، به لام نه م پرؤسه یه به یی پته وکردن و به هیزکردنى جیاکردنه وه و جیاوازی ماتیريالیزم له توانادا نییه.

په یوه ندى یه کانى په ره سه ندى دنیاى مادى بریتیه له پارچه و بوشایى و زه مان. دواچار په ره سه ندى نه م زه مانه ده بی له زیادبوون و هه لئاوسانى پارچه و بوشایى و زیادبوونى زه ماندا دهرکه ویت. جاله به ره وه ی زه مان به ستراوه به به ستنه وه و به رده و امبونه وه، نه واپرؤسه بنچینه یه کان له گهردوون دا پیویسته شایه تی بدن له سهر فراوانبوونى گهردون له سهر ناستى فیزیكى، نه مه ش وهك چون نیستا که روودهدات.

دواچار مهرجه پیویسته کان له پیناو په ره سه ندى پاراستنى ههر پرؤسه یه ک یان ههر ماده یه ک که پیویسته له بارى فیزیکیه وه جیا بوویته وه له گهال به رزبونه وه یه کى به رده وام له یه کیتی کیلگه ییدا. نه گه ر نه م برپاوه له حاله تی تایبه تیدا وای لیکردین بگه رپین به دواى ری و شوینى میکانیزمى چاره سه رکردن له ناستى نویدا، نه و تواناکانى کارتیکردنى روځانى ده بی یه کبگرن له گهال هه موو نه وه دا که پزیشک له پوژانى نه مپوډا پیی گه یشتووه.، ده بی له یادمان بی که پزیشکى تازه له سهر زه مینه ی واقیع نه ده بوو نه گه ر له بنکه یه کدا به هه زاران پرؤسه ی توژینه وه له بواری روځ و کارتیکردنى روځانیدا له سهر مرو - نه بوايه. واته نه وه ی پزیشکى پیی گه یشتووه شتیك نییه جگه له دارشتنى نه م پرؤسانه. پزیشکى له م ده ساله ی دوا ییدا گه یشته ناستیک خه م و دلگیریى روځى تا پله یه ک کو مه له بوو که پیشبینى داهاتوو پیویستى به گه رانه وه یه بو سه رچاوه ی سه ره کى.

له کاتى نیستا دا پیویسته قسه به ریوه بچى نه ک له سهر کارتیکردنى روځانى پیچه وانه و دژیه یه ک و نه ک له سهر پزیشکى ناسایى، به لکو له سهر چونیه تی یه کخستنیا ن له گهال یه کتر له گهال پاراستنى نه وه ی پزیشکى و کارتیکردنى روځى گه یشتونیه تی، نه خوشیش به نامرازیک داده نری بو په ره سه ندى روځ، به لام دواکه و تنمان مو له تمان نادا تا کوتایى روځ بناسین، دواچار کارکردنه سهر نه خوشییه که ته نیا به ریگای روځانى و به س، هه ولدانى پزیشکى بو گه یشتنه ده ستنیشا نکر دنیکی زوبه زو له گهال پیشکش کردنى چاره سه رکردنى خو پاریزانه، هه نگاوکی یه که مینه به ره وتى روځانیدا، چونکه ته نیا له سهر ناستى زانیارى زوربه ی نه خوشیه کان ده ست پیده که ن. که له که بوونى هوکاره کان له جیهاندا به ره به ره زورتر ده بی، ده شگاته ناستیک که کارتیکردنى روځى به هیزتر و ریشه یی بیته له کارتیکردنى پزیشکى.

مروقایه تی له سهر خو ده گه ریته وه، به لام بی له ری لادان، بو لای باوکی نه سلا، بو روځ و دهر وون و، بو نه ده ب.... ته نیا نه مه شه یه که مین به ختى رزگارکردنى مروقایه تی.

پیرست

- له وهرگپر هوه 5
بهشی یه که م:
- 11 ههستکردن به سیسته می دیسپلینی خوئی کینگهیی و میژووی پهرهسهندن
بهشی دووهم:
- 77 پیکهاتهی زانیارییهکان بهناوی مروقهوه سهقامگین
بهشی سییه م:
- 87 تاقیکردنه وهکانی ههست و پشتهوهی ههستی میتافیزیکی
بهشی چوارهم:
- 205 دهستنیشانکردن به تهکنهلوژی
بهشی پینجه م:
- 227 ئهدهب و هونهرو پیکهاتهکان لای مروڤه
بهشی شهشه م:
- 237 شهیتانییتی مانای چیه
بهشی ههوتهم:
- 257 کوتاییهکان

فهرههنگۆك

KARMA كارما، كیلگه، بوار: حقل، مجال

كیلگه، كیلگهیی: حقل، حقلیه

تۆزینهوه: دراسه، تحلیل

پیکرالکان: تفاعل

وزه: گاقه

خهم وخهفهتی رۆحی: الکمون الروحی

خوهکانی شیری: عادات فگریه

گهردوون: الکون

شهپری نوکلیار: الحرب النوویه

خودی بالآ: الرّات العلیا

دانا: حکیم

جینهکان: الجینات

میکانیزم: ئلیه

ئودیما سییهکان: الأودیما الرئویه

نیگاتیف: سلبی

پۆزیتیف: ایجابی

کۆرپهله: جنین

ناشکرا، بیگومان، بهلگهنهویست: بدیهیه، علنیه

زگماکی، خۆرسکی، سروشتک

خوپیهگرتن، راهاتن، شیواز:

لهریشه ده رکیشان، فهوتان و ویرانکردن: اجتیاع

ژارای بوون: سمیه

فهرامۆش، گوی پیینهدان، دوو

پربوو: گفح، امتلاو

هارمۆنیا: ایقاعات

پهیکهری وینهدار: الأیقونه

ههلاوسانی ریشالی: الورم الیافی Fibroma

ئیشارهت پیدان: ایحاو

دهستدریژی: عدوان

دووگیان، سکپر: حامل

بهکاربردن: استهلاك

به کار هیئان: استعمال
 هه لچوون: انفعال
 بو شایبی: فچاو
 شیکردنه وه: تحلیل
 پیکهاته کانی کیلگه یی: الابنیه الحقلیه
 ویژدان: چمیر
 هه ستیاری: ادراک
 جادوگه ر: ساحر
 فریوبازان: مشعوژین
 ده ستدریژیی زه و تکاری: الآ:
 منمنی: آنانی
 به هیماکراو، په رله: شفره
 له رینه وه، په ندوّل: نواس
 لیری حه ساسیه ت: الگفح الته
 فریوبازی، ته له که بازی، جامبازی: الشعوژه
 پاشمله باسکردن، بوختان بوکردن: اغتیاب، شتم
 ناسک، نه رمو و نوّل: رقیق، رقیقه
 ئاژاوه گپیر، خوی خراپیوو: المشاغب العریید
 شاره دانی، ئاوه دانی: المدنیه
 دانیشتن و ژیانی شار، شارستانی: الحجاره، المدینه
 که سایه تی: الشخصیه
 سی ئاوسان، سووتانه وهی سیی: التهاب قصبیات
 هه وکردن، ئاوسان، سووتانه وه: التهاب
 تهنگی، شلوّقی، مؤله قه: حرج
 ناچارکردن، تهنگه بار: احراج
 خهستی: کپافه
 یه که: وحده
 کوّمه له ی پوژ: المجموعه الشمسیه
 په تی ناوک، ریخو له ی ناوک: حبل السره
 کویره لوو: الصماو
 سیبهنگه، سی بهنده: القکنیه
 وابهسته: ملتزم
 له ناکاو، کوتوپر: بداهه، مفاجئه

ئەم کتیبە

دەگمەنە، چەندان بابەتی نوۆ بە خوینەرانی کوردزمان پیشکەش دەکات و پۆشنای دەخاتە سەر توانای یەكجار زۆری مرۆ ÷ کەلەگەل پیشکەوتنی زانست و زانیارییەکاندا هەندیک لە نەینییەکانی دۆزاونەتەوه.

ئەو کتیبەیه کە یاسایەکانی زانیاریی رۆحی دەخاتە بەرچاو، ئەو زانیارییە دنیای مادی هەلەسوپینئ... کیلگە ی وزە ی بیولوژی... کیلگە ی زانیاری... وپرای کیلگە ی فیزیکی.

ئەم سیانە سەر سورھینەرەن ماھییەتی مرۆ ÷ پیکدەھینن و دیاری دەکەن و بریاری دەدەن، ئەمەش بە ریگە ی هاوپەییوھندی نیوانیان و کارلیککردن و پیچەوانە بوونەوھیان لەسەر مرۆ ÷. کتیبیکە مرۆ ÷ وەك رستەیهکی زانیاریی لەسەر نەخشە ی بەرینی گەردون دەخوینیتەوه. کارما KARMA کتیبیکە شایانی خویندەوھیه.